R. P. R.

Dos. Nr. 40001 Vol. Nr. 33

Ministerul Afacerilor Interne

Serviciul „C."

Secţia „C."-Regionala

ARHIVA OPERATIVA

Dosar

Ancheta Cuprinzînd divers material (copii) în legătură cu complotul organizat de Iuliu Maniu şi Ion Mihalache. (Fuga dela Tămădău)

C 5

Data 4 mai 1955

Urmează Vol. Nr. 34

5108 Sp. VOL. ~~16~~ 33

~~Part~~ II

00405

(1)

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Victor Novac, declar în continuarie următoarele :

In cursul lunei Decembrie 1946, fiind la Bucuresti, l`am rugat pe Dl. Ioan Bărbuş ca să intervină pe lângă comitetul de asistenţă al P.N.T. ca să majoreze pentru mine şi Cici Ioaniţoiu bursa pe care o primeam dela 300.000 lei la 500.000 lei, deoarece acesta ne sunt insuficienţi. Dl. Bărbuş mi-a spus că acest lucru trebuie ca să-l obţină ~~dela~~ direct dela Dl. Maniu. Mi-a spus că dânsul cunoaşte chestiunea noasră şi că el singur este în măsură a ne satisface această doleanţă.-

Această îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss Victor Novac

Bucuresti 16 Oct. 1947

2

00407

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Jd.Serg.Major ISTRATE ALEXANDRU din Legiunea Jg.Someş, Postul Jd. Chineşti, în continuare declar şi precizez.-

1) Intrebarea: Care era scopul pentru care aţi fost trimişi în munţii Piatra Craiului din comuna Zărneşti, Dta, Mocanu; Stud. Rusu şi cei lanţii ?

Dela plecarea noastră din locuinţa Dlui Anton I.Mureşanu, din Bucureşti ni s'a spus de către Dl.Gh.Popp, Dl.Anton I.Mureşanu şi Dl.Casin Popp, că suntem trimişi în munte pentru a ne avea la dispoziţia Partidului, când va fi nevoie de ceva.-

2) Intrebarea: Cu ce va indeletniciaţi voi în munţii ?

Cu excursii pentru a cunoaşte munţii cât mai bine pentru ca în cazuri eventuale a ne ascunde cât mai bine.- Ne ocupam cu vânătoarea însă acest lucru îl făcea mai mult Stud.Rusu; Victor Novac şi Cici.- Intr'una din zile coborând inspre Plaiu Foi am auzit vre-o 30 focuri de armă la locuinţa Dlui Stuparu, care asămânau un exerciţiu de tragere şi printre aceste focuri se auzea şo foc automat de pitoale mitraliere.

Drept care dau prezenta declaraţie susţin şi semnez propriu.-

ss.Jd.S.Major Istrate Al.

19 August 1947.

E.F.

5

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ISTRATE ALEXANDRU de ani 28, născut in anul 1919, 24 Martie in comuna Titesti, judetul Argeş, fiul lui GHEORGHE si al FLOAREI, de profesiune Jd. sub. of. activ in legiunea Jand. Someş, Postul jandarmi Chineşti, român ortodoxă, carete ştiu, sapte clase primare, declar următoarele :

După cum am declarat, după încercarea de rebeliune dela Someş Dej.- Am fost arestat, iar mai pe urmă impreună cu jd major MOCANU GH. care si el era arestat ca si mine pentru faptul de instigare la rebeliune, am evadat din locul unde eram deţinuţi.-

In ziua de 11 XII. 1946, când eram deţinut, unde a fost internat şi RUSU GAVRILA prin locuitorul FARCAS NICULAI, care la rândul lui o dăduse Plut. ROHOZNEANU GH. seful jand. Chinesti Somes si care el înmânase lui. In bilet după cât mi-a duc aminte scria următoarele : In caz eventual că veţi fi arestaţi si aveţi posibilitate de scăpare vă aştept in Bucuresti la legatia americană, s'au la clubul P.N.T.M. unde ne vom întâlni.-

In noaptea zilei de 11 XII. 1946, am evadat dimpreună cu jand. major MOCANU GH. dela Legiune plecând spre Bucuresti cu trenul. Ajungând la Bucuresti in ziua de 13 XII 946, unde am mers, la o rudă a mea cu numele de MARIA care se află pe str. Vasile Lascăr nr. 80 unde am dormit două nopti, pe ziua de 15 XII 1947 am plecat spre Legaţia Americană cu Serg. maj. MOCANU GH. spre a găsi pe studentul RUSU GAVRILU, acolo am fost intrebaţi de către ofiţerii americani că ce căutăm, noi am răspuns că pe studentul RUSU GAVIRLU îl căutăm si că se primeste voluntari in armata americană, în care voriam să ne înrolăm spre a scăpa de urmărire, diincă Serg. major primise vorbă dela avocatul PUSCASU din Dej că se primesc voluntari la Americani şi că studentul RUSU GAVRILA este locotenent la americani.- Am fost daţi afară dela Legaţie, iar noi am plecat spre clubul P.N.T.M, str. Clemenceau nr. 9 unde am găsit pe RUSU GAVRILA, am spus că ne este foame si nici bani N'avem

./.

in care timp ni s'a dat dela club suma de câte 300.000 lei pentru a ne cumpăra de ce avem nevoie.-

Am plecat cu studentul RUSU GAVRILA la Dl. Dr. ANTON IONEL MURESEANU cam către ora prânzului, ajunsi acolo am găsit numai pe doamna MURESEANU si pe fiul domnealor in vârstă de 12-13 ani.-

Studentul RUSU ne-a recomandat Domanei MURESEANU prin care a spus că suntem dela Someş şi am fost arestaţi in timpul când s'a terminat rebeliunea. A, fost primiţi respectoşi de către Domana oferindu-ne camera despre drum unde se află una dormeză, una masă cu telefon, un masină de scris un dulapt cu cărţi si brosuri, iar pe peretele din dreapta la intrare tablouri cu tottţi domnii Tării şi fruntaşi P.N.T.M. Fiind timpul mesi am fost intrebati dacă am mâncat răspunzând că nu am mâncat- Am fost serviţi cu supă de carne, cu friptură de carne, mămăliguţă şi vin, in această cameră.-

După terminarea mesei am mulţumit frumos aranjându-ne pentru odihnă, pela orele 15 a venit şi Dl. ANTON IONEL MURESEANU care era plecat ne-am sculat şi am fost poftiţi la dânsul spre a sta de vorbă. Am spus cum am fost arestaţi si cine era arestaţi din judet la Legiune, in care timp am văzut că s'a nervat foarte rău şi a început să înjure spunând că nu se va lăsa până nu va omorâ pe Dl. Comand. de Legiune Dl. BUCEAG seful Politiei si pe Dl. Prefect NEAMTU, spunând că aceste persoane sunt vinovate, care sunt tâlhari şi îşi bat joc de popor.- A spus că să fim liniştiţi că va avea grije de noi simcă mâine 16.XII 1946 va sosi la locuinţa Domniei Sale Dl. prof. Gh. POPP, Dl. Dr. CASIN POPP si alţii pe care eu nú-i cunosc asa de bine.-

Seara am fost serviti cu masă după care mai târziu am stat de vorbă iarăsi cu Dl. MURESEANU care spunea că dacă va scăpa de persoanele de mai sus menţionate, va fi cel mai bine pentru noi, am trecut la odihnă până in ziua următoare când am fost rugaţi de către doamna pentru a ajuta să încărcăm sticle la lăzi, care erau de vin, iar studentul RUSU GAVRILA a fost trimis de către Dl. Dr. ANTON I MURESEANU la un pictor spre a duce tabloul cu portretul Dlui MANIU, pe care îl comandase cu suma de lei 3 sau 5 milioane / nu mi-a aduc aminte exact/ Dl. MURESANU mi-a spus să stăm liniştiti până după masă când va sosi si Dnii GH POPP si alte persoane care va hotărâ soarta noastră.-

./.

 5

De prânz am servit din nou masa la Dl. MURESEANU după care am trecut la odihnă,pela orele 16-17 a sosit acasă şi Domnul MURESEANU,care ne-a spus că va sosi şi Dnii Gh.Popp, CASIN POPP şi alţi, după un timp de o oră a sosit toţi domnii mai sus menţionaţi care au început discuţia,iar noi eram în camera care ne'o oferise,noi auzeam ce se discuta fiindcă Dl. ANTON IONEL MURESEANU vorbea foarte tare.-

In timpul discuţiei a fost chemat la dânşi in cameră şi studentul RUSU GAVRILA,care după un timp oarecare am fost chemaţi si noi de către studentul RUSU in cameră unde se aflau cu toţii.-

Intâi auzisem că este vorba să ne trimită la o vilă a Dlui ANTON I MURESEANU din judetul Trei Scaune si in cele din urmă a rămas ca să mergem in comuna Zârneşti-Brasov.-

Când am intrat in cameră erau adunaţi Dl. ANTON IONEL MURESEANU ne-a intrebat dacă vrem să mergem la Someş pentru a începe operaţiunea cu Dl. comandant de Legiune,seful politie, şi prefectul s'au la Zârneşti.-

Dl. Gh. Popp a răspuns ca să fim trimişi la Zârneşti că este mai bine şi nu este cazul ca să mai înceapă alte operaţiuni. Apoi mi s'a stabilit suma de întreţinere pe fiecare lună câte 300.000 lei de persoană care va fi trimişi prin postă de Dl. Gh. POPP pe adresa lui TUDORICA NISCOV din Zârneşti.-

Timpul de două zile cât am stat la Dl. ANTON IONEL MURESEANU nu am părăsit camera spre a pleca in oraş,decât studentul RUSU GAVRILA care a mai plecat dempreună cu Dl. MURESEANU prin oraş.-

In ziua de 17 XII am fost chemaţi de către Dl. MURESEANU in camera unde mi s'a dat suma de câte un milion, mie si lui MOCANU,iar studentului RUSU GAVRILA a primit suma de un milion şi jumătate care sumă ne-a spus că reprezintă cheltuielile cu trenu şi intreţinerea pe luna Decembrie 1946 Noi am părăsit locuinţa Dlui MURESEANU plecând la gară,la gară m'am răzgândit că nu mai merg cu dânşi si că vreau să merg pe acasă pentru a vedea pe părinţi şi pe urmă voi veni la ei, prin care studentul RUSU GAVRILA mi-a dat adresa Dlui Dr. GOGONEA din comuna Zârnesti- Brasov,unde trebuie să mă prezint.-

./.

6

Am plecat acasă, iar in ziua de 25.XII.946 orele 20 am plecat dea casă la Zârneşti unde m'am prezentat la Dl. Dr. GOGONEA care mi-a dat un bilet cu care m'am prezentat la Dl TUDOR NISCOV din Zârnesti unde am rămas peste noapte si servindu-mă la masă.-

In zorii zilei de 26 XII 946 am plecat cu xxxx TRAIAN NISCOV sus pe muntele Piatra Craiului la cabana de Stat ESCAPE, unde se aflâ ceilalţi băeţi de care m'am despărţit din Bucureşti.-

In afară de studentul RUSU GAVRILA si MOCANU GH. am mai găsit in canabă si pe studentii VICTOR NOVAC si CICI care erau veniţi la acea cabană cu vre'o sapte luni mai inainte, de a sosi noi.-

După cum am arătat in altă declaraţie am stat la cabană până la data de 21 II 1947 când din cauza unor certuri care a luat fiinţă intre studentul RUSU GAVRILA si VICTOR NOVAC din cauza mâncări, am coborât eu cu RUSU GAVRILA, MOCANU GH in comuna Zârnesti, unde prin intermediul lui TUDORICA NISCOV m'am instalat la locuitorul ANDREI TEBERCI.

- Aci am stat până după Paste.-

- In tot timpul cât am stat la ANDREI TEBERCI se adunau toţi membri partidului N.T.M. din Zârneşti care discutau diferite chestiuni şi pe care îi dau numele mai jos.-

1.- TUDORICA NISCOV 2.- TRAIAN NISCOV 3.- FANICA COPOLEA 4.- GHEORGHE TERCIU 5.- GHEORGHE INGA 6.- Invătătorul TATARU si alti care nu îi cunosc cu numele + Toţi acestia erau inarmaţi cu pistoale care veneau pentru a pune la cale atacuri asupra membrilor P.C.R., atacuri asupra Sediului PCR şi atacul asupra Doamnei ANA PAUKER care urma să vină până la data de 1 Mai 1947 in comuna Zârnesti.-

Din discuţiile lor se vedea că xxxxxxxx au o ură mare impotriva comunistilor si a guvernului.-

Deasemeni se spunea că guvernul american sprijină P.N.T. MANIU.-

Imediat după Paste studentul RUSU a hotărât să ne ducem iaraşi in munţi fiindcă a început să fim luaţi la ochii de către unui dintre locuitori.-

Ne-am stabilit in munte la cabana ascună Podul lui Călinet dela Plaiul Foi, unde era cabanier si Pasnic de vânătoare TONTSCHI OSCAR '

./.

~~00417~~ 00410

Legătura cu cabana TONTSCH OSCAR s'a făcut prin FAMILIA COPOLEA si studentul RUSU GAVRILAcăruia i s'a dat o scrisoare / carete de vizită/ pentru ca noi să fim recunoscuţi de cabanierul TONTSCH.La cabana Plaiu Foi am stat peste noapte,urmând ca a doua zi să plecăm dimpreună cu cabanierul TONTSCH la cabana ascună din Podul lui Călineţ,lucru ce l-am făcut a doua zi.-

La data de 6-7 Mai 1947 m'am hotărât să plec în satul meu iar apoi să mă prezint la unitate.-

Am plecat spunând celorlaţi să mă duc ~~prxx~~ pe acasă să văd ce e peacolo după care mă voi reintoarce.-

- Plecând dela Zărnesti am dat pela Bucuresti pela Dl. ANTON IONEL MURESEANU,găsind acasă numai pe doamna care mi-a spus că să vin pela orele 15 când vine dânsul acasă.-

Am plecat vizavi de locuinţa Dlui MURESEANU la un Restaurant,unde am servit o ţuică si am asteptat până la orele 15 când am observat pe fereastră pe Dl. MURESEANU că a venit. Am plătit la chelner pentru ce am consumat,după care am plecat la Dl. ANTON IONEL MURESEANU,unde am sunta,in care timp am văzut că vine la uşă şi intreabă că cine este,eu am răspuns că sunt ISTRATE dela Zărnesti,după care am fost recunoscut dându-mi-se drumul inăuntru.-

Eu am intrebat când se clarifică situaţia noastră şi nu mai avem nici bani pentru a cumpăra alimente suferind de foame.- Domnul MURESEANU a spus că situaţia cu noi se va clarifica in luna aceasta când se va schimba guvernul si atunci vom fi liberi,iar cu bani mi-a spus că este foarte greu a ne mai da,fiindcă are multe persoane arestat la lagăr pe care trebuie să le ajute: mi s'a dat de Dl. MURESEANU adresa Dlui Gh. POPP spre a merge la dândul spre a lămuri chestiunea cu ajutorul în bani pentru alimentare,după care am si plecat dela Dl. MURESEANU la Dl. Gh. Popp in str. Splaiul Unirii nr. 5, unde nu l-am găsit acasă,eu am plecat apoi la gară spre a lua trenul spre Argeş.-

Am luat bilet, m'am suit in tren si am ajuns acasă unde am stat vre'o 8 zile după care am plecat la Jiblea-Arges la Dl. maior STEFANOVICI,Cunosteam pe Dl. Maior STEFANOVICI, ştiam că este maior magistrat si vroiam să il rog să mă sfătuiască ce am de făcut.- După ce am spus domniei sale toată povestea mea dela fuga mea din arest si până am ajuns la dânsu Dsa mi-a spus că nu este cazul să mă prezint la Legiune,că lucrurile se vor schimba si să mă duc inapoi de unde am venit. Dsa mi-a spus că va vorbi cu Dl. maior POPESCU NECULAIE dela Insp. Gl. al Jandarmeriei din Bucuresti cu care va aranja si-

./.

tuaţiamea si să nu caut să trădez partidul N.Ţ.M, din care spunea ~~şi~~ că face parte si Dsa ca ajutor al Dlui PENESCU.-

După, aceia am plecat la unchiul meu NICU CIOPEI din comuna Turuisor jud. Sibiu unde am stat timp de 15 zile ca să-i spun situaţia mea. Când am plecat dela el am imprumutat suma de 500.000 lei pentrua avea de tren, plecând din nou la Jiblea Arges la Dl. Maior STEFANOVICI pe care nu l-am găsit acasă, fiind plecat la Bucuresti str. Stirbei Vodă nr. 180.-

Am plecat la Bucuresti la Dl. maior STEFANOVICI care mi-a spus să rămân la dânsul până după masă când urmează a veni si Dl. amior POPESCU NICOLAE dela Insp. Gral, care a fost anunţat de Dl. maior STEFANOVICI ca eu mă aflu la Dsa spre a sta de vorbă cu mine şi a-mi clarifica situaţia.-

In timpul mesei Dl. maior STEFANOVICI mi-a dat 100.000 lei spre a mă duce la un restaurant din apropiere spre a servi masa.-

Am plecat să servit masa în oraş după care m'am reintors la Dl. maior STEFANOVICI imediat, in care timp a sosit si Dl. col. POPA ALEXANDRU tot din jandarmi care se afla in cadrul disponibil, angajase la un proces pe care le avea in Bucuresti, pe Dl. maior STEFANOVICI ca avocat, in acest timp a sosit si Dl. maior POPESCU NECULAIE dela Insp. Gl, in care timp m'a recomandat Dsale.-

Dl. maior POPESCU NECUALI mi-a spus să fiu linistit si să nu mă prezint la unitate că se poate intâmpla să se schimbe situaţia cu politica, in caz, eventual că nu se v a schimba să mai astept până la 1 Octombrie 1947, când probabil se va da vre'o atmistiere sau va lucra Dsa in asa fel să fiu scăpat de situaţia in care eram inplicat.-

Am plecat dela Dl. Maior STEFANOVICI si m'am dus la Dl. MURESEANU, acolo am găsit pe Dl. Popp fratele dlui COSIN POPP, deputatul de Bistriţa Năsăud al P.N.Ţ.M., care mi-a spus că Dl. MURESEANU stă mai mult in Bulevadrul Brătianu nr. 5 etaj 7 compar. 23 după aceia mi-a spus că dacă mă duc la Dsa să nu î-i spun că a spus dânsul că se supără pe el.-

Atunci când am luat adresa precisă am plecat la gară unde am scos bilet si m'am urcat la tren mergând la Zărneşti pentru ca să văd dacă studentul RUSU GAVRILA si MOCANU mai sunt acolo.-

Am ajuns la Zărnesti la Dl. TUDORICA NISCOV care mi-a spus să nu mă mai duc sus fiindcă si ceilalti o să vină devale la cabană se efectuează razie de către o echipă de

./.

agenţi dela Brasov,eu am stat la Dl. RULEA,unde a spus TUDORICA NISCOV să stau,in care timp a venit si studentul RUSU,Dl IULIU MIHNEA unde am stat de vorbă,RUSU ma intrebat dacă vreau să mă mai duc să stau acasă ar fi mai bine,fiindcă nu are alimente si pentru mineşi eu am neamuri mai multe şi pot sta si camuflat.-

In ziua de 16 Iunie 1947,am plecat dela Zărnesti la Sibiu in comuna Turnisor unde am mai stat la Unchiu,după care m'am hotărât să mă prezint la un post din legiunea Valea.-

In ziua de 9 August 1947,am plecat acasă unde am stat până in ziua de 13 August 1947,când am plecat cu niste cartofi spre ai vinde la Drăgăsani,in comuna Prundeni m'am dat jos din tren si m'am dus cu cartofi in comuna spre ai vinde după ce i-am vândut carzofi si cu bani pe care i-am avut la mine şi după cartofi in suma de 6.1oo.ooo/ sase milioane una sută de mii/ N'am stiut până in ziua de 16 August 1947 că s'a făcut reforma monetară si că nu mai merg bani. Am căutat ca să mă inscriu si eu la Primăria Prundeni spre a schimba bani şi n'am putut obţine spre a schimba.- In acest timp am intâlnit pe plot. UNGOREANU GH. care era din acea comuna si făcea serviciul in legiunea jand. SOMES si mă cunostea,căruia i-am spus situaţia cum se prezintă si in unire cu el m'am prezentat la Jand Postului Jand. Zavideni dela Primăria Prundeni.-

Am fost inaintat prin legiunea Valcea la Legiunea jand. Somes unde am declarat in mod detailat timpul cât am fost dispărut,Dlui MARIN VASILESCU IOAN comand. Legiunei Jand. Somes.-

- In care timp am fost dus cu masina de Dl.Maior si Dl. xhestor de poliţiei din Dej la Siguranta din Cluj de unde am fost inaintat la SiguranţaGenerala a Ministerului de Interne.-

Aceasta este declaraţia mea pe care am dat astăi 4 Septembrie 1947 nesilit so forţat de nimeni şi care o subţin propriu.-

/ss/ ISTRATE ALEXANDRU

(1) 00415 10

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Jd.Serg.Major ISTRATE ALEX. din Legiunea Jd.Someş, declar:

1.- Intrebare: De cine aţi fost trimişi în munţi Piatra Craiului şi cu ce scop ?

- Răspuns: In munţi Piatra Craiului am fost trimişi de Domnii Gh.Popp; Anton Ionel Mureşanu şi Casin Popp, pentru a sta camuflaţi şi a scăpa de urmărire, şi a fi tot timpul la dispoziţia P.N.T. Maniu.-

2.- Intrebare: Aţi primit bani, alimente, Buletine informative şi scrisori în munţi ?

- Răspuns: Da am primit, bani, alimente, buletine informative şi scrisori, dela Dl.Gh.Popp şi Anton I. Mureşanu, prin curieri.-

3.- Intrebare: Ce vi s'a propus la consfătuirea ce a avut loc în casa lui Anton I.Mureşanu din Bucureşti în legătură cu şefii autorităţilor din Dej.

- Răspuns: Da ni s'a propus de către Dl.Anton I.Mureşanu sprea merge la Dej, spre a asasina pe Dl.Maior Vasilescu Ioan Comand.Leg.; Dl.Prefect Gh.Neamţu; Dl. şef de Poliţie Briceag Ioan şi Dl.Locot.Segartău Ioan, cu ocazia zilei onomastice a Sf.Ioan anul acesta.-

4.- Intrebare: Vi s'a făgăduit recompense pentru aceasta acţiune şi ce anume ?

- Răspuns: Da ni s'a făgăduit câte cinci iugăre de pământ de fiecare în judeţul Someş, de către Dl.Anton Ionel Mureşanu.-

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.-

Jd.Serg.Major ss.Istrate Alexandru.

1 Octombrie 1947.

00416 11

5

00717 12

DECLARATIE

Subsemnatul jand.Serg.maj.Mocanu Gh. din Legiunea jand.Someş, născut în anul 1919 în comuna Valea lui Ioan judeţul Bacău, necăsătorit legitim declar următoarele:

In ziua de 20 Noemvrie 1946 după terminarea alegerilor pela orele 14 a venit în comuna Chiueşti învăţătorul Boldur Niculae din comuna Căşeiu judeţul Someş, şi care a luat contact cu studentul Rusu Gavrilă care rămăsese dela alegeri pe la părintele Georgiu Tănase, preşedintele partidului N.T. din comuna Chineşti jud.Someş şi s'au întâlnit ei amândoi în faţa cooperativei şi învăţătorul Boldur a trimis imediat pe un băiat la cântăreţul Botcă Gavrilă tot din aceeaşi comună ca să vină cu cheile dela biserică ca să tragă clopotele şi să se adune poporul din comună, a venit cu cheile şi i-a spus învăţătorul Boldur să meargă la biserică să tragă clopotele, el s'a dus şi le-a tras şi s'au adunat vreo 200 de oameni din aceeaşi comună şi le-a spus învăţătorul Boldur că trebue să mergem la Dej căci comuniştii au falsificat voturile şi procesele verbale şi a spus că este şi Ionel Anton Mureşianu care aşteaptă în comuna Urişor jud.Someş, care ne aşteaptă ca să intrăm în oraşul Dej ca să vedem ce s'a făcut cu voturile noastre şi cu procesele verbale, şeful de post şi anume cu numele de Rohoznanu Gh. mi-a dat ordin ca să merg la Primăria comunei Chiueşti jud.Someş şi să raportez cazul Legiunei de jandarmi Someş eu am executat ordinul şi am mers la telefon şi am raportat cazul chiar dlui căpitan Vasilescu comandantul Legiunei jandarmi Someş şi dlui prefect al judeţului, şi dl.căpitan m'a întrebat unde este şeful de post, eu i-am raportat că este în dispozitiv împreună cu serg.major Istrate şi cu jandarmii pe care îi avea la acel Post, şi mi-a dat

./.

M.C.

ordin dl.căpitan să stau la telefon şi să-l ţiu la curent cu tot ce se întâmplă prin comună şi să raportez situaţia din cinci în cinci minute, ei i-am ţinut la curent cu toată situaţia până pe la orele 24 noaptea şi pela orele 24 noaptea au rupt linia telefonică din comuna Urişor jud. Someş dar eu n'am părăsit telefonul, am stat tot acolo până a venit şeful de post care a fost dus la Legiune pentru a primi ordine.

De către cine aufost conduse comunele Chiueşti, Măgoja, Strâbu, Boireni, Rugăşeşti, Căşei, Urişor, Cuzdrioara, Câtcăuş, au fost conduse de către studentul Rusu Gavrilă şi învăţătorul Boldur Niculae din comuna Căşeiu-Someş

Curierii în comuna Măgoja şi Strâbu şi Boireni au fost trimişi de către studentul Rusu Gavrilă şi învăţătorul Boldur Nicolae, pe cine a trimis, pe Tătaru Lică, Farcaş Vasile cu caii femeii Farcaş Maria din comuna Chiueşti - Someş în comuna Strâbu - Someş. Iar în comuna Măgoja a trimis pe curierul Danciu Vasile cu calul lui propriu, cine a stricat podul Sălătruc şi cine a rupt linia telefonică în timpul alegerilor - au fost o echipă de tineri comandată de învăţătorul Vesa, trimişi de studentul Rusu Gavrilă. Când a văzut şeful de post că nu mai funcţionează telefonul m'a trimis imediat în comuna Căşeiu pentru a comunica Legiunei rezultatul şi pentru a repara podul Sălătruc. Eu am executat ordinul dlui şef de Post şi în termen de 5 ore au fost toate gata aranjate,podul şi linia telefonică.

Intr'o zi după alegeri cam prin 25 - 26 Noemvrie 1946 a primit şeful de post un ordin pentru a se prezenta la Legiune, el a plecat imediat şi a stat vreo 4 zile la Legiune, pe urmă a venit la Post unde a stat vreo câteva zile şi a fost chemat din nou la Legiune împreună cu serg. major Istrate Alexandru, dar pentru ce i-au chemat eu nu pot şti precis, dar pe ziua de 3 Decemvrie 1946 am primit şi eu un ordin dela Legiune ca să mă prezint la Legiune cu toţi jandarmii pentru instrucţie E.C.P. dar pe

./.

la orele 18 tot în aceeaşi zi a venit la postul meu o patrulă de jandarmi care era compusă din 2 jandarmi şi un sergent major şi anume cu numele de Colceag Teodor şi mi-a spus că trebue să merg să arestez pe doamna preoteasă a lui Popa Georgiu Atanase şi pe învăţătorul Vesa, am mers cu dânsul şi am arestat pe soţia preotului Giorgiu Atanase dar pe învăţătorul Vesa nu l'am găsit acasă şi am spus căci îl aduc eu când vine în clasă la copii, am stat la pândă până la orele 8 dimineaţa şi l-am prins şi l-am dus la Legiune pentru cercetări şi când ajung eu acolo dl. plut.major Voicu Coman mă dezarmează şi pe mine şi îmi ia arma şi cartuşele şi îmi spune că sunt deţinut pentru cercetări, eu am spus că bine, şi stau pe acolo prin legiune dar la masă mergem în oraşul Dej şi cu ocazia aceasta am luat contact cu avocatul Puşcaşu tot un mare reacţionar al P.N.T. şi îi spun toată situaţia lui căci suntem deţinuţi la Legiune, dar pentru ce nu ştim şi el atuncia îmi spune căci noi nu ştim ce să facem căci ne-a trimis studentul Rusu Gavrilă căci dacă se va întâmpla şi ne va aresta să fugim la Bucureşti la el la Legaţia americană căci el e acolo şi l-a avansat la gradul de locotenent şi dacă vom merge şi noi vom fi sigur avansaţi la gradul de sublocotenent şi mi-a spus că să luăm contact cu ţăranul Farcaş Niculae sau Gavrilă - nu pot ţinea bine minte cum îl cheamă-căci el a venit seara dela studentul Rusu dar cu ocazia că şeful de post Rohozan Gh. a mers în comuna Chiueşti pentru a da postul în primire a vorbit şi cu acel Farcaş care a venit dela Bucureşti dela studentul Rusu Gavrilă şi mi-a spus mie şi sergentului major Istrate căci i-a spus Farcaş Gavrilă lui că studentul Rusu a trimis pe dânsul ca să mergem la Bucureşti la el căci ne va avansa la gradul de sublocotenent, eu pe ziua de 10 Decemvrie 1946 am vrut să raportez dlui Comandant al Legiunei ca să-mi dea drumul acasă ca să-mi iau schimburi şi nu mi-a aprobat, dar când m'am întors de la dl.Căpitan Vasilescu

./.

m'am întâlnit cu avocatul Puşcaşu iarăşi şi spun căci noi vrem să mergem la Bucureşti, el ne spune căci facem foarte bine şi spune multe complimente lui Pop Caşiu şi Ioen Mureşianu, şi pe când mă duc la Legiune şi venea şi Istrate dl.locotenent Macoveiu ne înjură şi ne bagă într'o închisoare, mai bine zis closet, şi ne ţine până pe la orele 8, în seara zilei de 10 Decemvrie 1946 pe când ne scoate şi mi-a spus ca să mâncăm şi să intrăm iar, între timp ce mâncam vine dl.locotenent Sigarteu şi ne spune înjurându-ne căci pe noi ne va deporta cât de curând, dar noi l-am întrebat de ce dar dumnealui a spus căci om vedea noi, atuncia eu am vorbit cu Istrate Alexandru să plecăm, în ziua de 11 Decemvrie 1946 pe la orele 8 dimineaţa a venit şi Plut. major Voicu şi mi-a spus la fel că ne va deporta, atunci eu cu Istrate am vorbit ca să plecăm înainte de a ne deporta şi în seara zilei de 11 Decemvrie 1946 pe la orele 22 am plecat pe poarta principală şi ne-a întrebat santinela unde mergem dar noi am spus ca să bem un şpriţ, am mers şi am luat câte un şpriţ şi am plecat mai departe spre gară - am ajuns pe la Casa Cercuală unde aveam eu un prieten cu numele Carol, Mecanic şi am stat la el până la ora 2 noaptea până la tren, el ne-a condus până la gară şi ne-a scos bilete el până la Cluj, când am ajuns la Cluj, am mers la Spitalul de orbi la un prieten Botcă Vasile şi pe urmă am mers şi am scos bilete dela Biroul de Voiaj şi am scos bilete şi pe la orele 17 seara în ziua de 12 Decemvrie 1946 ne-am suit la trenul rapid. Pe la orele 8 dimineaţa, în ziua de 13 Decemvrie 1946 am ajuns la Bucureşti în Gara de Nord atuncia noi am venit până în piaţa Tache Măcelaru pe Str.Ateler şi am băut câte o ţuică la un cârciumar cu numele de Crăciun, pe urmă am plecat spre Penescu căci eu ştiam unde stă de când mergeam cu masa gărzii pe când era Ministru în anul 1945, dar nu l'am găsit acasă mi-a spus servitoarea căci este la club P.N.T. şi noi am plecat la o săteancă de a lui Istrate ce era servitoare la o englezoaică pe Str.Vasile Lazăr 24 şi am mai stat acolo până la orele 11 - 12. Tot în aceeaşi zi şi serg.major Istrate a întrebat-o unde este Legaţia Americană şi ea a spus că este pe strada Batiştei în casele lui Mihai Antonescu şi ne-a con-

./.

dus ea până acolo aproape şi ne-a arătat unde este, şi noiam ajuns la uşile Legaţiei unde era sentinela români şi i-am întrebat dacă se poate şi soldatul că da, am intrat şi am întrebat dacă a fost studentul Rusu pe acolo şi mi-a răspuns o d-ră căci nu ştie ca să mai stăm puţin, am mai stat şi vedem că vine unul gras şi se recomandă Alimănişteanu şi ne pofteşte sus la al doilea etaj la locotenentul Rara şi ne întreabă ce-i cu noi, noi îi spunem dacă cunoaşte pe studentul Rusu, el spune că nu şi îl întrebăm căci pe unde-l putem găsi şi ne spune pe urmă că a fost pe la ei dar a plecat la Club şi noi îl găsim acolo, şi ne-a dat afară de acolo şi ne-a spus să mergem la Clubul P.N.T. noi am plecat la Club şi când am ajuns acolo am găsit pe un secretar cu numele de Ioniţă din Iaşi şi ne-a întrebat cu cine avem treabă, noi am spus că, cu Ghiţă Pop sau Ionel Mureşianu, el mi-a spus că vin imediat, a telefonat la Ionel Mureşianu acasă şi în timp de o jumătate de oră a venit, a dat mâna cu noi şi mi-a spus bravo băeţi, de acuma sunteţi ai noştri. Intre timp vine şi ~~xxx~~ Coposu cu studentul Rusu şi trec într'o cameră şi vorbesc ei ca să ne dea câte 8 sute mii lei pentru masă cât timp vom sta în Bucureşti.

Ne-au dat banii şi să plecăm ca seara pe la orele 8 să ne întâlnim cu Ghiţă Pop, Ionel Mureşianu şi Casiu Pop. Ne-a întrebat unde poate să ne găsească şi Istrate i-a spus lui Rusu ca să vină în str.Vasile Lazăr 24, dar în seara aceea nu a venit studentul Rusu şi noi am dormit acolo la cunoştinţa lui Istrate,şi a doua zi am mers iar pe la Club şi am întrebat unde stă Mureşianu, mi-a dat adresa Dionisie Lupu 65. Am venit pe la 12 ziua vis-avis de hotelul care stătea el şi am stat la masă şi când a ~~xxxxx~~ venit l'am văzut şi pe urmă am mers la el acasă şi am sunat şi el atuncia uitându-se pe un ochi mic ne-a recunoscut şi ne-a dat drumul înăuntru la el şi când am intrat la el era acolo studentul Rusu Gavrilă şi studentul Bărbuş şi Ionel Anton Mureşianu. Mi-a făcut cunoştinţă cu Bărbuş şi ne-a dat masa şi pe urmă ne-am culcat într'o cameră la el şi am dormit până seara pe la orele 20.

./.

In ziua de 14 Decemvrie 1946 văd că vine un om îmbrăcat domn dar era tare slab şi bătrân şi întreb pe studentul Rusu cine este el, îmi spune că e Ghiţă Pop şi mai vine şi Casiu Pop şi trece în altă cameră cu toţi şi discută ei acolo împreună cu studentul Rusu, şi pe la orele 22 - 23 tot în aceeaşi seară mă chiamă şi pe mine şi Istrate la ei şi facem cunoştinţă cu Ghiţă Pop şi Casiu Pop şi ne întreabă dacă ne ajunge câte 500.000 mii lei pe lună sau nu şi noi spunem că nu atunci spune că la plecare ne va da câte un milion dar Ionel Mureşianu faţă de Ghiţă Pop şi Casiu Pop spune că el ne dă câte 2 hectare pământ la vila lui în comuna Rus judeţul Someş dacă noi vom merge de Sfântul Ion la Dej că pe când or fi adunaţi toţi la ziua anomastică a lui locotenentul Sigartău şi şeful Poliţiei dl. Briceag şi dl Prefect al judeţului să-i aruncăm în aer cu toţi, noi am spus căci prostia aceasta nu o facem noi că am făcut una şi Ghiţă Pop spuen căci nici nu trebue făcută, ei au plecat fiecare acasă şi a rămas să mai stăm o zi căci eu vin a doua seară iar la Mureşianu, noi am stat la masă şi ne-am culcat a doua zi am stat la masă şi am mers în oraş şi ne-am cumpărat plicuri şi felicitări pentru Crăciun şi le-am scris tot la Mureşianu, eu iam scris lui tatăl meu şi lui logodnica mea, dar adresa nu le-am dat-o căci nu am ştiut unde mergem, am stat la masă pe ziua de 16 Decemvrie 1946 şi ne-am culcat, iar seara vedem că vine Ghiţă Pop şi Casiu Pop şi dă mâna cu noi şi doamna Mureşianu pregăteşte masa şi ne invită la o masă comună cu toţi, ne-a servit cu ţuică înainte de masă şi pe urmă eu vin şi spunându-mi căci Guvernul Groza nu durează nici până la 1 Ianuarie 1947 şi venim noi la putere şi vom fi fericiţi - dar lui Casiu Pop noi îi spunem căci am evadat dela Legiune, el ne spune căci să ne dăm imediat demisia, ca să punem data din urmă, cu 2-3 zile înainte de alegeri şi direct la I.G.J., noi am dat demisia împreună cu Istrate şi am mers şi ne-a dat câte un milion lei la fiecare lui Rusu şi Istrate şi mie şi un bileţel lui Rusu către Dr.Gogonea din comuna Zărneşti judeţul Braşov şi un bileţel către studenţii dela cabana

./.

E.K.V. piatra Craiului şi am plecat la Gara de Nord şi am scos bilete eu cu Istrate de la casa de bilete, militare, şi Rusu civil, căci noi ordine de serviciu şi am plecat spre Ploeşti. La Ploeşti Istrate s'a dat jos din tren şi ne-a cumpărat 2 litri vin şi el a spus că Rusu să-i dea adresa unde să vină căci merge pe la o rudă a lui la Vălenii de Munte şi vine imediat la noi şi noi am plecat mai departe spre Braşov şi am ajuns la Braşov pe la orele 5 dimineaţa şi am mers pe la notarul public cumnatul lui Casiu Pop pe strada Castelului 93 Braşov şi am stat la masă acolo şi ne-a dat câte un pachet şi am plecat la un hotel în Braşov care nu-i ştiu numele dar unde ştiu şi am plătit o cameră 35.000 lei pentru dormit dar nu am dormit acolo căci s'a întâlnit Rusu cu nişte fete dela el din sat şi am mers şi am dormit la ele şi pe ziua de 18 am mers şi am stat la hotel până la ora 13 şi am plecat să ne cumpărăm câte o cămaşă şi o pereche de indispensabile şi mănuşi şi ciorapi şi pe la orele 17 seara am plecat spre Zărneşti, am ajuns acolo şi am întrebat unde stă dr.Gogonea şi mi-a spus că vis-avis de Postul de jandarmi. Am găsit unde stă dar nu era acasă era numai servitoarea şi noi am mers la un restaurant la Poale Lungi şi am stat la masă şi pe când ne-am reîntors la dr.Gogonea a întrebat la cine este bileţelul, studentul Rusu spune că la el, a citit bileţelul şi ne-a spus haideţi cu mine şi ne-a dus la cârciuma lui Tuderică Nişcov şi ne-a lăsat acolo şi am dormit acolo într'o cameră cu Tuderică Nişcov fiul cel mai mare şi dimineaţa ne-am sculat pe la orele 8 în ziua de 19 Decemvrie 1946 şi am stat la masă şi am băut un litru de vin şi pe urmă a mers împreună cu fiul lui Nişcov până la cârciuma lui Secarea unde am băut o jumătate litru ţuică cu Toderică Nişcov şi cu cabanierul Sob şi am plecat noi cu Sob şi cu fiul lui Hanţ şi fata lui Rozi şi o nepoată a lui Cati şi Tuderică Nişcov s'a întors înapoi acasă Pe ziua de 24 Decemvrie 1946 a venit studentul Rusu jos şi a luat 14 litri vin şi 7 litri ţuică dela Tuderică Nişcov şi l'a adus împreună cu Sob sus la Cabană şi pe la orele 24 noaptea spre Crăciun am început banchetul îm-

./.

preună cu studentul Rusu,Novac Victor, Cici Ioniţiu şi Istrate, eu şi un evreu din Bucureşti inginer, dar eu numele nu-l ştiu cum îl chiamă, ştie Sob. Banchetul a ţinut până la ora 5 dimineaţa în ziua de Crăciun, a doua zi am făcut banchetul tot împreună cu aceleaşi persoane a treia zi de crăciun ne-a trimis un pachet cu cozonac şi vin prin dr.Gogonea doamna dr.Pop şi doamna dr.Călineanu din Braşov care ni l-a adus sus la Cabana. Dl Sob,.Intr'o zi dintre Crăciun şi Sfântul Ioan a venit cu un pachet de 80 kgr. conserve şi cozonaci şi ţigări şi prăjituri dl.Ghimicescu trimis de doamna colonel Mihăilescu, Ghiţă Pop şi Ionel Mureşianu şi ne-a trimis şi o scrisoare de felicitare tot prin el, dar conţinutul scrisorii nu-l ştiu eu, i-a dat-o lui studentu Rusu, Cici şi Victor Novac. Pe dl.Ghimicescu la condus la noi dl.Tuderică Nişcov şi a stat acolo vreo trei zile cu noi şi Ghimicescu a plecat şi a spus că mai vine cât de curând dar nu a mai venit şi la o săptămână după plecarea lui Ghimicescu a venit fratele lui Novac Victor care ne-a aprobat lunar câte 500.000 lei pe lună de persoană - pe Ianuarie - Februarie ne-a adus dr.Gogonea dela P.N.T. dela Braşov 15 Februarie - 15 Martie a adus învăţătorul Vesa care a venit la noi la cabana S.K.V. ca să vadă ce facem noi şi pe ziua de 19 Februarie 1947 a plecat învăţătorul la Bucureşti,după bani la Ghiţă Pop, cu o scrisoare scrisă de studentul Rusu Gavrilă ca să ne dea bani - de data aceasta ştie şi studentul şi Istrate, în ziua de 19 Februarie 1947, pe când învăţătorul Vesa verişorul lui Rusu a plecat la Bucureşti după bani, au cu Istrate am mers jos în Zărneşti şi Istrate cu învăţătorul Vesa a mers până la Braşov la hotel Aro la un administrator cu numele de Filimon care era căsătorit cu o fată din comună cu Rusu şi învăţătorul a lăsat ceva alimente acolo şi Istrate s'a dus să le ia, între timp, tot în aceeaşi zi, s'a urcat Sob cu Plut.Adam şi cu 2 paznici de vânătoare,care cu numele nu-i ştiu, dar îi ştie Sob şi a găsit pe Rusu acolo cu hainele mele şi a lui Istrate şi pe Rusu l-a arestat şi a pus santinelă la uşa lui Rusu pe un

./.

paznic de vânătoare, întrentimp plut.Adam a cerut ceva de mâncare şi Sob nu avea şi a cerut lui Rusu, i-a dat o pâine, şuncă şi brânză şi Rusu când stăteau ei la masă el a plecat şi a venit jos la Niţă Târâtu în Săcueşti pe la ora 12. In 19 Februarie 1947 vine sora lui Niţă Târîtu zis Bălăşică şi anume cu numele de Viorica Colţia şi îmi spune că e rău căci pe Puiu l'au prins şi el a fugit, eu atuncia mă bărberiam la frizeria lui Jiga şi mă duc şi eu la Colţia Ioan şi găsesc pe Rusu acolo şi îmi spune că pe el l-a prins şi a fugit şi a venit şi Nişcov Tiodor şi Fănică Copola şi ne-a spus că dacă este jandarmi dela noi să nu ne fie frică căci sunt de ai noştri şi Tuderică Nişcov a plecat să se intereseze cine este plecat sus din jandarmii postului şi a auzit că este plut.Adam şi doi paznici de vânătoare cu el şi a venit şi mi-a spus,mie şi lui Rusu, şi Istrate şi Novac Victor care purta numele de Herman Victor căci să nu ne speriem căci este plut.Adam şi este de al nostru şi mâine iese el înaintea lui în marginea satului şi aranjează el tot,.

Pe ziua de 20 Februarie 1947 a mers Nişcov Teodor înaintea plut.Adam la cârciumă la Secărea şi s'a întâlnit cux plut.Adam şi cu paznici de vânătoare şi a intrat cu ei şi a început să bea până seara cu plut.Adam Teodor, Nişcov şi paznicii de vânătoare, şi am băut dela orele 10 dimineaţa şi până la ora 16 seara şima venit şi ne-a spus că e bine să mergem unul din noi, eu sau Rusu cu Tuderică Nişcov pentru a ne cunoaşte, eu nu am vrut să merg dar a mers Rusu la Plut.Adam acasă cu Nicşov şi a venit cam timp de 2 ore şi a spus că a aranjat totul cu Plut.Adam şi noi să mergem sus la Cabana S.K.V., mi-am luat alimente cu Rusu şi Istrate şi am mers sus la Cabana lui Sob. Când am ajuns acolo n'am găsit în cameră nimica, ne luase totul Sob, şi-l întrebăm unde sunt lucrurile noastre şi Sob ne spune căci le-a luat jandarmii. Noi îi spunem căci am vorbit cu jandarmii şi au spus că ei nu au luat nimica, dar noi am stat la masă şi ne-am culcat şi dimineaţa după ce l-a ameninţat pe Sob ca să scoată lucrurile noastre căci îl ducem la jandarmi, el a început să le scoată şi ni le-a dat toate afară de o brăţară şi

un ceas de mână a lui Rusu şi un toc rezervor al meu, care a spus că le-a luat Plut.Adam, şi noi am plecat cu toţii la Zărneşti şi unul la Niţă Târâtu şi ne-a recomandat pe sora lui Maria Andreiu Tiberciu şi am mers acolo şi ne-a dat o cameră din faţă, bani pe luna 15 Martie - 15 Aprilie a fost trimis studentul Ghiţă Jinga din comuna Zărneşti i-a dat o scrisoare către Ghiţă Pop şi Ionel Mireşianu şi ni-a adus bani, suma de 1.500.000 lei, cu alimente ne-a aprovizionat preotul Pizu, Niţă Târâtu, Niţă Colţea, Ghiţă Nastio, Ion Rulna, Nicşov Teodor, Fănică Copola, cine ne-a dat armamentul, o armă Z.B. cu 60 cartuşe, sublocotenentul Sucitu din comuna Zărneşti, 8 grenade, Fănică Copola, un pistol rusesc dela Niţă Pârâtu cu 50 cartuşe, un pistol bereta dela avocatul Mihuia Iuliu din Braşov, l-a adus când a venit şi a luat contact cu noi, un pistol automat cu 150 cartuşe, la adus studentul Rusu, de unde nu pot şti, un pistol valter mic, l-a adus Rusu, dela Bucureşti dela cine nu ştiu, 50 cartuşe ruşesti, pistol automat dela sublocotenentul Dan din comuna Zărneşti.

Când am venit în comuna Zărneşti la Andreiu Teheriu, pe ziua de 23 Februarie 1947 şi am stat până pe ziua de 10 Aprilie,mie mi-a făcut legătură cu Tonciu dela cabana Plaiul Foi, Fănică Copola a vorbit cu Oscar Tonciu ca să mergem la el la Plaiul Foi, căci el are vreo trei cabane ascunse şi ne duce pe noi la o cabană de a lui Tonciu. Noi ne-am pregătit bagajul şi am plecat spre Plaiul Foi la Tonciu. Noi am ajuns acolo pe la orele 21 seara şi l-am găsit dormind, l-am sculat şi Rusu i-a dat biletul pe care l-a dat Fănică Copola lui şi Tonciu l-a citit şi a spus că e bine să luăm loc şi să mai stăm şi ne întreabă cine ne-a condus, noi î i spunem că Andreiu Tehereiu şi când vrem să mergem sus şi noi, î-i spus când vrei tu şi am mai stat două zile la el şi pe urmă am plecat sus la Cabana ascunsă în Podul lui Calineţ, dar noi cât am stat acolo am avut 2 kgr. vin şi unul ţuică şi am început să bem cu el şi am început discuţiile referitor la arme şi a spus că el are arme destule într'o crăpătură lăsată de nemţi care a stat el cu ei fugit, dar dacă va fi nevoie ne va da şi nouă, noi am plecat sus fiind conduşi de el

./.

şi el a stat vreo două ore şi a plecat înapoi la Plaiu Foi mi-a dat două pături şi un litru petrol, am stat o săptămână şi trei zile la aceaxxx cabană şi de Paşti ne-am coborît jos în Zărneşti ca să facem Paştele în comună, am mers tot la Andreiu Tiheriu acasă şi am stat vreo zece zile şi pe urmă am plecat iar sus la Cabana ascunsă.

A doua zi de Paşti a venit la noi în comuna Zărneşti învăţătorul Vesa dar nu ni-a adus nimica decât o bucată de slănină şi puţină brânză. Cine ne-a dat Biroul populaţiei şi ordine de lăsare la vatră, Fănică Copola dela un verişor de a lui cu gradul de căpitan Activ, eu nu ştiu cum îl cheamă, căci nu mi le-a dat mie ci lui studentu Rusu.

Cum am luat contact cu avocatul Mihnea Iuliu şi de când, dela 10 Mai când a venit la cabana ascunsă dar noi nu am ştiut ce este cu el şi nici el nu a ştiut ce este cu noi, numai acum de două luni înainte mi-a spus căci este urmărit poliţie şi noi i-am spus situaţia noastră şi venea şi stătea cu noi câte o săptămână şi două săptămâni, stătea la Braşov dar nu ştiu pe unde.

Organizaţiile care le ştiu din informaţie şi precise.

1). Organizaţia Bran care este organizată de colonelul comandor Scobaiu fost comandantul Pieţii Braşov. Organizaţia este compusă din 12 persoane, ofiţeri deblocaţi şi o aprovizionează madame Ciorbică din comuna Moreii de Sus, judeţul Braşov, această organizaţie o ştie şi avicatul Iuliu Mihnea din Braşov.

2). Organizaţia din Braşov care este comandată de către fostul inspector general de poliţie al Capitalei şi este refugiat poliţie în aceeaşi comună având vila lui proprie. Avocatul Mihnea ştie cum îl cheamă şi unde are vila.

3). Organizaţia Botoşani, care este chiar în oraşul Botoşani în casele de odihnă al învăţătorilor şi este condusă de către avocatul Dudi Ionescu din oraşul Botoşani, aceasta o ştiu eu.

./.

4). Organizaţia Piatra Neamţ, care este comandată de colonelul Scobani din comuna Pipirig jud.Neamţ. Aceasta o ştiu eu propriu căci e cea mai mare organizaţie din ţară şi cred că are cunoştinţă şi Iuliu Mihnea.

5). Organizaţia din Cluj care este în oraş,cereţi informaţiuni precise la Iuliu Mihnea, pe noi ne-a informat Iuliu Beldean.

6). Organizaţia din Vaslui care este comandată de către Generalul Răşeanu, ştie şi Beldeanu.

7). Organizaţia dela Cabana admir care este compusă din 60 persoane din Câmpu Lung Muscel, oameni de a lui Ion Mihalache, ştie şi cabanierul şi Iuliu Mihnea ştie cum îl chiamă pe cabanierul dela admir care trăeşte cu o rusoaică adusă din timpul războiului.

8). Organizaţia din Valea Prahovei şi anume Câmpina, nu ştiu de cine este comandată dar ştie inginerul Davidescu dela fabrica Standard Bucureşti.

9). Organizaţia Someş care o aprovizionează notarul Pura din comuna Chiueşti şi sunt organizaţi în pădurea dealul Măgoji condusă de către avocatul Cristea din Dej, mi-a spus stud.Beldeanu.

10). Organizaţia Maramureş este prin munţi şi au un aparat de radio difuziune, nouă ni-a spus Beldeanu când a venit la noi prin luna Iulie şi de cine este comandată nu mi-a spus dar a rămas să vină pe la 1.VIII 947 cu buletinele informative dela toate organizaţiile din ţară.

Prin 28 Iulie am fost jos la Plaiul Foi şi am trecut şi pe la dl.Albu căci aveam 8 pâini la el, m'am întâlnit cu inginerul Davidescu de la Fabrica Standard din Bucureşti şi am făcut cunoştinţă cu el şi mi-a spus că şi el a fost arestat de către comunişti, dar cine i-a povestit situaţia mea ~~xxxx~~ înainte de a ne cunoaşte eu nu ştiu, şi eu m'am recomandat Sublocotenent Marta Aurel şi a discutat amândoi şi el mi-a dat un sfert de pâine şi m'a rugat să nu mă supăr şi m'a întrebat dacă avem noi ceva căşti, eu i-am spus că da dar nu sunt bune şi nu ne folosim de ele, şi mi-a spus că dacă avem nevoie de

ceva piese de radio ne poate face el, dar eu îi spun că avem şi un aparat de radio difuziune, dar nu e bun şi mi-a spus că să viu eu la Bucureşti la el când pot căci el poate să-mi facă rost de un aparat de radio difuziune nou şi pe când era inginerul Davidescu la Plaiul Foi, era şi colonelul Popescu Eugen cu doamna lui şi o nepoată pe care a luat contact cu Rusu Gavrilă, care i-a dat nişte bani şi ţigări regale 2 pachete şi un săpun de faţă Bob, dar eu nu-lmcunoşteamdela Plaiul Foii . Dar pe ziua de 12.VIII 1947 m'am decis să plec la Bucureşti după aparatul de radio şi mi-a dat dl.Albu o scrisoare la Fabrică la Standard către preşedintele Sindicatului, dar nu în legătură cu aceasta ci cu cabana lui, şi mi-a dat şix studentul Rusu o scrisoare către dl.colonel Popescu Eugen, căci el i-a promis un pistol automat lui studentul Rusu, şi eu vin la Bucureşti pe ziua de 13.VIII.1947. Am ajuns în Gara de Nord şi am luat tramvaiul 26 cu 19 şi am mers pe strada Italiană unde am avut adresă dl colonel Popescu dela Rusu la hotelul Italian etaj V,px. apartamentul 23, am sunat şi a ieşit servitoarea şi i-am dat plicul şi mi-a spus să merg jos să aştept căci vine dl.colonel, am mers şi peste o oră a venit şi a luat maşina cu şoferul, care nu ştiu cum îl chiamă şi m'a suit în maşină şi i-am spus de ce am venit la Bucureşti, pentru un pistol automat care l-a promis lui Rusu şi pentru un aparat de radio difuziune şi spune că pistolul nu este aicia la el dar este la ţară şi când vine el pe la Plaiul Foi aduce el mai multe pistoale şi muniţia,am mers cu maşina până în faţa unui restaurant dar nu ştiu cum îi spune şi a luat vreo 80 cartuşe ruseşti pentru pistol şi mi le-a dat mie şi m'a adus cu maşina până la Brătianu şi eu am luat tramvaiul 15 şi am plecat la Fabrica Standard, dar în maşină la el am văzut 2 pistoale Valter mari unul la şofer şi unul la el.

Am ajuns la Fabrica Standard şi am intrat acolo, am dat plicul pe care l-am avut la mine preşedintelui Sindicatului şi m'am întâlnit cu Dra Antoaneta Jucan şi Nana Văzaru, între timp ce vorbeam cu ele cum o mai dus eu, excursiunile pe care le fac pe Piatra Craiului, fetele

./.

le-am cunoscut la Cabana Foi la Tonciu, dar situaţia noastră nu a ştiut-o a ştiut că suntem turişti, între timp ce vorbeam cu fetele vine şi inginerul Davidescu şi mă vede şi dăm mâna amândoi şi spune că am venit pentru lucru care am vorbit dar trebue să aştept cam mult căci nu este colegul lui acasă este la Băi şi vine pe ziua de 20 August 1947 căci numai împreună cu el se poate face acest lucru am stat la masă cu el la Fabrica Standard şi cu Antoneta Jucan o funcţionară şi pela ora 14, am eşit pe stradă şi a spus că face rpst cât se poatevde repede numai să vină colegul lui şi în trei zile e gata şi el i-a spus şi feti care era cu noi că eu am venit după un aparat de radio, şi el a plecat acasă şi eu cu fata am plecat la cinema şi cu inginerul a rămas ca eu să plec la Zărneşti şi el când o fi gata aparatul să-mi trimită o scrisoare sau telegramă şi eu să merg cu 2 pistoale care mi le-a cerut pentru aparatul de radio, şi ne-am despărţit - şi dela cinema de fată şi am plecat spre gară - şi am plecat spre Zărneşti dimineaţa pe la orele 11 şi 15 minute şi la Zărneşti am ajuns pe la orele 6 dimineaţa şi am fost pe la Tudirică Nişcov şi am plecat sus la studentul Rusu dar când m'am reîntors dela Bucureşti pe la Predeal a stat trenul mai mult şi eu m'am dat jos din tren şi am pus la poştă în gara din Predeal nota informativă într'un plic galben cu timbre de 15.000 lei adresat dlui dr.Petre Groza şi am trecut în nota informativă şi aparatul de radio difuziune, dar nu am specificat dela cine îl luam, de aparatul de radio ştie Rusu, Tiodor Nişcov, Fănică Copola, Tică Terciu şi Ion Rulea şimcolonelul
Direcţia Pensionari
Popescu Eugen, referitor cu maiorul Popescu dela I.G.J. ştiu că ţinea legătură cu noi căci a cerut situaţia noastră dela Legiunea Jandarmi Someş şi ne-a trimis-o nouă, el ştia unde suntem fugiţi. Despre plut.major Mărcuşanu comandantul de sector din comuna Zărneşti am auzit căci e mare reacţionar dar legături cu mine nu avea şi nici nu mă cunoaşte personal, poate de pe stradă.

Cu şeful postului şi anume plut.Lazăr eu nu am avut legături cu el dar a avut studentul Rusu şi ştia de situaţia noastră şi prima cunoştinţă cu Rusu a făcut-o

./.

în luna Aprilie dar ziua nu o ştiu precis în casă la Stanciu Moşoi dar îmi spunea Rusu că a spus Plut.Lazăr că ne dă o armă dar nu ne-a dat-o nici până în prezent şi ne spunea stud.Rusu că dacă s'ar începe ceva revoluţie avem Postul de jandarmi Zărneşti alături de noi şi ne dă şi 15 arme Z.B. şi zece cartuşe pe care le are plut.Lazăr de acestea ştie Istrate şi Rusu.

Cu armamentul lui Sob rămas dela Victor Novac un pistol automat cumpărat de Victor Novac de la plut. şeful de post dela Tuhan Nou şi anume cu numele de Plut. Pătraşcu şi un parabelu care l-a adus dela Bucureşti şi un brovning care i l-a adus fratele lui de acasă, de acestea ştie şi Istrate şi Rusu Gavrilă.

Pe ziua de 21 - 22.VIII.1947 a venit un inspector de vânătoare cu o doamnă şi un avocat şi unul domn cu nume de Polizu, dar numele la ceilalţi nu le ştiu cum le chiamă că nu am făcut cunoştinţă eu cu ei dar dacă îi văd îi cunosc bine dar cum îi chiamă ştie Tonciu şi Albu care i-a promis lui Rusu că între 10 şi 15 VIII 1947 vine Inspectorul de vânătoare din Bucureşti şi cu Polizu dela Teatru Naţional la noi cu maşina lui proprie şi ne aduce 80° conserve şi uleiu, muniţii şi armament, el are fabrică de ulei şi conserve şi stă în apropiere de Bucureşti, a fost în excursii cu Rusu şi cu Albu vreo patru zile doamna inspector de vânătoare dl.Polizu şi avocatul din Bucureşti.

I-a dat inspectorul de vânătoare lui Tonciu 5 kgr.uleiu şi lui Rusu 2 pe care le-a adus la cabana care stăteam, de toate acestea ştie şi Tonciu.

Referitor cu dl.locotenent Macoveiu ajutor de comandant al Legiunei jand.Someş, Dej, pe timpul când îl urmărea pe Casiu Pop din comuna Mintiul Gherli şi se făcea o razie, dl.locotenent Macoveiu îl anunţa când se face razie sau este urmărit Casiu Pop prin curierul cu numele nu-l ştiu. Si mi-a spus dl.Casiu Pop căci când era urmărit el fugea în pod la şeful de post cu ştiinţa şefului de post în comuna Mintiul Gherlei, Someş, aceasta s'a discutat în casă la dl.Anton Ionel Mureşianu la Bucureşti, erau de toţi Istrate, Ghiţă Pop şi Ioan Mureşianu şi Rusu şi Bărbuş.

./.

In legătură cu Beldianu ştiu eu, Istrate şi Rusu că este în legătură Beldeanu cu locotenentul Eupist Sigarteu, comand.secund, al Legiunei jandarmi Someş, căci ne-a spus Beldeanu că de acum nu-i este frică de locotenentul Sigartău căci este căsătorit cu o verişoară de a lui şi i-a promis căci poate sta acasă pe garanţia lui căci îl anunţă el când va fi urmărit de către poliţie sau jand. căci corespondenţa vine mai întâi la dl.locotenent Sigartă şi ne-a spus că ar fi bine să mergem şi noi pe acolo pe la el căci avem o pază sigură cu locotenentul Sigartău şi a spus că locotenentul Sigartău ştie de noi unde suntem dar dacă suntem în legătură cu Beldeanu nu ne are grija noastră, - de toate acestea ştie Istrate şi Rusu.

Referitor cu fostul Comandant al Legiunii Braşov şi anume maiorul Iliescu care i-a promis lui Rusu că ne dă armamant şi muniţie şi i-a schimbat o pereche de pantaloni militari lui Rusu Gavrilă, dar eu nu-l cunosc personal căci mie mi-a spus Rusu, de acestea ştie şi avocatul Iuliu Mihnea din Braşov.

Banii pe luna 15 Martie 15 Aprilie i-a adus Ghiţă Jiga din comuna Zărneşti Braşov,care ne-a adus 1.500.000 lei, 15 Aprilie 15 Mai a fost şi a adus Rusu, 15 Mai 15 Iulie care i-a dat 2 milioane lei, Ion Rulea din comuna Zărneşti Braşov a fost trimis de Rusu cu o scrisoare la Ghiţă Pop şi Ionel Mureşianu, conţinutul scrisorii nu o ştiu căci nu mi-a arătat-o Rusu - dar ştiu că a adus 3 milioane lei - pe 15 Iunie 15 Iulie i-a adus studentul Beldeanu când a venit la noi la trimis Rusu la Bucureşti după bani şi Rusu l-a aşteptat la Braşov la hotelul Aro la dl Filimon - şi ne-a adus şi 4 milioane lui, toţi aceşti bani au fost daţi de către dl.Ghiţă Pop.

Iar pe ziua de 1 Mai a venit Tuderică Nişcov la noi la Cabana Foii şi ne-a spus că a venit doamna colonel Mihăilescu cu câţiva studenţi căci în Bucureşti arestează pe un cap şi din cauza aceasta a venit şi merge la cabana lui Sob, dar când a plecat ei nu ştiu.

Studentul Rusu Gavrilă mai are legături şi cu unul Bujor Niculae din comuna Caşeiu judeţul Someş este locotenent rezervă şi a purtat corespondenţă cu el şi a

./.

avut întâlnire cu el la Braşov când i-a adus o pereche bocanci - un geamantan cu cursuri şi cămăşi dar eu pe acest Bujor nu-l cunosc personal.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o dau, susţin şi semnez propriu, ne silit de nimeni.

ss.Serg.Major Mocanu Gheorghe.

Adăugirile şi ştersăturile sunt făcute de mine.

ss.Serg.Major Mocanu Gheorghe.

5 Septemvrie 1947.

V

29

00434

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Serg. Major MOCANU GHEORGHE din Legiunea Jandarmi Someş în continuare mai declar următoarele :

Prin luna Decembrie în ziua de 17 anul 1946 pe când eram gata de plecare IONEL ANTON MURESEANU a făcut o masă şi ne-a spus mie şi lui ISTRATE şi RUSU, că noi să ne menţinem moralul căci peste puţin timp se va schimba guvernul GROZA şi noi cât vom sta pe munte va fi bine şi dânsul prin curier ne va trimite o ladă cu grenade şi 2 pistoale mitralieră, dar noi le-am cerut ca să ni le dea atunci, dar ANTON IONEL MURESEANU a spus că nu le are, dar face el şi pe dracu şi le cumpără ~~şixixxxxxxx~~ ~~xx~~ el de unde ~~le~~-a găsi şi le trimite la noi.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau susţiu şi semnez propriu nesilit de nimenea.-

/ss-/Serg. Major
MOCANU GHEORGHE

14 Octombrie 1947.-

30

00436

I

D E C L A R A T I E

Subsemnatul POPOVICI M. MARCEL născut în anul 1921, Februarie 2 în comuna Ludoş jud. Turda, fiul lui Mihail şi Alexandrina, de religie gr. catolică, cetăţean român, cu domiciliul în Sibiu str. Oituz 20 declar următoarele .-

Am fost condamnat la 6 luni închisoare corecţională pentru uz de fals şi întemniţat la Inchisoarea Timişoara.-

In Inchisoare am cunoscut pe Tomescu Ion, vicepreşedintele Organizaţiei Tineretului P.N.T. Maniu din Jud. Severin şi pe Dr. Jucu Alexandru zis Dandu, secretarul organzatiei P.N.T. Severin, ambii impilicaţi in asinarea lui Franţesco Ion, din comuna Balinţ jud. Severin , în luna Iunie 1946.-

Imprietenindu-mă cu ei am aflat că fac parte din conducerea unei organizaţii subversive şi că plănuiau evadarea din închisoare.-

Intre timp Dr. Jucu a obţinut eliberarea urmând să evadeze numai Tomescu şi cu mine care între timp fusesem convins de a aderea la acţiunea înteeprinsă de ei.-

Evadarea are loc la 9 Aprilie 1947 când mă-am îndreptat spre Lugoj apoi spre Costeiul de Sus jud. Severin .-La Costeiul de Sus am întâlnit o parte din conducătorii organizaţiei subversive şi anume : Dr. Jucu Alexandru zis Dandu Cofan Vasile, Feneşan Constantin.-

La această întâlnire dr. Jucu Alexandru ne-a comunicat că a primit instrucţiuni dela Centru să trecem la organozare şi să fim gata de atac.-

După 2 zile am plecat cu toţi la Lugoj la via plot. Munteanu Nicolae unde ne asteptau : Amarici Damian, Rubanet Aurel, Munteanu Iona, Munteanu Marin, Radivoiovici Gheorghe, Tiberiu Târziu.-

Precizez că toţi cei de mai sus erau membrii ai tineretului P.N.T..-

Se trece la întocmirea unui plan de atac al organizaţiei Lugoj. Se trece la întocmirea unei schiţe stabilindu-se ca pătrunderea în oraş să se facă prin mai multe

./.

31 bis 00437

bariere simultant în echipe de 2oo oameni prin fiecare barieră ocupându-se în primul rând centrala telefonică, pentru tăerea legăturilor, apoi instituțiile publice.-

Armamentul cunoscut de mine, pe care îl poseda conducerea organizației se compunea din : o carabină militară Z.B., 2 arme de vânătoare cu 2 țevi, una armă Drilling cu 3 țevi un pistol Steyer cal. 9 m/m, Grenade. Acest armament se găsea la via plot. Munteanu Nicolae.-

Pentru ca acțiunea noastră să aibă o reușită cât mai categorică, Rubaneț Aurel a sugerat atacarea depozitului de dinamită dela Pogăneşti. Dinamita urma să fie folosită la aruncarea instituțiilor publice în aer din orașul Lugoj.-

Tot în cadrul planului se prevăzuse asasinarea secretarului poliției Lugoj anume Kling și a comisarilor Digu și Câmpeanu. Sarcina această fusese dată lui Cofan Vasile și a Mariei Damina,. In acest scop Cofan era înarmat cu un pistol Browning și o bâlă de plumb de plumb, iar a Mariei Damian cu o grenadă de mână.-

Banii necesari erau trimiși de către Emil Ghilezan dela Bucuresti prin curieri prin Tomescu Ana și Tiberiu Târziu.-

Organizația Severin ne trimitea deasemenea alimente și fonduri.-

Armamentul găsit la percheziția reprezintă numai o mică parte din armamentul care se găsea împărțit pela diverși locuitori al căror nume este cunoscut numai de Dr. Jucu Alexandru și Tomescu Ioan.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.-

/ss/ MARCEL POPOVICI

Dată azi 6 Octombrie 1947.-

I

00439 31

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IOANITOIU CICERONE, la întrebările puse declar următoarele:

INTREBARE: Unde a avur loc ședința din 7 Mai 1947, a Tineretului P.N.T.?

RASPUNS: La Clubul P.N.T. din Clemenceau 9.

INTREBARE: Câte manifeste au fost redactate și de către cine.?

RASPUNS: Trei manifeste au fost redactate de Ing. MANEA și anume:

"Români" semnat M.
"Tineri Români" semnat M.
"Români" incheiat cu "Unirea noastră", Victoria noastră"
Unul redactat de subsemnatul și intitulat "Studenti Români".

INTREBARE: Cine a multiplicat si răspândit manifestele:

RASPUNS: Manifestele au fost multiplicate si răspândite de subsemnatul. La difuzare am fost ajutat de mai multe persoane ale căror nume nu le rețiu.

INTREBARE: Câte exemplare au fost trase la Ghestetner.?

RASPUNS: Circa 1ooo exemplare, din fiecare manifest.

INTREBARE: De unde a fost luat Ghestetnerul.?

RASPUNS: Dela Clubul P.N.T. Clemenceau 9.

INTREBARE: Cum a fost transportat.?

RASPUNS: A fost transportat cu un taxiu.

INTREBARE: De unde ați luat bani pentru transport.?

RASPUNS: 1oo.ooo a dat-o inginer MANEA iar 2oo.ooo mii le-au luat dela Administratorului Clubului.

INTREBARE: Ce calitatea avea Ing. Manea.?

RASPUNS: Era membru in comitetul tineretului P.N.T.

INTREBARE: Cărui fruntaș al partidului ai arătat aceste manifeste.?

RASPUNS: Lui Emil Ghilezan.

Aceasta îmi este declaratia pe care o sustin si o semnez.

ss/Ionitiu Cicerone

-00440

32

DECLARATIE

Subsemnatul IONITOIU I.CICERONI, implicat în multiplicarea manifestelor din luna Mai 1947, declar următoarele:

In ziua de 7 Mai 1947, a avut loc la Clubul P.N.T., din St Clemenceau 9, o şedinţă a Tineretului, ulterior acestei şedinţe am fost chemat de către Inginerul MANEA, membru în Comitetul Tineretului P.N.T., care mi-a propus să scoatem un manifest.

Astfel in cursul lunei Mai mi-a fost date, redactate, de către Ing. Manea, următoarele manifeste:

"Români" semnat "M"
"Tineri Români" semnat "M"
"Români" încheeat cu "Unirea noastră,
Victoria noastră"

Ulterior am redactat şi eu un manifest intitulat "Studenţi Români".

Toate manifestele au fost multiplicate şi răspândite de mine impreună cu alţi băeţi.

In total au fost multiplicate circa 4 mii exemplare.

Multiplicarea s'a făcut la un Ghestether luat dela Clubul P.N.T., din Clemenceau 9.

Precizez că primele manifeste, cât şi ultimul au fost răspândite numai în Capitală.

Ghestetnerul a fost transportat de mine, cu un taxiu în Str Cetatea Albă.

Transportul a costat 300.000 mii sumă ce am luat dela Ing. Manea /100000 mii/ iar restul de 200.000 dela dministratorul Clubului.

Din aceste manifeste, unul l-am arătat D-lui Ghilezan Emil.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

3 Oct. 1947.

ss/Cicerone Ionitoiu

33.

00/142

- DECLARATIE -

Subsemnatul Dr.Ing.A.AVRAMESCU,conferenţiar la Politehnică,declar următoarele în legătură cu dl.Dr.GAFENCU :

Cunosc pe dl.Dr.GAFENCU sumar de câţiva ani,de când a fost intern la Maternitatea Steaua unde a lucrat şi soţia mea. Venea la noi la 2-3 luni odată spre a consulta pe soţia mea în chestiuni medicale.

In ziua de Marţi săptămâna trecută,a venit cu o clientă la soţia mea. In timpul consultaţiei a stat în sufragerie şi mi-a comunicat că în câteva zile are o posibilitate să plece din ţară. Ştiam mai mult de un an că intenţiona să plece în Elveţia la o clinică unde a fost admis intern.

Mă ruga să invit o persoană politică din opoziţie care să-i uşureze plecarea şi eventual sosirea în străinătate,dându-i recomandaţii, eventual plecând cu el. Asta pentru că dânsul nu avea nici o calitate şi culoare politică. Această rugăminte m'a făcut bănuitor dela început că plecarea ar putea să nu fie cu toate formele legale, deoarece amintea că pleacă probabil cu avionul şi ştiam că este lipsit de mijloace.

Dar cunoscându-l în trecut ca un om liniştit şi studios, nu-mi închipuiam că plănueşte o fugă clandestină cu toate riscurile ei. I-am răspuns imediat că nu cunosc pe nimeni, neavând legături politice, ceiace este realitatea. Totuşi, dânsul a insistat foarte mult să întreb la cunoştinţe care ar putea să indice o cale către o persoană politică. Ca să scap de insistenţele lui, am comunicat rugămintea D-nei Scridan, care era în casă, trecând des pe la noi. Credeam că prin aceasta chestiunea se va închide,deoarece bănuiam că

nici D-na Scridan nu cunoaşte pe nimeni.

In ziua următoare, Miercuri dimineaţă, mi-am dat întâlnire cu soţia la Expoziţia Cărţii Engleze la Sala Dalles, pentru a comanda cărţi de specialitate electro-tehnică. In hall se găsea singur Dl. Gafencu pe care l-am salutat, dar m'am îndreptat către o sală unde am văzut pe soţia mea. După ce am terminat formalităţile şi ne-am despărţit la eşire, în stradă m'a oprit Dl. Dr. Gafencu să mă întrebe dacă am aflat pe cineva. I-am comunicat că nu ştiu pe nimeni. A insistat că are nevoie urgentă să vorbească cu o personalitate politică din opoziţie în legătură cu plecarea sa şi m'a acompaniat până la biroul meu dela Soc. Gaz şi Electricitate, unde m'a rugat să întreb la telefon dacă poate alţi cunoscuţi au aflat ceva. Am telefonat la D-na Scridan acasă însă nu am găsit-o. A răspuns la telefon menajera. Dl. Dr. GAFENCU a plecat fără nici un rezultat, dar m'a rugat să mă mai interesez de chestiunea lui, spunând că mă va chema dânsul la telefon. Credeam că voiu scăpa de o obligaţie care-mi era nepăl̆cută.

După masă, la ora 4.30, aproximativ, m'a chemat la telefon Dl. Dr. Haţieganu, comunicându-mi că vrea să-mi vorbească şi vine să mă vadă. Eu credeam că am vorbit cu dl. EUGEN HATIEGANU şi m'am mirat când l-am văzut intrând pe dl. Doctor V. HATIEGANU, pe care l-am cunoscut numai fugitiv cu mulţi ani înainte, fără a-l mai fi văzut de atunci. Dânsul mi-a comunicat că dela D-na Scridan a aflat de cazul cu GAFENCU şi voia să-l vadă.

A mai întrebat dacă îl cunosc pe Dl. Dr. GAFENCU. I-am spus că îl cunosc ca un om de specialitate, studios şi că nu am auzit nimic desavantajos despre el. Totuşi, nu-mi este cunoscut intim, astfel că nu pot să-mi iau vreo responsabilitat

In timpul când vorbeam, a dat telefon Dl. Dr. GAFENCU în-

trebâad dacă s'a găsit o persoană să se intereseze de cauza lui. I-am comunicat că e dl.Haţieganu la mine care ar dori să vorbească cu dânsul. Spunea că va veni imediat.

Când a venit, s'a retras în birou pe sofa,iar eu am eşit în sufragerie unde am lucrat la masă şi am stat de vorbă cu cele câteva persoane în hall, care aşteptau să o vadă pe soţia mea, care în tot timpul vizitei lui Haţieganu şi Gafencu a fost în cabinet cu pacientele. După câteva minute (maximum trei minute),ambii au eşit din birou şi au plecat împreună, luându-şi rămas bun. Din acest moment nu mai ştiu nimic despre ei până când citind în Scânteia în care era fotografia cu cei ce încercau să plece în străinătate cu avionul, cu consternare am văzut că se află şi dl.Dr.GAFENCU între ei. Nici nu puteam să bănuesc că intrase într'o aventură de aşa natură.

Remarc că nici eu nici soţia mea nu i-am dat,din păcate nici o importanţă cazului Gafencu. Fapt este că în multele preocupări serioase ce le aveam am uitat de Gafencu până nu l-am văzut în ziare.

Ţin să precizez că abia acum îmi dau seama de gravitatea cazului Gafencu şi că nici odată nu am bănuit că e vorba de o acţiune subversivă politică. Gafencu ştiam că nu face politică. Ştiam că dorea foarte mult să plece în străinătate pentru studii. Primul imbold de a-l servi cu ceva a venit numai din această cauză. Mai ştiam că ceruse paşaport pentru a pleca dar avea oarecari greutăţi din cauza numelui cu toate că susţinea că nu e nici o rudă cu fostul ministru. Faptul că pleca cu avionul mi-a părut suspect şi din această cauză nici nu l-am servit crezând că nu se va găsi legătura pe care o căuta. Am fost surprins când a apărut totuşi dl.Haţieganu. Nu ştiu nimic ce au vorbit şi ce înţelegere au luat,dar nici nu puteam bănui că va rezulta o acţiune de gravitatea

celei ce s'a întâmplat, după comunicate.

Țin să mai declar că nu sunt membru în Partidul Maniu și m'am abținut dela orice manifestație politică ce nu e pe linia Guvernului. M'am înscris printre primii membri în ARLUS, iar atitudinea mea în serviciu și față de Sindicat până în prezent nu a fost exceptată. Am făcut mai multe conferințe în cadrul Cercului Cultural ARLUS și cred că muncitorii dela Gaz și Electricitate mă apreciază. Nu sunt om politic, ci om de știință. Credința mea că D-rul GAFENCU ca om cărturar nu e capabil de acțiuni frauduloase, a fost crunt înșelată. Regret că din bunătate nu am fost mai categoric în a respinge orice cerere a D-lui GAFENCU.

Mă simt cu totul nevinovat, cu toate că îmi dau seama că din bunătate și neatenție am fost implicat într'o acțiune gravă dar cu care nu am nimic comun.

(ss) Dr.Ing.A.Avramescu

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.Ing.AUREL AVRAMESCU,conferentiar, la Politehnica din Bucuresti,domiciliat in Str.Sf.Constantin Nr.24,etaj.3.,declar următoarele,privitor la Dl.Dr.GAFENCU:

Il cunosc pe Dl.Dr.GAFENCU de mai multi ani,decând lucra la Maternitatea "Steaua C.F.R.",impreună cu sotia mea, care stiu că il ajuta să termine studiile,fiind un băiat silitor si foarte sărac.Obisnuia să vină pe la noi la 2-3 luni odată să consulte pe sotia mea,când avea nelămuriri in legătură cu bolnavii.-

Decând a plecat din Maternitatea C.F.R.,in alte spitale a venit cu mult mai rar.-

Cred că in toamna anului trecut ne-a spus că intentionează să plece in străinătate,pentru a-şi continua si perfectiona studiile şi prin acest sens a obtinut o invitatie dela un profesor dela o clinică elvetiană ca să lucreze acolo /la Geneva sau la Laussane/ ca intern.Declară insă că are greutăţi spre a primi pasaportul din cauza numelui său identic cu a fostului ministru de externe,cu toate că nu are nici o legătură de rudenie cu el.-

In primăvara anului acesta a mai venit si spera că până la sfârsit să poată obtine paşaportul.-

In ziua de Miercuri sau Joi,săptămâna trecută a venit la sotia mea cu o pacientă.In timpul consultatiei dânsul a stat in sufragerie si mi-a spus că speră să plece in câteva zile in străinătate si m'a intrebat dacă nu cunosc un om politic care ar vrea să plece din tară.Eu i-am spus că nu cunosc pe nimeni.-

Dl.Dr.GAFENCU a insistat să mă roagă să-l pun in legătură cu un om politic din opozitie.I-am spus că nu cunosc pe niciunul.-

./.

38

00147

D-na SERIDAN,vecina noastră,care venea foarte des pe la noi,fiind de față,a fost intrebată şi dânsa dacă cunoate pe cineva,a declarat că nu.

In ziua de Vineri mi-a telefonat Dl.Dr.HATEGANU că vrea să mă vadă.A venit de la ora 5 după masă si m'a intrebat de Dl.Dr.GAFENCU.-

In timpul cât era Dl.HATEGANU la mine a telefonat Dl. Dr.GAFENCU intrebând dacă nu-l caută cineva.I-am spus că il caută Dl.HATEGANU care e la mine.

A spus că vine imediat.A venit peste lo minute.

Dându-mi seama că poate să fie o chestiune intimă, m'am retras si am lăsat să nu mă implice intr'o afacere ilegală,eu nevrând să n'am nimic comun cu astfel de chestiuni.-

Au stat in Biblioteca circa 3-5 minute după care au plecat.Eu nu am auzit nimic despre ce au vorbit.In tot acest timp sotia mea era in cabinet si nu l-a văzut nici pe Dl. Dr.HATEGANU nici pe Dl.Dr.GAFENCU nestiind că sunt la noi.

Dela aceasta dată nu am mai auzit nimic despre Dl. HATEGANU si GAFENCU nici de altceva in legătura cu tentativă de plecare din tară a lui GAFENCU.-

Am rămas foarte mirati când in ziare,a,aflat că GAFENCU a fost arestat impreună cu o ceată intreagă de politicieni din opozitie,incercând să plece fraudulos din tară cu avionul.-

I-mi pare foarte rău de a fi fost,fără să stiu implicat intr'o afacere atât de gravă.Credeam doar de a da o mână de ajutor D-lui Dr.GAFENCU pe care l-am cunoscut ca pe un om onorabil si studios.- In orice caz nu puteam bănui că este implicat intr'o aventură atât de periculoasă si gravă pentru interesele tării.

ss,Dr.Aurel Avramescu.

00148 39

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.Inginer AVRAMESCU AUREL adaug la declaraţia mea anterioară, referitoare la cazul GAFENCU, următoarele :

1. Susţin de a nu fi discutat cu Gafencu la Expoziţia dela Dalles, împreună cu soţia mea şi întâi am terminat formalităţile necesare pentru cumpărarea cărţilor cu soţia mea, Gafencu aşteptând afară, pe urmă când am eşit m'am despărţit de soţia mea şi am plecat spre birou însoţit de Gafencu care insistă să mă roage să indic o cale spre o personalitate politică. Totuşi admit că el ar fi putut vorbi la expoziţie şi cu soţia mea, înainte de a sosi eu acolo.

Mai precizez că la expoziţie sau pe drumul de acolo la birou, Gafencu nu mai avea nevoie să dea explicaţii despre ce e vorba, deoarece eu ştiam de cererea lui cu o zi înainte când am vorbit cu D-na Seridan. Deci cunoşteam vag problema, dar nu voiam să mă ocup de ea, cu toate insistenţele lui, fiindu-mi extrem de incomodă şi chiar suspectă.

2. Când s'a văzut la mine acasă, Dl.Dr.V.Haţieganu şi Dr.Gafencu, s'au recunoscut imediat, deci se cunoşteau mai dinainte, deaceea eu nu mai aveam nevoe să mai fac nici o introducere, şi am eşit din cameră, totuşi suspiciunea mea m'a făcut în faţa unui fapt împlinit, care s'a desfăşurat fără o contribuţie prea mare din partea mea, întâlnirea dorită de Gafencu, să le spun, chiar să-i rog, să mă scoată complect din cauză, eu nevrând să ştiu nimic de această afacere.

3. Precizez încă odată că soţia mea nu ştia de întâlnirea dintre D-rul Gafencu şi D-rul Haţieganu, fiind în cabi-

net, iar în seara zilei respective când ne-am văzut, nu-mi aduc aminte să-i fi spus expres nimic despre întâlnire, afară doar în treacăt că Gafencu a întâlnit pe cineva şi am scăpat de el. Fapt care denotă încă odată că ambii nu am acordat nici o importanţă cazului Gafencu, ceiace acum s'a adeverit a fi o gravă eroare deoarece dacă ne dădeam mai bine seama ce urmări ar fi putut antrena chestiunea (poate), sigur eram mai vigilenţi şi probabil refuzam să ne ocupăm de chestiunea lui.

4. Mai îmi amintesc că l-am întrebat pe drum spre birou pe dl. Dr. Gafencu dacă nu crede că chestiunea plecării cu avionul comportă riscuri grave pentru dumnealui şi mi-a răspuns că plecarea lui are loc numai în cazul când ea este posibilă fără riscuri, altfel se amână. Chiar preciza că plecarea depinde de foarte mulţi factori.

Astfel, eu am fost mai liniştit faţă de bănuiala mea iniţială că ar fi vorba de o acţiune forţată şi frauduloasă.

17 Iulie 1947.

(ss) Dr. Ing. Aurel Avramescu

00150 41

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.Ing.AVRAMESCU AUREL,născut in 19o3,Iunie 17,comuna Radna Jud.Arad,fiul lui Vasile si Victoria +,căsătorit cu D-na Maria născută Alexiu,fără copii,Conferential la Politehnica si inginer sef Serv. la Soc.Gfală de Gaz si Electricitate,religie ortodoxă, nationalitatea română,serviciul militar satisfăcut , Slt.in rezervă in Reg.7 Pioneri,necondamnat,ultimul domiciul in Bucuresti Str.Sf.Constantin 24,etajul III. neinscris in vre?un partid politic in complectarea declaratiilor anterioare declar urmatoarele:

1. Imi amintesc că am fost avizat de D-na SPIRIDON,despre faptul că a vorbit cu"HATEGANU" /eu intelegand prin aceasta că ar fi vorba de doamna si Dl.EUGEN HATEGANU,intrucât stiam că D-na SPIRIDON,e foarte bună prietenă cu D-na EUGEN HATEGANU/ nu-mi amintesc precis când mi-a comunicat acest lucru.-

2.Când am fost vizitat de Dl.VLAD HATEGANU imi amintesc că mi-a spus că s'a gandit si dânsul ca eventual să plece din tară.

Drept care am dat prezenta declaratie pe care o sustin si o semnez propriu.-

ss/Ing.Avramescu Aurel

Bucuresti 22 Iulie 1947.

Reg a 2 Militara

TRIBUNALUL MILITAR ~~CORPUL II ARMATA~~

— Parchetul Militar —

42

00452

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 3037

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Gral de div. I. Petrescu, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armata~~ Reg. 2 Milit.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Inginer Avramescu Aurel din Bucuresti Str. — Nr. — sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra ordinei și sigurantei statului

prev. și pen. de art. —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Sept. 1947

Dat în București astăzi 15 Sept. /947.

Procuror Militar, Special | Am luat cunoștință învinuit

General de Div. Petrescu

43

00453

D E C L A R A T I E

Dr.Gafencu

Chestiunea plecării din ţară era pentru mine un ideal pe care l-am hrănit de mai multă vreme,dorind din tot sufletul să fac specializarea mea medicală în străinătate şi mai ales într'o ţară de limbă franceză (singura pe care o posed mai bine).Am luptat foarte mult ca să pot obţine aprobarea unei clinici din Elveţia,unde să fac o specializare medicală din cauza faptului că sunt lipsit de mijloace materiale şi de relaţiuni de rudenie sau de altă natură care să-mi faciliteze o astfel de plecare.

După ce am scris la cele cinci universităţi şi am cerut acolo să fiu primit,am primit răspuns favorabil dela Universitatea din Geneva,localitate de limbă franceză şi cultură înaltă.Am fost pur şi simplu fericit când am primit în Decembrie 1946,comunicarea aprobării ce o obţinusem de a intra în Elveţia pentru un an.Dificultăţile şi deziluziile au venit însă mai târziu.Cererea mea de paşaport făcută în Noembrie 1946,a rămas cu rezultat mereu negativ până în prezent,nu am putut cunoaşte şi nici n'am avut de unde să cunosc motivul pentru care nu mi s'a aprobat paşaportul.Amărăciunea deziluzia care lua proporţii în sufletul meu,entuziasm şi dornic de progres cât mai mare a dat naştere la o adevărată psihoză.Tot timpul eram preocupat de această chestiune.

Aşi fi făcut o carieră în ţară,dar psihoza nu mă lăsa să renunţ aşa de uşor la idealul pe care la un moment dat îl aveam în mână.

Mai ales vedeam cu alţi colegi chiar mai tineri decât mine plecau pentru studii şi se mândreau de acolo prin scrisori că studiază şi se simt foarte bine,lucrul acesta mă durea foarte mult.Am rugat atunci pe un prieten al meu tov.Berveanu Ion,care lucra la Preşedenţia Consiliului,să se intereseze el dece nu obţin paşaport.

Mi-a dat răspuns spunând că probabil că sunt confundat cu cineva care ar fi avut antecedente politice,dar am impresia că n'a fost sincer şi poate nici nu s'a obosit să se informeze sau să sprijine cererea mea.

Am mai făcut eu încă 2 cereri mai detailate în care

./.

căutam să mă descurs singur de eventuale culpe pe care le bănuiam şi printre acestea cea mai mare şi care mi-a adus foarte mult rău în viaţa mea grea şi muncită,aceia a rudeniei cu Grigore Gafnecu.

Am fost pentru asta la dl.Bezviconi Gheorghe,care se ocupă cu giriologia familiilor vechi din Moldova şi Basarabia să-l întreb ce ştie despre această chestiune,căci mă plictisea faptul că toată lumea mă întreba ironic sau serios dacă sunt rudă cu Grigore Ganfencu.

Intr'o schiţă pe care o am la dosar dl.Bezviconi mi-a arătat cp dl.Grigore Gafnecu a doptat acest nume (tatăl lui căsătorindu-se cu o domnişoară Gafencu,dar din ramura basarabeană,a renunţat la numele lui de Saurer şi la adoptat pe acela al soţiei lui adică Gafencu,cum eu sunt născut în Botoşani şi tatăl meu în jud.Iaşi comuna Erbiceni dl.Beeviconi trage concluzia că noi suntem (adică eu sunt) dintr'o altă ramură a Gafencilor din Bucovina şi Moldova de Nord şi deci nu este nicio tangendă de rudenie cu Grigore Gafencu.

Mulţumit că am căpătat o lămurire preţioasă şi competinte am căpătat din nou speranţe că voi putea totuşi obţine pasaport şi idealul se aprinde din nou în sufletul meu.Realitatea a continuat să fie însă în contra mea nu ştiu dece dar aşa a fost.M'am hotărât apoi să apelez la cineva care mă cunoaşte la dl.deputat Dumitru Pop,din str.Uranus 12,unde locueşte sora mea de mai mulţi ani şi unde mă duceam şi eu ori de câteori avea liber dela spital.

Atât dl.cât şi d-na Pop au fost extrem de binevoitori faţă de mine şi cunoşteau dorinţa mea fierbinte de a pleca în străinătate pentru desăvârşirea studiilor mi-au promis tot sprijinul posibil şi am rugat pentru aceasta pe dl.Ministru Burcă,unde am avut cinstea să fiu primit în audienţă şi să-i explic cazul meu lăsând totdeodată o cerere şi actele necesare pentru a obţine mult doritul pasaport.

După mai multe telefoane pe care le-am dat d-lui Hamzescu,dela Cabinetul d-lui Ministru mi s'a răspuns că nu s'a făcut nimic încă şi că să mă interesez mai târziu.Intre timp îşi făcea loc în sufletul meu ideia plecării fără pasaport. Era o nebunie care mă cuprindea încet şi din care nu m'am trezit decât sub focul pistoalelor ce ne-am somat pe aeroport. Nu mai ştiu ce să spun,naivitatea,dorinţa expresă,obsesia

./.

plecării mi-au luat puterea de control şi de discernământ. Eram membru al Partidului social democrat "Fabrica Bumbăcăria Românească" situaţia pe care a neglijat-o şi peste câteva luni luni m'am înscris la liberali crezând că voi găsi ocazia plecării. Trebue să menţionez că nici nu i-am anunţat pe tovarăşii dela fabrica "Bumbăcăaria Românească", că demisionez au tăcut pur şi simplu socotind că aşa este mai bine. Sufletul obsedat, mintea înfierbântată mă forţa foarte mult să fac şi lucruri nepermise cum a fost acesta. Tovarăşul Grigorescu şi directorul Louis Haute dela fabrică cred că vor rămâne înebuniţi de nebunia pe care am făcut-o şi nu ştiu cum a-şi putea în ochii lor, căci mă mustră conştiinţa, însfârşit pentruca să mai scurtez am încercat să găsesc soluţia plecării vorbind cu dl. Paul Dumitriu dela Gazeta Liberalul ca să-mi facă el această înlesnire, adică să părăseasacă un om politic care vrea să plece din ţară cu avionul şi de care să mă agăţ şi eu. Acesta mi-a făcut unele promisiuni pe cari până la urmă nu le-a ţinut şi atunci m'am gândit()ceasul rău) la alţi martori şi m'am adresat d-lui Vlad Haţieganu care mi-a găsit formula pentru care stau la celulă şi sunt zdrobit sufleteşte pentrucă deşteptarea este prea bruscă şi prea dureroasă.

N'am ştitu că în ultimul moment cine ne va aduce aci unde suntem acum când am fost prezentat d-lui Iuliu Maniu şi unde am văzut o parte din cei ce voiau să plece.

Aviatorii sunt băieţi buni şi tot atât de naivi ca şi mine, s'au declarat de acord să facă această aventură care s'a dovedit cea mai funestă din viaţa mea.

Aceasta este fondul adevărat al chestiunei.

Mă mustru şi-mi fac singur cele mai mari reproşuri de necugetare care îmi dau deabia acum seama.

Pentru partea technică spune că odatăprincipial fiind săvârşit faptul, s'a trecut la fapte foarte uşor, am aflat prima cursă pe care o făceau piloţii, de ora plecării am desemnat un punct de aterizare - decolare şi venind cu toţii la acea oră, am făcut ceeace vedem acum cu toţii. Am făcut întâlnirea la capătul tramvaiului 14. Am venit în total 4, maşina a pornit la ora 1.30 din 14/7/947, am ajuns la locul de aterizare la orele 3, apoi am aşteptat ora 6 când trebuiau să vină avioanele. Dureroasă trezire din visul nebun în care

./.

eram antrenat,s'a făcut aşa cum spuneam,sub focul de somare al pistoalelor automate.Este vea mai neagră zi din viaţa mea,şi de care n'aşi vrea să mai aud vreodată.Daţi-mi această posibilitate şi voi fi cel mai fericit om.

Ora fiind înaintată,termin aci şi de mai este necesar vă stau cu plăcere la dispoziţie pentru complectări.

Semnez propria-mână
ss.R.Gafencu.

14 /VII/947

47

00457

D E C L A R A T I E

Subsemnatul dr.Gafencu N.,Constantin,de profesiunea medic,născut în 1918,Noembrie 4,în oraşul Botoşani,fiul lui Nicolae şi Elisabeta,actual la spitalul Colţea,domiciliul declarat fiind în str.Hatmanul Arbore 25 /Spitalul Floresca Nou/, întrebat fiind declar următoarele:

Cu începere dela 1 Martie 1946,m'am purtat cu gândul plecării în străinătate în scopul specializării mele în Chimia Generală; visam cu deosebire o ţară de cultură franceză în speţă Elveţia sau Franţa.

In acest scop am întreprins repetate demersuri pentru menţinerea agrementului din partea vreunei clinici din aceste ţări,precum şi pentru obţinerea paşaportului şi a vizelor.

Din cele 5 cereri înaintate la diverse clinici din Elveţia,am primit agrementul din partea Clinicii de Ginecologie şi Obstretică,din Geneva (Prof.Henri de Watter Wille),precum şi viza de intrare în această ţară pe timp de un an.

Nu am obţinut paşaportul şi viza de ieşire din ţară pe care le-a solicitat în patru rânduri.

Din această cauză,cu începre din primăvara acestui an, am luat în considerare şi modalitatea unei plecări ilegale,paralel cu demersurile oficiale pe care continuam să le fac.

Auzind din svonuri că trecerea peste frontieră de Vest comportă cheltueli mari,în timp ce eu nu aveam mijloacele necesare şi precum într'o vizită pe care am făcut-o la Constanţa imediat după Paşte,pentru a recunoaşte posibilităţile de plecar T.,am constatat aceiaşi situaţie,am început să evaluez modalitatea plecării pe calea aerului.

Această idee am luat-o în considerare în urma celor ce auzisem cu privire la plecarea comandorului Stratinescu Abeles, etc.,precum şi în urma faptului că ing.Gh.Popescu şi nepotul său Dumitru Popescu,domiciliţi în Bucureşti,str. Vasile Gherghe Nr.21,a căror casă o frecventam nutreau deasemeni intenţii de plecare din ţară.Ing.Gh.Popescu,intenţiona să emigreze şi să se stabilească în America de Sud (Argentina sau Brazilia),în timp ce Dumitru Popescu era mai instabil în această privinţă.

Din sugestia lui Dumitru Popescu,ne-am adresat toţi trei pilotului Preda Gheorghe,dela Aeroportul Militar Giuleşti

./.

care avea legături de prietenie cu fina ing.Popescu anume Tudora.

Am început aceste consultări în jurul datei de 1 Iulie a.c.,căzând în priciu de acord cu pilotul Preda.

In continuare m'am adresat d-lui Paul Dimitriu din redacţia ziarului "Liberalul",pe care-l cunoscusem în cursul lunei Iunie,când m'am înscris la îndemnul d-lui inginer Popescu în partidul naţional liberal -Brătianu,întrebându-l dacă nu cunoaşte unele personalităţi politice,care ar dori să folosească această ocazie,pentru a părăsi ţara.Am propus acest lucru,gândindu-mă că în acest fel voi putea avea şi eu o acoperire faţă de autorităţile străine.

Dl.Paul Dumitriu mi-a declarat că vrea să plece chiar el menţinându-şi această părere şi la a doua întâlnire,cu toate că mi-a spus cu această ocazie că secretarul general al PNL-Brătianu, dl.Constantin Brătianu nu şi-a dat asentimentul.La obiecţiunea mea că în afară de persoana lui a-şi dori ca însoţitori şi alte personalităţi politice mai de suprafaţă,mi-a răspuns că nu a putut găsi astfel de amatori.Aceasta a doua întâlnire cu Paul Dumitriu,am avut-o în seara de Vineri 11 Iulie a.c.

In dimineaţa zilei de Vineri 11 Iulie a.c.,m'am întâlnit la spitalul Colţea cu dl.Vlad Haţeganu,căruia i-am făcut aceleaşi propuneri.

Dl.Haţieganu,mi-a promis că va găsi personalităţi ca cele dorite de mine.

Dl.Paul Dumitriu,căruia i-am vorbit despre această promisiune a d-lui Haţieganu,mi-a spus că nu crede că va pleca cineva atât din PNT-Maniu,nici din altă parte.

In cursul zilelor de 11,12 şi 13 Iulie a.c.,am fost vizitat la spital în repetate rânduri,de dl.Haţeganu,perfectând plecarea pe baza comunicării primite Sâmbătă seara (12 Iulie a.c.),că avioanele vor decola în ziua de 14 Iulie a.c.,la orele 6 dimineaţa.Comunicarea au făcut-o piloţii Preda şi Lustig, venind la ing.Popescu.

Până la această dată,V.Haţieganu,a ţinut legătura numai cu mine.

Duminică 13/VII/1947,pela orele 9 dimineaţa,am fost condus de dl.V.Haţieganu la locuinţa d-lui Dr.Jovin din str. Bd.Dacia Nr-19,unde m'a prezentat d-lui Iuliu Maniu care se

./.

afla singur.Dl.Maniu,presupunând că sunt din aceiaşi familie cu Grigore Gafencu,m'a întrebat: "Ce mai face fratele dumitale Grigore? In continuare mi-a cerut numele piloţilor şi relaţii despre capacitatea lor profesională şi despre gradul de încredre pe care îl merită,despre calitatea avioanelor şi posibilităţile tehnice de realizare a sborului până la Istambul.Am avut impresia că face o confruntare între relaţiile primite anterior dela dl.V.Haţeganu şi cele spuse de mine.Am plecat după circa o jumătate de oră singur după ce mă invitase să revin seara la orele 23,pentru a cunoaşte pe călători.

Dl.Maniu a spus dela început că el nu pleacă,când am revenit seara,am adus cu mine şi pe ing.Popescu,care insistase în acest sens.De data aceasta am găsit prezenţi pe d-nii Mihalache,Maniu,Carandino şi V.Haţeganu.

Maniu mi-a spus că vor pleca Mihalache şi Carandino,spunând despre ei: "Aceştia sunt inima şi mintea partidului".Am comunicat că la orele 1,din 14/VII-a (noaptea la orele 1) trebue să fie cu maşinile la capătul linii 14 (de tramvai) întrucât decolarea se face de pe câmpul de lângă comuna Tămădău, câmp ce-l vizitasem cu câteva zile mai înainte cu ing.Popescu cei doi piloţi şi cu mine.

Pela orele 23,după ce Maniu ne-a asigurat că Mihalache va îngriji ca să fim bine primiţi la Istambul,urându-le succes în călătorie,lui Carandino şi lui Mihalache,spunând totodată că Penescu să plece chiar dacă doamna nu va fi găsită,ing. Popescu şi cu mine am plecat la locuinţa inginerului.

De acolo ne-am luat amândoi bagajele mergând cu un taxi angajat de inginerul Popescu,luând pe Dumitru Borcea dela restaurantul "Florescu" şi pe Eugen Borcea,dela domiciliul său din dosul Pieţii Sf.Gheorghe.Ajungând la capătul linii 14,am aşteptat şi celelalte trei maşini care au sosit cu cinci până la 10 minute întârziere.Eu m'am urcat în maşina lui Mihalache fiindcă cunoşteam drumul.

După o oră şi jumătate am ajuns la câmp.

Revenind la întrevedere dela orele 23 din 13/VII-a dela dl. Maniu,menţionez că la îndemnul d-lui Maniu,de a reprezenta cu fermitate interesele noastre româneşti,acolo unde vă veţi duce,dl.Carandino stând în poziţie de drept şi ţinând mâna preşedintelui,răspunde afirmativ prin gesturi şi cuvintele: "Da,bine,Domnule Preşedinte,nu aveţi nicio grije".

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez propriu.

ss.Dr.Gafencu

15.VII.947

50.

00/60

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GAFENCU N.CONSTANTIN, întrebat fiind, dau următoarele relaţii în complectarea declaraţiilor anterioare:

In ziua de 9.VII.1947, am căutat pe Inginerul AVRAMESCU prin soţia lui, care lucrează la Spitalul Colţei şi care m'a îndrumat la Expoziţia Cărţii Engleze, unde l-am şi găsit.

Le-am comunicat ambilor soţi planul de plecare cu avionu

Dela Expoziţie am plecat cu inginerul AVRAMESCU pentru a lua legătura cu personalităţi politice care să accepte acest plan.

Precizări

Ne-am oprit la Soc. de Gaz şi Electricitate, de unde Ing. Avramescu a telefonat la două persoane, din care una mi s'a părut a fi femeie. In aceiaşi zi după masă, pe la orele 5, am fost acasă la Ing. Avramescu unde l-am întâlnit pe VLAD HATIEGANU, cu care am discutat aici pentru prima dată să-mi mijlocească găsirea unei personalităţi politice pentru plecare.

A doua zi pe la ora 15-16, Haţieganu a venit la mine la spital, înştiinţându-mă că vor pleca trei personalităţi marcante din Partidul Naţional-Tărănesc (Maniu).

Sâmbătă, în urma convorbirilor telefonice avute Vineri, Haţieganu a venit pe la ora 17 la spital.

Chemat telefonic, m'am dus la Ing. Popescu unde am aflat data şi ora plecării, pe care am comunicat-o D-lui Haţieganu Duminecă la ora 8.30 când am mers împreună la capătul tramvaiului 14, pentru a stabili locul în care să se strângă maşinile.

La ora 9, ajungând cu Haţieganu la locuinţa D-lui Maniu, am văzut în antreu pe dl.Romulus Boilă. Dl.Maniu m'a întrebat dacă avionul poate sbura până în America, întrebându-mă totodată cum a plecat STRATILESCU. Dl.Maniu şi-a notat numele piloţilor şi adresele familiilor lor, spunând că vrea să le ajute, având grije de ele. Pe aceiaşi hârtie eu am notat itinerariul maşinilor din Bucureşti până la Tămădău.

Inainte de a ieşi dela dl.Maniu, a intrat dl.Boilă anunţând pe dl.Ghiţă Pop, pe care nu am apucat să-l văd deoarece am plecat imediat. Mi-amintesc că în antreu aşteptau trei bărbaţi modest îmbrăcaţi.

Duminecă la ora 18, m'am dus la Ing.Popescu, de unde la ora 21.00 am plecat la localul Floreasca de lângă Depozitul Sanitar. Acolo ne-am strâns : Ing.Popescu, D-tru Popescu, piloţii Preda şi Lustig, D-na Popescu, D-tru Borcea şi cu mine.

Menţionez aici că D-na Popescu era informată şi de soţul ei şi de mine despre data şi ora plecării. Aflase aceasta şi dela piloţi. La ora 22.30, am plecat cu Ing.Popescu la dl.Maniu unde am ajuns la ora 23. In cameră la dl.Maniu mai erau, Dl.Haţieganu, care a venit imediat după noi, Dl.Mihalache, Dl.Carandino şi Romulus Boilă. Dl.Maniu i-a spus D-lui Mihalache : "D-le Mihalache, consider că acolo unde pleci, ştii ce ai de făcut", la care dl.Mihalache răspundea afirmativ.

Inainte de a pleca, Ing.Popescu şi cu mine, Dl.Maniu s'a adresat inginerului spunându-i: "Vezi, ţi-am încredinţat pe aceşti oameni de seamă, să ai grije de ei, să nu li se întâmple nimic şi să ajungă cu bine".

Vlad Haţieganu a menţionat că piloţii vor fi utilizaţi la locul de destinaţie dându-li-se tot atribuţiuni tehnice.

In cursul aşteptării lângă aeroport, Dl.Penescu a afirmat că nu intenţionează să rămână în Turcia, nefiind un loc destul de important pentru activitatea ce urma s'o desfăşoare.

Carandino a arătat că va face propagandă şi va vorbi la Radio împreună cu Ilie Lazăr.

*

Prin.Ing.Popescu l-am cunoscut pe Comandorul Negrescu la care am fost în două rânduri acasă, unde am discutat problema procurării de avioane. Comandorul ne-a sfătuit să ne adresăm pilotului CHIFULESCU dela Preşedinţie, Aeroportul Băneasa, explicând că evadarea ar fi imposibilă de pe un aerodrom militar.

Ne-a cerut să-l ţinem în curent cu mersul pregătirilor de plecare. Ştiu că mai târziu, Ing.Popescu a obţinut o hartă dela Comandorul Negrescu. Ducându-mă într'una din zilele următoare la Aeroportul Băneasa, am vorbit cu Chifulescu care voia să ştie cine l-a recomandat. Nu i-am spus, şi am convenit să viu din nou peste două zile. Venind a doua oară, nu l-am mai găsit.

Mi-amintesc că piloţii spuneau adesea că ordinul de sbor depinde de Comandorul Negrescu,fără a şti că noi îl încunoştiinţasem despre planul de plecare.

Revenind asupra vizitei făcute Duminică seara la Sanatoriul Jovin, îmi amintesc că dl.Maniu i-a recomandat lui Carandino să-l întrebe pe Vlad Haţieganu cum o cheamă pe ruda acestuia domiciliată la Istanbul.

Referitor la Paul Dimitriu,mai declar următoarele : i-am fost recomandat de către Adriana georgescu,fosta secretară a Generalului Rădescu, prin intermediul lui Vicky Fulga, care lucrează la clubul liberal (Brătianu).

I-am vorbit şi lui Vicky Fulga de planul de plecare.

Văzându-mă din nou cu Adriana Georgescu,cam pe la 8 Iulie a.c.,la Cofetăria "Orange" din Bul.Pache Nr.1,ea mi-a

-/-

dat o recomandaţie scrisă către Paul Dumitriu, cu următorul text: "Garantez cu capul pentru încrederea aducătorului acestui bilet".

Adaug că Adriana Georgescu a primit de Paşte o felicitare scrisă din partea Generalului Rădescu precum şi un obiect pe care nu mi-l amintesc. La penultima întrevedere cu Paul Dumitriu (probabil la 9 Iulie a.c.) el mi-a recomandat pe un prieten al lui de statură mijlocie, început de chelie, păr blond spălăcit, pe care mi l-a recomandat şi al cărui nume nu l-am înţeles. Inainte de aceasta, în altă zi, mi-a spus că acest prieten a făcut parte dintr'un serviciu informativ american şi că ar vrea să părăsească ţara.

Tot Paul Dumitriu mi-a spus că Viişoianu ar avea o situaţie materială grea în străinătate, făcând tatonări pentru înapoerea în ţară.

Pe cartea mea de membru a P.N.L. (Brătianu) pe care am scos-o pe la începutul lunei Iunie, Ing. Popescu a notat pe verso că aşi fi luptător vechi al partidului din 1937, motivând acest gest, spunând că astfel ajungând în Turcia, vor avea încredere mai mare în mine.

La masa pe care am luat-o la Ing. Popescu, împreună cu piloţii în timpul tratativelor, a venit un avocat şi un italian, comerciant de ştofe, de Martella, care a vorbit despre modul şi traseul urmat de italienii din ţară care se reîntorc sau pleacă în Italia, menţionând totodată că un cunoscut al său ar vrea să-şi vândă paşaportul pentru o sumă foarte importantă în aur. (Aproximativ 25 medalii).

Imi mai amintesc că Paul Dumitriu mi-a comunicat că ar fi luat legătura cu un anume VENIAMIN (Secretar General PNT - Maniu ?) care a spus că dela manişti nu ar pleca nimeni.

-/-

In casa lui Adriana Georgescu am întâlnit pe D-na Coşoiu, Magistratul Ghika, Nicu Georgescu, student în Drept sau avocat, dela ziarul "Liberalul". Adriana mai cunoaşte şi pe Ion Zinescu.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez propriu.

(ss) Dr.Gafencu.

16.VII.1947.

55

00465

--DECLARATIE

Subsemnatul GAFENCU N.CONSTANTIN, declar următoarele:

1. M'am gândit prima dată să plec ilegal în străinătate pe la jumătatea lunei Aprilie, când speranţele de a obţine paşaportul legal păreau inutile.

Odată luată în considerare ideia plecării ilegale, m'am gândit deodată la cele trei posibilităţi, pe apă, pe uscat şi cu avionul.

Văzând că posibilităţile de plecare cu trenul sau vaporul sunt foarte grele, sau chiar imposibile, am tatonat chestiunea plecării cu avionul pe la începutul lunei Iunie.

In tot acest interval de timp n'am încetat de a face demersuri pentru a obţine paşaportul legal.

Pe la începutul lunei Iunie (fără a-mi aminti exact) pe când mă găseam la cină la dl.Ing.POPESCU şi discutam această chestiune a plecării ilegale, problemă pe care o discutasem şi anterior, cu mai multă sau mai puţină seriozitate, Dumitru POPESCU care era recomandat ca nepot, a spus că el cunoaşte pe pilotul PREDA GHEORGHE, care a mai venit pe la ei, făcând unele vizite de curtuoazie TUDOREI, o fină a inginerului şi care ar putea fi consultat asupra acestei posibilităţi. Am fost de acord cu el, ca PREDA să fie chemat ulterior pentru a fi consultat ca tehnician asupra acestei posibilităţi. Deoarece în urma telefonului dat de MITICA POPESCU lui PREDA, acesta deşi promisese, nu a venit la întâlnirea ce urma să aibă loc la locuinţa Inginerului POPESCU, am hotărât ca împreună cu Ing.Gh.Popescu să-l vizităm la Aeroportul Giuleşti unde făcea serviciu, lucru pe care l-am făcut după circa o săptămână. Cu această ocazie, l-am

cunoscut prima dată pe PREDA, după care Ing. POPESCU l-a invitat pentru ora 18, la masă la el.

In loc de ora 18, Preda a sosit pe la orele 21, însoţit de tânărul PRUTEANU, care face serviciu de starter pe aeroport, este vecin cu inginerul şi pe care eu l-am cunoscut atunci pentru prima dată.

La această cină, s'a discutat cu Preda şi Pruteanu chestiuni de tehnică, pe care le punea Ing. POPESCU, ca să afle de exemplu: capacitatea avioanelor de pe acel aeroport, viteza lor, raza de acţiune, modul de programare şi chiar o mică dare de seamă asupra modalităţii în care s'a efectuat fuga Comandorului STRATILESCU. Pentru a masca în faţa lui Preda şi Pruteanu, adevăratul scop pentru care fusese invitat la masă, Inginerul a abordat problema găsirii unui pilot care să plece singur cu avionul în Elveţia pentru a-i procura o sumă de câteva mii de franci elveţieni de care ar avea nevoie el (inginerul).

La aceste întrebări, Preda a răspuns că se va interesa şi va da un răspuns în câteva zile tot la o cină la inginer.

Precizez că dela comunicarea intenţiei mele Domnului Popescu, de a pleca în mod ilegal din ţară, D-sa a arătat înţeles pentru această plecare, manifestând dorinţa de a utiliza şi el această plecare clandestină din ţară. Cred că motivul pentru care dl. Gheorghe Popescu se arăta dispus să plece şi D-sa, îl cred de ordin material, întrucât afacerile nu-i mai mergeau bine, cât şi credinţa că în America de Sud ar putea să se îmbogăţească mult mai repede. Din acest motiv cred că a îmbrăţişat ideia mea, devenind el promotorul acestei plecări ilegale. Mai mult, aşi bănui că şi alte fapte au îndemnat pe dl. Popescu să găsească aviatori dispuşi să plece, cum ar fi unele afaceri dubioase (vânzări de terenuri, automobile, etc.), care ar fi atras după sine reclama-

ţiuni la Parchet, etc., precum şi un amestec în deschiderea unui tripou la Călimăneşti, împreună cu un anume Marcovici şi Chestorul Tuţă dela Râmnicu-Vâlcea.

La o a doua întâlnire, Preda - Pruteanu - Popescu şi cu mine, totmla o cină la domiciliul D-sale, Dl. Gheorghe Popescu a deschis discuţia spunând că dacă ar fi el pilot ar fi sburat de mult - afirmaţiune la care Preda-Pruteanu au răspuns că este posibil să se facă un astfel de sbor ilegal. Preda a răspuns că astfel de plecare este posibilă fără a preciza dacă acest lucru voeşte să-l facă el singur, împreună cu altcineva, sau altcineva fără el, urmând ca răspunsul să-l dea la o a treia întâlnire tot în casa D-lui Popescu.

La a treia întâlnire Preda n'a venit, venind numai Pruteanu, care ne-a spus că Preda este un pilot serios, dar n'are curaj să se abgajeze la un astfel de sbor.

Pentru a lămuri mai repede dacă Preda poate şi vrea să se angajeze la acest sbor, a doua zi Gheorghe Popescu şi cu mine ne-am dus la Aeroportul Giuleşti, unde întâlnindu-l, subsemnatul am încercat să discut cu el, dar spunând că este aghiotant de serviciu, nu poate discuta acuma, promiţând că va da un telefon pe seară, ceiace nu a făcut. Totuşi, impresia pe care mi-a făcut- era aceia că nu era amator de această călătorie.

După aproximativ o săptămână, dela această vizită pe aeroport, fără a mai da vreun telefon, Preda a venit acasă la Gheorghe Popescu cu un alt pilot aviator cu numele de Lustig. La această întâlnire eu nu am participat, ştiu însă dela Gheorghe Popescu că de data aceasta Preda cu Lustig au comunicat oferta sigură de a putea efectua sborul proectat.

In aceiaşi zi pe la orele 8.30 seara, m'am dus acasă la Gheorghe Popescu fiind anunţat telefonic că a fost vizitat

de cei doi aviatori, când mi-a descris amănunţit discuţia avută cu ei, adică, că Preda de data aceasta s'a arătat hotărât şi împreună cu Lustig să efectueze sborul, arătând şi posibilitatea utilizării unor avioane dela Curtea de Argeş. După această întâlnire între Popescu şi aviatori, aceştia din urmă au continuat să vină la masă la Popescu mai des, până a adus noui elemente în legătură cu plecarea, fiind în aşteptarea primirii ordinului de misiune, pentru aducerea avioanelor dela Curtea de Argeş, despre care urma să fim anunţaţi în timpul util.

Această stare de aşteptare a ordinului de sbor a durat aproximativ zece zile, până în jurul datei de 8 Iulie când Preda şi Lustig au venit şi ne-au comunicat că există o altă posibilitate de sbor, utilizând două avioane de acelaş tip care vor merge spre Constanţa sau Mangalia.

In intervalul de timp în care Preda nu mai ţinea legătura cu dl. Popescu, acesta din urmă găsind pe un anume UMBERTO, italian, şi prieten de al dumnealui, mi-a cerut la sugestia lui Umberto să obţin pentru fiecare solicitant la plecare în străinătate, o carte de membru la unul din cele două partide istorice pentru a ne uşura descurcarea şi eventual plasarea într'un serviciu în străinătate.

Pentru realizarea acestui scop, (obţinerea cărţii de membru), m'am folosit de prietenia cu ADRIANA GEORGESCU, a cărei soră FLORICA, o cunoşteam mai de mult. Cu recomandaţia telefonică a lui ADRIANA prin VICKY FULGA, funcţionară la P.N.L. (Brătianu), am luat legătura cu PAUL DUMITRIU. Am obţinut carnetul de membru pentru mine şi cu această ocazie şi pentru dl. Popescu Gheorghe şi TUŢA, Chestorul dela Râmnicu Vâlcea.

Intrucâtt tot în timpul pauzei tratativelor cu Preda,

Gheorghe Popescu m'a adus la Comandorul NEGRESCU pentru a obţine dela el un sprijin în vederea plecării. Despre legăturile lui POPESCU cu NEGRESCU, am vorbit într'o declaraţie.

Incă din primele discuţii cu Preda, având în vedere şi precedentul STRATILESCU care ar fi luat cu el şi personalităţi politice de suprafaţă pentru a le uşura situaţia în care ar vrea să aterizeze, am luat în considerare necesitatea găsirii unei sau mai multor personalităţi politice de suprafaţă care să plece nu noi şi pentru aceasta m'am gândit la liberalii dinişti unde aveam deacuma cunoştinţă pe PAUL DUMITRIU, iar prin ADRIANA GEORGESCU posibilitatea de a prezenta garanţii morale, m'am prezentat lui Paul Dumitriu cu o scrisoare din partea Adrianei Georgescu şi i-am cerut să-mi găsească una sau mai multe personalităţi politice de suprafaţă dela liberali şi care să fie dispuşi să plece cu noi cu avionul.

PAUL DUMITRIUmi-a răspuns că el însuşi de mult doreşte să plece, promiţând că va încerca să găsească o astfel de personalitate din P.N.L.(Brătianu). Discuţia aceasta am avut-o cu Dumitriu pe la începutul lui Iulie. La vreo 4-5 zile după aceasta, Paul Dumitriu mi-a spus că George Brătianu şi Fotino care ar fi mai presaţi să plece, refuză.

Aceasta s'a petrecut în jurul datei de 8 Iulie.

Văzând că nu pot obţine nici o personalitate dela liberali, m'am gândit să folosesc cunoştinţa mai veche (din 1941) cu D-na Doctor Avramescu, şefă de lucrări la Maternitatea Colţei, despre care ştiam că are legături de prietenie prin soţul ei, dela Soc.Generală de Gaz şi Electricitate, cu familia LEUCUTIA sau SCRIDON dela naţional-ţărănişti.

In ziua de 9 Iulie a.c.,am comunicat D-nei AVRAMESCU la spitalul Colţea că ştiu despre plecarea a două avioane în străinătate, cu care doresc să plec şi eu, dar că aşi avea

nevoe de unele personalităţi politice, cari pe de o parte să fie bucuroase de această ocazie, iar pe de alta, să ne înlesnească formalităţile pe teritoriul unde aveam să aterizăm.

Mi-a răspuns că va încerca lucrul acesta prin soţul ei 00470 şi să-i dau un telefon prin care să mă interesez.

In ziua de 9 Iulie, negăsind-o la telefon, am revenit la spital în dimineaţa zilei de 10 Iulie, când mi-a spus ca să trec pe la ora 11.00 la Dalles, (Expoziţia Cărţii Engleze), pentru a-l întâlni pe soţul ei, Dl. Ing. Avramescu.

M'am dus şi l-am întâlnit la Dalles unde mi-a comunicat că a telefonat în două locuri, fără să dea nume, şi că unul din acestea s'a arătat foarte interesat de chestiune.

Dela Dalles am plecat cu el la birou, de unde a dat 2-3 telefoane, fără a găsi pe cineva din cei căutaţi. Ne-am despărţit, urmând să-i dau un telefon acasă la orele 16.00.-

Am dat telefon la ora indicată, mi-a comunicat să merg de îndată la el acasă, unde mă aşteaptă persoana interesată în chestiune.

M'am dus şi am găsit pe dl. VLAD HATIEGANU, pe care-l cunoşteam din vara anului 1945 (dela Spitalul Floreasca). Recunoscându-ne cu dl. HATIEGANU, i-am făcut o descriere a posibilităţii de a pleca cu două avioane în timp foarte apropiat, arătându-i că am încercat la P.N.L. Brătianu să găsesc una sau două personalităţi care să plece cu noi, dar fără rezultat şi i-am cerut să găsească D-lui aceste personalităţi de care aveam nevoie, dispuse să plece. Mi-a răspuns că va discuta această chestiune fie direct cu Dl. IULIU MANIU, fie cu oameni din jurul lui. Răspunsul trebuia să mi-l dea Vineri 11 Iulie a.c., ora 16, când va veni cu maşina în dosul Spitalului Colţea.

In ziua şi la ora fixată, Dl. V. HATIEGANU a venit şi mi-a spus cu toate că plecarea este cam precipitată, că a găsit deja trei personalităţi dispuse pentru această plecare, fără

61

a da nume. La despărţire mi-a spus să-i dau un telefon acasă la orele 12-1, ceiace am şi făcut, când mi-a confirmat că personalităţile dispuse să plece îşi menţin hotărârea de plecare şi să ne întâlnim a doua zi (12 Iulie) tot în spatele Spitalului Colţea, la orele 16.

00471

In ziua de 12 Iulie, la ora şi locul fixat, ne-am întâlnit, Haţieganu şi cu mine, când mi-a comunicat că în afară de cele trei personalităţi, va mai merge probabil încă una, după care am fixat locul de întâlnire cu aceste personalităţi, fără să-mi fi spus nici la această oră numele lor. Urma să-i comunic telefonic ora şi ziua plecării, pe care nici eu nu le ştiam la acea dată.

Indată după despărţirea de dl. Haţieganu, după sosirea mea în cameră (locuinţa din Spaitalul Colţei), am primit un telefon dela dl. Gheorghe Popescu în care mi se spunea să trec pe la el pentru a-mi comunica o veste importantă.

Indată am plecat la Dl. Popescu acasă, care mi-a comunicat că au trecut pe la el piloţii şi i-au spus că au primit ordinul de plecare cu avioanele pentru Luni dimineaţa (14 Iulie) la orele 6.

Fiind încă la dl. Popescu acasă, au sosit din nou cei doi piloţi, aducând şi o valiză cu lucrurile lor şi o manta.

In aceiaşi seară, pe la orele 10.30, am comunicat D-lui Haţieganu să vină cu maşina pe la spital, a doua zi pe la orele 14. A doua zi dimineaţa, am socotit că este oportun să-l convoc mai devreme, ceiace am şi făcut, rugându-l să treacă pe la orele 8.30. La această oră, Dl. Haţieganu a sosit, i-am comunicat data şi ora plecării (14 Iulie ora 6 dimineaţa). Apoi am trecut cu maşina să recunoaştem capătul tramvaiului 14,

62.

de unde dl.V.Haţieganu a spus că este bine să merg să cunosc pe unii din cei care vor pleca.

In maşină, spre locuinţa D-lui Maniu, mi-a spus că dl. Mihalache şi Ilie Lazăr vor face parte din acest lot.

00472

18 Iulie 1947.

(ss) Dr.Gafencu N.Constantin

00473 63.

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 26391

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Maior Magistrat Tânju Popescu —, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Corpului II Armată.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Gafencu Constantin — — din — București — — Str. — — — — — Nr.— sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra siguranței Statului — — — — — — — — — — — — — — — —

prev. și pen. de art.— — — — — — — — — — — —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de — 30 — zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 — pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 — zile cu începere dela 15 Noembrie 1947 —

Dat în București astăzi — 15 Noembrie — /947.

Procuror Militar,

Am luat cunoștință învinuit

(I)

64

00475

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.av. LUSTIG S. ROMULUS, născut în comuna Hurezani, jud.Gorj, în anul unamie nouăsute optsprezece, luna Aprilie, ziua şaptesprezece, fiul lui Ioan şi Reghina + condamnat n'am mai fost, domiciliat în Bucureşti, strada Sibiu Nr.36, declar următoarele:

La inceputul lunei Iulie 1947 colegul meu Adj.av. Preda Gh. mi-a propus că dacă sunt de acord să facem o escapadă să plecăm din ţară cu două avioane.-

La început am luat-o sub formă de glumă însă discutând mai mult asupra acestei chestiuni am văzut că vorbeşte în mod serios şi că aş avea anumite avantagii.-

Printre altele, Adj.av. Preda Gh. mi-a spus că vom merge cu oameni de greutate politică şi că ni se deschid noui orizonturi în viaţă.-

Reflectând asupra celor spuse de acesta şi la insistenţele sale l-am însoţit într'o seară şi m'a dus la un domn în Str.Vasile Gherghel, numărul nu mi-l amintesc, care mi s'a prezentat Ing.Popescu.-

Tot acoloam cunoscut şi pe Dr.Gafencu. Am discutat chestiuni cu caracter economic din ţara noastră după care Ing. Popescu Gh. a întrat în miezul discuţiei spunându-ne că vrea să plece din ţară impreună Dr.Gafencu, şi încă 4-5 persoane dintre care două cu mare greutate politică.-

La propunerea ce mi s'a făcut l-am întrebat care va fi situaţia noastră şi ni s'a răspuns că vom merge în Turcia unde ni se va aranja o frumoasă situaţie.-

Am studiat un Atlas geografic studiind traseul care trebuie să-l urmăm după care Ing.Popescu Gh. ne-a spus că va aduce al o hartă de navigaţie dela un şef al nostru pe care-l cunoaştem.-

In acest timp ni s'a servit şi o gustare, după care am plècat urmând ca să ne revedem peste câteva zile tot la Dl. Ing.Popescu Gh. acasă.-

Peste câteva zile, tot seara, impreună cu adj.av. Preda Gh. ne-am dus la Dl.Ing.Popescu acasă unde era şi Dl.Dr.Gafencu

E.F.

..//..

65

00476

spunându-le că în curând urmează ce noi să aducem dela Curtea de Argeş două avioane I.A.R.[39] la Bucureşti şi că am putea să plecăm cu ele direct dela Curtea de Argeş şi în loc să aterizăm la Bucureşti vom ateriza la punctul de întâlnire unde ne va aştepta Dl.Ing.Popescu, Dl.Dr.Gafencu şi ceilalţi şi de acolo vom pleca cu destinaţia Turcia cu aterizare pe Aerodromul dela San Stefano.

Eu am propus Dl.Ing.Popescu ca plecarea împreună cu ~~ExEx~~ D-lor s'a facem de pe aerodromul Petreşti-Dâmboviţa pe care eu îl cunoşteam foarte bine.-

Domnia sa n'a fost de acord, spunând că este mai bine să plecăm de undeva din Ialomiţa de pe lângă Lehliu.-

Totdeodată, Dl.Ing.Popescu Gh.a sugerat ideia ca atunci când vom decola dela Curteade Argeş să tăiem legăturile telefonice pentru a ne putea fi urmăriţi. Eu nu am fost de părere spunând că este mai rău deoarece s'ar putea observa şi da imediat de bănuit. După aceste discuţii, am plecat împreună cu Adj.av.Preda Gh.urmând ca să ne revedem din nou Duminică tot la Dl.Ing.Popescu Gh.acasă unde vom servi masa de prânz.-

Aşa după cum am stabilit, a doua zi am fost la Dl. Ing.Popescu Gh.acasă unde am servit masa de prânz (subsemnatul, adj.av.Preda Gh.,Dl.Ing.Popescu şi Dl.Dr.Gafencu) după care am plecat toţi patru cu o maşină de piaţă către Lehliu pentru alegea Aerodromului.

Eu le-am propus ca să plecăm dela Tămădău, deoarece este un aerodrom pe care eu îl cunoşteam foarte bine şi care prezenta suficientă siguranţă pentru o aterizare şi decolare cu două avioane în condiţiuni optime.-

Nu au fost de acord, spunând că este mai bine să mergem la faţa locului şi dacă nu le convine să continuăm drumul la Lehliu.-

Ajunşi la Tămădău, Dl.Dr.Gafencu a rămas cu şofeurul la maşină iar eu împreună cu Dl. Ing.Popescu şi adj.av.Preda Gh.ne-am dus să le arăt locul pe care-l propusesem eu.

Dl.Ing.Popescu Gh.a rămas încântat de el şi tot deodată spunând că renunţă de a mai merge la Lehliu.-

După aceasta am plecat la Bucureşti rămânând ca peste câteva zile să ne revedem tot la Dl.Ing.Popescu Gh.acasă pentru ai spune ce am aranjat cu avioanele. La despărţire, Dl.Ing.Popescu Gh.ne-a dat la amândoi suma de 1.000.000 (un milion) lei pentru a servi masa de seara.-

..//

Conform înţelegerii, Marţi sau Miercuri, am fost din nou impreună cu adj.av.Preda Gh.la Dl.Ing.Popescu unde nu am găsit decât pe Dna Ing.Popescu care ne-a spus că Dl.Ing.Popescu este dus la Dl.Comandor Negrescu după hartă.-

După cca 1/2 oră a sosit şi Dl.Ing.Popescu impreună cu Dl.Dr.Gafencu.-

Dl.Ing.Popescu ne-a spus că a făcut rost de hartă şi că în curând va fi in posesia ei.-

Am discutat cu Dl.Ing.Popescu şi Dr.Gafencu spunându-le că cele două avioane care trebuiau să le aducem dela Curtea de Argeş nu sunt gata pentru sbor însă ave, un alt noroc.-

Peste câteva zile urmează să ne sosească dela Turda două avioane tip I.O.R.39 care vor intra în dotarea unităţi noastre şi cu care urmează să se facă peste câteva zile două transporturi de medicamente dela Constanţa.-

Cum unitatea nu mai avea alţi piloţi care să sboare aceste tipuri de avioane, fiind în concediu eram siguri că vom pleca noi.-

Am plecat urmând ca să ne revedem din nou spunându-le precis ziua plecării.-

Cum avioanele au sosit Sâmbătă după amiază şi în aceeaş zi fiind programaţi ca Luni 14 Iulie 1947 orele 6[00] să plecăm cu ele la Constanţa, am fost imediat la Dl.Ing.Popescu impreună cu adj.av.Preda Gh.pentru ai anunţa ziua şi ora plecării.

Am discutat asupra bagajelor pe care putem să le luăm la noi şi tot deodată rămânând ca în aceeaşi seară să ne aducem şi noi geamantanele la Dl.Ing.Popescu acasă pentru a nu ne duce noi cu ele la unitate.-

Seara ne-am prezentat cu geamantanele la Dl.Ing. Popescu acasă unde am servit şi masa de seara.-

Dl.Ing.Popescu ne-a arătat harta pe care a adus-o şi pe care urma s'o iau eu pentru a trasa drumul. A, refuzat spunând că a doua zi Duminică o voi studia în amănunt tot la D-lui acasă.-

Era o hartă de navigaţie la scara 1/750.000.-

A rămas ca a doua zi Duminică seara să ne întâlnim la Dl.Ing.Popescu acasă pentru a servi masa de despărţire; iar la plecare mi-a dat suma de 2.000.000 (două milioane) pentru benzină iar adj.Preda Gh.suma de 2.000.000 (două mi-

..//..

67

00478

lioane) lei pentru procurarea unui pistol..

Duminică, 13 Iulie 1947 seara ne-am dus la Dl.Ing. Popescu aşa cum am stabilit.-

Am găsit acsă pe Dna Ing.Popescu şi Dr.Gafencu spunând că Dl.Ing.Popescu ne aşteaptă la un local.

Eu am trasat drumul pe hartă făcând toate calculele de navigaţie.(Bucureşti-Tămădău-Călăraş-Mangalia-adâncime 40-60 Km.în largul Mării-Marea Marmara-San Stefano.-

După aceea am luat harta şi împreună cu Dl.Dr.Gafencu am plecat în oraş la Restaurantul Mioriţa pe Bulev. Filantropia unde ne aştepta Dl.Ing.Popescu.

Adj.Preda a rămas ca să vină mai pe urmă cu Dna Ing. Popescu.La local am făcut cunoştinţă cu un domn care era cu Dl.Ing.Popescu şi care s'a prezentat Insp.Borcea.-

Am servit masa cu toţi iar la ora 23 Dl.Ing.Popescu şi Dr.Gafencu au spus că pleacă la şeful cel mare.-

După 1/2 oră am plecat eu şi ~~Ing~~ Adj.Preda acasă când Dl.Insp.Borcea ne-a dat 1.000.000 (un milion) pentru maşină.-

In ziua de 14 Iulie 1947 cu primul tramvaiu am plecat dela mine, unde dormise şi Adj.Preda, direct la aerodrom

Ajunşi la unitate am procedat la pregătirea avioanelor pentru plecare.-

La orele 6^{10} am decolat cu cele două avioane pilotate de noi la Constanţa aşa cum era misiunea ordonată.-

Noi am aterizat la Tămădău aşa cum era înţelegerea cu Dl.Ing.Popescu şi Dr.Gafencu.-

Pe aerodrom am văzut două sau trei maşini care aşteptau.-

După ce am aterizat,a sosit la avion o maşină din care a coborît mai multe persoane cu bagaje. S'a urcat la mine în avion Dl.Ing.Popescu, o Doamnă şi încă doi domni.

In timp ce mă pregăteam de decolare,am auzit focuri de armă şi mai multe persoane înarmate care au înconjurat avionul somându-ne să ne dăm jos şi să ne culcăm.

Am fost apoi perchiziţionaţi şi arestaţi.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez propriu.-

ss.adj.av.Lustig R.

15 Iulie 1947
Bucureşti

I.

00479

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.Av.LUSTIG I.ROMULUS,în continuarea declaraţiei,mai declar următoarele :

Am primit dela Dl.Inginer Popescu cu două zile înainte de plecare suma de 2.000.000 (douămilioane)lei pentru a cumpăra benzină necesară avionului,pentru întreg raidului Bucureşti-San-Stefano.-

Impreună cu Adj.Preda Gh.am făcut plinul la rezervoarele avioabelor,furând cantitatea de 400 (patru sute) litri benzină din depozitul unităţii.-

Precizez că capacitatea de încărcare a unui avion I.A.R. 39,este de 590 (cincisutenouăzeci) litri benzină cu care se poate parcurge raza de acţiune 720 (şaptesutedouăzeci)km.,deci puteau ajunge în mod precis la aeroportul din San-Stefano până unde aveam trasat drumul de 578 (cincisute şaptezecişi opt)km.-

Mai adaug că Dl.Ing.Popescu Gh.ne-a promis din partea persoanelor politice care urmau să plece să ajute familia mea cu o sumă de bani ce urma să fie expediată în ajunul plecării şi pentru aceasta am dat adresa familiei pe care Dl.Ing.Popescu a scris-o pe o hârtie,deasemeni şi pe Adj.Av.Preda Gh.-

Aceasta declar şi susţin.-

ss/.Adj.Av.Lustig

17 Iulie 1947
Bucureşti

I

69

00480

D E C L A R A T I E

Subsemnatul adjutant aviator LUSTIG I ROMULUS fiind în continuarea cercetărilor declar :

Avionul I.A.R. 39 cu care urma să facem sborul are autonomie de zbor de 3 / trei/ ore iar viteza până la 25o Km. pe oră la înălţimea de stabilizare.-

In felul acesta se putea parcurge întreaga distanţă dela Tămădău până la aeroportul de destinaţie San-Stefano fără niciun pericol pentru pasageri.

Drept care dau prezenta declaraţie .

/ss/ Adj. av. LUSTIG R

22 Iulie 1947. Bucuresti

70

00481

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj. av. LUSTIG I. ROMULUS din grupul Aero-Transport Serv. Edur ;

La intrebare ce mi se pune declar :

- Am intrat in Scoala civilă de Pilotaj la 1 Ianuarie 1940.-

Am terminat Scoala civilă la Aero-club Prahova Ploeşti în Noembtie 1940 unde am executat 80 ore de sbor în ture de pistă, acrobaţi şi raiduri de instrucţie.-

Am obţinut două brevete internaţionale de turism, Gradul I şi II.-

Am sburat tipurile de avioane :

R.W.D. 8 Fleet şi Buker .-

- In 1940 10 Decembrie am intrat în Scoala Militară de Pilotaj Buzău unde am stat până în anul 1942 Iulie când am terminat Scoala fiind avansat la Gradul de Adj. stg. av. şi pilot de Război cu tragerile aeriene executate .-

Am sburat tipurile de avioane:

P.W.S. , Nardi, Gotha, I.A.R. 38, I.A.R. 39.-

Am executat un număr de cca 100

In 1942 luna August am fost trimis la Flotila 3 Informaţie Buzău unde am sburat tipurile de avioane .-

- Patez 25, I.A.R. 38, I.A.R. 39, I.A.R.,37 şi Fleet .-

- In 1943 am fost trimis de unitate la Tecuci pentru a executa sboruri de noapte pe avion I.A.R. 39

- In Octombrie 1943, am fost trimis la Grupul Aero-Transport Băneasa unde am făcut Scoala de Remorcaj Planoare D.F. S. 230 cu avionul I.A.R. 39 în vederea plecării pe front.-

- Ca pilot Remorcher am executat pe front un număr de cca 350 óre sbor cu cca 150 misiuni.-

.//.

- In August 1944 am fost numit ca instructor Remorcher de Planoare la Scoala de Remorcaj Planoare Petreşti.-

Am executat cca 25o ore sbor în Remorcaj cu avionul I.A.R. 39 şi P.W.S.-

- Am fost în West făcând raid de rezistenţă Bucureşti-Piestiamy/ Cehoslovacia .-

- In Grupul Aero-transport am sburat avioanele Fieseler, Storch, I.A.R. 39 Fleet.-

Pe data de 2o Iunie am fost numit instructor de sbor al Grupului aero-trabsport pe avion I.A.R. 39

Am în total în jurul a 9oo ore de sbor până la data de 14 Iulie 1947.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin făcând proba cu carnetul personal de sbor şi fişa personală de navigaţie.-

/ss/ Adj. av. Lustig Romulus

27 Septembrie 1947.-

72

004~~84~~

I/

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.Av.PREDA GHEORGHE,născut în anul 1920 luna Iunie,ziua 6 în oraşul Galaţi Jud,Covurlui,fiul lui Călin /decedat/ şi Ecaterina,absolvent a 5 /cinci/ cl.liceu,necăsătorit,condamnat nu am fost.Militar activ în Aeronautică /adj.aviator/,domiciliat in Bucuresti Corpul Aerotransport Giulesti,declar următoarele:

In cursul lunei Iunie 1947,prin intermediul soldatului CRUTEANU DUMITRU din Grupul Aero-Transport Giulesti,am cunoscut o tânără anume Dorina.

După 4-5 zile aflându-mă la grădina de zarzavat a unităţii din care făceam parte şi s'a prezentat la mine un domn care mi-a spus că se numeste Gafencu şi că e doctor.

L-am intrebat ce doreste şi mi-a spus că vine din partea D-lui Ing.Popescu,invitându-mă la masă la dânsul unde va fi şi Dorina.Am refuzat invitatia deoarece in aceiaşi zi la ora 11.3o, trebuia să iau parte la o conferintă administrativă, insă Dl.Dr.Gafencu a insistat si m'a chemat la poartă undese afla si Dl.Ing.Popescu.-

Am ieşit afară impreună cu Dr.Gafencu care mi-a făcut cunoştinţă cu Ing.Popescu,care aştepta şi care deasemeni m'a invitat la dânsul acasă.

Spunându-i şi Ing.Popescu că nu pot lipsi dela conferinta administr.care urma să aibă loc la 11.3o,acesta a insistat să viu,deoarece vrea să-mi vorbească ceva important şi atunci i-am promis să vin la ora 18.-

M'am dus comform intelegerii la dl.Ing.Popescu unde se afla si Dr.Gafencu.Mentionez că m'am dus impreună cu sold. Pruteanu D-tru care este vecin cu ing.Popescu şi care îmi spusese de acesta că este naşul Dorinei.Dorina nu se afla acolo şi ing.Popescu mi-a spus că dânsa este plecată la ţară.Dl.Ing. Popescu cu care discutam mi-a cerut o serie intreagă de amănunte în privinta aparatelor de sbor ce se află pe aerodromul Giulesti asupra autonomiei de sbor a aparatelor precum si asupra

.//.

numărului de pasageri ce pot lua la bord acestea avioane. Deasemeni m'a intrebat pe ce aparate am sburat.

După aceasta discutie ing. Popescu m'a intrebat dacă nu a-şi vrea să părăsesc ţara şi la răspunsul meu evaziv a început să critice actualul guvern si regimul căutând să-mi arate situatia politică internă ca f. rea şi că in curând se va declanşa un nou războiu mondial intre anglo-americani si rusi.

Cum eu nu mă lăsam convins a încercat si Dr. Gafencu cu soldat Cruteanu D-tru să mă determine să accept propunerea ing. Popescu.

Sold. Pruteanu spunându-mi că si dânsul vrea să plece din ţară insotindu-mă ca mecanic de bord. In cursul acestei convorbiri inginer Popescu mi-a afirmat că in avionul pilotatx de mine ar mai pleca şi câteva personalităti politice cu ajutorul cărora îmi voi putea face in străinătate o situatie frumoasă. După aproape două ore in care timp am luat si masa am plecat. Impreună cu sold. Pruteanu urmând a-i comunica Ing. Popescu prin telefonul dela domiciliul său dacă am luat vre'o hotărâre cu privire la propunerea ce-mi făcuse. Mentionez că dela plecare n'am telefonat Ing. Popescu si după trei zile a venit din nou la mine Dr. Gafencu intrebându-mă ce hotărâre am luat. Am răspuns D-rul Gafencu că nu am luat nici o hotărâre si că nici nu am studiat incă posibilitătile de plecare, iar Dr. Gafencu a insistat să mă decid, spunându-mi că persoanele politice sunt pregătite de plecare, si că asteaptă hotărârea mea. Apoi Dr. Gafencu a plecat urmând ca eu să telefonez ing. Popescu.

In acest timp am mai discutat cu sold. Pruteanu D-tru, care incerca să mă convingă să accept propunerea ing. Popescu. După câteva zile din nou m'am pomenit cu un telefon din partea D-lui Ing. Popescu la care m'a intrebat dacă am aranjat chestiunea noastră de plecare si răspunzându-i că nu se poate face deocamdată nimic. La telefon s'a exprimat cu numele de Călin după cum avusesem conventia cu D-lui, insistând a face tot posibilul să vin la D-lui acasă, ~~xxxx~~ să discutăm chestiuni importante

Intre timp gândindu-mă la posibilitătile de a pleca din ţară cu avionul luând la bord 7-8 pasageri după cum îmi spusese ing. Popescu şi cum avioanele Bimotoare care ar fi putut sbura cu acesti pasageri nu erau disponibile pentru sbor, a socotit că am putea pleca cu două avioane "I.A.R.-39/" in cazul acesta insă fiind necesar incă un pilot. M'am gândit că pilotul LUSTIG

./.

ROMULUS, care era bun prieten ar fi indicat şi idam destăinuit intenţia ce o aveam, iar acesta după o îndelungată discuţie a fos de acord cu propunerea mea.

Am telefonat Ing. Popescu spunându-i că vreau să-i comunic ceva important, iar în aceiaşi seară la ora 18.oo împreună cu Listig Romulus ne-am dus la Ing. Popescu, căruia i l-am prezentat şi i-am spus că avem posibilitatea să plecăm urmând ca amândoi să pilotăm câte un avion tip I.A.R.-39.

La această discuţie a luat parte şi Dr. Gafencu pe care l-am găsit acolo şi în cursul convorbirii Ing. Popescu mi-a spus că urmează să plece. Dânsul, Dr. Gafencu precum şi încă 4-5 persoane printre care o doamnă şi două personalităţi politice, iar destinaţia este Aeroportul "San Stefani" din Turcia în apropierea oraşului Constantinopol. Acestea amănunte fiind stabilite, urma ca în cel mai scurt timp să procurăm eu şi Lustig Romulus cele două avioane, iar Ing. Popescu să procure harta parcursului.

După acestea am plecat urmând ca peste două zile să ne întâlnim tot acasă la Ing. Popescu pentru a mai spune ce-am aranjat.

Peste câteva zile ne-am întâlnit din nou la Ing. Popescu acasă, când le-am cunoscut că în curând urmează ca noi să aducem dela Curtea de Argeş la Bucureşti 2 avioane tip I.A.R.-39, şi cu care vom pleca în Turcia, fără a mai ateriza la Bucureşti şi direct la locul de întâlnire.-

La această, Ing. Popescu ne-a spus ca înainte de a decola dela Curtea de Argeş să tăem firele telefonice pentru a nu fi urmăriţi de autorităţi la care camaradul Lustig Romulus nu aar fost de acord.

Camaradul Lustig a propus să decolăm cu toţii de pe Aerodromul Petreşti-Dâmboviţa, pe care pe care nu l-am acceptat spunând că este mai bine de undeva de pe Lehliu. După aceasta colegu Lustig a propus Aerodromul Tămădău pe care îl cunoştea din timpul războiului, la care Ing. Popescu a spus că vom merge să-l vedem şi în caz de nu ne convine vom merge la Lehliu. Am fixat ziua de Duminecă 6 Iulie să mergem să facem recunoaşterea aerodromului, astfel că după ce am servit masa la Ing. Popescu la ora 14.oo toţi patru am plecat cu o maşină tx. făcând recunoaşterea aerodromului Tămădău indicându-le locul unde să stea până vom ateriza cu avioanele. Ing. Popescu a fost foarte mulţumit de poziţia locului şi a renunţat de a mai merge la Lehliu întorcându-ne la Bucureşti.

./.

Ajungând la Bucuresti Dl.Ing.Popescu ne-a oferit suma de 1.000.000 pentru a servi masa,urmând să ne revedem peste câteva zile.-

Marti sau Miercuri m'am dus din nou cu Lustig la Ing. Popescu însă acesta nu era acasă,iar sotia sa ne-a spus că e la Dl. Cdor.Negrescu pentru a procura harta parcursului .După putin timp au venit Dr.Gafencu si Ing. Popescu cărora le-am adus la cunoştinţă că deoarece întârzie programarea avioanelor ce trebuia să le aducem dela Curtea de Argeş,şi cum urma să ne sosească alte două avioane tip.I A.R.-39 dela Turda care intra cu dotarea unităţii şi cu care noi urma să plecăm la Constanţa spre a aduce un transport de medicamente să ne servim de aceste avioane pentru scopul nostru şi anume decolând de pe Aerodromul Giulesti în loc să plecăm spre Constanţa sau ateriza pe Aerodromul Tămădău care se afla pe acelaşi traseu şi unde urma să fim aşteptaţi de Ing.Popescu şi Dr.Gafencu şi ceilalţi.

Dr.Gafencu si Ing.Popescu au fost de acord cu propunerea noastră urmând a-i înştiinţa la timp asupra datei exacte când vor fi programaţi avioanele pentru sbor.

Sâmbătă 12 Iulie 1947 sosind cele 2 avioane I.A.R.-39 dela Turda au fost programate pentru plecare spre Constanţa pentru Luni 14 Iulie ora 16.oo urmând ca eu si Lustig Romulus să le pilotăm.-

Am înştiinţat imediat pe Ing.Popescu la domicilul său unde se afla si Dr.Gafencu si am stabilit de comun acord ca Luni 14 Iulie 1947 orele 6.3o să ne astepte la Tămădău împreună cu toţi ceilalţi,iar noi vom ateriza spre a se îmbarca decolând apoi cu destinaţia aeroportul San Stefano în Turcia.Toţi am fost de acord asupra programului stabilit,iar Sâmbătă seara eu si Lustig Romulus ne-am adus bagajele la Ing.Popescu acasă,rugându-l să ni le aducă la Tămădău deoarece noi nu puteam veni cu bagajele pe aeroport spre a nu da loc la bănuieli.

Am luat apoi masa împreună,iar inginer Popescu ne-a arătat harta parcursului de care ne-a spus că a procurat-o dela un ofiţer superior din Aviatie apoi Ing.Popescu ne-a dat suma de 2.000.000 /două milioane/ lei pentru a-mi procura un pistol pe care să-l am asupra mea iar lui Lurtig Romulus i-a dat tot suma de lei 2.000.000 /două milioane/ lei pentru benzină .Am plecat urmând a ne revedea Duminecă seara.Când am venit cu Lustig însă

00488 76.

Ing.Popescu nu se afla la domiciliu,acolo fiind numai sotia dânsului şi Dr. Gafencu.Lustig Romulus a trasat drumul de parcurs pe harta de navigatie aeriană,hartă ce ia dat-o doctorul Gafencu.După putin timp doctorul Gafencu împreună cu Lustig au plecat,după câteva minute am plecat si eu cu D-na Popescu şi ne-am întâlnit cu toţii la restaurantul "Mioriţa" pe Bd.Filantropia unde ne asteaptă Ing.Popescu cu un domn anume Borcea pe care mi l-a prezentat.Am servit masa împreună şi în acest timp doctorul Gafencu care se afla in stânga mea mi-a cerut să scot dela piept decoraţia sovietică ce-o purtam.

După ce am terminat masa Dl.Borcea care se dădea drept inspector ne-a dat 1.000.000 /un milion/ pentru masină şi ne-am despărtit.

A doua zi dimineaţa adică Luni 14 Iulie 1947 la ora 5.30 am venit pe Aerodromul Giulesti unde mi-am pregătit avionul,iar la ora 6.10 am decolat împreună cu Lusting Romulus care pilota al doilea avion şi am luat directia Tămădău.

La circa ora 6.30 am ajuns deasupra Aerodromului Tămădău având altitudinea aproximativ 200 m.şi-am văzut din avion 2-3 maşini.Am aterizat si masinile s'au îndreptat spre avion,iar din maşini au coborât câteva persoane care aveau cu ele valize şi care au venit să se suie în avionul meu.In acel moment am auzit rafale de mitralieră şi avioanele au fost încunjurate de mai multe persoane civile înarmaţi care ne-au arestat şi ne-au adus la Bucuresti.-

Declar,sustin si semnez.

Adj.Av.Preda Gh.

15 Iulie 1947.

00489 ~~17~~

I

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.Av.FREDA GHEORGHE,în continuare mai declar :

Cu două zile înainte de plecare Ing.Popescu ne-a dat suma de două milioane lei pentru a-mi cumpăra un pistol însă din cauza timpului scurt n'am putut găsi.-

In ziua plecării am făcut împreună cu Pilotul LUSTIG R.aprovizionarea avioanelor cu benzină şi am sustras din depozitul unităţii cantitatea de 400 lutri necesară sborului.-

Cu această cantitate aveam rezervorul plin putând astfel parcurge distanţa dela Tămădău la Aeroportul San-stefano.-

Inginer Popescu Gheorghe mi-a spus că familia mea va fi ajutată cu bani înainte de plecare de persoanele care urmau să plece.-

Declar susţiu şi semnez propriu.-

ss/.Adj.Av.FREDA GHEORGHE

17 Iulie 1947

I

78.

00490

DECLARATIE

Subsemnatul adj. av. PREDA GHEORGHE din Grupul aerotransport declar la întrebările ce mi se pun :

- Am intrat în Scoala Civilă de Pilotaj la 11 VII-1939.-

- Am terminat Scoala Civilă la Asoc. C.F.R. Galaţi în anul 1939 cu un număr total ore sbor 18o cu ture pistă, acrobaţii şi raiduri de instrucţie.-

- Am obţinut brevetul gr. I şi II internaţional de turism .-

- Am sburat în Scoala Civilă av. Fleet F.1o G.-

- In 1941 am urmat gr. III Roşiori de Vede pe av. Fleet 35 ore sbor numai acrobaţie.-

- In 1941 luna Decembrie am intrat în Sc. Militară de pilotaj până în 1943 1 Sept. absolvit scoala şi fiind avansat la gradul de Adj. Stg. av. / Pilot de Război/ cu tragerile aeriene executate la Constanţa.-

- Am sburat următoarele tipuri de Av. în Sc. Militară.-

- P.W.S. - Kardi- F.N. 3o5 - I.A.R. 38- I.A.R. 39.-

- Am fost mutat din Sc. prin D.M. în Fl. 3 Informaţi Buzau.-

- In luna Octombrie 1943 am fost mutat în Flotila xxxxxxx de Hidroaviaţie Constanţa.-

2 Am executat un număr de ore sbor pe apă 119 ore sbor cu 42 misiuni de război, Av. Shuarts, Heinkel 42, Heinkel 114.-

- Am fost plecat pe Frontul de West în Esc.114 Leg. unde am executat un număr de sbor 211 pe Av. Fleet.-

- La 9 Maiu 1945 M'am reîntors în ţară .-

- Am xxxxxxx obţinut virtutea aeronautică clasa cruci de aur cu spade.-

./.

- Crucea Serv. Credincios cl. II
- Victoria Rusească contra Germanilor
- Total ore sbor de când sunt pilot 1122 ore sbor.-

27 Septembrie 1947

/ss/ Preda Gheorghe.-

80

00403

D E C L A R A T I E
= = = = = = = = = = = = =

Doctor VLAD E.HATEGANU, de profesiune medic /Insp.General sanitar/, domiciliat în Bucuresti, Str.Intrarea Armaşului Nr.3, născut in comuna Hida, Jud, Cluj, in anul 1906, Iunie 22, necăsătorit - nu sunt inscris formal in nici un partid politic, declar următoarele:

Privitori la arestarea unor membrii ai partidului national-tărănesc, am auzit in oraş că ar fi în legătură cu evenimentele externe.

Dumineca dimineaţa, la orele 1o, am prezentat pe dl.GAFENCU D-lui MANIU. Din acest fapt rezultă că nu-l cunoştia pe Dl. MANIU.-

La orele 22.30, am fost chemat la telefon de către dl. MANIU, care mi-a comunicat că este bolnav. La orele 23.4o, m'am prezentat la dl.MANIU, unde am găsit pe dl.I.MIHALACHE si pe Dl.CARANDINO, Dr.GAFENCU si un domn care mi-a fost prezentat /Ing.Popescu/.

Acolo am sosit la sfârsitul oarecum al discutiilor. Atmosfera părea solmenă.

Dl.MIHALACHE i-a adresat D-lui MANIU următoarea frază: "D-le MANIU, cred că am plain pouvoir din partea D-tale"

Apoi Dl.MANIU, s'a adresat D-lui POPESCU intrebându-l în ce este specializat şi unde lucrează. D-lui GAFENCU încă ia pus intrebări in legătură cu preocupările si profesia D-sale Apoi la întrebat dacă..............de proectează.

In timpul discutiilor /Dl.CARANDINO mi-a cerut un bilet in urma intrebării care mi-a pus-o Dl.MANIU "Cum o chiamă pe fina mea - eu am răspuns atunci "Mărioara" - care stă la Istambul/, pe care i l-am dat, in care am rugat-o să ajute pe amicii noştrii, care pleacă într'o importantă misiune.

Am dedus aceasta si prin faptul că dl.MIHALACHE a spus că pleacă in Elvetia si de acolo in America.

Aceasta declaratie o dau de bună voie şi semnez.

15 . VII.1947. ss/.Dr.Vlad Haţeganu

81

004/94

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr. VLAD HATEGANU declar următoarele:

1.- Pe Dl. GAFENCU l-am văzut Joi sau Vineri si Duminе că la Dl. MANIU de două ori nu-l mai văzusem de doi ani.

2.- Marti sau Miercuri am intâlnit pe stradă Lisabona pe D-na LUCIA SCRIDON sotie de avocat domiciliată in Str. Sft. Constantin 26,5.78.71. D-sa mi-a spus că niște prueteni de ai ei stiu despre plecarea a unui sau două avioane. Am intrebat cine sunt prietenii acestia mi-a spus că este ing. AVRAMESCU domiciliat in Str. Sf. Constantin. A doua zi am dat un telefon D-lui Ing. AVRAMESCU, pe care-l cunoscusem cu câți va ani înainte la Arad. Mi-a spus să trec pe la dânsul după masă. La orele 5 am trecut, si am intrebat despre ce este vorba mi-a spus atunci că un prieten al lor Dl. GAFENCU est pregătit pentru plecarea cu două avioane in străinătate. Eu am asteptat circa 30 minute eram pe punctul de plecare când a sosit Dl. GAFENCU.

L-am intrebat despre ce plecare este vorba.

Domnul a spus că este hotărât cu un prieten al său să plece in străinătate si că totul este pus la punct teh fi lipseste numai ideea personalității politice care să le asigure o mai liberă petrecere in străinătate.

M'a intrebat pe mine, pe cine știu eu?

Atunci eu am răspuns că mă voi interesa. In seara ace am telefonat D-lui R. BOILA si l-am intrebat de Dl. Presedin MANIU mi s'a spus că e cam bolnav si că locueste la dl. Dr. JOVIN.

Am trecut pe la doctor mi se pare Vineri sau Sâmbătă la ora 10 si i-am vorbit de intâlnirea mea cu Dl. GAFENCU - mi-a spus că ian place să-l cunoască personal - a doua zi dimineata la orele 10 am mers la dl. MANIU când a venit

./.

si Dl.GAFENCU,urma să ne vedem in aceiasi chestiune Duminecă seara.După aceea Dl.MANIU i-a spus D-lui GAFENCU o multime de chestiuni in detaliu.

82

Duminecă seara la orele 12.45,am văzut pe domnii MANIU.

00495

Eu am venit acasă mai târziu.Am găsit la dl.MANIU si pe dl.MIHALACHE,Dl.CARANDINO si pe GAFENCU si ing.POPESCU.

Pe la orele 23 aproximativ Dl.CARANDINO a părăsit casa D-lui Dr.JOVIN.Eu la orele 13.15,am părăsit casa dorind să merg spre casă,in drum am intâlnit pe Dl.R.BOILA care m'a rugat să-l conduc acasă.In drum ne-am oprit la Dl.N.PENESCU si ANDREI MURESANU unde am stat circa 5 minute.

Dl.R.BOILA l-a intrebat pe dl.PENESCU dacă pleacă.Dl. PENESCU a spus că nu-i decis intrucât sotia lui deabea a sosit acasă,din provincie,in tot cazul va vedea ce va face.

Pe urmă am condus acasă pe R.BOILA,unde am intâlnit pe Dl.CARANDINO si D-na,pe ILIE LAZAR care erau cu bagajele gata de plecare.Fiind ora 12.3o' cu o maşină am plecat xxxxxx Eu am rămas câteva clipe după care am plecat acasă.

La Dl.BOILA mai era un doctor în Medicină sau Drept al cărui nume îmi scapă.

In timpul cât am stat la Dl.MANIU de vorbă,fiind de faţă si dl.MIHALACHE,doi domni /GAFENCU si ing.POPESCU/.Dl. Maniu s'a adresat celor doi spunându-le că incredintează tine reţei lor pe bărbaţii desenaţi să plece - oameni de frunte al Ţării si speră că va face tot posibilul să fie la înălţime

Pe urmă dl.MIHALACHE a spus că pleacă probabil in Elvetia - deacolo prin Paris in Statele Unite.

Ratiunea pentru care m'am adresat D-lui Ing.AVRAMESCU după ce am primit informatia fugitivă din partea D-nei SCRIDAN este următoarea:

De mai multă vreme sau mai firesc fiind în contact cu cercurile conducătoare ale partidului -eram preocupat de situatia partidului faţă de situatia internă incordată din cauza arestărilor etc.Mi-am pus intrebarea dacă nu cumva prezenţa unor persoane din conducerea si anturajul şefului partidului creează prin intransigenţă excesivă această stare.

Si firesc am ajuns la concluzia că prezenta activă a unor personalităţi mai flexibile si chiar mai realiste ce putea crea o stare de destindere.Si când mi s'a dat informatia n'am gândit la acest lucru,dacă nu cumva persoanele care

./.

ar putea pleca ar fi tocmai acele persoane care crează atmosfe ra de incordare .Aceasta ratiune exclutivă ne-a făcut să recurg la ing.AVRAMESCU si apoi la dl.MANIU care când i-am comunicat informaţia a găsit-o posibilă - urmând ca apoi în zilele /două/ următoarele să şi desemneze personalitatea.

0496

Când l-am văzut pe Dl.Dr.GAFENCU la Colţea vorbind generalităţi mi-a spus că a incercat să abordeze în conducerea liberală care însă n'a dat curs sondagiile D-sale afară de PAUL DUMITRIU care a acceptat propunerea în principiu.

ss/.Vlad Hateganu

16 Iulie 1947.

84

00197

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VLAD HATIEGANU din Bucureşti, Str. Intrarea Armaşului, în legătură cu organizarea încercării de a pleca în străinătate a D-lor MIHALACHE, PENESCU, ILIE LAZAR, CARANDINO, etc., declar următoarele :

In ziua de 8 sau 9 Iulie a.c., mai probabil în ziua de 9 Iulie, pe la orele 7.30, am trecut incidental prin Str. Lisabona, întrucât în colţul străzii am avut o pană de cauciuc la maşina mea. In timp ce demontam cauciucul, a trecut D-na LUCIA SCRIDAN, care între altele mi-a spus că deţine dela Inginerul AVRAMESCU informaţia că ar pleca două avioane foarte urgent în străinătate şi acei care au organizat această plecare caută personalităţi politice dispuse să plece, întrebându-mă dacă eu vreau să plec. I-am răspuns că eu nu plec, dar că mă voiu interesa dacă se găsesc alte personalităţi dispuse să plece.

In aceiaşi seară am trecut pe la dl. R. BOILA junior, căruia i-am transmis această ştire cu titlu de informaţie, spunându-i să întrebe pe dl. IULIU MANIU dacă nu are de gând să trimită pe cineva în străinătate. M'am dus la R. BOILA, întrucât într'o convorbire anterioară, cu vreo două săptămâni înainte, D-sa mi-a comunicat că Dl. Iuliu Maniu ar fi dispus să trimită în străinătate unele personalităţi din partid, între cari l-a amintit pe Ilie Lazăr.

Mi-a răspuns că va transmite şefului această posibilitate de plecare şi că-mi va da un telefon a doua zi. Am stat abia câteva minute şi am plecat să iau masa.

A doua zi dimineaţa, mi-a comunicat telefonic să iau detalii despre cele vorbite seara şi pe urmă să trec să văd

85

pe şeful. După aceasta am telefonat D-lui Avramescu care mi-a spus că-l pot vedea până la ora 12 la Soc.de Gaz şi Electricitate. Din cauza ocupaţiilor nu l-am văzut la ora fixată. După masă pe la orele 16, am trecut neanunţat la Dl.Avramescu.

00498

I-am comunicat discuţia avută cu D-na L.Scridan în preziua - seara - cerându-i relaţii în legătură cu cele spuse de D-na Scridan. Dl.AVRAMESCU mi-a spus că pleacă un medic cu numele GAFENCU - un bun şi vechi cunoscut al lor şi un elev al soţiei sale. L-am întrebat dacă îl consideră un băiat serios, mi-a răspuns că da. In timpul discuţiilor a apărut Dl.GAFENCU, care mi-a spus că mă cunoaşte de înainte şi mi-am reamintit că îl cunosc şi eu.

L-am întrebat asupra motivelor plecării, cu cine şi unde vrea să plece.

Mi-a dat răspunsuri destul de detailate - spunându-mi că data plecării este foarte apropiată şi că are nevoie de personalităţi politice proeminente - pentru a se putea descurca mai repede având cu dânsul aceste personalităţi. Mi-a comunicat că a încercat la liberali dar l-au refuzat,cu excepţia lui PAUL DUMITRIU care s'a arătat dispus să plece.

I-am spus că mă voiu interesa - fie direct la Dl.Maniu, sau cu personalităţi din apropierea D-sale.

Ne-am despărţit, stabilind întâlnirea pentru a doua zi la orele 16, în spatele Spitalului Colţea.

După aceasta,am luat contact direct cu dl.I.MANIU,Vineri 11 Iulie, între orele 15-16.

La orele 15.30, l-am vizitat pe dl.Maniu la Sanatoriul JOVIN. L-am găsit suferind. I-am comunicat scopul vizitei mele şi aveam impresia că cunoştea ceva - fiind informat de R.BOILA.

-/-

Mi-a cerut unele relaţii despre cei care organizează plecarea, arătându-i că este vorba de Dl.GAFENCU - m'a întrebat dacă este rudă cu dl.Grigore Gafencu, la care am răspuns afirmativ. In ceiace priveşte personalităţile care ar urma să plece, Dl.Maniu a făcut o reflexie că poate ar fi vorba de dl.MIHALACHE şi alte două personalităţi.

După aceasta am plecat.

La orele 16, l-am întâlnit pe Dl.GAFENCU la locul fixat şi i-am spus că este vorba de 3-4 personalităţi marcante. Am fixat întâlnirea viitoare Sâmbătă la aceiaşi oră şi acelaş loc, ca să-mi comunice data plecării. Până Sâmbătă la orele 16, când am întâlnit pe Dl.GAFENCU, n'am discutat cu nimeni problema plecării.

Sâmbătă la ora fixată l-am întâlnit din nou pe dl.GAFENCU, când i-am cerut date în legătură cu locul unde ar urma să se întâlnească personalităţile care ar urma să plece la locul de decolare.

De data aceasta mi-a comunicat că plecarea se va face cu alte avioane decât se prevăzuse înainte, adică dela C.de Argeş. I-am cerut să mă anunţe din vreme de data plecării. In aceiaşi seară (Sâmbătă) pe la orele 10.30, am primit un telefon dela dl.GAFENCU, prin care mă vestea că plecarea va avea loc abia Luni dimineaţa. Duminică dimineaţa am primit un nou telefon dela dl.GAFENCU, cerându-mi să trec imediat pe la Spitalul Colţea. Am plecat imediat şi cu această ocazie mi-a comunicat că plecarea va avea loc Luni dimineaţa de pe un islaz din jurul comunei Lehliu. Ne-am dus cu maşina să vedem exact punctul de întâlnire a celor ce urmează să plece, la capătul tramvaiului 14. La întoarecere, i-am spus să treacă şi D-sa pe la dl.Maniu, pentru a fi prezen-

tat Domnului IULIU MANIU.

Conversaţia dintre Domnul MANIU, GAFENCU şi cu mine, am arătat-o în declaraţiile anterioare.

Aceasta îmi este declaraţia semnată şi dată de mine.

(ss) Dr.Vlad Haţieganu.

000500

18 Iulie 1947.

88.

00501

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.VLAD E.HATEGANU,născut în 1906, Iunie 22,în comuna Hida Judetul Cluj,fiul lui Dl.EMIL HATEGANU şi al LETITIEI,necăsătorit,fără copii,de profesiune doctor -medicină- religie gr.cat.,nationalitate română, serv.militar satisfăcut ,având repartizarea inițială la M.St.M.,sublocotenent medic,-condamnat nu am fost ,domiciliat in Bucuresti Intrarea Armaşului 3,Nu sunt membru al niciunui partid politic,interogat fiind,declar următoarele:

1/. Imi amintesc că tatăl meu Dl.Prof.EMI HATEGANU mi-a relatat următoarele:După Conferința dela Moscova şi în preajma intrării sale în Guvern a fost prezentat de Dl. MANIU,D-lui A.HARRIMAN,fostul Ambasador U.S.A.,la Moscova. Cu ocazia acestei intrevederi Dl.MANIU a intrebat la un moment dat ce să facă dacă nu se va putea intelege cu ceilalți domni din guvern /textual: cu aceşti domni/.La aceasta Dl.HARRIMAN a răspuns: Poftiți la noi şi rămâne Dl.HATEGANU.

2/. Referitor la declaratia P.N.T.,citită in Consiliul de Ministrii de către tatăl meu imi amintesc următoarele: Inițial tatăl meu pregătise o declaratie care prevedea posibilitatea unei colaborări în Guvern.

In timp ce se indrepta spre Consiliul de Ministrii cu această declarație,a fost rechemat si intors din drum ,din ordinul D-lui MANIU cu care impreună a refăcut declarația aşa cum a fost citită în Consiliul de Miniştrii. Aceasta operație nu a fost făcută de Dl.MANIU acasă,ceiace stiu sigur deoarece aşteptam in locuinta D-lui LEUCUTIA unde stătea pe acela vreme si Dl.MANIU.După câte imi amintesc aceasta declaratie a fost făcută acasă la Dl.DINU BRA

./.

89

TIANU.Nu sunt însă sigur dacă acesta a fost locul.Stiu că tatăl meu nu era de acord cu noul text al declaratiei /cea citită in Consiliul de Ministrii/ considerând că exclude posibilitatea unei colaborări .-

005023

3/. Aceasta apreciere s'a confirmat ulterior ,prin creşterea tensiunii interne în epoca alegerilor şi după alegeri -rezultând tocmai din aceasta atitudine.-

4/. Intâlnindu-mă incidental în societate cu Dl.ZENO BIANU,apropiat cercului intim al D-lui MANIU /in special de E.GHILEZAN/,a relatat in repetate rânduri - că nu vede o destindere posibilă decât printr'o conflagraţie in sensul unui conflict între U.R.S.S.şi Anglo-Americani.Amintesc că Dl.ZENO BIANU,este fratele D-lui CORNEL BIANU,aflat in străinătate, ambii membrii ai P.N.T.-ului-

5/. Duminecă 13 - VII-a.c.,/nu ştiu dacă de dimineata sau seara/,Dl.MANIU a intrebat pe Dl.GAFENCU,intre altele,dacă avioanele pot zbura până in America.Deasemenea a intrebat dacă avioanele au instalaţii de radio la bord.La intrebarea D-lui MANIU,câte persoane pot încape intr'un avion,Dr.C.GAFENCU a explicat că,capacitatea normală este de 3 /trei/,persoane insă poate duce o greutate superioară acestora.-

6/. In seara zilei de Duminecă 13-VII-a.c.,in timp ce eram la Dl.MANIU,- de faţă cu mine Dl.MIHALACHE că intenţionează să plece in Elvetia si de acolo eventualprin Paris in Statele Unite -

7/. Din conducerea Partidului National-Tărănesc,vedeam mai des pe Dl.M.POPOVICI ,al cărui doctor sunt.Pe ceilalţi membrii din conducerea Partidului,intâlnindu-i doar foarte rar.

Aceasta imi este declaratia pe care o sustin si semnez propriu.-

ss/Dr.Vlad E.Hateganu

28-VII-1947.

I

90

00503

D E C L A R A T I E
=====================

Subsemnatul Dr. VLAD G.HATIEGANU în etate de 41 ani de profesiune medic,domiciliat în Aleea Armaşului 3,declar următoarele :

Menţin în total cele declarate la Ministerul de Interne în legătură cu încercarea de a pleca din ţară a D-lui I. Mihalache,I.Lazăr,N.Carandino,şi N.Penescu,D-na Carandino şi D-na Penescu.-

Pentru complectarea informaţiilor ţin să mai adaug următoarele explicaţii.- :

D-na Mărioara Decei este verişoara mea - şi este domiciliată la Istambul de circa 4-5 ani, unde soţul ei este ataşat cultural / n'am însă certitudine asupra definiţiei exacte a postului ce ocupă/.- Pe dânsa n'am mai văzut-o de vre-o doi ani jumătate nici alte ştiri directe n'am dela dânşii. Soţul ei a fost în ţară în cadrul iernii probabil în interes de serviciu l-am văzut o singură dată când a fost invitat la masă la unchiul meu.-

Biletul ce i-am scris şi predat D-lui Carandino a fost la cererea D-lui Maniu în seara de duminică 10.VII.adressându-mi-se textual în felul următor : D-le Doctor cum o cheamă pe fina mea Istambul - atunci eu i-am spus, m'a rugat să-i dau câteva rânduri pentru Dl.Carandino să aibă cui să se adreseze pentru a-i da lămuriri şi legături cu oraşul şi eventual să-i servească de Ghid.- Eu am scris biletul în grabă pe o hârtie /sau bilet/ ce mi-a dat Dl.Carandino - stilul a fost de circumstanţă.- Adresa n'am putut-o da întrucât n'o cunoşteam - dar m'am gândit că Dl.Decei poate fi găsit dacă se vor adresa Consulatului Român.-

Cele două rude ale mele - sunt surori de ale mamei mele -domiciliată în Cleveland - una din 1913 - alta din 1922 aproximativ.- Adresele lor nu le ştiu exact - aşa că le-am scris mi se pare pe un colţ de hârtie,însă ştiu sigur că numărul, casei l-am dat greşit.- Adresele le-am dat exact în aceleaşi condiţii ca şi pentru D-na Decei adică la cererea D-lui Maniu. Numele unei din ele este Aurelia Radu a ceilalte Lucreţia

91

Până la data de 9 sau 10 Iulie când am întâlnit în stradă pe D-na Scridon - n'am avut nici un fel de amestec în chestiuni politice ale partidului - nefiind membru înscris în partid.- N'am asistat din această cauză la nici un fel de manifestaţie sau activitate partidistă.- Prin natura ocupaţiilor mele profesionale eram ocupat toată ziua - încât nici măcar timp fizic xxxxxxxxxxxx n'aşi fi avut să mă ocup de chestiuni extra profesionale.- Dealtfel a fost şi dorinţa tatălui meu să nu fac nici un fel de politică fiind funcţionar public şi având o profesiune absorbantă.-

Dacă aşi fi făcut politică - prin faptul situaţiei tatălui meu în partid, şi prestigiul de care se bucură în Ardeal mai cu seamă - apoi şi prin situaţia mea publică şi profesională - prin pregătirea mea că am o cultură, având o activitate medicală de 9 ani în străinătate unde mi-am făcut studiile şi specializarea - în partid puteam ocupa dacă eram hotărât să fac politică în tot cazul un rol mai proeminent şi în nici un caz un rol secundar sau neînsemnat.- Cu fruntaşii partidului n'am întreţinut nici un fel de legături - pe unii nici nu-i cunoşteam.- Singurul pe care-l cunoşteam bine era Dl.M.Popovici era Dl.M.Popovici - a cărui medic eram.- Pe Dl.Maniu şeful partidului nu l-am văzut din 23 sau 24.XI.1946 - şi atunci în cadrul unei mese cu mai multe perspane la Dl.M.Popovici.- Pe ceilalţi c'am la aceleaşi intervale.- Pe Dl. Mihalache în ultimii doi ani l-am văzut fără să-i vorbesc, decât de 2 sau 3 ori - şi atunci în ocazii când eram cu tatăl meu.-

Pe Romul Boilă junior îl cunosc decând eram copil - /până prin anul 1946 - aproape deloc nu l-am văzut.-

Dela 1946 - încoace îl vedeam c'am odată la două trei luni în cadrul unor serate sau dinee muzicale - soţia lui fiind artistă de operă - ne întâlneam cu diferiţi prieteni artişti.- In anul curent l-am văzut ceva mai des adică c'am odată sau două ori pe lună - când discutam cu prieteni comâni - probleme de cultură în cadrul unor conferinţe de cultură la Atheneu.- Problema politică n'am discutat decât tangenţial asupra unor generalităţi.- Ultima dată l-am văzut în luna Iunie pela sfârşit - când am trecut pe la el într'o după masă mergând spre casă dela un client.- Am stat de vorbă circa 20 minute, între altele mi-a spus că situaţia politică generală este destul de grea - că Dl. Maniu este foarte plictisit şi obosit şi că ar xxxxx fi încântat dacă

.//.

 92

ar putea măcar pe Ilie Lazăr să-l poată pune la adăpost el fiind mai tracasat de măsuri ca arestări, percheziţii etc.- Atunci vorbindu-se în opinia publică de plecarea aviat.Stratilescu cu un avion - a amintit că dacă vor găsi o astfel de ocazie Dl. Maniu va profita să-l poată expedia.- Eu după această convorbire pe R. Boilă nu l-am mai văzut decât după întâlnirea mea accidentală cu D-na Scridon.-

Pe Boilă l'am văzut apoi la Dl.Maniu în Sanat. Jovin unde se internase pare-se în jurul lui 8 Iulie fiind destul de grav bolnav.- N'am discutat cu el nimic aproape - întrebându-,ă doar dacă am văzut pe Dl.Gafencu - cu care mă rugase să vorbesc - pentru a ştii detalii - în legătură cu cele spuse de D-na Scridon.-

L-am văzut Duminică seara la orele 11 ½ după ce în prealabil îmi telefonase să viu la Dl.Maniu că nu se simţea bine - In declaraţiile anterioare am descris cele întâmplate acolo în acea seară.-

Pe la 11,45 l'am condus cu maşina mea acasă - şi aceste lucruri le-am consemnat în declaraţiile anterioare.- Nici o altă discuţie cu dânsul n'am avut precizări în legătură cu plecarea unor membrii nu mi-a făcut - probabil neştiind nici dânsul cine pleacă până în ultimul minut.- In tot cazul nu mi-a comunicat nimic.- Dl. R. Boilă este strănepotul D-lui Maniu.-şi ştiu că Dl. Maniu ţine afectiv mult la dânsul.- N'aşi putea preciza dacă Dl.Maniu îi făcea confidenţe politice

Intre Dl.Maniu şi Dl.Gafencu au fost 3 convorbiri Vineri sau Sâmbătă după masă (nu-mi amintesc exact - când l-am prezentat pe Dl.Gafencu - la cererea D-lui Maniu.- Discuţiile n'au durat mai mult de 25-30 minute - n'am asistat tot timpul eu fiind afară la W.C. şi pe urmă m'am oprit în anticameră stând de vorbă cu sora de caritate - şi am schimbat două sau trei cuvinte cu Dl.Coposu care m'a întrebat cum se simte şi nu l-am găsit pe Dl.Maniu.- In prezenţa mea l-a întrebat asupra originii sale,asupra profesiei şi ~~dacă~~ dece pleacă în străinătate şi dacă este rudă cu Dl.Gr.Gafencu - Doctorul a spus că este rudă numai de nume - dar îl cunoaşte,apoi Dl. Maniu l-a întrebat unele detalii technice în legătura avioanelor,câte locuri - câte motoare - dacă au aparate de radio,şi dacă ştie unde să aterizeze,în Turcia.-Doctorul Gafencu i-a dat D-lui Maniu aceste explicaţii.- Intrebându-l pe Dl.Maniu dacă în sbor putea da o telegramă înaintea plecării ca să

nu aibă dificultăţi la aterizare.- La acestea Dl.Maniu n'a dat nici un răspuns.-

I-a comunicat însă că se gândeşte să trimită în străinătate unii fruntaşi ai partidului fără să precizeze pe cine.-

L'a mai întrebat pe Dl.Gafencu dacă ţine să ia fruntaşi poltici cu el.- Acesta a răspuns că să-i uşureze situaţia lui la aterizare în Turcia - el neavând nici o relaţie şi nici bani.-

Dl. Maniu s'a rezumat a-i răspunde că cu fruntaşii politici desigur nu va avea aceste dificultăţi.-

Convorbirea de Duminică dimineaţa a fost de scurtă durată.- In prezenţa mea Dl.Gafencu i-a explicat D-lui Maniu dacă s'a amânat plecarea cu o zi.- Eu nu am asistat la convorbire decât foarte puţin - stând în acest timp de vorbă în anticameră cu Dl.Boilă - Ghilezan şi avocatul Elecheş care venise să-l ia pe Dl.Maniu la Snagov cu maşina.- Eu le-am spus că după avizul medical nu-i consult să facă acest drum.-

Nu-mi aduc aminte precis dacă am ~~primit~~ părăsit sanatoriul singur sau cu Dl.Gafencu.-

Duminică seara la 11½ am sosit la Dl Maniu în urma unui telefon a D-lui Boilă-rugându-mă să viu că Dl. Maniu nu se simte bine.Cele întâmplate la această întâlnire le-am relatat în declaraţiile anterioare.

Despre plecarea unor fruntaşi ai partidului în străinătate n'am auzit nimic dela nimeni-în afară de plecarea lui I.Lazăr-care dupăcum am arătat mai sus,mi-a fost comunicată de R.Boilă.- Nimeni nu mi-a vorbit că ar fi vorba de o plecare sau de o misiune a acestora în străinătate.- Prima oară când am aflat a fost în ziua de Vineri sau Sâmbătă 11-12 Iulie fără însă ca Dl.Maniu să precizeze pe cine anume voeşte să trimită sau dece anume.- A făcut doar o vagă aluzie la Dl.Mihalache.- Textual a spus în faţa lui Gafencu " poate pe Mihalache ".- Am aflat dela Dl.Maniu cine anume pleacă - cu excepţia D-lui Penescu - D-na Penescu şi D-na L.Carandino - numai în seara de Duminică 13 Iulie.- Eu sosind cu întârziere la Sanatoriul Jovin unde am găsit prezenţi pe Dl.Mihalache,Carandino,Dl. Popescu şi Dl.Gafencu,n'am putut asista la alte discuţiuni decât la dialogul între Dl.Maniu şi Mihalache.-

Dl. Maniu întrebându-l " ei D-le Mihalache D-ta unde intenţionezi să te duci - Dl. Mihalache a răspuns " Dle Maniu voiu merge în Elveţia de acolo poate prin Paris - în

Statele Unite ".-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o scriu şi semnez propriu astăzi în 1.IX.1947.-

ss/.Dr.Vlad E.Haţieganu

95

00509

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GH.POPESCU,subinginer,domiciliat în str. Vasile Gherghel Nr.21,Bucureşti,declar:

M'am născut în comuna Gogosu,jud.Mehedinţi dintr'o familie săracă-Ilie şi Floarea Popescu,suntem cinci fraţi (2 surori şi 3 fraţi),un frate cel mai mare este agricultor f.sărac cu 3-4 copii,surorile la fel,una văduvă iar cu copii; 1 frate este aici în str. Vasile Gherghel 13 şofeur mecanic,căsătorit,f.sărac.

După ce am făcut (am absolvit) Scoala de Arte şi Meserii,am dat examen,luând capacitatea Scoalei Superioare de Arte şi Meserii la Craiova,am intrat tot prin munca mea la Scoala de Construcţii din Bucureşti,după aceia am obţinut posturi ca conducător technic (subinginer) la Aero Chimică Română,la Ministerul Muncii,Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale în ultimul timp,am fost şeful Serviciului Beton Armat la Uzinele I.R.M.C. Mija Ghirdoveni,de unde am fost îndepărtat din serviciu,fiind socotit comunist şi anarhistul fabricilor făcându-mi-se acte de dare în judecată la C.Marţială Ploeşti.

După ce am fost dat afară,deoarece cunosc şi mecanica de automobilistică la perfecţie,am lucrat pe cont propriu reparaţiuni de auto.Nemai având de lucru şi neputând trăi fără lucru,deoarece nu aveam ce mânca,am luat hotărîrea să plec cum voi putea până în America de Sud,chiar clandestin, aceasta am destăinuit-o şi d-lui dr.Gafencu,un bun prieten. Printr'o întâmplare am cunoscut pe pilotul Preda,căruia i-am propus fiind acolo şi dr.Gafencu să plecăm cu avionul şi din discuţie a rămas că de avion face el rost că primeşte misiuni şi că vom putea pleca.Hotărîrea că vom pleca a fost cam vreo trei săptămâni,când pilotul a spus că ne va putea duce,am aşteptat însă o săptămână după care pilotul a telefonat că are să ne comunice ceva important.A doua seară ne-am întâlnit cu Preda şi cu pilotul Lustig,cu care am făcut cunoştinţă atunci spunând că numai ei doi sunt piloţii Aeroportului şi că vor aduce 2 avioane dela Curtea de Argeş cu care vom pleca şi deci trebue ca noi să cunoaştem aeroportul depe care ne vor lua ei.A doua zi am plecat toţi patru cu o maşină de piaţă la Aeroportul Tămădău,unde am hotărît să ne adunăm

./.

acolo.

A rămas că atunci când ne va comunica cu 1 zi cel puţin înainte,noi trebue să fim gata de plecare.Dr.Gafencu a spus că cunoaşte pe fosta secretară a lui Rădescu,care crede că se va mai avea pe cineva şi va merge cu noi.

A doua seară a venit Gafencu şi mi-a spus că el nu merge dar i-a dat acest bilet către un oarecare Dumitriu dela naţional liberali.In acest bilet era scris: "Dragă d-le Dumitriu,garantez cu capul pe dl.dr.Gafencu,serveşte-l cu ce îţi propune.

După o zi a venit din nou dl.Gafencu şi mi-a spus că va merge el adică Dumitriu şi eventual George Brătianu,dar a rămas să se discute după o zi sau două,acum vreo trei-patru zile sau mai precis Vineri 11 Iulie a venit pela orele 21 dl.Gafencu şi a spus că Brătianu nu mai merge,dar că va merge Dumitriu şi are să facă o întrebare d-rului Haţieganu dacă are pe cineva să meargă.După o zi a venit (adică Sâmbătă dimineaţa) şi a spus că ar fi vorbit cu Haţieganu şi că acesta ar merge. A rămas ca pentru Sâmbătă seara să ia din nou legătura cu el.

Duminică seara pela orele 20 mi-a comunicat dl. Gafencu următoarele:

Azi dimineaţă dela ora 8.30 până la 10.30 a fost cu Haţieganu la dl.Maniu şi că a discutat cu el de această plecare,dar a rămas ca la ora 23 seara să se ducă din nou acolo,adică la dl.Maniu.

La ora 23 am plecat şi eu cu dl.Gafencu la dl.Maniu acasă,unde pentru prima dată l-am cunoscut.Acolo era dl.Mihalache,dl.Carandino şi dl.Ilie Lazăr,am făcut cunoştinţă şicu dl.or.

Dl.Maniu mi-a spus: "D-le Popescu,mi-a explicat dl.Gafencu despre tot,aşa că va merge dl.Mihalache,dl.Carandino,dl.Penescu cu soţia şi Ilie Lazăr,este tot în regulă a spus dl.Maniu,dl.Mihalache ştie ce are de făcut.Duminică înainte de ora 23,dl.Gafencu mi-a spus că i-a spus dl.Maniu că ar fi dat o radiogramă la San Stefano la Aeroport,ca să nu fim arestaţi.

./.

Pentru zborul ce urma să se facă,trebuia făcut trasajul,harta a fost dată de mine,iar trasajul l-a făcut pilotul Lustig,în faţa d-rului Gafencu.Cu câteva săptămâni mai înainte,adică la primele convorbiri ce le-am avut cu Preda, eu am spus că am harta dela un fost şef al d-lui.

Menţionez că plecarea era fixată de către dl.Gafencu cu dl.Maniu de Duminică dimineaţa pentru ora 3.Luni dimineaţa cu maşinile spre aeroport şi pentru aceasta eu am contestat,insistând să plecăm la ora 1.Dl.Maniu fiind de acord cu aceasta,adică cu plecarea la ora 1 şi a spus că deşi s'a înţeles cu Penescu pentru ora 3,dar totuşi va putea să-i comunice aceasta.

Părerea mea este că dl.Mihalache,Carandino şi Ilie Lazăr nu a plecat tot tot cu scopul ce am plecat eu,Gafencu şi fraţii Borcea şi că ar fi plecat poate cu scopuri politice.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez de bună voie.

ss.Subinginer Popescu Gh.

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul GHEORGHE POPESCU, inginer, domiciliat în str. Vasile Gherghel 21, București, declar următoarele:

S'au dat de două ori adică în două seri la intervale de 3-4 seri masă de masă și a fost prima masă servită de mine niște castraveți, ceapă și niște brânză, iar a doua masă a fost niște ouă, brânză, castraveți și un rinichi ce l-am împărțit în patru adică cu dl. Gafenco și cei doi piloți Preda și Lustig La aceste mese soția mea nu a luat parte. A treia masă și ultima a fost servită la restaurantul din B-dul Filntropia, unde am luat parte eu, dr. Gafencu Dumitru Borcea cei doi aviatori și soția mea, mesă care am fost plătită de dl. Dumitru Borcea.

Soția știe că voi pleca eu cu dr. Gafencu în Argentina sau Brazilia. Plecarea era în strânsă legătură cu facerea mijloacelor ce mi le punea cei doi aviatori, care la rândul lor așteptau vreo misiune așa cum ne spuneau.

Odată au spus că vor pleca cu un avion cu care vor pleca în misiune altă dată, au spus că vor pleca cu două avioane dela Curtea de Argeș a treia oară au spus că vor sbura cu două avioane ce vor transporta medicamente la Mangalia dar așteaptă ordinul de plecare și acest ordin se va da cu 24 ore mai înainte cel puțin, așa că plecarea depinde de acești aviatori.

Sâmbătă seara am fost înștiințat de dl. dr. Gafencu că ar fi primit băieții ordin de plecare la Mangalia cu medicamente și că Luni dimineața la ora 7 neapărat vor zbura, că au fost la mine acasă, au găsit harta pe birou și că a tras aviatorul Lustig în fața d-lui dr. Gafenco.

Seara, Sâmbătă târziu, dl. Gafencu mi-a spus că se va duce la dl. Hațieganu pe care îl cunoaște de mai multă vreme și că-i va propune această chestiune.

Duminică după masă mi-a comunicat dl. Gafencu că a vorbit cu dl. Hațieganu și că acesta l -ar fi dus la Maniu acasă în dimineața zilei de Duminică și că a rămas înțelegere să se mai discute această chestiune seara la ora 23.

Seara la ora 23, pe când ne aflam la masă cu dl. Gafencu dl. Borcea și cei doi aviatori la restaurantul Florescu, eu împreună cu dl. Gafencu am plecat la dl. Maniu acasă cu mașina

./.

de piaţă.A bătut (a sunat) la uşe şi a eşit o doamnă blondă înaltă,pe care a salutat-o dl.Gafencu,anunţând vizita noastră,după un minut a venit şi a deschis invitându-ne în hol. Am stat cam 2-3 minute,după aceia doamna de mai sus ne-a poftit înăuntru.Când am intrat acolo dl.dr.Gafencu m'a prezentat,era acolo dl.Maniu,Mihalache,Carandino şi Romică Boilă. După unu două minute a intrat şi dl.Ilie Lazăr,pe care ni l-a prezentat dl.Iuliu Maniu.

Dl.Maniu m'a privit de sus până jos şi mi-a spus: Mi-a explicat dl.dr.Gafencu, d-le Popescu situaţia dumneata cunoşti ce fel de aviatori sunt ăştia? Eu i-am spus că unul din ei voeşte să ia în căsătorie pe o fină a mea şi eu l-am asigurat că e băiat bun.

" Bine....atunci uite merge dl.Mihalache,dl.Carandino şi d-na Penescu ce nu erau de faţă şi că dl.Mihalache ştie ce are de făcut.

Atunci dl.Boilă a spus: eu nu merg,dar toată chestiunea aranjeaz-o (se adresează d-lui Mihalache) acolo la Constantinopole cu dl. Deccea sau Dlcea (nu-mi amintesc bine).

La aviatorii am dat odată un milion şi altădată două milioane bani cu care ei spuneau că ei vor plăti benzina la aeroport.

Pe dl.comandor Negulescu Ion îl cunosc de 4-5 ani după ce pilotul Preda s'a oferit el împreună cu un oarecare soldat Pruteanu că vor aranja plecarea cu un avion depe aeroportul Chitila,eu împreună cu dl.Gafencu ne-am consultat că ar fi bine să cerem sfatul deoarece asta nu prea ne-ar face impresie serioasă,am aşteptat însă o săptămână,aşteptând pe Preda şi văzând că nu vine ne-am dus la dl.comandor Negrescu şi ce să-i inspirăm încredere i-am spus că vrem să plecăm cu Bebe şi George Brătianu i-am făcut cunoscut după ce dânsul s'a eschivat de noi că nu sunt avioane şi chiar dacă ar fi n'ar fi nimerit-o că el este om bătrân şi are familie nu vrea să o lase pe drumuri,i-am făcut explicaţia cu Preda,mi-a spus că astea sunt lucruri neserioase aşa că ar fi mai bine să mai căutăm şi în altă parte,acesta a fost acum vreo trei săptămâni.

Dl.dr.Gafencu s'a dus a doua zi pe aeroportul Băneasa şi a venit după aceia la mine şi mi-a spus că a cunoscut pe un aviator Ciufulescu,dar că a rămas să se ducă a doua

./.

zi dimineaţa la ora 7, aceasta era acum trei săptămâni într'o luni dimineaţa.

Le ora prânzului dl.Gafencu mi-a comunicat că nu l-a găsit pe acesta. A mai trecut trei patru zile şi a anunţat din nou Predat că are să ne comunice ceva important dacă poate să ne vadă astă seară i-am spus să vină şi a venit dar a venit însoţit de aviatorul Lustig, pe care ni l-a prezentat prietenulului şi care aştepta ordine să ducă nişte avioane dela Curtea de Argeş şi că neapărat trebue să cunoaştem locul de unde urmează să zburăm noi. După acea discuţie Joi acum o săptămână, am plecat cu o maşină la aeroportul Tămădău, unde spune Lustig că ar fi bine să-l vedem şi noi că el îl ştie.

Preda şi Lustig au venit Vineri şi au spus că nu mai plecăm cu avioanele acestea, ci plecăm cu două avioane ce pleacă la Mangalia cu medicamente. Sâmbătă seara am fost anunţat că Luni dimineaţa la ora 6 plecăm.

Pe comandorul Vasilescu îl cunosc de 4 ani când i-am vândut o maşină, de atunci nu l-am mai văzut cu plecare. N'a avut nici o legătură cu plecarea sa.

Pe căpitanul Băcescu Băcescu l-a cunoscut acum un an într'o prăvălie dela un prieten al meu şi am găsit cu cale să-i spun şi lui că plec deoarece eu pierdusem un revolver ce nu era al meu, am cerut dacă are să-mi dea el unul. D-sa mi-a spus că nu are, dar va căuta să mă servească. M'a anunţat că a găsit dar fiindcă mi se cereau bani prea mulţi am renunţat.

Nu-mi amintesc să-i fi spus lui Băcescu că merge şi Brătianu sau altcineva cu noi decât ştiu că i-am spus că am făcut rost de avion şi că dacă poate să meargă şi d-sa şi mi-a răspuns că nu poate să meargă aceasta era acum 10 zile. Scopul plecării era să ajungem în Argentina unde sigur Borcea spunea că va deschide o întreprindere va face restaurant pesteurant poate vreo revistă, etc. - în familie şi cu totul glumă poate am spus că vom deveni miniştri. Stiam de Borcea că face politica lui Titel Petrescu cam de un an de zile, Maniu ştia de plecarea noastră de Sâmbătă seara probabil când i-a spus dr.Haţieganu. Nu-l cunosc pe comandorul

Maniu a spus că ştie dl.Mihalache ce are de făcut în Turcia nu-mi reamintesc să-i fi spus ceva lui Carandino.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez.

ss.Ing.Gh.Popescu

005/15 101

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Gh. POPESCU subinginer născutîn comuna Gogoşu jud. Mehedinţi în anul 1911 Ianuarie 28, fiul lui Ilie şi Floarea căsătorit cu domiciliul în Bucuresti str. Vasile Gherghel nr. 21 declar următoarele :

In cursul anului 1944 am cunoscut pe dl. Dr. GAFENCU CONSTANTIN Cu ocazia unei operaţii a soţiei mele la Spitalul Filantropia, cu care ocazie sa legat între noi o oarecare prietenie.-

Prin toamna anului 1946 cu ocazia unei vizite ce mi-a făcut Dl. Dr. GAFENCU mi-a arătat o aprobare din Partea Legaţiei Elveţiene că are dreptul să intre în Elveţia pentru studii, urmând să-şi scoată paşaportul dela autorităţile româneşti şi că a făcut demersurile necesare, întrebându-mă şi pe mine dacă aşi vrea să merg.-

Intrucât nu aveam serviciu din 1945 mi-a încolţit în minte să plec dar aşi prefera să plec în America de Sud / Argentina sau Brazilia/ că pot să mă descurc deoarece cunosc perfectă construcţia şi mecanica.-

Deoarece dl. Dr. GAFENCU nu a putut să obţină paşaportul că îl amână pela minister mereu, a propus să mergem la Constanţa că poate găsim vre'un vapor cu care am putea pleca clandestin ase cum pleacă alţi.- Eu nu am voit să plec la CONSTANTA deoarece numai intenţionam să plec. Mâta a plecat singur la Constanţa aceasta era în primăvara anului 1947, de unde s'a reîntors spunând că este imposibil să poţă pleca din Constanţa.-

La mine acasă am avut o fină a soţiei mele Dorina care ne spune că a cunoscut la bal un aviator şi că are să se mărite cu el rugând-ne să-i cununăm noi, aflând că-l cheam PREDA şi că face serviciul la aeroportul Giuleşti.- Mi-a spus că la cunoscut prin o prietenă a ei sora soldatului CRUTEANU care face serviciul la aceiaş unitate cu el.-

Impreună cu dl. Dr. GAFENCU ne-am hotărât să cunoaştem şi noi pe acest aviator că poate vom putea să

.//.

aranjem ceva cu el. In acest scop am trimis pe fina noastră Tudora să comunice fratelui Marcelei să comunice lui Preda să vină cu el pela noi.-

Cum se face, acesta n'a venit,intr'o dimineaţă ne-am dus împreună / eu cu dl. Dr. GAFENCU / la aeroportul Giuleşti.-

La aeroportul Giulesti eu am stat la poartă iar dl. Dr. GAFENCU a intrat inăuntru să ia contact cu Preda. Intradevăr a venit către o oră cu Preda la mine acolo la poartă unde m'a prezentat şi pe mine,nu am vorbit nimic cu el relativ la plecare, l-am invitat să vină acasă, ştie unde la Dorina pe Vasile Gherghel nr. 21,ă spus că nu poate veni la prânz că are conferinţă dar va veni diseară.- Intradevăr seara a venit cu un oarecare soldat PRUTEANU care locuieste chiar pe strada mea Acolo eram eu şi Dr. GAFENCU unde toţi 4 am servit o gustare.- L-am intrebat pe aviator dacă are vre'un prieten care face x cursa în Elveţia deoarece noi avem nişte franci eleveţieni ca să ni schimbe,aceasta cu scopul de a afla dacă intradevăr ar fi vre'un avion cu care s'ar putea pleca în Elveţia. Pilotul PREDA a spus că nu areniciun prieten şi că el nu face cursă decât în ţară. Dumneata ce fel de avion ai? - mare sau mic.

El mi-a răspuns că are avioane mici cu care face cursele. Nu-mi reamintesc să fi vorbit de situaţia politică internă şi nici că are să fie vre'un război intre anglo-americani şi Ruşi.-

L-am întrebat dacă cunoaşte pe STRATILESCU mi-a răspuns că a fost seful lui, atunci dl. Dr. GAFENCU ia spus : nu vreimsă mai facem şi noi un caz ca STRATILESCU dar aceasta am cam dat-o indirect.- El a răspuns : Bine STRATILESCU a avut altceva era comandant, a avut oameni eu cu cine să plec,eu i-am răspuns : Hai Domnule că mergem noi.-

Atunci el,adică PREDA a invocat motivul că nu are benzină în acel timp soldatul PRUTEANU a spus că face el rost de benzină şi că merge şi el cu noi.- Au plecat rămânând ca să ne dea şi un telefon,adoua seară însă nu mi-a dat. După câteva zile de aşteptat dl. Dr. GAFENCU s'a dus la aeroport şi a luat iar contact cu PREDA promiţându-i dsale că vine chiar în aceea seară.-

Menţionez că pe adjutantul PREDA l-am cunoscut la începutul lunei Iunie 1947.-

Nu-mi reamintesc dacă eu personal aşi fi dat vre' un telefon la aeroportul Giuleşti vre'o dată, dar totuşi cred că aşi fi întrebat vre'o dată de el văzând că de atâtea ori fixa venirea lui şi aceasta era un om nepunctual.-

Stiu că aviator PREDA a venit la mine acasă înainte

.//.

de a-l cunoaşte pe av- LUSTIG,de două trei ori.- La fiecare venire a lui se găsea la mine şi dl. Dr. GAFENCU unde discutam plecarea noastră in care timp am falat că cu acel avion cu care s'ar puteapleca am putea transporta 5-6 - 7 persoane.-

După acestea ; eu cu dl. dr. GAFENCU văzând că PREDA este un om serios cu care am putea pleca am luat hotărârea să găsim câţiva oameni politici cu care să plecăm pentru a nu ne aresta poliţia Turcă,unde intenţionam să activăm pentru prima dată.- Dl. Dr. GAFENCU s'a ocupat pe o parte iar eu pe altă parte. Dsa s'a dus la un oarecare Dumitriu dela partidul liberal pe care l-a cunoscut prin intermediul unei oarecare domnisoare Georgescu fosta secretară a lui Rădescu/ asa mi-a spus mie/ arătându-mi în acel timp un bileţel din parte Domnisoarei către acel domn Dumitriu. Mi s'a făcut cunoscut de către dl. Dr. GAFENCU că datorită acestei intrevederi cu Dumitriu xxx ar merge acel Dumitriu care este un fel de secretar general al partidului liberar şi cu altcineva chiar mi se pare că ar fi GEORGE BRATIANU.-

Intr'una din zile PREDA a dat un telefon la mine acasă spunând că are să comunice ceva important şi că între 7 şi 9 / nouăsprezece-douăzecisi unu / va veni.-

Seara a venit intradevăr însoţit de un oarecare Dl. LUSTIG îmbrăcat în aceiaş uniformă şi mi l-a prezentat atât mie cât şi Dlui GAFENCU că este un coleg al lui cu care urmează să adune niște avioane dela Curtea de Argeş pentru scoală la Bucuresti şi că cu acestea putem pleca.-

Noi i-am asigurat că avem niște persoane mari politice care au bani şi cu care nu vom fi arestaţi în Turcia / fiind vorba de Brătianu şi Dra. Georgescu fosta secretară a lui Rădescu /

Tot atunci s'a discutat şi chestiunea hărţii pe care am promis că voi găsi-o eu deoarece cunosc atâţia ofiţeri din aviaţie.-

Peste câteva zile au venit la mine unde am aranjat să mergem să recunoaşte locul de decolare şi întradevăr intr'o Duminică după ce am mâncat la mine / aceasta se întâmpla cu o săptămână înainte de a pleca / toţi patru am plecat cu o maşină de piaţă în direcţia Călăraşi,unde am ajuns pe izlazul comunei Tămădău recunoscând terenul stabilind aceasta ca loc de decolare.- După aceasta ne-am întors la Bucuresti unde ajungând am dat aviatorilor un milion pentru a avea de masă stabilind să ne vedem peste câteva zile.-

.//.

Intre timp eu am avut o intrevedere cu dl. Cdor. NEGRESCU ION şi Dr. GAFENCU în librăria " cartea mea " unde mi s'a dat aceasta la insistenţa mea că am să-i comunic ceva important.- Acolo la " Cartea Mea" nu am putut sta de vorbă ne-am dus toţi trei împreună la Dsa acasă unde i-am spus că am hotărât să plecăm din ţară cu GEORGE BRATIANU şi că acesta ar voi să aibă chiar o intrevedere cu Dsa inainte de plecare / aceasta bineînţeles ca să-l convingem de seriozitatea noastră/ urmând Ca Dsa să ne facă rost de o hartă.-

Dl. cdor. ne-a intrebat ; ce rost ar avea această întâlnire ? noi i-am răspuns că nu ştim invintându-l să meargă şi Dsa cu noi. Dsa mi-a spus că e om bătrân şi Doamna bolnavă şi că nu are nici'un rost să meargă. Nu am mai insistat atunci, decât l-am convins că i se cere o întâlnire înainte de plecare de către GEORGE BRATIANU pentru a-i cere câteva lămuriri.-

Am fixat o altă dată întâlnirea noastră tot la Dsa acasă pentru a-l ţine în curent cu plecarea noastră.- După câteva zile / 3-4 / zile ne-am întâlnit la Dsa eu cu dl. Dr. GAFENCU unde am discutat to plecarea cu GEORGE BRATIANU făcându-l şi de data aceasta să creadă că plecăm cu acesta,am atins chestiunea hărţi şi a răma stabilit că atunci când vom avea nevoie dacă nu vom găsi să ne dea Dsa.-

Astfel Sâmbătă penultima zi a plecării ne-am dus la dl. codr. şi i-am cerut harta asigurându-l de data aceasta că vom pleca Joia viitoare cu GEORGE BRATIANU,cu un pilot civil nu cu militar,aceasta pentru a nu ni se stingheri plecarea aviatorilor PREDA şi LUSTIG care erau subalterni Dsale

Dsa mi-a arătat harta pe care era trasată o linie albastră, spunând că pe acest drum a sburat şi dsa dându-mi harta apoi am plecat.-

Plea mijlocul săptămâni inainte de plecare a venit la mine cei doi aviatori şi mi-au spus că avioanele dela CURTEA DE AREGS întârzie,esre vorba să plece int'o misiune,să transporte nişte medicamente la Mangalia şi că este cea mai frumoasă ocazie deoarece sunt / două / avioane cu care face acest drum.-

Intre timp adică sâmbătă 12 Iulie 1947 Dl. Dr. GAFENCU mi-a spus că a vorbit cu Dr. HATIEGANU şi că acesta i-a spus să se ducă impreună la MANIU acasă că are să recomande pe cineva care are să meargă,aceasta DUMINICA dimineaţa.-

Vineri sau Sâmbătă 12 Iulie intr'o ultimă consfătuire a noastră cu piloţi s'a hotărât plecarea Luni dimineaţa 14 Iulie 1947 orele 6 / sase / depe aerodromul Tămădău

./.

tot în cursul zilei de sâmbătă aviatorii s'au adus bagajele la mine acasă.-

Menţionez că tot în cursul acestei săptămâni am vorbit cu dl. DUMITRU BORCEA din str. Cavafii VECHII nr. 3 căruia i-am propus mergem în America de Sud aceasta datorită faptului că-l cunosc de circa 12 ani de zile şi care a admis spunându-mi că vom deschide un restaurant sau altceva şi ne vom descurca noi,apoi ne-am despărţit spunându-i să fie gata în orice moment că am să-l anunţ eu când vom pleca.-

Adaug că sâmbătă seara am dat la piloţi două milioane lui LUSTIG pentru benzină şi două milioane pilotului PREDA pentru a-mi procura un pistol care îmi era necesar a-l preda dlui ing. TEODORU din sos. Jianu nr. 18 deoarece subsebnatul îl pierdusem pe al dsale ce mi-l lăsase în primire la firma dsale ce i-o aveam arendată.-

Nu-mi reamintesc să fi spus piloţilor să tae vre'un fir de telegraf depe undeva.-

Duminică spre seară mi-a făcut cunoscut dl. Dr. GAFENCU că întradevăr a fost la MANIU acasă cu HATIGEANU şi că acesta i-a spus că diseară la plecare adică plea orele 23 să se ducă să vadă pe cine dă cu DSA. La orele 23 pe când ne aflam la restaurantul Florescu din Bdul Filantropia Dl Dr. GAFENCU m'a chemat să plecăm împreună să vedem dacă merge cineva dela P.N.T.,ne-am dus într'adevăr pe str. Dacia la nr- 19 unde după legitimarea Dlui dr. GAFENCU de către o doamnă am fost poftiţi înăntru într'un hol de unde apoi am fost introduşi la MANIU.-

Când am intrat înăuntru dl. GAFENCU m'a prezentat, am văzut că era deja recomandat de Dsa de cu dimineaţa,acolo era dnii MIHALACHE,CARANDINO,ILIE LAZAR şi ROMICA BOILA şi că a spus că va merge şi dl. PENESCU care nu era de faţă spunându- mi că dsa este după doamna. Dl MANIU m'a întrebat :, dar Dvs pentru ce vă duceţi din ţară ? I-am răspuns : ne vom descurca noi,i-am povestit cum i-am aranjat plecarea spunându-i că aviatorul PREDA este un fin al meu şi datorită acestui fapt am încredere în el.-In acest timp dl. dr. GAFENCU a dat un bileţel dlui MANIU în care erau trecute adresele piloţilor / familiilor lor/ Dsa a luat bileţelul şi a spus : lasă-l la mine că vom avea noi grije de acestia.- Am stabilit adunarea la capătul linei 14 pe soseaua Panţelimon la ora 1 / unu/ noaptea apoi am plecat.-

.//.

106

Menţionez că la Parcul Florescu am fost eu cu Dl. Dr. GAFENCU dl. BORCEA şi cei doi piloţi Dl. BORCEA şi piloţii au rămas acolo unde i-am găsit şi după ce ne-am reîntors dela Dl. MANIU, am mai servit un ţap cu bere după aceia ne-am despărţit noi plecând la întâlnire iar piloţii să se culce. La orele 1 / unu eram la capătul liniei 14 unde a venit şi Dnu Mihalache, Carandino cu soţia Dl. Penescu cu soţia şi dl. Ilie Lazăr toţi în trei maşini i-am lăsat acolo împreună cu Dl. GAFENCU iar eu cu fraţii BROCEA am plecat inainte ajungând la Tămădău la orele 4 / patru/ dimineaţa. Pe la orele 6 / sase/ şi 45 s'au făcut apariţia cele două avioane, ne-am dus pe aeroport pentru a ne urca în ele şi pe când încercam să urcăm bagajele ne-am pomenit cu rafale de mitralieră şi conjuraţi de poliţie care xxxxx xxxxxxx ne-a somat să ne culcăm.-

Menţionez că la Restaurantul FLORESCU Dl. Dr. GAFENCU a intrbat pe piloţi dacă au aparate pentru T.F.F.-

Piloţii au răspuns avem avioanele prevăzute cu aceste xxx dar nu sunt montate Dl. Dr. GAFENCU a spus. dacă aveaţi ne putem ţine în curent cu T.F.F. până la aterizare la San Stefano până să precizez cine anume ne va ţine în curent însă să subînţelegea că dl. MANIU.-

Aceasta imi este declaraţia mea pe careo semnez propriu nesilit de nimeni.-

/ss/ Gh. Popescu.-

4
1/

107

005~~22~~

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU, născută în anul 1919, Oct. 3, în Ploesti, Jud. Prahova, fica lui Gheorghe Sorescu, avocat, şi Filofteia Bărbulescu, casnică, . Am avut un frate Runcu-Gh., mai mic decât mine cu trei ani. Părintii mei au fost oameni bogaţi, tatăl meu avea, terenuri petrolifere care îi aducea un venit mare. Mama mea deasemeni fica unui industriaşi din Ploesti avea avere. Copilăria mea a fost îmbelşugată, într'o casă mare, frumoasă întâi la Ploesti până la vârsta de 6 ani, apoi la Bucureşti. Aveam în casă trei servitori, automobil, guvernante până când am împlinit 11 ani si am trecut în liceu, . Clasele primare le-am făcut la şcoa la "Silvestru" din Bucureşti.

Această perioadă a copilăriei mele până la 11 ani a fost foarte fericită, belşug şi înţelegere în casă, tatăl meu mai ales mă iubea nespus de mult pe mine şi eu îi întorceam această dragoste. Vara ne ducea la Buşteni unde aveam o vilă si uneori la mare. Tatăl meu, avocat, nu profesa însă, rentele îi erau aşa de mari încât nu avea nevoie. Numai când eram eu fată mică, până pe la 3-4 ani ştiu că a fost ajutor de primar în Ploeşti. Făcea politică liberală. Mama mea a fost o femee cu totul fără personalitate s'a căsătorit foarte tânără şi imediat ce a ieşit din scoală cu tatăl meu, era intre ei o diferenţă de vre'o 15 ani. Pe la 10-11 ani viaţa mea s'a schimbat, au intervenit neînţelegeri in casă, din ce în ce mai mari si mai ales lipsa banilor care o mărea neînţelegerea. Intre timp am intrat în Liceul "Regina Maria" pe care l-am terminat în anul 1938. Am fost o elevă bună, fără să fiu foarte silitoare sau mai bine zis fără să-mi dau osteneala prea mare, tatăl meu însă se ocupa foarte mult de mine şi de fratele meu, făcea lecţii cu noi şi ne supraveghea la început, până la vârsta mea de 15 ani apoi a început şi el să nu se mai ocupe de noi. Neînţelegerile dintre părinţi erau foarte mari, am vândut si casa mare pe care o aveam in Bucuresti si ne-am mutat intr'un apartament, trăiam acum foarte modest cu o femee în casă, aceasta a durat până

./.

în anul 1936, când părinţii mei au divorţat şi eu şi fratele meu am rămas la tatăl meu. Intre fratele meu şi mine era o dragoste foarte mare, ne.am legat mai mult însă după ce s'au ivit aceste ne înţelegeri. Astfel au trecut doii ani, pe mama o vedeam foarte rar se mutase la Ploeşti la părinţii ei. Tatăl meu a angajat o femee ca menajeră care fusese ca croitoreasă, MARCELA COSTANDACHE din Galaţi. La început casa a mers mai bine, cu timpul însă am văzut cum această femee nu ţinea în realitate deloc la noi, dimpotrivă de depărta de tatăl meu cât putea mai mult. Situaţia în casă era foarte rea, erau neinţelegeri mari între tatăl meu pedeoparte şi fratele meu şi cu mine pedecealaltă parte. Am terminat liceul in 1938, şi m'am înscris la Facultatea de Drept pe care nu am frecventat-o decât câteva luni, m'am retras din cauza sănătăţii proaste si am continuat să locuesc cu tatăl meu, cu fratele meu şi cu această femee până când nemai putând suporta situaţia din casă am plecat la o prietenă a mea SANDA CHIRITESCU, măritată cu Dr. SUFANA. Era cea mai bună prietenă a mea si colegă de liceu timp de 8 ani. Am stat la ea câteva luni, mai veneam si pe la tatăl meu, mai stăteam şi acolo, am stat apoi un timp mai indelungat tot la ea, aproape un an poate si mai mult. M'am intors apoi acasă la tatăl meu numai din cauza fratelui meu care suferea si el foarte mult şi nu vroiam să-l las singur si am stat până în primăvara anului 1942, când m'am îmbolnăvit, o gripă cu congestie plumânară si cu sinozită, am plecat astfel bolnavă la mătuşa mea D-na SCRESCU nu era măritată atunci cu actualul ei soţ, inginer LUCULESCU. Am stat la ea câteva luni, m'am intors apoi acasă de unde am plecat definitiv în Ianuarie 1943. Intre timp si fratele meu plecase si el de acasă la Scoala Militară, el vroia să facă Politehnica, dar pentru a scăpa de casă şi de atmosfera de acasă s'a inscris la Scoala Militară.

Până la intrarea mea in Ministru de Externe am dus o viaţă fără interes. Aveam un grup de prieteni de fete si băeti: Sanda Chiritescu si sora ei, Vigi Gheorghiu, Mira Simian, Nini Romniceanu, Elena Prodan, toate aceste fete nu avea nici o preocupare specială, numai Sanda Chiritescu era infirmieră voluntară, şi Elena Prodan care deasemenea era infiermieră voluntară, . Prieteni băeti aveam foarte puţini, George Miron, care nu mai ştiu unde este acum, apoi logodnicul lui Digi Gheorghiu, Hari Drago, avocat din Bucuresti, mai era fratele meu, logodnicul Sandei Marius Sufagiu, câteodată dar foarte rar venea la noi Costel Lutter, care acum este la Ministerul de Externe, Paul Dimitriu, pe care il vedeam foarte rar. In această perioadă eu citeam foarte mult impreună cu

./.

prietena mea Sanda Chiritescu, am citit astfel pe gide și tot felul de cărti de romane in special pe care nu le mă tin minte. Nu aveam nici o preocupare de politică, aveam unele conversatii păreri despre oameni despre viață in special cu Sanda Chiritescu si cu sora ei, eram foarte legată de ele. In aceasta perioadă a vieții mele am fost infermieră coluntară dar numai vre'o trei săptămâni si am renunțat, mă obosea foarte mult. Aveam o stare morală foarte proastă, [redacted]. Tot în acest timp prin iarna anului 1940, î-mi aduc aminte de evenimente care mau preocupat, au fost legionarii cu revoluția lor. Nu am putut niciodată să am vre'o simpatie pentru aceasta mișcare mai ales că un alt prieten al nostru Alex. Buzescu, din București era mare simpatizant, și cred că legionar. Nici unul din ceilalți prieteni nu erau preocupati in special de politică, dar nu eram deloc pentru legionari. Imi aduc aminte că în perioada revoluției legionare în 1940, am fost îngrozită, mi-a inspirat foarte mult dispret aceea epocă și nu îi înțelegeam deloc. Tot in acest timp căutam să obtinut undeva un serviciu, pentru a mă desprinde total de părintele meu care nu se mai ocupa deloc de noi, și nu am reușit. In general nu am rezistat in aceasta deciziune, ceiace vroiam in fond vroiam să fiu căsătorită, cu un om însă la care să țiu foarte mult. In aceasta perioadă de căutarea unui serviciu am întâlnit-o pe Mia Prodan sora Elenei Prodan, care era functionară pe timpul acela la Directiunea Politică, acu, este numită in străinătate, cred că la Oslo. Mia Prodan care avea simpatie specială pentru mine mi-a spus că a-și putea încerca să intru tot la Externe si să fac o cerere de admitere. Acest lucruri s'au intâmplat in vara anului 1943 prin Martie, am dat cererea prietenii mele, și nu am avut nici un răspuns. Doream mult să fiu numită in Minister, mai ales că-mi închipuiam cât pot pleca în străinătate unde să duc o viață indepedentă. Deabea pe la sfârșitul lui Mai am primit o scrisoare prin care eram invitată la Minister, m'am dus la Directia Personalului era atunci Director Ministrul George Crutescu și mi s'a spus că am fost repartizată la Directiunea Administrativă, ca impiegată cu două gradatii, era director pe atunci Nicolae Celibidache Prim Secretar de Legatiune. M'am bucurat mult de tot de acest eveniment si am inceput să lucrez cu plăcere. Indeplineam o funcțiune de secretariat mă ocupat cu trecerea in refistru al hârtiilor care intrau și ieșeau în Directie. Acest lucru am făcut însă foarte putin pentru că a sosit din concediu functionara care se ocupa mai înainte cu aceasta Domnisoara

./.

Rodica Iliescu.Nu stiam să bat deloc la maşină,totuşi mi s'a dat o maşină şi câteva adrese de bătut şi astfel am mai lucrat vre'o lună când am fost mutată intr'un birou cu D-ra Cogălniceanu tot la Directiunea Administrativă.Lucram sub ordinele dânsei,băteam la masină formulare cu cereri de ieşire din ţară. Aceste lucrări erau foarte simple .

In luna August am luat concediu 15 zile,venind la Minister am aflat că am fost mutată la Directiunea Protocolului dar numai pentru 10 zile si am revenit la Directiunea Administrativă unde am lucrat tot sub conducerea D-nei Gogălniceanu până in Aprilie când au inceput bombardamentele .In tot acest timp am fost foarte multumită si m'am simţit bine in special in tovărăsia D-nei Gogălniceanu.Nu am legat prietenii cu celelalte colege ale mele,aveam numai relaţii de minister.D-ra Olga Gheorghiu dactilografă,D-ra Zizi Ciaranu,dactilografă şi D-ra Rodica Ilies cu care era secretara Directiei.

Eram numai prietenă cu D-ra Mia Prodan,care însă a plecat chiar in August 1943 în post in străinătate.

[redacted] Si astfel in Aprilie 1944,când au inceput bombardamentele şi se vorbea de dispersiunea Ministerului de Externe.Intre timp pr in luna Ianuarie,am plecat definitiv de acasă am locuit la aceiaşi prietenă veche de care de care eram atât de legată,la Sanda Chiriţescu,acum măritată cu Dr.Marius Sufană, in apartamentul lor din Piaţa Lahovary.Am stat la ei vre'o 10 zile si m'am mutat la mătuşa mea D-na Inginer Luculescu pe Str. Stanislav Cihosky,unde am stat până la 10 sau 12 Mai când am plecat cu o parte din Minister in dispersiunile Snagov.Cealaltă parte care era si cea mai mare a plecat la Herculane si din fie care directie,afară de o parte a Directiunei Cifrului ,care după câte am auzit mai târziu ,s'a mutat in casa sotului meu din

./.

Parcul Jianu, câte doi sau trei functionari am fost instalati un unele vile dela Snagov.

Directiunea Administrativă compusă din : Dl. Stefan Ciocâlteu, care era lăsat de Dl. Ministru Bălăţeanu, Seful Directiunei Administrative in acel timp, era răspunzătorul directiei. D-ra Condureţu, dactilografă, iar eu care mă ocupam cu inregistrarea şi ţinerea în evidentă a hârtiilor şi incă trei functionari, Octavian Blaga, M. Angheluţă. şi Brătulescu era să fie instalată la Snagov. Din aceşti toţi functionari numai D-ra Conduratu si cu mine am ~~fxxx~~ plecat si ne-am instalat la vila Penescu Kerci.

In aceasta vilă mai era si directorul Protocolului cu domnii: Catuş Văleanu, Consilier de Legatie si responsabilul Directiunei, D-na Martiu functionară administrativă care se ocupa cu pasapoartele impreună cu D-ra Lenoş, Dl. Rădulescu Mehedinţi, secretar de legatie, Dl. Nicolae Cecilidache, Consilier de Leg. care mi se pare că fusese mutat tot la dir. Protocolului si D-ra Rodica Iliescu. Mai târziu Dir, Administrativă, adică D-ra Condureţu si cu mine si cu D-ra R. Iliescu am fost mutate la o vilă alăturată unde aveam si birourile. In fiecare săptămână veneam de câteva ori la Bucuresti pentru expedierea hârtiilor,.

La Snagov, odată cu noi a mai fost instalată si Directiunea Cifrului la vila Simonode. Acolo era si Serviciul Telefonic. Vilele noastre erau la o depărtare de vre'o patru Km. pe jos, dar noi Ciurculanu cu o barcă cu motor care veneau să ne ia si ne ducea apoi la Parcul Snagov si de acolo cu autobuze la Bucuresti Mai târziu a venit si Dir, Poletică intr'o vilă aproape de vila Simonide, apoi in alte trei vile tot in aproprierea vilei Simonide s'a mai instalat si altă parte a Directiunei Cifrului si Secretarul General al Ministerului, Dl. Ministru Davidescu.

Functionarii instalaţi la vila Simonide si în celelalte trei vile erau: Secretarii de Legatie,: Florin Roiu, Nicolae Oancea, Nicolae Georgescu, Atasat de legatie Vlad Skeletzi, N. Djuvara, Consulul Onişor, Dr. Alăză Oiconomu, dactilografă. Mai târziu au venit :Mureş Axente, Eduard Mataş, si Zecov Câmpeanu, secretari de legatie, când o parte din cei dintâiu, cum erau Vlad Skeletei a fost mutat la Băile Herculane si Onişor care mi se pare că a plecat dela Snagov. Acestia făceau parte din Dir. Cifrului.

./.

112

00527

In vila alăturată erau: Carmen Lăzărescu, bibliotecaru mi nisterului, care lucra în direcția Politică, D-na Djuvara, soția atașatului de legație - Neagu Djuvara, mai târziu a venit dl. Ministru Dem. Buzdugan cu D-na și o domnișoară telefonistă, Olga Vasiliu,. In altă vilă tot aproape de cele două, la vila Polizu unde erau instalată Dir Politică lucrau: Dl. Ministru Borceanu, Dl. Gresi Prim secretar de Legațiune, D-ra Smaranda Rioșanu dactilografă și D-na Oprean telefonistă, alături venea apoi vila unde s'a instalat mai târziu, prin Iunie sau Iulie, soțul meu împreună cu domnii Camil Demetescu, Emil Lăzărescu, și Emil Ciurea. Aceștia formau tot Direcția Cifrului. In sfârșit în ultima vilă din aceia regiune erau locuința secretarului genarl. Astfel Dir. Administrativă și Dir. Protocolului nu aveau deloc legătură cu celelalte direcțiuni și funcționarii la început nici nu se cunoștiau. Cu timpul însă făcând drumul dela Snagov la București cu autobuze speciale ale Ministerului și în Bucuresti, serviciile fiind restrânse și funcționari mai puțini mai puțin, au început să se cunoască între ei.

Intr'o după masă am avut mult de lucru la Direcțiunea mea, autobuzele fiind plecate l-am rugat pe Emil Ciurea să mă ia cu mașina Cifrului. Astfel l-am cunoscut pe soțul meu, am călătorit noi trei, soțul meu eu și Dl. Emil Ciurea dela Bucuresti la Snagov. Peste vre'o 2-3 săptămâni a trecut Camil Demetrescu pe la vila noastră și ne-a spus că peste câteva zile vom merge la vila D-lui Pogoneanu pentru a bate la mașină ceva pentru Dir. Cifrului. I-am spus că eu nu voi veni pentru că eu nu știu să bat la mașină, dar el mi-a spus că nu este nevoie să știu, că este ceva foarte simplu - Intr'adevăr peste două zile am primit un telefon ca domnișoarele : Iliescu, Lecuș și cu mine să fie luate cu barca și aduse la Dl. Pogoneanu, acolo era dl. Dir. Rioreanu, și Deconomu, și toate am început să batem niște cifre pe o hârtie specială împărțită în căsuțe de câte cinci coloane. Am stat acolo toată după masa și seara ne-am întors acasă. Ni s'a spus că aceste ședințe se vor repeta.

Intr'adevăr peste câteva zile am venit iar la soțul meu și am făcut același lucru iar seara, am fost toate colegele mele și alți funcționari, invitați la el la masă și am stat până noaptea târziu.

După aceea nu l-am mai văzut pe soțul meu, vre'o 2 sau 3 săptămâni, și într'o după masă când eram în vizită la vila apropiată am trecut și pe la el și am fost oprită iar la masă cu

./.

împreună cu mai multă lume din celelalte vile ale Ministerului Acest lucru se petrecea prin preajma lui 23 August, nu l-am mai văzut deloc pe soţul meu, iar în ziua de 23 August după masă l-am văzut la Minister, când i-am spus că vreau să nu plec la Snagov în aceea seară şi să rămân la mătuşa mea. El m'a rugat foarte insistent să plec şi eu ţin minte că am fost impresionată de acest lucru şi am plecat imediat cu ultima maşină a Ministerului. Noaptea am auzit că s'a făcut 23 August, iar o parte din functionari au rămas izolaţi la Snagov, o parte din ei plecase-ră de după masă în Bucuresti şi nu au mai putut să se întoarcă. Zilele următoare am trăit sub o teroare grozavă, am aşteptat să fim bombardaţi, mai ales că nemţii ştiau că acolo erau vilele Ministerului de Externe. Tot atunci am aflat de noul guvern şi de funcţiunea soţului meu de Directorul Presei şi Informaţiilor şi Directorul Cifrului şi al Cabinetului Sub Ministrului Buzeşti.

Intre funcţionarii rămaşi la Snagov a intrat o mare panică, unii au plecat cum au putut, alţii au părăsit vilele şi s'au mutat în alte, eu m'am mutat in vila alăturată de aceea a soţului meu. După câteva zile s'a trimis un camion care a luat o parte din funcţionari, secretari de legatie care rămăseseră la Snagov, aveau nevoie de ei la Minister şi peste alte câteva zile a venit maşina Cifrului, au mai plecat o parte din functionari cu arhivele Ministerului, care am aflat că erau aici şi am plecat şi eu. La Bucuresti m'am dus la Banca Naţională unde era Ministerul, iar soţul meu când a aflat că am venit mi-a trimis vorbă să plec imediat înapoi la Snagov să stau la el acasă, Iară bucătăreasa lui să aibă grije de mine. Acelaşi lucru l-a făcut şi D-na Carmen Lăzărescu şi ne-am intors amândouă la Snagov, iar eu m'am instalat la vila sotului meu unde am stat până la 9 Septembrie. Intre timp sau mai fă aut transporturi de funcţionari şi de mobile ale Ministerului de prin vilele rechizi - ţionate, eu am rămas ultima impreună cu D-na Rioşanu si Dl. Mureş Axente. In ziua de 9 Sept. mi-a trimis un camion am incărcat toate lucrurile din casa lui si am plecat si noi. Ministerul era instalat atunci la U.G.I.R., Indată ce am sosit, soţul meu mi-a ieşit înainte şi mi-a spus să dorm câteva zile la U.G.I.R., mai durmeau si alţi funcţionari, chiar şi el, deoarece nu aveam unde să mă duc, toată lumea cunoscută era plecată, iar tatăl meu pe care nu-l mai văzusem din Luna Ianuarie era şi el plecat la Busteni, nu stiam când se întoarce, mai ales că îmi era foarte

./.

greu să mă reintorc acasă.Chiar a doua zi am aflat o veste îngrozitoare pentru mine,prietenii mei din Minister,D-ra Rioşanu ştiau de acest lucrur,dar nu vroiau să-mi spună şi soţul meu ştia dar vroia să amâe să aflu.In sfârşit mi-au spus că fratele meu a murit în luptele din Transilvania împotriva nemţilor.Pe el nu-l mai văzusem din primăvară,intr'un concediu el se afla cu regimentul într'un sat de lângă Barşov.Aceasta veste a fost îngrozitoare pentru mine,eram foarte legaţi unul de altul,pentru mine fratele meu însemna totul.

Sotul meu m'a intrebat chiar a doua zi dacă poate să facă ceva pentru mine, dacă poate să mă ajute cu ceva şi să ştiu că el este cu totul alături de mine. L'am rugat să mă schimbe dela Dir.Administrativă în altă parte şi să am mult de lucru pentru a putea sustrage din proasta stare morală în care mă aflam.Si am fost mutată după câteva zile la Dir.Cabinetului.

Adaug aici că odată cu lucrurile care constituiau casa soţului meu la Snagov, am adus la Bucuresti şi un acumulator, care am aflat mai târziu, era instalat la postul de emisiune instalat cu ştiinţa lui Ică Antonescu în casa soţului meu la Snagov.

La Directiunea Cabinetului mă ocupam de audiente şi răspundeam la telefoane.Eram colegă cu Dl.Fl.Roiu şi dânsul îmi spunea ce să fac.Am functionat la aceasta directie pe timpul D-lui Niculescu Buzeşti, Visoianu si Dl.Tătărăscu până la data de 1 Iulie 1945, cred, când sotul meu si-a dat demisia din postul pe care-l deţinea, când am rugat ca si eu să fiu schimbată dela aceea directiune, mai ales că era si foarte obositor. In toamna anului 1944, in Noembrie m'am imbolnăvit atunci pentru primadată [redacted] si am stat in pat o lună de zile, abea după vre'o câteva săptămâni am putut să-mi reiau serviciul. In timpul boalei mele, eu locuiam la prietena mea Dr.Rioşanu, tatăl meu am aflat intre timp că s'a căsătorit fără să ne anunţe pe noi copiii, fiindcă ştia că noi nu vrem să facă acest lucru. A fost altă lovitură pentru mine, mai ales că fratele meu plecase din casă din cauza aceleaşi femei şi o socoteam responsabilă de ce s'a întâmplat fratelui meu. In toată această epocă grea pentru mine nu a fost decât sotul meu care m'a ajutat cu prezenta lui şi mi-a dat curaj, pentru a-mi reveni. Tot prin el am aflat că fratele meu era prizonier la nemţi şi deci că se va intoarce acasă.

Pe timpul Dl.Niculescu-Buzesti am functionat la Dir.Cabinetului pe la sfârsitul lui Septembrie 1944, şi apoi m'am imbolnăvit la inceputul lunei Noembrie când m'am reintors la Minister pe la mijlocul lunei Decembrie era Dl.Visoianu Ministru. In prima perioadă din Sept. până in Noembrie nu făceam altceva decât să decât să răspund la telefon şi să primesc oameni ~~xxxxxxx~~ pentru audienţe, apoi pe timpul D-lui Vişoianu am început să mă descurc mai bine. Dl.Roiu imi arăta cum să procedez. Pe Dl.Niculescu Buzeşti nu l-am cunoscut înainte de 23 August, ci atunci când am fost numită la Cabinet, dânsul nu avea simpatie pentru mine şi ştiu că nu a fost de acord cu soţul meu asupra numirii mele la Cabinet.

./.

116

00532

In timpul D-lui Vişoianu am în ceput să mă ocup cu plasarea hârtiilor Rador le ţineam în evidenţă într'o mapă specială. Aceste erau atribuţiile mele ,soţul meu şi dl.Roiu cunosc acest lucru foarte bine.Hârtiile care se lucrau nu treceau pe la mine prin mână şi după câte imi amintesc nu era activitate pe timpul acela.După 6 Martie a venit Dl.Tătărăscu,care a păstrat aceiaşi funcţionari la Cabinet,mai târziu a fost numit Dl.Mircea Vasiliu Secretar de Legatie care este acum la Washington.Atributiile mele erau exact ca si mai înainte.Stiu că în acest timp Camil Demetrescu,a fost închis în legătură cu nişte lucrurit ale lui Ică Antonescu,aşa am auzit.

In vara anului 1945,prin luna Iunie am auzit vorbindu-se că dl.Tătărăscu ar schimba cabinetul şi într'adevăr pe data de 1 sau 10 Iulie soţul meu şi-a dat demisia din postul pe care-l deţinea,odată cu el au fost schimbaţi şi ceilalti funcţionari, Dl.Camil Demetrescu,Roiu şi cu mine,au rămas D-nele,Florica Spirescu,si Răluca Georgescu,steno-dactilografe - Nu stiu exact dece soţul meu şi-a dat **demisia** ,îmi aduc aminte că era în legătură cu o scrisoare a Dl.Buzeşti către Dl.Tătărăscu.Nu am luat niciodată parte la discuţiunile lor,între sotul meu,Camil Demetrescu,Roiu,sau Dl.Buzeşti sau Vişoianu.

Eu am fost mutată apoi la Secţia Păcii condusă de Dl. Filotti,totx aici era şi Dl.Roiu,fusese mutat mai înaintea mea, eu am mai lucrat la Dir,Cifrului împreună cu Dl.Camil Demetrescu şi D-na Maria Belizare,am pus în ordine dosare cu telegrame vechi din anii 1934 până in anii 1942,nu-mi aduc aminte pentrucă nu le citeam ,erau clasate in mape,iar noi le făceam dosare.Apoi am plecat in concediu şi deabea când m'am reintors,in August am început să lucrez la Dir.Păcii.Sotul meu fusese şi el numit la Directia Păcii,nu mai venea însă în permanenţă la Minister,numai când era convocat sau când erau şedinţele Comisiei Rador al cărui Vicepreşedinte cred că era.Când am lucrat in Cifru am aflat că soţul meu avea două sau trei geamantane la Cifru şi haine şi nişte valize negre,nu ştiam,câte,stiu că in timp ce are Dir.Cabinetului avea o valiză neagră,pe care o lua acasă si venea cu ea la Minister nu ştiu cê se afla în aceasta valiză mi s'a spus că sunt acte personale.

Mai erau la Cifru si alte valize cu haine ale altor funcţionari.Dl.Oprişan a luat locul soţului meu la Dir,Cifrului In August 1945,nu-mi aduc aminte să-l fi văzut pe soţul meu, poate odată sau de două ori în treacăt,el a plecat apoi la Sina

./.

ta şi l-am revăzut când s'a intors însă tot destul de rar.
Veneeam câteodată la el îi aduceam alimente care se dădeau la Minister la economat, unele ziare şi filele Rador, pe care nu le mai primea, le luam dela Dl.Filotti cu ştiinţa sa, şi unele veşti dela Minister, lucruri pe care nu mai mile aduc aminte, nu erau lucruri importante, în orişi ce caz eu căutam să-l văd. Prin toamna 1945, soţul meu a fost intr'o zi la Minister unde a vorbit cu Dl.Filotti, nu am asistat la conversaţie, Am aflat însă că trebuia păstrat într'un dulap în Dir.Păcii mai multe documente din Arhiva lui Ică Antonescu şi arhiva Palatului. Roiu si cu mine aveam in grije aceste hârtii, eu am vrut să-mi asum aceasta grije pentru a face un serviciu şi eu la rândul meu soţului meu pe care acum îl vedeam destul de rar câteodată la el acasă si prin Noembrie pe la sfârşit, am inceput să trec câteodată pe la Palatul Styrbey, unde am cunoscut-o pe soţia lui Niculescu - Buzeşti şi care mă invita la dânsa.

In toamnă pe la sfârşitul lunei Octombrie soţul meu, am auzit cum vorbea cu Camil Demetrescu, că ar trebui să pună în ordine hârtiile pe care le avea la Minister la Dir.Păcii şi eu m'am oferit să le ajut. A rămas hotărât să fie scoase din Minister de către Dl.Roiu iar eu să le aduc la el acasă în Parcul Jianu.

Imi aduc aminte că vorbea cu Camil Demetrescu că aceste hârtii trebue demult să fie puse în ordine şi că au neglijat, îi făcea observatii lui CAMIL că s'a pierdut atâta timp şi că trebuia făcut acest lucru cât erau ei în Minister. Valizele care am văzut că erau in număr de ~~xxx~~ cinci, le-am luat dela Dir, Păcii am scoborât pe scara de serviciu şi cu maşina soţului meu le-am dus acasă la el.

Continutul a fost pus într'un geamantan şi valizele negre înapoiate la Minister, nu le-am adus eu. Peste câteva zile ne-am apucat de lucru, soţul meu şi CAMIL clasa hârtiile pe categorii şi eu le puneam în mape speciale pe care apoi le aduceam la Minister şi le dădeam lui Filotti sau Oprişan. Nu-mi neamintesc ce anume conţineau aceste hârtii eu nu le citeam, numai din conversatiile lor reţin că erau diferite rapoarte ale diplomaţilor din vremea lui Ică, scrisori personale ale lui Ică, şi ale informatorilor săi, am arătat in celelalte declaraţii. Mai începusem odată in primăvara anului 1945, când soţul meu era directorul Cifrului să clasez unele hârtii împreună cu CAMIL, cred că şi acelea erau tot din arhiva lui ICA ANTONESCU. Lucru a durat câteva zile

./.

118

00533

şi ne-am oprit,CAMIL nu ştiu ce treburi avea şi hârtiile care rămăseseră într'un geamantan au rămas la soţul meu.Peste câtva timp am reînceput lucrul,CAMIL şi cu mine,foarte puţin ne-a ajutat şi EMIL LAZARESCU,Erau telegrame cu actiuni dela 23 August dela legaţiile din Berna,Stokholm,Ankara,Madrid,Lisabona şi Cairo.Aceste telegrame erau bătute la maşină,parte când era soţul meu la Minister,şi parte erau bătute de D-ra Oeconomu dela Cifru.CAMIL şi cu mine le clasam pe date şi pe Legatii şi apoi am făcut dosare Imi aduc aminte că Dl.NICULESCU BUZESTI,îi spunea soţului meu să se grăbească cu aceasta lucrare care trebuia să fie de mult pusă la punct,îl acuza pe soţul meu de neglijenţă.Tot în acest hârtii mai erau rapoarte deale lui BUZESTI,Conversaţii economice.Eu nu am citit niciodată vre'o hârtie am văzut când le puneam în dosare.

In iarna anului 1945,când începusem să mă duc la Palatul Styrbey,prin Decembrie,am contribuit deasemeni la corectarea unui raport pe care îl făcuse BUZESTI.Acest raport care era bătut la maşină în mai multe exemplare a fost dat de BUZESTI americanilor sau englezilor,nu ştiu bine. Celelalte exemplare le-a luat soţul meu acasă şi am contribuit să le corectez împreună cu Dl. ROIU şi cu soţul meu.

Iarna 1945-1946,l-am văzut pe soţul meu destul de rar. In primăvară prin Aprilie el s'a îmbolnăvit,o gripă care l-a ţinut vre'o trei săptămâni în casă şi atunci l-am văzut mai des. Prin Februarie sau Martie am scos dela Minister,după ce am controlat-o dacă are molii şi cred că se mai află şi acum acolo.In toată această perioadă până în vara anului 1946 nu ştiu ce făcea, cine vedea,nu-l întrebam niciodată nimic el nu-mi împărtăşa gândurile lui.Când eram împreună,vorbeam de cărţi,discutam muzică şi totdeauna era şi mama lui cu noi sau sora sau unchiul lui.Acum eram mai des împreună,mergeam foarte mult la el la masă mai ales după moartea tatălui meu si a fratelui meu când soţul meu mi-a fost de cel mai mare sprijin moral.

In vara anului 1946,prin Iulie geamantanul cu dosare a fost adus la DORIN ILIESCU avocat în Bucureşti.Insă eu şi CAMIL am continuat să complectăm dosarele,îmi aduc aminte de convenţii economice,nu ştiu de unde veneau aceste acte.Am făcut astfel alte dosare cu chestiuni economice.Toate aceste lucruri le-am făcut numai din dragoste pentru soţul meu,pentru a mă putea răscumpăra de tot binele pe care mi l-a făcut el.Nu am nici o preocupare politică şi nici nu cred că voi avea vreodată.

./.

005/34 109

După ce am terminat lucrul pe care-l aveam la DORIN ILIESCU am plecat pe munte şi nu m'am întors decât pe la începutul lui Septembrie, am stat in Bucuresti până la 14 Septembrie când a venit soţul meu. L-am văzut şi pe Dl. BUZESTI şi pe fratele lui între 1 şi 14 Sept. şi au luat masa şi ei de câteva ori la Palatul Styrbey. Când a venit şi soţul meu în Bucuresti, mi-a spus că a venit special să mă ia la Sinaia, am mai stat câteva zile şi am plecat împreună la Sinaia unde am stat până aproape de 1 Oct. Când m'am reintors l-am mai văzut pe BUZESTI si pe fratele său şi într'o după masă când am trecut pe la Styrbey, mi-a spus portarul că Dl. Ministru a plecat la vilă la părinţii lui. Il auzisem şi eu că pleacă acolo ştiam că a cerut viză de ieşire din ţară soţia lui era foarte grav bolnavă şi în aşteptarea vizei, pleacă la ţară. M'am întors la soţul meu şi i-am spus acest lucru şi el s'a mirat foarte mult si a fost surprins că nu i-a spus nimic de această plecare. Intre timp casa din Parcul Jianu a mamei soţului meu a fost inchiriată Ambasadei Poloneze şi nu ne-am ocupat decât de acest lucru. El s'a mutat la casa Styrbey şi mama lui la fica ei în Str. Arh. Brank.

In luna Octombrie eu am fost din nou în bolnavă am stat acasă aproape trei săptămâni. Imi aduc aminte că am fost in această lună la Dl. NEAMTU odată, l-am condus pe IONEL STARCEA, acolo era soţul meu, CAMIL DEMETRESCU şi cred si RADU BUZESTI. Acest lucru l-am spus într'o declaratie anterioară.

In Octombrie la 26 m'am logodit, înainte am avut o conversaţie cu soţul meu, încă dela Sinaia mi-a spus că ar vrea să se căsătorească cu mine, că de mult dela inceput decând m'a cunoscut a dorit acest lucru, dar a ezitat, fiind bolnav şi având o viaţă complicată n'ar vrea să mi-o complice şi pe a mea. L-am rugat să treacă peste aceste lucruri, că nu au importanţă şi deabea la sfârşitul lui Octombrie s'a hotărât logodna. Dela 26 Oct. am stat aproape în fiecare zi cu el si comfirm acest lucru că nu am avut vre'o activitate politică, nu am văzut pe nimeni decât pe CAMIL, pe BARBUL sau Fl. ROIU care venea să-l vadă, pe RADU BUZESTI şi familia STYRBEY care veneau dela Buftea. Stăteam tot timpul în casă nu se ducea decât la sora lui la dejun. La 17 Noembrie ne-am căsătorit şi am locuit la Palatul STYRBEY. Nici in acest timp până la 1 Decembrie când am plecat la IONEL STARCEA la Bulci, soţul meu nu a văzut pe nimeni şi nu a plecat undeva. S'a dus cred de vre'o două ori la masă la NEAMTU si la DORIN ILIESCU şi mi se pare că

./.

a mâncat odată cu IONEL STARCEA în oraş.

Adaug că dela 1 Sept.până la începutul lui Octombrie când m'am îmbolnăvit am fost des la Buzesti în casă unde venea fratele lui iar mai târziu CAMIL DEMETRESCU, soţul meu şi IONEL STARCEA.

La conversatiile lor nu asistam, CAMIL DEMETRESCU, chiar m'a făcut să inteleg că viu prea des pe la STYRBEY, sotul meu insă imi spunea să trec pe acolo, pentru a mă vedea.

In perioada dela sfârşitul lunei Oct. până la căsătorie am asistat la diverse conversaţii între sotul meu, RADU BUZESTI şi CAMIL, fără să iau parte la ele, am auzic că NICULESCU BUZESTI ar fi plecat din ţară şi că este retinut de americani în Germania, cred că la Trunkfurt. Familia STYRBEY vorbea foarte des cu BERNA la telefon cu sora D-nei BUZESTI, care le comunica dacă BUZESTI a sosit sau nu în Elveţia. Apoi cu câteva zile înainte de a pleca la Bulci, tot prin familia STYRBEY a aflat soţul meu şi eu că BUZESTI ar fi ajuns la soţia lui care dealtfel peste câteva zile a murit.

La 1 Decembrie am plecat la Bulci la STARCEA. Acolo am găsit pe RADU BUZESTI, a venit de două ori şi consulul IONESCU BALACEANU, care se ocupă cu afacerile lui STYRCEA, mai veneau şi vărul lui STYRCEA, Dl. NECULITA, şi câţiva oameni de afaceri ai lui Ing. TATU şi alţii. Nu vorbeau politică, nu aveau jurnale şi nu ascultau radio. Eu plecam seara mai devreme să mă culc, de cele mai multe ori venea si soţul meu şi IONEL STYRCEA şi RADU BUZESTI stăteau mai mult. Am auzit vorbind că şi VIŞOIANU a plecat din ţară că ar fi împreună cu BUZESTI, cu care nu s'ar înţelege dar nu ştiu dace.

Dela Bulci ne-am intors in Bucuresti pe la 15 Ianuarie unele locuia la cumnata mea in Arhitect Louis Blank.

A inceput să vină lume la noi în casă, care să-l vadă pe, soţul meu. Mai des venea FLORIN ROIU, care ne aducea diverse informaţii dela Minister, jurnale, ne povestea diverse chestiuni despre oamenii din minister şi aducea soţului meu unele informaţii dela OPRISAN. Am spus acestea în declaraţiile anterioare. Mai venea CAMIL DEMETRESCU, care am auzit că se ducea uneori la DINU BRATIANU. Dl. RABU BUZESTI, pe care-l auzimea că se ducea la I. MANIU.

Am auzit că discutau de niţte lucrări ale lui NICULESCU BUZESTI, pe care trebuia duse la Dl. MANIU. Am auzit si de o scri-

./.

soare a lui NICULESCU BUZESTI, pe care ia scris-o soţului meu în care îl felicita pentru căsătoria noastră. Ii vorbea de starea lui sufletească şi de sănătatea lui. Nu am avut niciodată vre'o scrisoare sau raport politic dela BUZESTI şi nu ştiu exact ce anume trimetea el. Intr'o seară Dl. RADU BUZESTI, a adus soţului meu o lucrare, de vre'o două pagini bătută la maşină, au vorbit cu fata mea pentru că au venit la mine în cameră. Imi amintesc că era vorba de creerea unui bloc agrar în America, această lucrare însă nu ştiu dela cine era. Am auzit apoi vorbindu-se de CREDZEANU care se afla în America şi de DAVVILA, care formau rezistenţa acolo. Mai venea în casa noastră, NEAMTU dar foarte rar, NAE POPESCU, mai ales în luna Iunie când trebuia să-mi transporte mie cu un camion unele lucruri, mobilă, cărţi dela locuinţa tatălui meu. Pe soţul meu nu l-am auzit niciodată vorbind politică cu N. POPESCU şi nici cu NEAMTU.

Mai veneau GEORGE BARBUL, foarte rar DODY GEORGESCU, RACI HOLLARD si foarte des, de câteva ori pe săptămână, venea DORIN ILIESCU si EUGEN POP, avocaţii soţului meu, ai mamei sotului meu si ai mei si ne ţineau în curent cu diversele chestiuni cu care se ocupau ei.

Dela minister mai venea Dl. OPRISAN dar nu prea des, ne spunea ce se mai intâmplă la Minister, unele lucruri dela Cifru dar mai ales prin Florin Roiu le comunica soţului meu. A mai fost odată Dl. MURES AXENTE care a luat nişte pachete venite pentru el dela Dir. Rioşanu şi pe care eu le luasem dela fratele D. RIOSANU, avocatul BARBUL RISOIANU. D-na FLORICA SPIRESCU, a venit de vre'o două ori vorbea tot de minister am spus in celelalte declaraţii ultima oară ne-a vorbit de epurarea care s'a făcut la Externe. In special Dumineca după masă venea la noi lume, vorbeau politică uneori, uneori nu.

Discutiunile politice se invârteau in jurul regimului politic din ţară, despre jurnalele si articolele apărute de politica dusă de Anglo-Americani si U.R.S.S., am vorbit de conferinţa dela Moscova, unde sotul meu vedea o intelegere intre americani şi ruşi. In general vederile sotului meu erau că o intelegere intre Anglo Saxoni şi Ruşi se va face in orice caz fără războiu.

Despre rezistenţă însă vorbeau mai ales CAMIL DEMETRESCU, cu RADU BUZESTI şi soţul meu. Am auzit vorbindu-se de TEBBA, sotul meu reda o conversatie pe care o avusese cu un domn POPESCU ORADEA, care spunea că este in legătură cu TILBEA.

00537 122

Acest domn venea destul de des la noi în casă, nu am asistat niciodată la conversatia lor. Sotul meu este foarte atras de discuţiunile politice, nu socotea însă ca serioase informaţiunile pe care le aduce Dl. POPESCU ORADEA.

Imi aduc deasemeni aminte că am auzit pe sotul meu spunând că nu este de acord cu multe chestiuni în ce priveşte politica Dl. MANIU, eu asistam la aceste conversaţii dar niciodată nu luam parte ,nu mă preocupam în mod special ce se vorbea.

Aflam tot din discutiunile lor că s'au primit scrisori din străinătate ,le aducea deobiceiu RADU BUZESTI, o singură dată sotul meu a primit niste scrisori printr'un domn dela Leg. Americană, român, am văzut pe fereastră maşina cu steagul american şi am auzit din odaăa de alături că aceste scrisori erau adresate lui RADU BUZESTI pe care rugându-l le-a adus soţului meu.

Aceste scrisori si rapoarte pe care le aducea RADU BUZESTI pentru ca soţul meu să le citească, erau luate apoi înapoi stiu însă că soţul meu, nu îşi păstra scrisorile DORIN ILIESCU,

S'a dus decâteva ori la el singur şi odată îmi aduc aminte că i-a lăsat lui DORIN un plic si i-a spus să le pună împreună cu celelalte. Până la plecarea mea la mare la 8 Iulie cred că acestea hârtii au stat la DORIN ILIESCU. Nu m'am interesat la NEAMTU împreună cu soţul meu, DORIN ILIESCU, NAE POPESCU, un Dr. NUTIU GEORGESCU şi un domn GEANA, prietenii lor comuni.

Când am plecat dela NEAMTU sotul meu a invitat să meargă cu noi si NAE POPESCU, am plecat împreună si am auzit pe sotul meu că NAE POPESCU trebue să se ducă acasă şi să-i aducă a doua zi la DORIN ceva, i-a dat cu aceasta ocazie şi o cheiţă, l-am întrebat pe sotul meu când am ajuns acasă ce amestec are NAE POPESCU si mi-a spus că hârtiile pe care le avea la DORIN ILIESCU într'o casetă, le are NAE POPESCU acum în păstrare. Acest lucru s-a întâmplat Miercuri după masă, iar Joi de diminеată soţul meu a împrumutat pe DORIN ILIESCU cu nişte bani din caseta sotului meu pe care DORIN trebuia să-i schimbe si să plătească zugravul casei din Jianu.

Adaug că în perioada dela 15 Sept. si 7 Oct. când m'am îmbolnăvit am asistat la unele discuţii între NICULESCU BUZESTI CAMIL, RADU BUZESTI, IONEL STYRCEA. Am aflat că NICULESCU BUZESTI este hotărât să plece în străinătate si căuta diferite mijloace

./.

iar într'o zi când am aflat că a plecat din Bucureşti nu stiam nici eu nici sotul meu cum a plecat.

Mai târziu mi-a spus soţul meu că a plecat cu un avion american, că a ajuns în Germania şi că este reţinut la Trankfort. Deasemeni am auzit că si Dl.VISOIANU ar urea să plece in străinătate, asta încă din anul 1946, şi acum ar fi vrut să plece tot prin acelaşi mijloc ca si NICULESCU BUZESTI, ceiace s'a întâmplat pe la inceputul lunei Noembrie. Aceste lucruri nu-mi erau împărtăşite decât mie, nu întrebam niciodată nimic, sotul meu cu RADU BUZESTI şi cu CAMIL avea adesea discutiuni la care nu asistam, mă rugau să trec în altă cameră, de cele mai multe ori eram plecată de acasă, fiind ocupată cu pregătiri pentru căsătoria mea.

Deasemeni din auzite că aceea corespondentă pe care o pr primea RADU BUZESTI şi soţul meu era adusă de americani.

Stiu că s'au trimis scrisori in străinătate lui BUZESTI prin D.HODOS cu aceasta ocazie am trimis cumnatului meu fotografii şi mi se pare si o scrisoare.

Prin iarna 1945, sau inceputul primăverii 1946, nu-mi aduc aminte exact Dl.MIRONESCU secretar de legatie din Dir.Păcii mi-a dat o lucrare a sa in care era vorba de Dunăre. L-am văzut lucrând şi la Minister, la aceasta lucrare, s'o aduc sotului meu să o citească şi să-şi spună părerea. După câtva timp sotul meu l-a chemat pe MIRONESCU, la el si-a discutat împreună lucrarea. Am aflat mai târziu dela FLORIN ROIU si l-am văzut si pe MIRONESCU ingrijorat, că dl.FILOTTI ar fi alarmat că s'a găsit lucrarea lui MIRONESCU la Dl.MIHALACHE.

In privinta documentelor cunoştiam că sunt ţinute la DORIN ILIESCU scrisori si rapoarte dela NICULESCU BUZESTI, deasemenea din conversatiile intre sotul meu, CAMIL si ROIU, am aflat că celelalte documente la care am lucrat şi eu au fost duse la D-na COLETTA, nu stim unde locueste si ce anume documente se aflau la dânsa.-

Dacă mai sunt unele amănunte dacă sunt necesar de lămurit sunt gata să dau orice declaraţie în aceasta privinţă.

Aceasta imi este declaratia pe care o semnez propriu şi care se compune din 23 de pagini.

ss/Cecilia Rădulescu
Pogoneanu

3o August 1947.

II/

124

00339

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU adaug ~~la~~ următoarele că : pe la sfârşitul lunei Oct. 1946 în urma înţelegerii dintre Dl. STARCEA şi soţul meu care urma să se întâlnească la Dl. NEAMŢU şi deoarece Dl STARCEA nu ştie unde locuieşte acesta a rămas înţeles ca eu să-l conduc acolo.- M'am întâlnit cu Dl. STARCEA în apropiere de YOKEY-CLUB de unde cu un taxi am mers în strada unde locuieşte Dl. NEAMŢU. Nereamintându-mi exact casa am depăşit-o, am fost apoi strigaţi de Dl. NEAMŢU şi am intrat în casă, unde nu era nimeni străini de casă, în timp ce stăteam de vorbă noi trei; a sosit soţul meu şi cu Dl CAMIL DEMETRESCU. Soţul meu mi-a spus mie şi Dlui NEAMŢU să-i lăsăm singuri, atuncea eu cu Dl. NEAMŢU am trecut în altă cameră unde am jucat pinacle.- .

Convorbirea din cealaltă cameră la care nu am participat nici eu nici Dl. NEAMŢU a durat cel mult o oră şi cred că am plecat împreună cu soţul meu, nu eram atunci căsătorită. Nu-mi reamintesc dacă la plecare sau la sosirea mea era şi Radu Niculescu Buzeşti.-

Drept care dau prezenta declaraţie azi 23 August 1947.-

/ss/ Cecilia Radulescu Pogoneanu

125

00540

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU declar că Dl CALIN BOTEZ a fost la noi in casă,o dată sau de două oriinainte de a pleca in străinătate pentru aşi aduce soţia si apoi de vre o două ori după aceia. Din conversatia sotului meu cu alte persoane cu ar fi fost CAMIL DEMETRESCU sau FLORIN ROIU imi reamintesc că Dl CALIN BOTEZ ar fi fost agentul lui Eugen Cristescu dela Lisabona.-

Declar că in prezenta mea Dl CALIN BOTEZ nu a adus niciodată sotului meu vre'o corespondentă ci numai câteva numere din revista americană "LIFE" si corpuri din diferite ziare străine si câteva numere din revista RIEDER Doget".-

Repet că am scris in altă declaratie că Dl CALIN BOTEZ venind dela Paris ne-a spus că a luat masa cu cumnatul meu TITU si ne-a adus vesti ~~despre~~ ~~xxxxxxxxxxxxx~~ despre sănătatea lui.-

/ss/ Cecilia Radulescu Pogoneanu

16 August 1947.-

Nu mai am nimic de declarat esential sau principal la intrebările ce mi s'au pus in decursul anchetei,-

/ss/ Cecilia Radulescu Pogoneanu,

126

005341

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU, îmi aduc aminte că astă iarnă prin Februarie am văzut o foaie de hârtie pe vre'o două pagini adusă de Dl. NICULESCU BUZESTI și arătată soțului meu. Au vorbit în prezenta mea fiind nevoiți să vină în camera mea, îmi reamintesc că era vorba în această conversatie de alcătuirea unui partid în America ai cărui reprezentanți să se alăture partidelor agrariene din America.- Că ar fi bine ca și România să se alăture acestei actiuni trimițând reprezentanții săi.-

/ss/ CECILIA RADULESCU POGONEANU

16 August 1947.-

127

00542

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU fiind intrebată despre Dl RADU NICULESCU BUZESTI declar că dânsul venea des la noi in casă este prieten cu sotul. Din conversatiile cu sotul meu am văzut că au amândoi aceleas vederi politice stiu că Dl RADU NICULESCU BUZESTI este inscris in partidul natională tărănesc, că se ducea pela Dl MANIU. Deasement că dânsul primiea vesti dela fratele său pe care le comenta cu sotul meu si cu cei care mai erau prezenti ; uneori CAMIL DEMETRESCU, alte ori ROIU. Imi aduc aminte in mod general despre conversatii: alăturarea noastră la grupul agrar din America, comentarii despre activitatea fratelui lui in materia de articole apărute in presa străină.-

Nu am auzit niciodată vorbindu-se despre el că ar avea vre'o legătură specială cu NIULIK si generalul SCHYLER.

Am văzut o scrisaore al cărui continut mi l-a spus sotul meu. Era vorba de sănătatea lui GRIGORE NICULESCU BUZESTI, de starea lui sufletească, si despre o eventuală plecare a sa in Italia intr'un sanatoriu.-

/ss/ Cecilia Radulescu Pogoneanu

16 August 1947.-

128

00343

D E C L A R A T I E

Subsemnata Cecilia Rădulescu Pogoneanu, spun că am un mare atasament pentru sotul meu care niciodată nu mi-a cerut să fac ceva pentru el in timpul când eram functionară, sau să lucrez pentru el. Ca functionară in Minister am socotit necesar să-l ajut, fiind un om bolnav si să fiu atasată si credincioasă, fără să am păreri speciale despre activitatea sa. La intrebarea care mi s'a pus pentru ce am scos cele cinci valize neghe dela Directiunea Păcii, spun inodedată că viitorul meu soț nu mi-a cerut să fac acest lucru, ci era stabilit ca Dl. Roiu să-l facă. Acesta insă cu toate că avea această insărcinare, s'a sustras să transporte valizele. Aceste valize se aflau la Sectia Păcii intr'un dulap a cărui chee o avea Dl. Roiu in grije. Dl. Filoty cred că avea cunostință de existenta acestor valize in directiunea sa. După transportul valizelor acasă la sotul meu, acesta a fost foarte nemulțumit că eu am făcut acest lucru si nu Dl. Roiu. Nici după căsătoria mea sotul meu nu mi-a cerut să am o activitate in vederea părerilor sale.

ss/Cecilia Rădulescu Pogoneanu

15 August 1947

129

005744

DECLARATIE

Subsemnata CECILIA RADULESCU - POGONEANU, declar că Dl. ROIU când venea la noi în casă ne aducea informaţii dela Minister, despre oamenii şi întâmplările dela Minister, ne aducea ziare şi diferite articole de ziare şi câteodată informaţii dela Dir. Cifrului, adică telegrame descifrate care erau transmise dela Dl. OPRISAN lui Dl. ROIU, în care era vorba despre conversaţii diplomatice transmise dela diferite legaţii. Prin luna Maiu îmi reamintesc apoi, că Dl. ROIU a spus că Dl. OPRISAN va fi mutat dela Biroul Cifrului pentrucă s'ar fi descoperit că cineva scoate informaţii dela Dir. Cifrului. Şi că acest scandal ar fi fost în legătură şi cu Legaţia din Washington.-

ss. Cecilia Rădulescu-Pogoneanu.

15 August 1947.

130 7

00545

D E C L A T A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU, declar că rectific ce am spus inainte :

Pe măsură ce documentele din arhia lui MIHAIL ANTONESCU erau triate, au fost redate unele dlui FILOTI, altele Dlui OPRISAN . Nu-mi reamintesc ce anume documente au fost redate . Triarea documentelor era făcută de sotul meu impreună cu CAMIL DEMETRESCU. La unele din documente pe care ei le socoteau necesare de a fi păstrate le erau luate copile iar cele care nu aveau copii au fost făcute foto-copi

Nu-mi reamintesc câte foto-copi au fost făcute. Dl OPRISAN s'a ocupat cu facerea acestor foto-copi.

In aceste documente care erau in casă, erau note informative dela diferiti agenti, informatori si lui ICA ANTONESCU dela Madrid, Turcia. Imi reamintesc că aceste note informative au fost redate MINISTERULUI. Nu-mi aduc aminte numele informatorilor celorlalti, de DL GIURESCU mi-a duc aminte. Plicurile in care erau tinute unele documente au fost rupte si aruncate la cos in prezenta mea si nici altfel nu a fost ceva sau măcar o parte din documente arse.

/ss/ CECILIA RADULESCU POGONEANU

15 AUGUST 1947.-

131

00546

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU declar că am transportat dela Ministerul Afacerilor Străine 4 sau 5 valize diplomatice de culoare neagră purtând numerele între 15 şi 20 după câte îmi pot aminti care conţineau hârtii ce făceau parte din arhiva ICA ANTONESCU şi din arhiva Palatului.- Aceste valize au fost aduse la locuinţa soţului meu în toamna anului 1945, într'o după amiază au fost scoase dela Minister de mine, pe scara de serviciu a Ministerului şi puse în maşina soţului meu care se afla în curtea Ministerului, maşina fiind rechiziţionată de Minister.-

Am dus aceste valize la locuinţa soţului meu din Parcul Jianu. Am procedat la trierea hârtiilor care se aflau în aceste valize. Trierea hârtiilor a durat câtva timp sau pe măsură ce le clasam în mape speciale erau aduse la Minister şi predate la Direcţia Politică. Am predat astfel D-lui Ministru FILOTI şi D-lui OPROSAN în diferite rânduri mape cu aceste hârtii, mai departe nu ştiu ce s'a făcut cu ele.-

Declar că ştiu că se aflau hârtii şi din Arhiva Palatului. Acestea nu le-am triat eu, au fost puse apoi într'un geamantan pe care ştiu că a fost predat D-lui IOANITIU. Nu a fost predate de mine. Trierea hârtiilor am făcut-o împreună cu soţul meu şi Dl. Consul DEMETRESCU.

In hârtiile triate se aflau chestiuni privitoare la Dl. TATARASCU, la corespondenţa sa cu fostul Rege Carol, cu diferite rapoarte informative ale oamenilor Dlui ANTONESCU, erau scrisori personale a lui ICA şi ale lui Dl. TATARASCU.-

Imi amintesc de o scrisoare a D-lui TATARASCU către FABRICIUS deasemeni corespondenţa între ICA ANTONESCU şi Dl. GIURESCU care mi se pare că pe timpul guvernării lui ANTONESCU se afla în Turcia.

Deasemeni corespondenţa între TATARASCU şi Dl. FRANASOVICI şi ICA ANTONESCU.-

Deasemeni între ICA ANTONESCU şi un informator al său care se afla la Lisabona.- Imi reamintesc că erau şi unele rapoarte politice ale diferiţilor diplomaţi care activau pe atunci în străinătate.

./.

Toate aceste hârtii care mi-au trecut prin mână nu le-am citit îmi reamintesc însă în mod general de conţinutul,lor din conversaţiile avute între soţul meu şi CAMIL DEMETRESCU.

Deasemeni tot din conversaţii îmi reamintesc că erau în aceste hârtii informaţii pe care le primea ICA ANTONESCU în vederea unei tratative înainte de 23 August 1944.-

Despre existenţa acestor hârtii a ştiut Dl.FLORIN ROIU,Dl. CAMIL DEMETRESCU şi eu. Dl.ROIU nu a contribuit la trierea hârtiilor.

(ss) CECILIA RADULESCU POGONEANU

14 August 1947.-

133

00548

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU, declar in continuare următoarele :

Dl. ROIU in conversaţiile pe care le avea in casă la noi cu sotul meu, povestea despre unii functi nari ai Ministerului, in legătură cu a căror activita te aducea diferite informaţii culese din Minister. Exemplu: In legătură cu Dl. BABES a cărui rechemare era socotită ca rezultatul unor afaceri de devize făcute in Suedia. Deasemeni se vorbea de Dl. NAE GEORG CU, că a venit in Bucuresti si că a plecat din nou, despre Dnsa SMARANDA POPESCU, despre care se spunea este o femee frumoasă, o viaţă aventuroasă, pomenind şi despre legăturile ei cu Dl. MICU, despre care se ştia in tot ministerul. Mai venea la noi in casă Dl. CAMIL DEMETRESCU, Dl. BARBUL, Dl. OPRESCU/ de câteva ori/ Dl. CALIN BOTEZ, tot foarte rar, Dl. CESIANU, care a venit odată sau de două ori, Dl. CHINEZU, Dna FLORIC SPIRESCU, Dl. CRUCEANU, a fost o singură dată, Dl. Ministru ELEFTERESCU a venit o singură dată, Dl. SANI DANIELOPOL, a venit deasemeni in casa sotului meu in vara anului 1946. Eu nu eram căsătorită atunci. Dl. MURES AXENTE a venit in casa noastră o singură dată chemat de mine pentru a-i da niște pachete cu ţigări şi alimente venite dela Dra. RIOSEANU in post la Oslo Aceste pachete mi-au fost mie date de fratele Drei RIOSEANU. Cu această ocazie am primit si eu un pachet de cacaua şi unul de ceai. Dl. EMIL. LAZARESCU a fost odată sau de două ori : in una din dăţi a venit cu fiul său şi cu fosta sa soţie, iar altădată a venit să-mi aducă un dicţionar englez pe care i l-am imprumutat. Acest dictionar se află in casă la mine. Dl. CORDESCU a fost deasemenea o singură dată ...

.... Duminica venea lume multă la noi le dădeam ceai si prăjituri si stăteam de vorbă sau jucam şah sau un alt joc căişori. Aceştia erau :

./.

Dl. PUIU ILIESCU avocat, prieten cu sotul meu şi avocatul intregeii familii, Dl. EUGEN POPP, deasemenea avocatul ..... Dl. Dr. TIBERIU IONESCU, medicul soţului meu, Dl. RADU NICULESCU BUZESTI fratele fostului Ministru de Externe, inginer la Reşita, Dl. RICI HILIARD, cu domana uneori. Cei care veneau mai des erau Dl. ROIU, CAMIL DEMETRESCU, BARBUS, Dl Dl. RICI HILLARD. Acestia domni impreună cu sotul meu mai vorbeau despre politică in general si chetiuni sau mai bin zis intâmplătilr din Minister, cancanuri. Am auzit vorbindu-se despre partidul Tărănesc ale cărei activităţi era in general criticate.-

Am auzit vorbindu-se despre domnii GAFENCU, VISOIANU, NICULESCU BUZEŞTI, despre asa zisa " Rezistentă" din străinătate.-

Despre acestia din urmă se vorbea despre unii cu simpatie, despre alţii cu antipatie. Mai ales de Dl. BUZEST si VISOIANU, prieteni si sotului meu şi cunoscuti mai indea proape, am auzit vorbindu-se cu mare simpatie. Despre Dl. GAFENCU, s'a vorbit despre cărtile sale care erau apreciat de cunoscuţii nostrii.- Despre Dl. TILEA un domn POPESCU ORADEA, care venea la noi in casă destul de rar vorbea cu sotul meu, Nu am stat niciodată la conversaţiile cu Dl. POPOESCU ORADEA si sotul meu. Acestia din urmă / sotul meu/ nu punea preţ pe capacitatea si seriozitatea spuselor Dlui POPESCU ORADEA'+

Sotul meu in conversatiile sale cu domnii HILLAR CAMIL DEMTRESCU, ROIU, pe plan politic, vorbea despre situ ţia internaţională, despre conferinţa care a avut loc in primăvara anului 1947 la Moscova, făceau diferite presupuneri : Exemplu : Sotul meu credea că vom ajunge in mod cer la intelegere anglo-americanii pe deoparte si sovietici de cealaltă parte. Că aceste neintelegeri sunt mai ales de na tură economică că Uniunea Sovietică vrea să aibă supremati economică in Europa, vorbeau că scopul Uniunii Sovietice este distrugerea clasei burgheze ex.: din Polonia, tările Balzice, că la noi este mult mai bine ca in aceste ţări, din punct de vedere economic putem trăi mult mai bine. Rep spunea că scopul sovietelor era exclusiv o supremaţie eco nomică, deoarece in Rusia este o populatie imensă si hran neindestulătoare. In legătură cu bomba atomică socotea că aceastea armă nu este pusă la punct si că dacă ar exista realmente nu crede că va fi nevoe să se intrebuinteze.- I

./.

credea in mod cert că o intelegere intre Anglo-Americani si Uniunea Sovietică este posibilă. La acestea discutii lua parte CAMIL DEMETRESCU, BARBUL, ROIU, HILLARD si eu asistam dar nu eram totdeauna atentă nu urmăream conversatia.-

Acesta era de cele mai multe ori de aceiasi părere cu sotul meu, el explicând si celorlalti situatia politică mersul politicei internationale. Aceasta imi este declaratia pe care o sustin si semnez.-

/ss/ Cecilia Radulescu
Pogoneanu,

13 August 1947.-

136

00851

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU - POGONEANU, declar în continuare şi în complectare următoarele :

Persoanele care veneau în casa noastră din Str. Arhitect Louis Blank, din Ministerul de Externe sunt : FLORIN ROIU şi CAMIL DEMETRESCU.- Aceştia doi erau des la noi în casă fiind şi prieteni mai apropiaţi ai soţului meu.- Conversaţiile care aveau loc, între ei şi soţul meu erau mai ales în legătură cu Ministerul de Externe că oamenii din acest Minister Dl. FLORIN ROIU ne povestea fapte din Minister, în afară de cele pe care le-AM declarat.-

Dl. CAMIL DEMETRESCU, Prim Secretar de Legaţie, venea deseori la noi în casă, dânsul însă nu era atât de preocupat de cancanurile din Minister, discutam mai ales de situaţia politică şi era de părerea soţului meu, vorbeam despre evoluţia politică şi era de părerea soţului meu, vorbeam despre voluţia politică în privinţa unui viitor războiu şi el spunea că nu s'va întâmpla că ar fi o prea mare nebunie ca lumea să nu ajungă la o înţelegere că Anglo-Americanii nu sunt atât de tari /atât de înarmaţi/ pentru a face un războiu ca să ducă la un sfârşit favorabil lor.- Stiu despre Dl. CAMIL PETRESCU că lipsea foarte des dela Minister după ce a fost mutat de Dl. TATARASCU la direcţiunea politică.-

Iar când venea la Minister putea fi găsit numai pe la orele 12.- Dl. CAMIL DEMETRESCU, a fost ultima dată cu noi în luna Mai, de atunci nu l-am mai văzut.-

Dl. GEORGE BARBUL, secretar de Legaţiune repartizat la Direcţiunea Politică venea deasemeni la noi mai rar însă decât ceilalţi doi.- Imi amintesc de unele conversaţii făcute de Dl. BARBUL şi soţul meu la care lua parte şi Dl. CAMIL DEMETRESCU sau Dl. DOIU sau alţii domni care s'ar fi găsit la noi în acel moment.- EX: Familia D-lui BARBUL este în relaţii foarte bune cu Dl. Groza, pentrucă

./.

 137

00552

D-na BARBUL a ajutat pe Dl. GROZA când acesta era închis de către MAREşalul ANTONESCU.-

Dl. GROZA vorbea de familia sa,de copii săi, pe care voia să-i trimită din România, am auzit că unul dintre fii era student la Moscova,altul în Elveţia şi alt fiu se află în România.-Tot dela dânsul am auzit că DL. GROZA ar fi ţinut ca una din ficele sale să se mărite cu Dl. BARBUL._ Am auzit vorbindu-se şi de Dl. RIPOSANU că ar fi fost rechemat în urma unei neînţelegeri ce ar fi avut loc între Dl.RALEA şi el.-Că la această rechemare ar fi contribuit şi o anumită atitudine răuvoitoare a D-lui RIPOSANU, în legătură cu misiunea sa în străinătate.- Mai exact,că ar fi vorbit ceiace nu trebuia,faţă de unele cercrui din Washington.-Dl.BARBUL în legătură cu unele svonuri care circulau pe atunci / primăvara anului 1947/ în Bucureşti că ar fi o schimbare de Guvern în care Dl.GROZA nu ar mai lua parte,mi-a povestit o conversaţie a sa cu Dl. GROZA,în care acesta din urmă spunea că nu se poate întâmpla lucrul acesta,deoarece guvernul actual este prea bine alcătuit pentru a suferi vre-o schimbare.- Pe plan politic Dl. BARBUL avea aceiaşi păreri care erau în general de acord cu acele ale soţului meu.-

Activitatea D-lui BARBUL în Minister în ultimul timp era la Directiunea Politică.- Lipsea însă aproape mereu. In 1944,lucra la Direcţia Cifrului.- A fost apoi mutat la Direcţia Politică la Secţia Păcii,unde a făcut o lucrare foarte apreciată de DL.FILOTY.-

Complectez cele spuse de Dl.MURES AXENTE că pachetele primite dela D-na SMARANDA RIOSANU,actualmente funcţionară la Oslo,a fost trimise fratelui D-sale dar nu prin curierul externelor.-

Am auzit dela D-na FLORICA SPIRESCU,steno-dactilografă la Cabinetul D-lui TATARASCU că D-na RIOSANU ar fi foarte apreciată de Dl.Ministru VALIMARESCU.-Acelaşi lucru mi l-a spus şi D-na Rioşanu într'o mică scrisoare pe care a primit-o dela dânsa prin curierul Ministerului,odată cu unele pachete de chocolată.-

D-na FLORICA SPIRESCU a fost la noi în casă de două ori însoţită de Dl. MIBISTRU TELEMEAC.- Si dânsa ne povestea diferite comunicări din Minister despre rechemări,- despre numiri noui în Minister, şi dânsa mi-a spus de rechemarea D-lui RIPOSANU de venirea D-lui VASILE STOICA dela Haga şi că dânsa crede că nu ar mai pleca înapoi în post.-

./.

Ne-a povestit de o chestiune neplăcută care s'ar fi întâmplat la legaţia din Praga dintre Domnul Ministru HORIA GRIGORESCU şi funcţionara de acolo, D-na GABRIELA OPRESCU, care s'ar fi rezolvat cu strămutarea D-nei OPRESCU la Budapesta.-

Cu ocazia venirei D-nei SPIRESCU la noi am rugat-o în mod insistent să favorizeze aprobarea unui ajutor mai mare bănesc, fostului şofer al nostru STEFAN STAMATE, care se află în ultimul grad de boală.-

Mi-a povestiti deasemeni de activitatea sa în sindicatul Ministerului, cum se ocupă de funcţionare, că sindicatul a cumpărat o vilă la Carmen Sylva.- Ne-a vorbit de Dl. Pain, care se ocupă cu chestiuni de sindicat în Minister, în termeni foarte buni, ca fiind un om capabil şi în legătură cu aceasta despre ultima epurare din Minister, în ceeace priveşte funcţionarii ca fiind foarte just şi potrivit făcută.-

Complectez la cele spuse despre Dl. OPRISAN că acesta a făcut o lucrare despre Dobrogea pe care mi-a încredinţat-o mie în primăvara anului 1946, pentru a o transmite soţului meu şi pentru ca soţul meu citind-o să spună dacă este o lucrare bună dacă nu mai ar fi ceva de adăugat.-

Dl. FLORIN MIRONESCU secretar de legaţiune la secţia păcii a fost de câteva ori în casa soţului meu din Parcul Jianu, în anul 1945-1946.- A făcut p lucrare în care era vorba despre Dunăre.- Această lucrare a adus-o el soţului meu.- Imi amintesc că soţul meu a găsit această lucrare foarte bună deşi necomplectă.- De fiecare dată a venirii sale la soţul meu nu au vorbit decât despre această lucrare, ştiu acest lucru pentrucă pleca dela Minister cu maşina soţului meu şi eram de faţă la conversaţie.- Vorbeau în calitate de technicieni deoarece şi soţul meu a început şi el o lucrare tot despre Dunăre, lucrare care a fost începută pentru secţia păcii şi care după câte l-am auzit nu ar fi terminat-o.-

Dl. CALIN BOTEZ numit de curând Consul în Minister a fost de câteva ori la noi, odată însoţit de Dl. OPRISAN cu care este foarte bun prieten şi în alte câteva dăţi a venit singur.-

In primăvara aceasta Dl. BOTEZ a plecat din ţară pentru a-şi duce soţia.- El a plecat în calitate de curier cu această ocazie l-am rugat să-mi facă unele comisioane.- Mi-a adus dela Paris un pachet cu naftalină.- La întoarcerea sa

139

ne-a spus că l-a văzut pe cumnatul meu TITU RADULESCU POGONEANU la Paris.-Soţul meu s'a interesat foarte mult de sănătatea lui TITU,ştiu că şi el nu este prea sănătos.-Dl.CALIN BOTEZ ne-a adus şi câteva reviste " Life " şi câteva corpuri din diverse ziare americane : " NEW-YORK TIMES " şi alte ziare.- Aceste corpuri i-au fost restituite.-

Dl. Consul CHINEZU a fost la soţul meu odată sau de două ori, a venit mai ales pentru a vorbi cu cumnata mea în legătură cu unele cărţi.-Eu i-am împrumutat o carte de a mea.-

Dl. Ministru ELEFTERESCU a fost o singură dată la noi acasă în Str. Louis Blank.- Nu am asistat la conversaţia soţului meu cu el,eram bolnavă în camera de alături.- Am auzit crâmpee din conversaţia lor despre situaţia politică în general.-Soţul meu şi-a menţinut părerile sale mai ales în legătură cu problema războiului.- Dl.ELEFTERESCU nu a stat mult la noi.-

Dl. Consul CRUCEANU a fost o singură dată la noi, la această conversaţie nu am asistat.-

In afară de aceştia veneau foarte des la noi în casă Dl. DORIN ILIESCU,Dl.EUGEN POPP,avocaţii aceştia se ocupau cu chestiuni în legătură cu succesiunea şi cu alte chestiuni ale mamei soţului meu şi ale lui.-

Dl. Dr. TIBERIU IONESCU prieten cu soţul meu şi doctorul său.- Dl. NEAMTU prieten cu soţul meu şi cu Dl. TIBERIU IONESCU.- Dl. NEAMTU venea destul de rar la noi şi atunci vorbea cu soţul meu despre o lucrare a sa.- Si-a luat doctoratul în vara aceasta şi se consulta cu soţul meu în privinţa subiectului şi a cărţilor în legătură cu acest doctorat.-

Aceasta îmi este declaraţia în 5 pagini pe care o susţin şi semnez.-

ss/. CECILIA RADULESCU POGONEANU

13 August 1947

140

00555

D E C L A R A T I E

Subsemnata Cecilia Rădulescu-Pogoneanu, născută în ziua de 3 Octombrie 1919, fica lui Gh. Sorescu şi Filofteia Bărbulescu, de profesiune casnică, căsătorită cu Victor Rădulescu-Pogoneanu, copii nu am, condamnată nu am fost, ultim domiciliu în str. Arhitect Blank Nr. 19, declar următoarele:

Că dl. Florin Roiu, este prieten cu soţul meu din Ministerul Afacerilor Străine, unde amândoi au lucrat împreună la Directţiunea Cifrului şi a Cabinetului încă din anul 1944 înainte de 23 August, în timp ce Ministerul de Externe, era dispersat la Snagov.

După 23 August 1944 a fost numit din nou la Direcţiunea Cabinetului sub Ministru Niculescu Buzeşti, a fost în această funcţiune şi sub domnul Visoaianu şi dl. Tătărăscu.

Dl. Roiu venea des la noi în locuinţa din arhitect Blank, unde stăteam de vorbă fără caracter politic special însă vorbeam de politică în general.

Am auzit vorbindu-se de un grup de oameni din străinătate, dl. Gafencu, Vişoianu, Buzeşti, ultimii doi fiind foşti colaboratori ai soţului meu şi dlui Roiu, conversaţiea nu avea un caracter politic special. Despre dl. Maniu şi Mihalache, am auzit vorbindu-se tot pe plan politic general, dar niciodată nu am auzit vorbindu-se la mine în casă în special despre ei. Dl. Roiu, ne aducea pachete dela economatul Ministerului, cu alimente şi stofă, venea cu ziarele care veneau la Minister: Universul, Timpul, Liberalul şi vorbeau despre articolele care apăreau în aceste ziare.

Primeam ziarul "Le Literaire", la care eram abonaţi domnul Roiu, ne aducea ziare cu scopul de a fi comentate de soţul meu şi el iar eu ascultam conversaţia lor.

Se comentau că ziarele nu erau independente, că erau în slujba guvernului. Referitor la ziarul "Liberalul" şi "Dreptatea", era făcută o dinstincţie anume că "Dreptatea" nu era un ziar serios ci un ziar de duzină în schimb ziarul

./.

ziarul liberalul era socotit ca fiind mult mai bine scris şi mai elegant şi ca un ziar mai liber. Am văzut la noi în casă un număr de ziare "La Roumanie Independente", în care se găsea un articol care vorbea de dl. Rădescu, care era socotit neserios

Acest ziar a fost adus de un funcţio nar dela externe, numele lui nu mi-l aduc aminte. Articolul a fost comentat de soţul meu împreună cu aducătorul ziarului dl. Cesianu, comentarii la care a participat şi dl. Roiu.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o sustin six o semnez.

ss/Cecilia Rădulescu
Pogoneanu.

D E C L A R A T I E

Subsemnata CECILIA RADULESCU POGONEANU, am transportat dela Ministerul de Externe în toamna anului 1945 două valize / geamantane " conţinând hainele soţului meu.-

Odată cu aceste două valize am mai transportat şi 3 sau 4 valize mici negre care conţineau hârtii şi care şi care ulterior au fost predate Dlui IOANITIU, iar valizele negre au fost înapoiate la Minister şi predate Direcţiunei Cifrului, unde se află şi astăz.-

Numerile valizelor după câte îmi amintesc sunt între 15, 16, 18 şi 20.-

Rectific că una dintre aceste valize mi se pare că era de culoare maron, foarte uzată, numărul nu mi-l reamintesc.-

ss/. CECILIA RADULESCU POGONEANU

Luni 11 August 1947.-

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul N.N.POPESCU, de ani 41, născut în comuna Costea Jud. Ilfov, fiul lui Nicolae și al Eufrosinei, serv. militar activ/Zona cu gradul de sergent T.R., de profesiune funcționar, întrebat cu privire la obiectele care apar. din fostul VIORICA DUMITRESCU POPESCU și care mi-au fost lăsate în păstrare, declar că ele sunt aceleași pe care la invitația Dvs., le-am predat și care au fost consemnate în Procesul-Verbal ce s'a semnat de către mine.-

ss. N.N. Popescu

29 August 1947

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul S.N.POPESCU, de ani 41, născut în comuna Cociove Jud.Ilfov, fiul lui Nicolae și al Eufrosinei, serv. militar satisfăcut cu gradul de sergent T.R., de profesiune funcționar, domiciliat in Str.Medic Dr.Zăttescu Nr.39, întrebat cu privire la modul în care a ajuns la mine un plic și una casetă metalică ce aparține D-lui VICTOR RADULESCU POGONEANU declar următoarele:

Cu câteva zile înainte de a se produce arestarea D-lui POGONEANU, urmând ca Dl.POGONEANU să plece la Sinaia, m'a rugat să trec pe la D-sa, dorind să mi roage ceva. Mergând la D-sa, m'a rugat să merg a doua zi dimineața la Dl. DORIN ILIESCU acasă, de unde să iau un plic și un pachet pe care să le țin la mine câteva zile și anume până când D-sa pleacă la Sinaia.-

Am luat aceste obiecte dela Dl.DORIN ILIESCU, fără să cer nici un fel de alte lămuriri D-lui ILIESCU și convins să fac un serviciu amical fără nici o altă semnificație Dlui POGONEANU.-

După câteva zile în care timp nu l-am mai văzut pe Dl.POGONEANU am aflat că D-sa a plecat la Sinaia, fără să ia obiectele lăsate la mine, dar la câteva zile după această călătorie la Sinaia Dl.POGONEANU s'a reîntors în Capitală și eu am avut ocaziunea să-l văd la masă în ziua de 6 August la Dl.OCTAVIAN NEAMTU, împreună și cu alte persoane, masa fiind organizată ca o sărbătorire a călătoriei recente a D-lui NEAMTU.-

Plecând pe la ora 5 p.m. Dl.POGONEANU dela Dl.NEAMTU m'a rugat să-l însoțesc. L-am condus acasă și apoi m'a rugat, dându-mi și o cheie să deschid pachetul în care voi găsi o casetă metalică, să o descui și dintr'un plic mic care spunea D-sa că se află în casetă să scot patru monede de aur pe care

./.

145

să i le încredinţez D-lui DORIN ILIESCU - şi cheia să i-o restitui prin şofeur. Am predat cum mi-a spus fără să cercetez nici cu ocazia aceasta conţinutul casetei convins că acolo se află documente şi lucruri de valoare de familie.

08361

Joi dimineaţa s'a produs arestarea D-lui POGONEANU. Acest lucru m'a surprins necunoscând nici o activitate a D-lui POGONEANU care să aibă asemenea consecinţe. Relaţiunile dintre mine şi Dl. POGONEANU a fost totdeauna de strânsă prietenie, am fost totdeauna gata să-i dau tot ajutorul prietenesc în nevoile lui personale fără să am cu D-sa niciun contact de ordin politic.

Lucrurile le-am predat imediat ce am avut posibilitatea să-l văd pe Dl. Consilier LEPĂDATESCU pe care îl cunoşteam, şi căruia i-am relatat şi toate cele de mai sus. Deasemenea i-am spus că speriat de ideea că în casetă s'ar putea afla lucruri compromiţătoare care dacă se găsesc la mine m'ar putea implica într'o chestiune de care nu am nimic de-a face, am transportat caseta la Ploeşti şi i-am spus că am făcut-o tot cu gândul că îi voi putea explica totul - ceiace am şi făcut - Transportându-ne Marţi 19 crt, la Ploeşti am predat D-lui LEPĂDATESCU lucrurile.

Aceasta îmi este declaraţia în care se cuprinde tot ce aveam de spus.

ss/ N.N.Popescu

20 August 1947.

I

146

00562

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Nicolae N.Popescu, în vârstă de 41 ani, domiciliat în str.Lt.Medic Zlătescu Nr.39, de profesiune funcţionar, la Fundaţia Regele Mihai I,Director la Direcţia Economică, declar următoarele :

In complectarea declaraţiei şi memoriului pe care le-am dat în cursul lunei August la Ministerul de Interne, Direcţia Poliţiei de Siguranţă precizez operaţiunile pe care le-am făcut cu caseta predată subsemnatului de către dl.Victor Rădulescu Pogoneanu după cum urmează :

La sfârşitul lunei Iulie a.c. am fost chemat telefonic la Fundaţia Regală Regele Mihai I unde eram la serviciu, de către Victor Rădulescu Pogoneanu, rugându-mă să viu imediat la el acasă.

M'am dus către ora 12 a.m.

Cu acest prilej m'a rugat să mă duc a doua zi la avocatul Iliescu Dorin şi înainte de ora 7 dimineaţa, căci după această oră dl.Iliescu pleacă şi să iau dela D-sa o casetă pe care să o păstrez câteva zile până când dl.Pogoneanu pleacă la Sinaia când o va lua cu d-sa.

Am ridicat a doua zi dela dl.Iliescu caseta şi am dus-o acasă.

La două sau trei zile după aceasta dl.Pogoneanu tot prin telefon m'a chemat la d-sa. Mi-a dat cheia dela casetă şi m'a rugat să scot din ea un plic care era sigilat şi să il aduc acasă. Am făcut această operaţiune şi tot în aceiaşi zi, după amiază i-am dus acasă plicul. Se mai găsea la dl.Pogoneanu un domn z zugrav, cu care dl.Pogoneanu trata zugrăvirea casei din Parcul Jianu. Am lăsat plicul la dl.Pogoneanu care m'a rugat ca a doua zi tot de dimineaţă să trec pe la avocatul Dorin Iliescu şi să iau plicul şi să-l pun din

M.C. ./.

147

00568

nou în casetă. In acest scop mi-a lăsat şi cheia dela casetă.

A doua zi am luat plicul dela Dorin Iliescu, l-am pus în casetă şi am reţinut cheia urnând să o predau în cursul zilei următoare când era fixată masa la dl.Octavian Neamţu masă la care eram invitat şi eu şi dl.Pogoneanu.

Miercuri, când a avut loc masa, la sfârşitul ei, către ora 5-6, dl.Pogoneanu m'a rugat să-l însoţesc acasă, rugându-mă ca după ce îl las acasă să mă duc, să deschid din nou caseta, să desfac plicul mic care se găseşte deasupra, să iau din el patru monede de aur care se găseau în plic şi să i le dau lui Dorin Iliescu şi să-i trimit cheia prin şofer.

Am însoţit pe dl.Pogoneanu acasă unde l'am lăsat dimpreună cu soţia lui, m'am dus acasă am luat banii şi cu aceeaşi maşină m'am dus la dl.Octavian Neamţu unde se mai găsea dl. Dorin Iliescu, am predat cheia şoferului pentru a fi înapoiată dlui Pogoneanu şi am dat banii dlui Dorin Iliescu. Aceşti bani spunea dl. Pogoneanu, că urmează să fie daţi de către dl.Dorin Iliescu zugravului care făcea lucrările la casa din Parcul Jianu. Deci în total am umblat în casetă de două ori: odată când am adus dlui Pogoneanu plicul cerut şi a doua oară când am scos banii pe care i-am predat dlui Dorin Iliescu.

Asupra întrebării de când îl cunosc pe dl. Pogoneanu şi ce relaţii am avut cu dsa declar următoarele:

Cunosc pe dl.Pogoneanu din anul 1929 când am luat parte dimpreună cu dsa la campania monografică din satul Drăguş Făgăraş organizată de către Institutul Social Român şi Seminarul de Sociologie al Facultăţii de Litere şi Filozofie din Bucureşti, condusă de către dl.Prof.Gusti.

In această campanie am fost încartiruiţi la aceeaşi gazdă dimpreună cu Octavian Neamţu şi Roman Cresiu. Cu această ocaziune şi în aceste împrejurări

./.

am legat prietenie cu Victor Rădulescu Pogoneanu. L am revăzut după câteva luni la Facultate, la cursuri când prietenia noastră a continuat apoi la celelalte campanii monografice dela Runcu - Gorj şi Cornove-Orhei, când prietenia noastră a continuat.

Din anul 1934 ne-am despărţit; eu plecând la Ploeşti şi dl.Pogoneanu în străinătate.

Ne-am revăzut după câţiva ani când d-sa s'a întors bolnav la Bucureşti.

Relaţiunile mele cu dl.Pogoneanu au fost de pură amiciţie. Nici d-sa nici eu n'am luat parte la activităţile profesionale ale fiecăruia din noi. Eu n'am făcut niciodată nici un fel de politică şi ştiam că nici D-sa nu face politică. N'am avut niciodată preocupări politice şi niciodată nu am avut cu dl.Pogoneanu şi nici nu am luat parte la convorbiri politice din care să rezulte o atitudine a dlui Pogoneanu.

In chestiunea manipulării casetei mai adaug:

După arestarea dlui Pogoneanu care a avut loc a doua zi după masa dela dl.Octavian Neamţu şi după arestarea dlui Neamţu care s'a produs, Vineri, adică a doua zi după arestarea Dlui Pogoneanu, am socotit că vor fi arestaţi toţi prietenii care au luat parte la masa oferită de către dl.Octavian Neamţu şi care-şi sărbătorea căsătoria D-sale. In acest moment am bănuit că pe lângă banii din casetă dl.Pogoneanu mai păstrează în ea şi alte lucruri compromiţătoare. Pentru a nu fi găsit cu această casetă asupra mea şi convins fiind că în acest caz mimeni nu va putea crede că eu nu am nimic comun cu conţinutul acelei casete, m'am gândit să mă scap de ea într'un chip oarecare. Deocamdată singura soluţie rapidă la care m'am oprit a fost să ascund această casetă. In acest scop, Vineri după amiază m'am transportat cu ea la Ploeşti unde în curtea caselor părinteşti de acolo aveam un garaj în care ţineam lucrurile gospodăreşti rămase şi pe care nu le-am putut aduce la Bucureşti. Acolo sub o masă, am depus caseta şi am aco-

perit-o cu pământ din garaj, pentru a nu fi găsită d cineva care s'ar fi întrodus în Garaj prin uşile sparte şi dărîmate ale Garajului.

Intorcându-mă la Bucureşti, am aflat că dl. Neamţu a fost pus în libertate şi a doua zi, Sâmbătă, l'am întâlnit la Fundaţie.

Cu acest prilej l'am rugat să-mi acorde o întrevedere având a-i face comunicşri confidenţiale.

Intrucât la Fundaţie era lume multă, m'a rugat să trec a doua zi, Duminică la Dsa acasă.

M'am dus a doua zi şi i-am comunicat că dl. Pogoneanu mi-adat în păstrare o casetă în care bănuesc că se află lucruri care se leagă de arestarea d-sale şi i-am comunicat hotarîrea mea de a preda această casetă. Dl.Neamţu m'a înştiinţat atunci că la Ministerul de Interne a fost anchetat de către dl.Consilier Mircea Lepădătescu pe care amândoi îl cunoşteam din timpul Serviciului Social, când D-sa a fost directorul Fundaţiei la Craiova şi că ar fi bine să-l anunţşm pe Dsa. Am rugat pe dl.Neamţu să ia legătura cu dl. Mircea Lepădătescu şi să-i comunice din partea mea că am să-i fac comunicări în legătură cu Pogoneanu. Stiu că dl.Neamţu l-a căutat la telefon în câteva rânduri pe dl. Lepădătescu, fără să-l poată găsi. Joi sau Vineri 14 sau 15 August, dl. Neamţu a fost din nou chemat la Ministerul de Interne pentru complectarea declaraţiei sale prime.

A cerut imediat să vorbească cu dl.consilier Lepădătescu pe care nu l-a putut vedea însă decât Marţi 19 August dimineaţa şi căruia i-a comunicat cererea mea de a mă primi. In aceiaşi zi pela ora 11 am primit un telefon dela dl. Lepădătescu, la Fundaţie, chemându-mă la Minister.

Am comunicat cu acest prilej dlui Lepădătescu că am asupra mea, încredinţată de către dl.Pogoneanu o casetă şi am indicat locul ùnde se află. M'am deplasat dimpreună cu d-sa la Ploeşti şi i-am predat caseta care a fost deschisă la Bucureşti cu care ocazie s'a făcut inventarierea conţinutului şi s'a încheiat cuvenitul

./.

proces de predare şi primire şi când am semnat toate actele care s'au găsit în casetă. In aceeaşi seară mi s'a dat drumul acasă urmând a trece a doua zi Miercuri 20 August la ora 13 ca să dau declaraţia cuvenită. Am venit conform înţelegerii şi dl. Lepădătescu m-a amânat până seara la ora 18 când am revenit din nou la Minister şi am făcut două declaraţii. Din aceeaşi seară am fost reţinut dimpreună cu Octavian Neamţu.

In complectare mai adaug. In ziua când am ridicat caseta a venit la mine acasă dl. Pogoneanu dimpreună cu dl. Emil Lăzărescu pe care menţionez că îl vedeam pentru a 4-a sau a 5-a oară în viaţa mea. Mi-a spus că dl. Lăzărescu lucrează la o istorie a evenimentelor dela 23 August şi căruia i-a dat nişte hârtii care spunea că îi sunt necesare la întocmirea acestei cărţi.

Dl. Lăzărescu a plecat foarte repede şi dl. Pogoneanu care a mai rămas la mine ca să trieze acest material mi-adat un plic închis pe care a doua zi dl. Lăzărescu l-a ridicat dela mine dela Fundaţie.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez propriu.

ss. N. Popescu.

2 Septemvrie 1947.

mautri-expă

151

00567

PROCES-VERBAL

Astăzi 19 August 1947.-

Noi comisar SIPOS NICOLAE din Direcția Poliției de Siguranță, constatăm că astăzi orele 13 invintând pe Dl. N.N. POPESCU domiciliat în Bucuresti str. Medic Lt. Zlătescu nr.39 și intrebându-l asupra lucrurilor care iau fost date în păstrare de către numitul VICTOR RADULESCU POGONEANU, Dl. POPESCU ne dă una casetă metalică inchisă.-

Procedând în prezența și cu încuvințarea Dlui N.N. POPESCU la desfacerea acestei casete, consemnăm următorul conținut :

1.- una bacnotă de lo dolari americani.-
2.- una bacnotă de looo franci elvețieni.-
3.- două bacnote a 5oo franci elvețieni.-
4.- sapte bacnote a o sută franci elvețieni.-
5.- două bacnote a 5o franci elvețieni.-
6.- patru bacnote a 2o franci elvețieni.-

Deci în total zece dolari americani și două mii opt sute optzeci franci elvețieni.-

7.- un pașaport diplomatic pe numele GEORGE CRETZEANU.-

8.- un pasaport diplomatic pe numele VICTOR RADULESCU POGONEANU.-

9.- Un pasaport diplomatic pe numele CECILIA SORESCU.-

1o.- una lucrare sapilografiată La ROUMANIE DEVANT LA CONFERANCE DE LA PARIX 1946 Basarabie et Bucovine du Nord, cuprinzând 91 pagini.-

11.- una lucrare tipărită La ROUMANIE DEVANT LA CONFERANCE DE LA PAIX Paris 1946 cuprinzând 147 pagini și 6 hărti.-

12.- Unalucrare OBSERVATIONS SUB LE PROJET DE TRAITZ DE PAIX LA ROUMANIE Paris Octombrie 1946 cuprinzând 31 pagini.-

.//.

13.- una lucrare cu titlul DELEGATION BESSARABIE NUE LES ROUMANIS DEVANT LE CONGRES DE LA PARIX. LA QOUESTION DE LA BESSARABIE Paris Septembrie 1919, cuprinzând 26 de pagini.-

14.- una lucrare cu titlul ASSOCIATION DES EVACUES DE LA DOBROUDJA DU SUD / QUADRILATERE/ MEMOIRE SUR LA DOBROUDJA DU SUD / QUADRULATERE / PRESENTE A LA CONFERENCE LA PAIX DE PARIS BUCAREST 1946, cuprinzând 41 pagini şi una hartă.-

15.- un memorandum in limba engleză cu date de 30 Septembrie 1946 cuprinzând 14 file .-

16.- un număr de 14 / patrusprezce/ scrisori originale.-

17.- un copie depe o scriscare semnată Gr. N.Buzesti dată Berna 3 Aprilie 1947, cuprinzând 3 file cu titlul Domnule Preşedinte.-

18.- una dare de seamă cuprinzând 6 pagini dată Paris 15 Octombrie 1946 Hotel Lancaster.-

19.- una lucrare în limba englezt cuprinzând 5 file bătute la maşină intitulată RESUME MINUTES OF THE MEETING 18 IX. 1946.-

20.- una lucrare în limba franceză bătută la maşină cuprinzând 8 file datată Bucuresti le Junr 1945.-

21.- una lucrare in limba engleză bătută la maşină cuprinzând două file datată Bucarest July 1945.-

22.- un exemplar din JOURNAL DE GENEVE cu data de 25v Septembrie 1946.-

23.- una traducere dintr'un articol cu titlul Sacul Poştal,-apărut în NEW-YORG HERALD TRIBUNE, PARIS Vineri 27b Septembrie 1946.-

24.- un comunicat al delegaţiei permanente a partidului naţional ţărănesc cu data de 24 August 1946, cuprinzând 3 file bătute la maşină.-

25.- un exemplar din declaraţiile Dlui MANIU făcute la 8 August 1946 în legăturcă cu proectul Tratatului de Pace cuprinzând 11 file.-

26.- Una scrisoare/copie/ datată Paris la 20 Septembrie 1946 în limba franceză semnată NICOLAE DIANU.-

27.- una lucrare sapilografiată în limba franceză cuprinzând trei file începând cu cuvintele La signature du traite de paix avec la Roumanie.-

28.- una lucrare cuprinzând notele stenografice a unei conferinţe ţinute de domnul Ministru EUGEN FILOTI cuprinzând 28 de pagini.-

./.

29.- una lucrare cuprinzând a doua expunere a Dlui Ministru FILOTI în 2o de pagini bătute la maşină.-

3o.- una lucrare cuprinzând expunerea Dlui Ministru ION CHRISTU în 17 pagini bătute la maşină.-

31.- una lucrare cu data Paris 31 Octombrie 1946.- cuprinzând note explicative asupra activităţii comisiunei economice a delegaţiei României la conferinţa dela Paris în 8 pagini bătute la maşină,-semnată /ss/ D.G. DANIELOPOL.-

32.- două tăieturi din ziare englezeşti cuprinzând două articole semnate ALEXANDER CRETZEANU.-

Drept care am dresat prezentul Proces-Verbal în 4 exemplare.-

Comisar

Sipoş Nicolae

Predător

Martori asistenţi.-

D E C L A R A T I E

Subsemnatul NEAMTU GH OCTAVIAN, domiciliat in Bucuresti str. Doctor Drăghescu nr. 9 de profesiune profesor secundar, indeplininâd in prezent functiunea de Director General al Fundatiei Regele Mihai I, in vârstă de 36 ani, căsătorit cu serviciul militar satisfăcut.-

Privitor la Dl VICTOR I RADULESCU POGONEANU, declar următoarele:

Cunosc pe Dl POGONEANU din Facultate unde am fost colegi, in cursul anilor de studentie m'am imprietenit cu Dl POGONEANU si am păstrat această legătură până azi.

In ultimi ani intr'cât Dsa a functionat mai mult in străinătate relatiunile noastre au mai rare, deasemenea si recent Dsa fiind suferind de picioare, iar eu fiind absolvit cu acivitatea de conducere a Institutiei Fundatia Regele Mihai I, ne+am văzut foarte rar.

Intrebat dacă vreo dată Dl POGONEANUa depozitat la mine vre'un fel de material declar că niciodată nu a depozitat la mine nici un fel de material. Este adevărat că odată, acum circa un an un an si jumătate Dl POGONEANU m'a intrebat dacă ar putea sau nu lăsa la mine câteva zile niste materiale in legătură cu 23 August 1944, actiune la care Dsa a participat in mod activ, iar eu i-am răspuns că nu pot să primesc aceasta neintelegând să am nici un amestec in vreo chestiune de acet fel.

In ziua de Miercuri 6 August 19471-am văzut pe Dl POGONEANU ultima dată ca invitat al meu la mine acasă, impreună cu sotia sa, cu ocazia primei vizite ce mi-au făcut-o după căsătoria mea ,petrecută recent si anume la 4 Iunie a.c.

./.

Nu era singurul invitat,deoarece am folosit acest prilej ca să mă achit de mai multe obligatiuni sociale pe care le aveam.

Drept care semnez această declaratie,propriu astăzi 8 August 1947.-

155

/ss/ OCTAVIAN NEAMTU

005772

156.

00573

D E C L A R A T I E

Subsemnatul NEAMTU G. OCTAVIAN, născut in Caransebes judetul Severin ,anul 1916, luna Decembrie, ziua 6, fiul Gheorghe si al Elisabetei, căsătorit cu ELENA GAVRILESCU, copii nu am, de profesiune profesor, in prezent directorul Fundatiei Regele Mihai I, serviciul militar satisfăcut, cu gradul caporal T.R., la Centrul de Instructie A.C.G., condamnat nu am fost, ultimul domiciliu Str. Drăghicescu 9, declar următoarele :

In complectarea declaratiei mele anterioare declar următoarele cu privire la intrebarea relativ la o valiză pe care am avut-o in păstrare dela Dl VICTOR POGONEANU

Când d. POGONEANU mi-a cerut să iau in păstrare unele documente in legătură cu evenimentele dela 23 August ,1944 eu am refuzat să-mi iau o asemenea răspundere.

Intr'un alt moment, si anume in epoca dinainte de căsătoria sa, când d POGONEANU si-a manifestat si dorinta de a se muta la mine pentru câtva timp, lucru pe care nu-l puteam refuza, dar asupra căruia am arătat imprejurarea că locuinta mea nu corespunde nevoilor sale, dată fiind starea sănătății sale, d. POGONEANU a venit intr'o zi la mine cu masina, a lăsat o valiză si m'a anuntat că va veni să stea totusi la mine câteva zile. Nu am intrebat ce contine valiza, care a fost depusă de sofer in Hallul locuintei mele si nici nu stiu ce continea. Am presupus că sunt lucrurile Dlui POGONEANU pentru mutarea sa la mine. După câteva zile -două sau trei- cel mult patru m'a anuntat că va ridica valiza intrucât va locui in Palatul STIRBEY, ceeace s'a si intâmplat, nu-mi amintesc dacă a ridicat personal valiza ori numai prin sofer.-

Aceasta este declaratia mea pe care o sustin si o semnez propriu.-

/ss/ OCTAVIAN NEAMTU.

15 August 1947.-

157

005774

DECLARATIE

1.- In continuarea celor arătate cu privire la convorbirea "~~Rizmmi~~ despre "Planul MARCHAL" lacererea Dvs., adaug următoarele: Concluzia pentru mine asupra acestei discutii este că după.părerea exprimată de dl.POGONEANU, cu acest prilej, comflictul intre U.R.S.S., deoparte si Anglia si America de altă parte, era "amânat", dar inevitabil.-

2.- Desăre dl.MIRCEA GRIGORESCU şi ziarul "Ecoul", inda tă după 23 August, dl POGONEANU, care urmare la demersul făcut de mine la dânsul in acest scop mi-a spus:

"Nu eu am cerut suprimarea ori suspendarea "Ecoului" (nu-mi amintesc exact cuvântul), deşi orice părere am despre MIRCEA GRIGORESCU, ci tocmai acéi care au fost în Redactia ziarului său. Dealtfel, chiar dacă a-si incerca eu să fac ceva în favoarea "Ecoului", nu cred că a-si reuşi, (dau "nu a-şi reuşi"), deoarece se opune Partidul Comunist.-"

3.- Cu ocaziunea atacului indreptat impotriva mea de dl. STEFAN IACOBESCU, functionar concediat de mine, dela Fundatia "Regele Mihai I.", si membru al P.N.T., (MANIU), m?am adresat lui POGONEANU ca să mă ajute in aceasta imprejurare in care sunt calomniat de un om pornit impotriva mea. Dl.POGONEANU mi făgăduit să vorbească in favoarea mea cu dl.BERCOVICI dela ziarul "Liberalul" si cu dl.IULIU MANIU, ca să inceteze aceasta campanie pe care şi dl.POGONEANU o considera nedreaptă.

4.- Cu ocaziunea atacurilor indreptate de "Ardealul" gata D-lui ANTON IONEL MURESANU, impotriva lui POGONEANU, am făc un demers in favoarea lui POGONEANU in următoarele imprejurări:

Mă aflam in preajma sărbătorilor Crăciunului si am fost solicitat de ziarul "Ardealul" ca si de alte gazete, să dau un interviu pentru pagina culturală, referitor la activitatea Fundatiei Regale Mihai I.,

Producându.se amintitele atacuri de presă contra lui POGONEANU când dl.GIUGIUCA, redactorul paginei "Literale" a venit să-mi ceeră răspunsurile, am declarat că nu sunt dispu

./.

să le dau din cauza din cauza atitudinii nedrepte pe care ziarul o are față de dl. POGONEANU. Dl. GIURGIUCA a declarat că va vorbi în această privință cu dl. A.I. MURESSANU, și după două-trei zile și-a anunțat la mine vizita d.A.I. MURESSANU și dl. GIURGIUCA. Am spus d-lui A.I. MURESSANU părerea mea și mi-a răspuns: "Dle NEAMTU, în această chestiune mi-au vorbit și d-nii IULIU MANIU și MIHAI POPOVICI, dar eu cred că redactorii mei au documente în sprijinul afirmațiunilor lor, deaceea cred că voi continua".

158

Ulterior, după câteva luni, când am revăzut pe dl. MURESSANU, dl. MURESSANU mi-a spus: "Ați avut dreptate în privința d-lui POGONEANU, dl. MANIU mi-a spus că are o părere foarte bună despre dânsul și că îl consideră un om perfect cinstit".

Declar, susțin, semnez.

/ss/Octavian Neamțu

15 August 1947

26 aug 1947

159

D E C L A R A T I E

005~~76~~

Subsemnatul NEAMTU G.OCTAVIAN, in continuare declar următoarele:

Inainte de a merge mai departe, amintindu-mi o întrebare pusă de D. Secretar General Bunaciu, precizez următoarele referitor la relaţiile dintre mine şi Palat.

Deşi lucrez din 1934 la Fundaţia Regela Mihai I. relaţiunile mele cu Palatul au fost extrem de rare, mai rare chiar decât era obligatoriu faţă de funcţiunea pe care o îndeplinesc din 1941 încoace. Astfel: pe timpul domniei Regelui Carol II, edică din 1934 şi până la abdicarea sa nu am vorbit cu Regele Carol II. nici o singură dată, nu am avut nici o audienţă,toate relaţiile cu Palatul erau purtate exclusiv de Prof.D.Gusti, iar in timpul absenţei sale de Emanuil Bucuţa, Ap. D.Culea sau D.G.Banu, care aveam delegaţie de suplinire; decând am fost numit ca director delegat şi apoi ca director titular (1945) am fost primit de Majestatea Sa numai de două ori, odată ca director delegat (1942 sau 1943) în audienţă comună şi cu ceilalţi directori de Fundaţii şi odată ca director titular, pentru buget în Mai 1946. Nu cunosc pe nimeni din cercurile Palatului, în afară de d.Mareşal Negel la care am fost numai în rare ocaziuni şi numai pentru chestiuni de serviciu. Tot aşa am cunoscut şi pe d.Ion Mocsonyi Stârcea când era Mareşal al Curţii M.S.Regelui, şi tot numai pentru chestiuni de serviciu; când am vorbit pentru întâia oară cu d. Mocsonyi Stârcea, chemat de Dsa, în chestiuni de serviciu,la încheierea audienţei am spus: "Daţi-mi voe să vă spun că avem câteva cunoştinţe comune: Pichi Pogoneanu,Brutus Coste,Titu Pogoneanu". Mi-a răspuns: "Da! Imi pare bine".

In cursul activităţii mele la Fundăţia Regele Mihai I. d. Mocsonyi Stârcea susţinea activitatea mea faţă de încercările D-lui D.Caracostea, care era Director General al Uniunii Fundaţiilor Regale, de a hitleriza şi activitatea noastră, cum a făcut cu Revista Fundaţiilor Regale pe care o conduce al (D.Caracostea).Aceasta a dus la legea din 13 Mai 1944, care a desfiinţat Uniunea Fundaţiilor Regale şi a contopit Fundaţia Regală pentru literatură şi artă cu Fundaţia

..//..

Regele Mihai I; această contopire a durat până la 16 Iunie 1945, când cele două Fundaţii s'au despărţit din nou.-

In prezent sunt director numai la Fundaţia Regele Mihai I.-

Continui acum povestirea făcută în declaraţia anterioară.

Ne aflăm după 23 August, 1944. Eu eram directorul Fundaţiei Regele Mihai I., care inglobase /prin legea din 13 Mai 1944) şi Fundaţia pentru literatură şi artă, şi aveam enorm de mult de lucru.-

Printre primele măsuri ce am luat a fost să schimb şi să indrept ce stricase d. Caracostea. Am redat Revistei Fundaţiilor Regale Comitetul ei de direcţie şi am încredinţat din nou redactarea ei Dlui Camil Petrescu şi Dlui Petre Comarnescu; am chemat la conducerea editurii pe d.Prof. Tudor Vianu, actualul ambasador al României la Belgrad; am reînfiinţat premiile pentru scriitorii tineri, etc. Eram absorbit de această muncă, şi o implineam cu drag.

Pichi Pogoneanu era directorul presei şi informaţiilor in Ministerul Afacerilor Străine, în care se inglobase fostul Minister al Propagandei, desfiinţat. Fundaţia Regele Mihai I. depindea de acest Minister şi de această direcţie a presei şi informaţiilor.-

Intr'o dimineaţă, prin Septembrie - Octombrie 1944, Pichi m'a chemat la el la Direcţie, care funcţiona in Palatul Ugir, şi mi-a cerut, din partea Ministerului, să demisionez din postul de director al Propagandei şi să mă dedic exclusiv Fundaţiei Regele Mihai I. Am primit aceasta cu cea mai mare bucurie; dorinţa mea era să desvolt o activitate socială şi culturală ca aceea dela Fundaţie, nu o activitate administrativă ori politică într'un departament.

Pichi Pogoneanu a mărit şi subvenţia pentru Fundaţia Regele Mihai I., subvenţie care era luată în bugetul Direcţiei Presei şi Informaţiilor din Ministerul Afacerilor Străine, situaţie, desigur, provizorie, până la trecerea noastră în bugetul Ministerului de Finanţe, unde figurăm cu subvenţii şi azi.

In această epocă Pichi era extrem de ocupat; locuia chiar la Minister, chiar în camera în care-şi avea biroul. Nu l-am prea văzut în această vreme.-

Ocaziunile în care am mers la dânsul sunt următoarele: - Odată am fost rugat să stărui pe lângă Pichi să accep-

..//..

te ca d. Alex. Bădăuţă să-şi dea demisia din Minister ca să nu fie epurat. Pichi a protestat: "Să nu vii la mine cu asemenea intervenţii. Nu vreau să ştiu de Bădăuţă. Trebue să fie epurat." Am stăruit, dar fără succes. Ulterior au intervenit pentru d. Bădăuţă şi alţii prieteni ai săi, care erau şi prietenii lui Pichi (Buzdugan, Filotti, Dragu) şi astfel, demisia lui Bădăuţă s'a acceptat.-

- Altădată, am mers la Pichi pentru ziarul "Ecoul" care urma să fie suspendat ori suprimat. Am susţinut "Ecoul" ca pe singurul ziar care, în epoca dictaturii antonesciene, a avut un ton de reţinere clară şi de pregătire a opiniei publice în vederea schimbărilor care urmau să se producă şi care prin "Mersul războiului", prin "situaţia internaţională" prin "chenarele" sale, ca şi prin articolele sale, era un ziar cu atitudine favorabilă ruperii de alianţa cu germania hitleristă. Pichi nu a primit nici această cerere a mea, pe care am repetat-o, motivând că totuşi el consideră pe Mircea Grigorescu, directorul "Ecoului", ca un om interesat şi de veniturile pe care i le aducea gazeta. "Dealtfel, a adăogat Pichi, nici nu aş putea face nimic. Suspendarea "Ecoului" nu e cerută de mine ci de N.Carandino şi de foştii redactori ai "Ecoului". Pichi făcea aluzie la d.G.Macovescu care era în comisiunea respectivă. In incheiere Pichi a adăogat : "Nici nu aş putea face nimic; se opune partidul comunist."

- Un alt demers, de astă dată telefonic, am făcut la Pichi, tot in răstimpul 1944-45, in împrejurarea următoare: un denunţ făcut impotrivă mea de nişte funcţionari concediaţi de mine dela Fundaţie, mă pusese in situaţia de a fi ridicat şi dus la Prefectura sau la lagărul dela cazarma "Tudor Vladimirescu". Am chemat pe Pichi la telefon acasă şi i-am spus situaţia în care mă aflu. Era pe vremea în care d.N.Penescu era Ministru al Afacerilor Interne. In urma demersurilor făcute de Pichi - mi-a spus că a vorbit cu d.Ministru Dămăceanu şi cu d. Bălăceanu, care era la cancelaria Palatului. In urma acestor demersuri, d.Director Manolescu (aşa cred că se numea) dela Prefectura Poliţiei a chemat la telefon pe agentul care venise la mine. Am rămas pe loc la birou, am mers după masa la Prefectură şi am dat acolo o declaraţie în care am arătat că nu am făcut nici odată, nici o politică şi mai ales că nu am fost niciodată legionar, nici măcar simpatizant.-

..//..

In vremea aceasta contact personal cu Pichi nu am prea avut; el era mereu cu cercul său de prieteni şi de colaboratori dela Ministerul Afacerilor Străine, în deosebi cu G.Niculescu-Buzeşti, Camil Demetrescu,Cecilia Sorescu,Emil Lăzărescu. Nu-mi părea curios acest lucru. Pichi avea nevoe ca să fie mereu cineva cu dânsul,din cauza stării sănătăţii sale; boala era rea,mersul tot mai defectuos şi mai greu. Socoteam că acesta e şi motivul pentru care câte unul din cei arătaţi (Camil Demetrescu, Emil Lăzărescu, Florin Roiu) adeseori rămâneau şi peste noapte la dânsul. Telefonând la Pichi îi găsiam acolo; ei răspundeau la telefon.

Am mers şi eu cu Pichi adeseori la croitor,la bărbier, după cumpărături; deasemenea, i-am imprumutat foarte-foarte des automobilul de care dispuneam la Fundaţia Regele Mihai I. Toate acestea le făceam cu drag, ca pentru un prieten bun, care are nevoe de ajutorul prietenilor săi, pe care şi el i-ar ajuta la nevoe.

Din punct de vedere politic în această vreme Pichi era in intregime alături de G.Niculescu Buzeşti,pe care-l iubea ca prieten şi îl stima ca diplomat. Ori de câte ori pomenea de G.Niculescu Buzeşti spunea: "Este un om foarte bine". Deasemenea, cred că se vedea in această epocă cu D.C.Vişoianu şi Pavel Rădulescu. Stiu aceasta,adică pot afirma aceasta, bazat pe faptul că uneori când îmi cerea maşina şi eu nu eram în situaţia de a i-o putea da imediat,spunea: "Fă cumva,fiindcă trebue să-l văd neapărat pe Vişoianu" sau altădată, "trebue să merg neapărat la Pavel."

Nu mi-a spus nici odată ce anume vorbeşte cu ei; odată, doar l-am rugat să-i vorbească despre mine lui Pavel Rădulescu, despre care auzisem că este în termeni foarte amicali cu d.Mareşal Negel, ca d.Mareşal Negel să nu dea crezare tuturor denunţurilor ce se fac impotriva mea de funcţionarii concediaţi de mine.

La 16 Iunie 1945,am fost numit director titular al Fundaţiei Regele Mihai I. Numirea mea s'a făcut la propunerea D-lui Ministru Lucreţiu Pătrăşcanu, de care depinde,conform legii, Fundaţia Regele Mihai I. Nu cunoşteam personal pe d. Ministru Pătrăşcanu; l-am cunoscut personal abia după ce am fost numit. Cred că d.Ministru Pătrăşcanu mă cunoştea dela prietenii comuni Dş.Lena Constanţe şi d.H.Brauner şi cred că numirea mea îşi avea justificarea in imprejurăril ca cele

următoare: atitudinea mea clară din timpul dictaturilor, cu care nu am simpatizat; ajutorul dat de mine multor oameni de stânga cunoscuţi, ajutor dat fără ezitare şi cu riscuri mari personale din partea mea: am intervenit pentru Traian Selmaru, am ajutat pe G.Ivaşcu, am ajutat mult pe Aurel Bauh, am făcut servicii mari inginerului V.Borsan, membru de partid, am avut în trecut (1934-1935) o ~~activitate~~atitudine neşovăitoare în chestiuni care priveau pe H.Brauner şi l-am ajutat într'o împrejurare foarte grea în vara 1944; m'am oferit să iau sub adăpostirea mea un membruu marcant al partidului comunist, al cărui nume nu mi s'a comunicat şi nici nu am insistat să mi se comunice (Solicitarea mi s'a făcut prin d.ing.H.Zilber în 1944 primăvara); nu am hitlerizat în nici un fek Fundaţia Regele Mihai I; am rostit cuvântarea dela Craiova, manifestare clară în favoarea M.S.Regelui, care simboliza pentru toată lumea opunerea faţă de hitlerism; munca devotată şi consacrată exclusiv Fundaţiei Regele Mihai I., adică satelor şi ţărănimii şi dusă într'un spirit democratic şi progresist; ajutorul dat unor oameni orientaţi spre stânga, precum Stanciu Stoian, Ion Berca, Iorgu Stoian, etc.etc.- ceiace reprezenta un stat de serviciu bogat şi clar, şi la care se poate adăoga scrisul meu la "Timpul" şi "Ecoul", sau ajutorul dat în timpul legionarilor Dlui Prof, Tudor Vianu, şi alte multe fapte, pe care mi-e greu să le amintesc, fiindcă nu le-am făcut cu gândul să le citez vreodată şi nici nu credeam că voi ajunge in situaţia de a le pomeni in apărarea mea.-

Am fost foarte bucuros de numirea ce mi s'a făcut; ea insemna oentru mine implinirea unei aspiraţii de muncă. ~~Fap~~ Faptul că ea mi s'a făcut de guvernul democratic al epocei de după 6 Martie 1945 constituia pentru mine o obligaţie morală, pe care am înţeles s'a respect.-

Si am lucrat in acest spirit. Nu am lăsat să pătrundă în lucrările Fundaţiei nici un ţară, nici în provincie, nimic impotriva guvernului şi am luptat cu tact, cu răbdare, dar continuu să aduc această activitate, aşa de răspândită pe toată suprafaţa ţării, spre linia cerută de vremuri şi de guvernul ţării. Nu este o muncă uşoară să realizez această lucrare, într'o activitate care inglobează sute de preoţi, învăţători, ţărani şi chiar unii, pe care Fundaţia este nevoită să-i primească aşa cum sunt şi cărora trebue să le comunice ţelurile ei şi spiritul ei. Pot afimra însă

că s'a făcut enorm în acest sens şi că eu eram pe acest drum. Unde au fost ezitări sau greşeli din partea mea, aceasta nu pornea din alt motiv decât grija de a nu strica o operă în care mai ales tactul şi răbdarea puteau fi utile.-

Programul de editură pe care l-am întocmit cu d. Tudor Vianu a fost prezidat şi el de acest spirit.- La conlucrarea organismelor judeţene ale Fundaţiei au fost aleşi pretutindeni domnii prefecţi ai judeţelor, iar din partea Fundaţiei am păstrat la conducerea treburilor judeţene numai oameni cu care domnii prefecţi erau dispuşi să lucreze; în foarte multe cazuri domnii prefecţi au păstrat chiar pe vechii colaboratorii ai Fundaţiei, fiindcă nu li s'au putut imputa greşeli impotriva spiritului progresist şi democratic.

In acest spirit lucram şi în această atmosferă clară, orientată în sensul regimului democratic, când s'a produs faptul de care sunt învinovăţit azi, fără să am nici o vină, fiindcă Pichi nu mi-a spus ce face, ci m'a pus într'o situaţie rea:

Intr'o convorbire, pe care o situez în toamna din 1945, Pichi mi-a spus că el crede că va avea o perchiziţie şi că ar vrea să pună în siguranţă unele materiale privind actul dela 23 August şi că s'a gândit că le lasă câteva zile la mine. "Poate - a spus Pichi - odată voi scrie şi eu cu Buzeşti o istorie a lui 23 August şi atunci aş vrea ca aceste documente să fie la noi". I-am răspuns că nu cred nimerit să aducă acest material la mine şi i-am arătat că eu însumi - după cum, dealtfel, ştia - am avut perchiziţii (în legătură cu nişte pretinse materiale de captură germană, ce s'ar afla la mine; lucrul s'a dovedit a nu fi adevărat), şi sûnt mereu denunţat de funcţionarii concediaţi.

Atunci Pichi a zis că "dacă va putea (el Pichi) nu-l va aduce la mine. Totuşi, după câteva zile dela această convorbire, Pichi a venit la mine cu maşina sa, nu s'a dat jos, am eşit eu la el în Stradă şi mi-a spus că vrea să lase un geamantan la mine. Geamantanul a fost dat jos din maşină de şofer (Stefan), căruia i-am spus să-l pună în hall-ul locuinţei mele din Str.Dr.Drăghicescu, 9, unde ne aflam, şi unde locuesc şi azi.-

Asupra datei când s'au petrecut cele de mai sus am avut unele ezitări, în cursul declaraţiilor mele; ele au următoarea explicaţie: dacă nu s'ar fi produs cele ce s'au

intâmplat cu Pichi, nu m'aş fi gândit poate nici odată la această chestiune, care nu era prezentă in nici un fel în memoria mea, in cursul discuţiunilor cu D. Consilieri Rădescu am putut rectifica data şi modul cum s'au petrecut lucrurile.

Resping însă in mod hotărât şi acum afirmaţia lui Pichi despre faptul că eu aş fi cunoscut vreodată conţinutul valizei ce a lăsat la mine. Afirm în mod clar că nici odată nu am cunoscut conţinutul valizei lăsate de Pichi la mine, nici măcar din spusele lui Pichi,necum din văzute; valiza a rămas acolo unde a fost pusă de şofer,până când a fost ridicată,după câteva zile,tot de şofer.

Nu ştiam care este activitatea lui Pichi în această epocă, după plecarea lui din Ministerul Afacerilor Străine. Cum am arătat, el în această vreme el era în contact permanent mai ales cu colaboratorii săi din Minister. In toată epocă dela 1945 toamna şi până în prezent, ocaziunile în care eu m'am văzut cu el au fost rare, iar in ultimul timp, din toamnă 1946 şi până azi chiar foarte rare, din imposibilitatea de a comunica: nici eu nici el numai aveam maşini, iar distanţa dintre noi foarte mare - eu stau în Cotroceni la Scoala de răszboiu,iar el în Parcul Jianu şi în Parcul Filipescu.-

Totuşi, ca fapte care, în lumina celor ce le cunosc azi ar putea avea o semnificaţie, relatez următoarele,fără să am certitudinea că voi fi în stare să le pun în ordine cronologică, dar relatările vor fi exacte:

- După conferinţa de pace, când s'a întors delegaţia de experţi, Pichi mi-a spus că ar dori să vadă pe D.H. Zilber şi pe d. Golopenţia,care făcuseră parte din tehnicienii delegaţiei române şi care sunt prieteni ai noştri. Atunci am convocat la mine la masă pe cei arătaţi, precum şi pe d.H. Brauner, cred că şi pe d.D.Georgescu dela Institutul de Statistică. Masa a decurs amical, fără discuţiuni politice.Despre Paris s'a vorbit în general d.Zilber elogiind contribuţia D-lui Golopenţia,iar d.Golopenţia spunând cuvinte foarte bune despre activitatea D-lui Zilber. Nu ştiu dacă în particular Pichi le-a cerut şi alte informaţiuni despre lucruri sai persoane.-

In toamna 1946 - iarăşi spun data după memoriul şi dacă cercetările vor dovedi că a fost în alt moment rog să fiu crezut că nu am avut intenţia de a nu spune lucrurile exact - in toamna 1946 aşadar, am fost anunţat, într'o dimi-

neaţă, de Dş. Sorescu actuala doamnă Victor Pogoneanu, că Pichi va veni după masa la mine. Nici odată Pichi nu s'a anunţat in acest mod la mine; obicnuit telefonic, dş.Sorescu nu fusese nici odată la mine, în nici o chestiune.

După masa Pichi a venit la mine. Am deschis eu, căci servitoare nu aveam. L-am primi şi mi-a spus că a venit la mine nu atât pentru mine ci pentru că are de discutat nişte chestiuni de afaceri cu d.Jon Mocsonyi Stârcea, care nu voia să-l viziteze acasă şi atunci al (Pichi) s'a gândit să vie la mine. Mi-a părut ciudată chestiunea, dar nu am cerut explicaţii. Curând a sunat cineva şi au sosit, pe rând,mi se pare,d.Ing.Radu Buzeşti şi D.Camil Demetrescu. Cred că pe d. Inginer Buzeşti l-am cunoscut atunci, primindu-l la uşă. Apoi am văzut trecând pe stradă pe d. Stârcea, cu dş.Sorescu, am eşit în stradă şi i-am strigat (Allo!Allo! Aici!) au intrat, am schimbat câteva vorbe convenţionale şi apoi Pichi mi-a cerut să pun patefonul (pickupp), mi-a spus că dânşii doresc să discute nişte chestiuni care nu mă privesc, anume afaceri şi că mă roagă să nu mă supăr, dar să-i las singuri, să inchid uşa şi să stau în cealaltă cameră cu Dş.Sorescu. Nimic din toate acestea nu-mi convenea,dar eram pus în faţa unui fapt implinit. Am luat în celelalte cameră cu Dş.Sorescu am jucat cărţi. Nu ştiu ce s'a discutat; nu am auzit nici o singură vorbă. Inainte de a pleca dela mine, am fost chemaţi înăuntru eu şi dş.Sorescu; le-am oferit câte o felie de cozonac; s'au schimbat iarăşi câteva vorbe convenţionale şi au plecat.

A doua zi dimineaţa am fost vizitat de cineva care spunea că vine dela circumscripţie pentru fişa de imobil; nu aveam fişa de imobil, deoarece proprietarul nu era acasă. Dar cel care venise s'a mulţumit să ştie cine stă la parter, adică era vorba despre mine. Am pus aceasta în legătură cu vizita din ajun a lui Pichi.-

Faptul acesta m'a speriat, dar m'a şi bucurat deoarece aveam un motiv temeinic ca să-i pun în vedere lui Pichi să nu mai facă aşa ceva, fiindcă nu voiam să dau ocazia la nici un fel de suspiciuni pe seama mea. Deacea, telefonic am chemat la mine la birou pe d.Camil Demetrescu şi l-am rugat să pună în vedere lui Pichi toate acestea,ca să nu mi se creeze,fără motiv, o situaţie neplăcută. "Nu ştiu

..//..

ce vorbiţi şi ce discutaţi - am spus - şi nici nu mă priveşte. Cred că sunt prostii. Dar modul acesta de a proceda dă de bănuit şi ne vreua să am neplăceri". d.Camil Demetrescu a răspuns: "Am să-i comunic lui Pichi, dar să ştii că nu ai nici un motiv de îngrijorare, nu e nimic nepermis (sau compromiţător, nu reţin exact termenul folosit de d.Camil Demetrescu)".

Totuşi, Pichi a repetat această întâlnire a sa cu cei arătaţi în ziua următoare, sau după o zi, nu ştiu exact. Nici de astădată nu am asistat nici o clipă la convorbiri. Mai mult, de astădată, ca să nu fiu deranjat de sgomotul pickuppului am cerut voe proprietarului să stau într'o garsonieră liberă a sa, situată tot la parter, dar despărţită printr'un hall şi două uşi de locuinţa mea.- La plecare i-am condus până la poartă şi ne-am despărţit, fără cea mai mică aluzie la ceeace au vorbit.-

Repetarea acestui lucru care nu mi-a plăcut m'a indispus şi m'a îngrijorat. Deaceea, am rugat pe prietenul nostru comun d.N.N.Popescu să-i comunice lui Pichi părerea mea că eu nu am voe să accept asemenea vizite şi că îl rog să nu mă mai pună în asemenea situaţii, deşi - aşa cum spunea Pichi - este vorba de afaceri comerciale ale D-lui Ion Stârcea - Mocsonyi şi de nimic altceva. Nu ştiu dacă d.Popescu a transmis sau nu acestea, dar nici o asemenea vizită nu s'a mai repetat.

Dealtfel, şi din cauza comunicaţiilor grele nu ne-am mai văzut decât rar.

După mutarea sa în Palatul Stirbey Pichi m'a chemat odată la el.

Reamintesc aici că, la un moment dat şi anume prin vara-toamna lui 1946, când lui Pichi i s'a rechiziţionat o cameră, el a luat hotărârea, împreună cu familia sa să se mute în Str.Arh.Louis Blank, la unchiul său, şi să închirieze casa din Parcul Jianu. Atunci, Pichi mă rugase ca, pentru un timp, să-l adăpostesc la mine. Fără să-l refuz - ceeace dată fiind prietenia dintre noi, nu aş fi putut face în niciun caz, i-am arătat că locuinţa mea nu este convenabilă pentru el care are nevoe de atâtea îngrijiri.

Ulterior m'a anunţat că nu mai e nevoe să facă apel la mine, deoarece va locui în Palatul Stirbey, unde va fi găzduit de d.Niculescu-Buzeşti.-

Acolo m'a chemat într'o dimineaţă şi mi-a spus că s s'a logodit şi se va căsători cu Dş.Sorescu. I-am spus că mă

bucură aceasta şi că sunt sigur că viaţa de om căsătorit îi va face bine.-

Curând după aceasta s'a căsătorit. Am asistat la căsătorie în casa prietenului nostru comun d.Dr.Dorin Iliesc

După câteva zile m'a chemat Picki din nou şi mi-a spus că doreşte să se sfătuiască cu mine cu privire la situaţia lui materială. Imi dădeam seama că are greutăţi materiale. Am crezut că doreşte să-i ofer un post la Fundaţie. Mi-a spus că nici nu se gândeşte la aşa ceva, ca nucumva să-m cauzeze greutăţi, el fiind o persoană cunoscută ca ostilă Guvernului şi dată fiind prietenia lui cu d.Niculescu Buzeşti. Am mai propus să roage pe d.Pavel Rădulescu, sau pe d.Creţeanu dela Banca Românească, pe care ştiam că-i cunoaşte, ori pe d.Vişoianu, dar mi-a spus că se jenează să le ceară un asemenea serviciu şi că poate va obţine un post în cadrul intreprinderilor D-lui Ion Mocsonyi Stârcea, ceeace cred că s'a şi realizat, fiindcă ulterior m'a rugat să stărui pe lângă prietenul nostru d.Ing.Zilber să se aprobe cererea de împrumut prezentată la CEC de d.Stârcea. "Spune-i a spus Pichi - că îmi face mie un serviciu dacă se aprobă împrumutul acesta". Data fiind situaţia sănătăţii lui Pichi toţi căutam să-l ajutăm şi ne părea rău că se încăpăţinează intr'o atitudine de opoziţie fără nici un rost şi fără nici o justificare.

Apoi l-am revăzut înainte de a pleca şi el şi eu în vacanţa de Crăciun. Eş pleca împreună cu soţia sa la Bulci la d.Stârcea, eu la Caransebeş la tatăl şi la sora mea. Pichi m'a chemat ca să-mi ceară maşina pentru gară.

La intoarcerea din vacanţă l-am văzut din nou; era bine dispus, sănătatea se ameliorase; stătea la sora lui şi la unchiul său in Str.Arh.Lonis Blank,19. Ne-am bucurat mult că arată bine şi am comunicat aceasta şi prietenilor comuni, ocazional, Dlui Golopenţia,Brauner, N.N.Popescu.

In Str.Arh.Lonis Blank,ne-am văzut rar. Eu eram extrem de ocupat la birou,nu aveam mijloc de transport şi eram foarte preocupat de problemele vieţii mele personale, fiind în pragul căsătoriei. Căsătoria mea s'a petrecut în condiţiuni grele,deacea acest fapt mi-a reţinut luni de zile toată atenţiunea. La 4 Iunie 1947 m'am căsătorit;apoi la 30 Iunie,1947 mi-am trecut doctoratul în filosofie.

Aceste două acte mi-au ocupat toată viaţa şi toate preocupările în tot cursul anului 1946/1947.

..//..

După căsătorie şi după doctorat Pichi m'a chemat adeseori la telefon, dorind să ne vedem. Am avut conversaţii de ordin amical, fără discuţiuni de ordin politic. El ştia că eu am mers tot mai mult pe linia legăturilor tot mai adânci cu Guvernul, iar eu ştiam că el se află în opoziţie cu Guvernul, deaceea, şi unul şi altul am evitat subiectele de natură a sublinia deosebirile dintre noi.

Amintesc din ocaziunile în care am văzut pe Pichi în cursul verii şi primăverii 1947, următoarele:

Odată am mers eu la el ca să-l vizitez la întoarcerea din vacanţa de Crăciun, fără conversaţii politice;

Odată m'a chemat el ca să mă roage să intervin, prin prietenul nostru d. H. Brauner, cu d. Av. Pop să fie primit de către d. Ministru Pătrăşcanu, privitor la o nedreptate care se făcea unui client al D-lui Av. Pop;

Altădată m'a chemat ca să intervin în favoarea nepoatei sale, fiica sorei lui Pichi, Viorica, ce se află la studii în Elveţia, ca să se bucure de avantajul de schimb acordat studenţilor români din străinătate. In această chestiune Pichi m'a chemat de multe ori la telefon şi cred de două trei ori la el acasă. Vizitele mele erau foarte scurte.-

Altădată am fost invitat de Sora lui Pichi, Dna Anina Rădulsecu Pogoneanu, la o după masă literară, cu mulţi invitaţi, unde s'au cetit poezii. Erau de faţă: Pichi, Anina, Lia Pogoneanu-mâm, Sisi Pogoneanu, Ana Gherghinescu-Vania, o poetă şi traducătoare italiană, Gicu Barbul, Sandu Tzigara Samurcaş, o vară a lui Pichi, soră cu d. Mitica Popescu, etc.

Intr'o altă ocaziune, am mers eu la Pichi spre a-l ruga ca, dacă cunoaşte pe cineva, să intervie pentru mine la Soc. de Asigurări "Naţionala" sau la Banca Românească (de care depinde Soc. Naţională), ca să primesc un post acolo, leafa modestă dela Fundaţie fiindu-mi insuficientă, cum sunt acum căsătorit.-

Precizez că postul mi-a fost propus de d. Mihai Pop, director la fabrica de ciment Fieni, prieten al meu; şi deasemenea, precizez că, prin prietenul meu d. H. Brauner; am cerut şi am primit încuviinţarea d-lui Ministru Pătrăşcanu, ca să pot funcţiona şi acolo.

Pichi mi-a spus că va interveni ocazional la d. George Creţianu şi apoi mi-a telefonat şi mai târziu mi-a spus şi verbal că a vorbit şi crede că voi primi postul so-

..//..

licitat. In epoca în care s'a produs deţinerea mea, urma ca eu să fac, în acest scop, un stagiu de practică la Soc.de Asigurări "Agricola".

In această epocă (primăvara 1946 şi vara 1947) la Pichi întâlneam în mod obicinuit pe : Camil Demetrescu, Florin Roiu, Dali Georgescu, de două ori pe Rici Rillard, odată pe d. Gicu Barbuli de trei sau patru ori pe d.Inginer Budeşt odată pleca dela Pichi, în momentul în care am sosit eu la Pichi, d.Melboarne dela misiunea americană; de câteva ori pe d.Av.Dorin Iliescu, odată sau de două ori pe d.Av.Pop, chemat de Pichi în legătură cu rechiziţionarea casei lui din Parcul Jianu, chestiune care a determinat atunci şi chemarea mea la el.

In prezenţa mea ei nu au discutat politică nici odată. Dealtfel, în general, ori eu plecam când veneau ei, ori ei plecau la sosirea mea. Incidental ei pomeneau despre chestiuni de serviciu, despre oameni şi colegi din Ministerul de Externe pe care nu-i cunosc, chestiuni indiferente, la care nu eram atent, şi la care nu participam.

Din această vreme reţin unele afirmaţiuni ale lui Pichi care învederează unele poziţii politice ale lui, fără a putea preciza când anume au fost pronunţate; când îmi amintesc de martorii conversaţiilor le voi cita.

Când l-am întrebat odată dacă face parte din Partidul Naţional-Ţărănesc (Maniu) mi-a spus că nu, dar că el (Pichi) preţueşte mult pe d.Maniu pe care-l consideră un om politic de seamă. Deasemenea, a adăogat, că faptul că d.Niculescu Buzeşti s'a înscris nu înseamnă că este şi el înscris. "De altfel, a adăogat râzând, ce mă mai întrebi ? Sti că eu nu fac politică".

Altădată, după plecarea lui din Ministerul Afacerilor Externe, mi-a spus că a avut o conversaţie cu d.Tătărăscu în care i-a comunicat părerile sale politice deosebite de ale D-lui Tătărescu.

Discuţia am deschis-o eu, întrebându-l de ce a plecat din Minister şi spunându-i că eu cred că era mai bine să rămână la cariera lui şi să lucreze în cadrul regimului şi cu Guvernul.

Nu mi-a relatat conversaţia în amănunt, mi-a spus doar că a spus dlui Tătărescu că el (Pichi) e deacord să rămână în Minister, dar că nu înţelege să-şi schimbe părerile

..//..

politice pe care d.Tătărescu le cunoaşte. Mi-a mai spus că apoi şi-a adunat colaboratorii şi le-a comunicat că va pleca. Am spus: "Crezi că mai era nevoe şi de asta? De ce să ai un ae aer provocator?" Pichi a răspuns că el aşa înţelege să procedeze.

Am considerat că,încăodată,Pichi "îşi dă importanţă" şi că bravează numai de dragul de a face frăudă.-

Altădată, aceasta în mai multe ocaziuni,când întâmplător era vorba de chestiuni politice,Pichi îşi exprima convingerea că un conflict între puterile Anglo-Americane şi U.R.S.S. va isbucni în mod cert. In aceste ocaziuni Pichi preciza chiar şi date,după el,probabile când ar fi să se producă conflictul: primăvara spunea - "până în vară", vara spunea "până în toamnă", etc.-

Cred că a fost ultima noastră convorbire (Luni sau Marţi) înainte de arestarea lui, adică la 4 sau 5 August,1947 Eram la el, unde se afla şi d-rul Tiberiu Ionescu. Provocat d Drul Tiberiu Ionescu,Pichi a spus că el rămâne convins că vom avea conflict şi că este inevitabil conflictul,dar că discuţiunile ocazionate de Planul Marschall au darul să mai amâne acest conflict inevitabil.

Atunci am combătut punctul său de vedere,spunându-i că face foarte rău că se agaţă de asemenea idei, în loc să lucreze constructiv aşa cum ar putea-o face cu darurile şi pregătirea sa, i-am spus că toate aceste agitaţii politice provocate de d.Maniu sunt un rău pentru ţară şi pentru oameni care se pierd în închisori,în loc să lucreze; i-am spus că ţara are nevoe de oameni cu adevărat capabili pentru muncă, nu pentru agitaţii sterile; şi am mai spus că "d.Maniu nu avea decât să-şi facă singur cu o dactilografă protestele,şi trebuia să lase oamenii în pace".

Mi-a răspuns că nici nu mai discută cu mine,că am adoptat limbajul "Scânteii" şi că el nu-i de părerea mea,care mă conduc - a zis el - după proverbul "capul plecat,sabia nu-l tae".

Când era vorba despre conflictul care "se va produce" dar nu se producea, Pichi o punea ori pe seama pregătirilor anglo-americane neîncheiate de ordin militar,ori pe seama curentelor de opinie,încă deosebite,din U.S.A; spunea că opinia publică americană are o evoluţie lentă,dar că el e convins că se merge spre conflict.-

..//..

005388 171

In politca internă Picki protesta impotriva a ceace el considera tendinţă ~~xxxxxxxx~~ partidului comunist de a decide in toate chestiunile, de orice ordin fără a ţine seama de alte opini

Pe această linie de gândire şi atitudine politică se afla Pick. Lucruri mai precise nu pot comunica fiindcă lucruri mai precise nu cunosc, àceste chestiuni nu intrau in ordinea prec cupărilor mele si nici nu am căutat să le cunosc mai deaproape.-

Cred că atitudinea lui Picki are, asa cum am caracterizat-o şi in fata Dlui secretar general BUNACIU, următoarele caractere şi următoarea ~~xxxxxxx~~ cazalitate ;

- Credinţa lui Pici in rostul " Carieri" si al oamenilor din carieră ca să cpnducă ; deaceea si grupul de oameni cu care a rămas legat in dtoàtă activitatea lui ;

- formaţia lui Pichi de democraţie genevează " spiritu genevei" care l-a legat de ceeace azi se numeste " democraţie de tip occidental ".-

Ataşamentul lui prieten faţă de G. NiculescuBBuzesti pe care a inteles săăl reprezinte şi in lipsa acestuia dinaTară;

- adaug si faptul psihologic că, după 23 August, după ce a avut un rol in acest act, Pichi se considerea ca obligat să rămână in luptă politică şi să reprezinte puteri proprii.-

Niciodată nu am crezut că politica pe care o face Pichi il va duce la acte care să-l aducă in fata justiţiei. Când combăteam ceeace făcea o făceam cu respectul că, un om capabil se iroseste intr'o agitaţie necontructivă, in vizite si conversatii, in loc să producă in cadrul nei activităţi constructive.-

Nu am avut nici un amestec, niciodată in nimic din ceace a făcut şi nici nu am dorit să am. I-am arătat lui Pichi preietenie, fără nici un angajament sau orientare politică de felul celei practicată de el.-

Am mers pe o linie de muncă pozitivă, loaial si corect faţă de regimul care mi-a incredintat un post de lucru si am înţeles şi înţeleg să adâncesc această legătură, fără nici un echivoc, dorind să muncescc cinstit şi corect, acolo unde voi fi pu aşa cum am declarat Dlui Secretar General Bunaciu.-

Ar fi nedrept să fiu aruncat intr'o tabără cu care nu am avut deaface si in care nu am ce căuta ; doresc să-mi inchin viaţa şi munca, poporului pe care l-am slujit şi până acum in mod devotat, cinstit si cu respectarea legilor Tării.-

Aceasta imi este declaratia pe care o sustin si o semnz propriu.-

/ss/ Neamtu Octavian

26 August 1947,

27 aug 1947

1/

173

00590

DECLARATIE

Subsemnatul Neamţu Octavian, în continuare declar următoarele :

Faţă de precizările cerute de Dl. Consilier Rădescu, privitor la cuprinsul declaraţiunilor mele anterioare, adaug următoarele :

-Privitor la atitudinea lui Pichi Pogoneanu faţă de guvern, ea era o atitudine de desaprobare, Pichi considera guvernul ca aservit sovietelor " Tu nu vezi că nu se face nimic decât aşa cum cer ruşii" zicea el, în acest mod el manifesta ostilitatea sa faţă de guvern. Sănătescu au greşit în politică lăsând posibilitate partidului comunist să ia rol conducător în politică. " A fost o alegere greşită" spunea Pichi despre generalul Sănătescu. Am comunicat acest Dlui Secretar General BUNACIU.-

- Ca şi în epoca dinainte de 23 August, Pichi manifesta adeseori un aer " misterios" al omului care ştie mai mult decât spune, şi care nu poate spune tot ce ştie. In discuţiuni zicea : " Am eu informaţiunile mele " " Stiu eu mai bine " Consideram că prin aceasta ori face aluzie la publicaţii străine din care se informează, ori la oamenii cu care se vede şi cu care discută. Primea regulat buletinele " Rador" rezervat. Nici pe acestea nu am avut curiozitatea să le citesc la dânsul sau în altă parte. Acest aer misterios era accentuat în deosebi în ultima vreme. Deasemenea, în ultima vreme manifesta, ca şi după 23 August, o anumită rigiditate sau intoleranţă, caracteristică lui, dar accentuată acum, faţă de oameni şi situaţii . Am comunicat aceasta Dlui Secretar General Bunaciu.-

- In ce priveşte ideia conflictului între puterile anglo-americane şi U.R.S.S., în ultima fază, această idee apărea la Pichi nu numai ca o concluzie bazată pe o judecată politică a lui, dar şi ca o idee de care se agăţa ca de o nevoie sufletească.

./.

Această idee apărea ca o certitudine pe care Pichi şi ă făurise pentru sine. Nu pot câte cazuri, ceace afirmasem este o judecată a mea asupra lui Pichi, la care m'am gândit în ultima vreme, cu regretul că se iroseşte intr'o atitudine negativă şi ale cărui opinii mi le-au trecut prin memorie şi le-am judecat în lumina cunoştinţei mele despre Pichi." Nu se poate să nu se producă acest conflict. Poate să fie in execuţie, doar dacă el se va produce "- zicea el cu hotărâre.-

- Stiu că Pichi se vedea cu străină, l-am auzit spunând : " Am luat masa la club / Prietenii Naţiunilor Unite / cu un străin, sau cu nişte străini" Nu am intrebat cu cine. Altă l-am auzit spunând : " Am luat masa cu Elisabet Burkor / aşa cred că se numea/ o ziaristă americană " - sau " Nu pot mâine seară, iau masa cu Elisabeth Bertkor ". Se deducea dintre asta că Pichi se vede cu străină şi considerau că aşa este şi una din modurile sale de a se informa in politică.

- Stiam, deasemenea, că primeşte ştiri dela prietenii săi din străinătate. Eram convins că le primeşte prin fratele său Titu, care se află în Elveţia. Când îl întrebam dacă mai are ştiri dela Titu sau dela Brutus Coste, îmi răspundea simplu : " De am mai primit unele veşti bune " - sau " Nu mai am nici-o veste" ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Intrebările mele priveau viaţa personală şi sănătatea acestor cunoscuţi ai mei, nu chestiuni politice.- Nu l-am intrebat pe Pichi cum primeşte aceste veşti, adică pe ce cale le primeşte.

M'am intebat insă eu şi am socotit că le primeşte pe calea curierului Ministerului de Externe, in care Pichi urmărea atâţia prieteni. Am comunicat aceasta in convorbirea avută cu Dl Secretar General Bunaciu.- Aceasta imi este declaraţia pe care o susţin şi pe care o semnez propriu.

/ss/ Neamtu Octavian

27 August 1947.-

175

00592

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Neamtu Octavian, in complectarea Declaraţiilor mele referitoare şi la intrebarea Dlui Consilier Lepădătescu declar următoarele :

Pentru Dl. Pogoneanu ideea conflictului intre U.R.S.S. si puterile anglo-americane apărea, in prima fază a vederilor lui, ca o concluzie logică a raporturilor dintre aceste puteri. Intr'o fază, recentă, această idee era pentru D. Pogoneanu mai mult decât o deducţie logică a judecăţii ce el făcea asupra situaţiei politice să ea apărea ca o idee care era necesară Dlui Pogoneanu in insă şi judecata lui, generală, in asa măsură că ea era cheia opiniilor lui politice : " Nu se poate ca acest conflict să nu se producă. Nu se produce acum, se va produce in toamnă, sau la primăvara, dar el se va produce.-

Aceasta imi este declaratia pe care o sustin si o semnez propriu.-

/ss/ Octavian Neamţu.-

1 Septembrie 1947.-

176

00593

ROMÂNIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI

DIRECȚIUNEA CORPUL DETECTIVILOR

Nr. 15075/1947

Nr. 1932
7. Aug. 1947

SE AUTORIZA PERCHEZITIA
Judecător de Instrucție Militar
Magistrat,
Manta

Avem onoare a vă ruga să binevoiţi a aproba efectuarea unei percheziţii domiciliare, la locuinţa numitului Neamtu Octavian din Bucuresti str. Dr. Draghescu Nr. 9, unde suntem informaţi că se găseşte material ce interesează siguranţa Statului.-

SEFUL CORPULUI DETECTIVILOR
Inspector Gl. de Politie
Nicolau

Cd. Nr. 204. — Impr. „Văcărești"

177

00594

Tomişoti 8 VIII 947
Dlui Popescu
Ofiţer

Proces-Verbal de percheziţie domiciliară

- Făcut, astăzi 8. August. 1947.- la Bucureşti.
- Noi, Pompilian C. Alexandru, comisar în Direcţiunea Poliţiei de Siguranţă, Brigada Mobilă.-
- Având în vedere delegaţia dată nouă de Dl. Şef al Brigăzii Mobile, de a efectua o percheziţie domiciliară la locuinţa Dlui Neamtu Octavian, domiciliat în Bucureşti, Str. Dr. Drăghiescu No. 9 - ap. 1.- în scopul aflării de material ce interesează ordinea şi Siguranţa Statului.-
- Având în vedere ordinul Parchetului Tribunalului Militar al Reg. II. Bucureşti, No. 15075/947. pus în regulă pe adresa No. 1932 - din 7. August 1947.-
- Astăzi, data de mai sus, constatăm prin prezentul proces-verbal că, transportându-ne în Bucureşti, strada Dr. Drăghiescu No. 9. la apart. No. 1, am găsit prezent pe Dl. Octavian Neamtu şi Dna Elena Neamtu, cărora arătându-le calitatea şi scopul venirei noastre, ne-a încuviinţat efectuarea unei percheziţii domiciliare a locuinţei şi al cărui rezultat a dus la găsirea de material ce interesează ordinea şi Siguranţa Statului.
- Materialul a fost ridicat şi transportat la sediul Brigăzii Mobile, pentru triere.-
- Percheziţia s'a efectuat în baza formelor legale dela orele 6.05, până la orele 8.; de faţă fiind Dl. şi Dna Neamtu.-
- Nu au fost ridicate, sume de bani, bijuterii, obiecte de valoare, sau obiecte casnice.-
- Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal, spre cele legale.-

Comisar:

Asistenţi:

178.

005597

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CONSTANTIN TINCU, consul în Ministerul Afacerilor Străine cu serviciul la Subdivizierul Vizelor domiciliat în str. Aviator Mircea Zorileanu 86, născut în București 9 Iunie 1908 declar următoarele:

1.- Sunt funcționar în M. Af. Străine din anul 1938, am intrat cu gradul de șef de birou prin transferare dela Ministerul de Finanțe, am lucrat la Dir. Contabilității din Ministerul Afacerilor Străine obținând între timp gradul de șef se secție la 1 Aprilie 1943 am fost numit pe lângă Leg Română din Budapesta funcționar în gradul de șef se secție ; pe data de 1 Mai 1943 am fost trecut în corpul Consulilor în gradul de Consul II rămânând în post la Budapesta până la data de 23 August 1944, când am fost internați la început de către unguri iar apoi în Decembrie 1944, am fost duși în Germania/tot personalul Legației Române din Budapesta, precum și funcționații și personalul foștelor Consulate Române dela Cluj și Oradea circa 100 de persoane/ și internați în Silesia în localitatea Obăr Schreiberler. Am rămas în Silezia până în anul 1945, când am fost îmbarcați în tren.

In tren am stat timp de circa două luni făcând următorul traseu. Schuiberlau-Dresda-Eisenstein-Sușite-Regen.-

Dela Regen jumătate dingrupul de mai sus am fost internați intr'o școală primară în cătunul Hochbruk

La Hochbruk am rămas până în luna Septembrie 1945, când am fost repatriați prin Lintz-Budapesta-Arad cu un tren numai cu repatriați români organizat de americani până la Budapesta, unde ne aștepta o garnitură românească care ne-a adus până la Arad.-

./.

179.

00098

La înapoierea în Ministerul Afacerilor Străine am fost repartizat la Biroul Vizelor având ca şef direct pe dl. Consul General CARSTIUC. In Iunie 1946 Dl. CARSTIUC fiind numit consul general la Viena am rămas şeful acestei Subdiviziuni.-

2.- Am cunoscut pe Dl. POGONEANU inainte de plecarea mea la Budapesta Dlui lucând în minister. Raporturile mele cu Dsa au fost de serviciu înainte de plecarea mea la Budapesta. La înapoierea din Germania Dl. POGONEANU nu mai lucra în minister. L-am văzut de două ori în legătură cu repararea unei maşini D.K.W mergând la Dlui acasă.-

3.- Cu FLORIN ROIU sunt în raporturi de prietenie. Il caracterizez ca un funcţionar foarte bun fiind totdeauna apreciat în minister, ca moralitate este un om cinstit onest, corect în toate relaţiunile.-

4.- Niciodată nu mi s'a cerut şi nu am dat Dlui POGONEANU sau ROIU nici un fel de document aparţinând serviciului meu sau altui serviciu din Minister.-

Nu am văzut, nu am avut şi nu am predat nimănui nici un fel de convenţie economică.-

Aceasta este declaraţia pe care o semnez.-

22. IX 947. /ss/ C. TINCU

61

180

00599

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CONSTANTIN TINCU, consul în Ministerul Aafacerilor Străine domiciliat în Bucureşti str. av. Zorileanu 86 declar următoarele :

1.- In Ministerul Afăcaerilor Străine ROIU FLORIN ducea o activitatea de convingere şi coptarea anumitor persoane pentru mişcarea de rezistenţă din care făcea parte.-

Acea activitatea era dusă după părerea subsemnatului, de către CAMIL DEMETRESCU, BARBU probabil şi alţii. Seful pentru care lucrau era POGONEANU.-

2.- La insistenţele lui ROIU repetate am fost convins şi înşelându-mi-se buna credinţă am fost atras să le fac diferite servicii.-

Astfel ROIU mi-a cerut insistent să-i procur convenţia economică încheiată de guvern la Moscova în anul 1947. Fiind prieten bun cu dl. Octav Constantinescu din Ministerul de Finainţe m'am dus la acesta şi l-am rugat să-mi împrumute convenţia pentru o jumătate de zi, afirmându-i că Ministerul Afacerilor Străine, are nevoie de ea la biroul Păcii. Dl. Constantinescu mi-a dat convenţia şi l-am predat-o lui ROIU. Convenţia a fost copiată ROIU mi-a predat textul înapoi ,care mi-a afirmat că o va duce lui Pogoneanu şi apoi Americanilor.-

Mai târziu i-am predat lui Roiu un rezumat sumat al convenţiilor feroviare.-

Alte documente nu i-am mai predat.-

Aceasta imi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.-

/ss/ C. TINCU

23 SEPTEMBRIE 1947.-

181

00600

P R O C E S - V E R B A L

de confruntare.

Astăzi 25 Septemvrie 1947, noi Inspector general Mihalcea Constantin şi Inspector Dobre Nicolae, procedând la confruntarea dintre dl.Constantinescu Octav şi dl.Tincu Carol, am constatat următoarele :

DL' TINCU CONSTANTIN :

Imi menţin declaraţia dată la data de 24 Sept. 1947 şi precizez următoarele :

La începutul lunei Iulie 1947 am fost la dl. Constantinescu, i-am cerut convenţia economică cu U.R.S.S. şi mi-a spus că nu mi-o poate da că are nevoie de ea.

Mi-a cerut să-i aduc o adresă oficială, eu am insistat însă spunând că este urgent şi că nu o reţin decât 1/2 zi.

Mi-a spus să viu a doua zi dimineaţă, am venit aproximativ la orele 10, s'a dus în alt birou şi mi-a adus'o într'un plic. Nu era nimeni de faţă când mi-a dat-o.

Când mi-a dat-o mi-a atras atenţia că este secretă, să am grije de ea şi să i-o restitui cât mai repede.

In aceeaşi zi seara i-am adus-o la birou, unde l'am găsit singur şi i-am dat-o în acelaş plic. A scos-o a verificat lucrarea şi apoi, fără alte discuţii în această direcţie am plecat.

ss. C.Ţincu.

ss.Insp.Gral Mihalcea. ss.Insp.Dobre.

DL CONSTANTINESCU OCTAV :

Nu recunosc nimic din acuzaţiile ce mi se aduc.

ss.Constantinescu Oct.

ss.Insp.Gral Mihalcea. ss.Insp.Dobre.

./.

M.C.

182

Drept care am dresat prezentul proces verbal, spre cele legale.

INSPECTOR GENERAL,
ss. Mihalcea.

00601

INSPECTOR,
ss. N.Dobre.

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA

— Parchetul Militar —

00603 183.

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 26382

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Maior Magistrat [illegible], Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Corpului II Armată.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Tincu Constantin din București Str. — Nr. — sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra Sig. Statului și trecere frauduloasă a frontierei prev. și pen. de art. —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 24 pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Noembrie 1947

Dat în București astăzi 15 Noembrie 1947.

Procuror Militar, [signature]

Am luat cunoștință învinuit

193

00613

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Mihai Rădulescu, ataşat de legaţiune, declar următoarele :

L-am cunoscut pe Camil Demetrescu după intrarea mea în Ministerul Afacerilor Interne, la 1 August 1946. La începutul lunii Octomvrie 1946 am fost repartizat la secţiunea juridică, unde Camil Demetrescu era director-adjunct şi unde am lucrat până la sfârşitul lunii Noemvrie - cu care prilej l-am cunoscut mai îndeaproape. Niciodată această cunoştinţă nu a avut un efect sau un subiect politic. L-am văzut dealtfel foarte puţin înafară de minister în tot acest timp cred că până la Crăciun o singură dată. De Crăciun trebuia să mergem împreună pe munte, la o tabără de sky a Ministerului. Inainte de plecare mi-a spus că nu mai poate merge, şi după câte ştiu, a rămas în Bucureşti, unde l-am revăzut la întoarcere.

In cursul iernii şi a primăverii 1947 l-am văzut destul de des, fără ca să-mi comunice însă niciodată date precise asupra activităţii lui politice - date pe care dealtfel nici nu le-am cerut. Prietenia noastră a avut un caracter pur personal, şi nu a implicat din partea mea nici o legătură cu vreun grup politic.

In primele zile ale lui Mai a.c. mi-a spus că se duce la ţară la o doamnă Stoika (pe care nu o cunosc) pentru două zile. Dat fiind că după o săptămână nu revenise încă, m'am interesat la părinţii lui cari mi-au spus că se făcuse între timp o perchiziţie la domiciliul lor, că fiul lor fusese căutat, că tatăl său declarase că se află la moşia Strejeşti (cu această ocazie am aflat cu precizie locul unde fusese) şi că după aceea îl anunţaseră acolo, de unde plecase. Nu mi-a spus unde anume plecase.

Nu l-am mai văzut după aceea până la începutul lunii Iulie, când a început din nou să circule: a venit la Minister (de unde fusese între timp comprimat) pentru a

./.

pune la punct unele chestiuni de serviciu - şi mi-a spus că peste câteva zile pleacă la Buşteni împreună cu părinţii lui, dat fiind că are impresia că nu mai este căutat şi că în Mai a fost vorba de o simplă percheziţie fără urmări, deoarece nu se găsise nimic compromiţător. Mai mult mi-a spus că în luna August, când eu trebuia să-mi iau concediu dela Minister, ar vrea să meargă împreună cu mine la mare unde ştia că am intenţia să mă duc - şi mi-a propus că dacă până atunci trec prin Buşteni, să viu să îl văd.

La 25 Iulie a.c. am făcut o excursie pe munte: am urcat dela Buşteni la Dihamul şi apoi m'am înapoiat prin Predeal. La trecerea prin Buşteni, l-am văzut pe Camil Demetrescu care circula în oraş, mi-a spus că persistă în ideia de a merge la mare şi îmi va da un semn la sosirea lui în Bucureşti în primele zile ale lui August. Aceasta a fost ultima dată când l-am văzut.

Intr'una din primele zile ale lui August (nu-mi reamintesc exact ziua, dar cred că era înainte de 10 August) am primit un telefon dela părinţii lui, cari mi-au spus să trec pe la ei. Când i-am văzut, erau foarte îngrijoraţi pentrucă Camil Demetrescu fusese căutat din nou, imediat după reîntoarcerea lor în Bucureşti, şi prietenii lui mai apropiaţi fuseseră arestaţi. Mi-au spus că nu mai putea fi vorva de proectul lui de vacanţă, în aceste condiţii. Nu am insistat să aflu unde se găseşte, pentrucă părinţii lui aveau aerul, faţă de mine, că nu ştiu nici ei unde se află şi mi-am dat seama că chiar dacă ar fi ştiut n'ar fi fost dispuşi să-mi spună (îi vedeam pentru a doua oară de când îi cunoşteam şi mă chemaseră numai ca să-mi comunice chestiunea cu vacanţa, pentru ca să nu aştept zadarnic).

La câteva zile după aceea (13 August) am plecat singur la Carmen Sylva, la colonia Ministerului Afacerilor Străine, unde am stat până la 24 August. Am revenit la această dată în Bucureşti, am trecut pe la Minister în ziua de 25 August spre a-mi lua un acont din salariu, şi poi, în ziua de 26 August, am plecat la ţară la un unchi al meu, la Fundulea, spre a-mi termina acolo concediul. De acolo am fost ridicat astăzi, 3 Septemvrie 1947.

./.

195

00615

Despre activitatea politică a lui Camil Demetrescu ştiu doar lucruri foarte vagi, care erau curente în Ministerul Afacerilor Străine. Stiam că cei cari fuseseră membri ai Cabinetului Ministrului Niculescu - Buzeşti, când acesta era ministru de externe, erau denumiţi "cabinetul negru" fiindcă păstraseră între ei legături şi alcătuiau un "cabinet în ....." în cazul când Niculescu Buzeşti ar fi redevenit ministru de externe. Dintre membri acestui grup,pe dl.Buzeşti nu l-am cunoscut niciodată, pe dl.Pogoneanu l'am văzut o singură dată, acum câţiva ani (cred că înainte de armistiţiul 1944) în casa unor prieteni. Pe dl.Roiu nu l'am văzut niciodată în afară de minister, şi chiar în minister foarte rar. Pe dl.Barbul l-am văzut de câteva ori: fiind foarte amator de muzică şi având o colecţie de discuri, am ascultat muzică la el de două trei ori. Afară de Camil Demetrescu este singurul membru al aşa zisului "grup" pe care l'am frecventat fiindcă era cel mai bun prieten al lui Camil Demetrescu.

Dat fiindcă n'am manifestat niciodată intenţia de a pătrunde în acest grup sau măcar de a-i cunoaşte activitatea, nu am fost "iniţiat" în niciun fel în această activitate. Stiu numai că duceau o politică "de opoziţie" dela 6 Martie, decând conducerea Ministerului de Externe se schimbase, şi că, prin dl.Buzeşti, luaseră poziţie în favoarea partidului naţional ţărănesc. Afară de aceasta nu am mai aflat decât câteva fapte care erau general cunoscute: plecarea dlor Buzeşti şi Vişoianu în străinătate, de pildă. Nu am luat cunoştinţă de nicio dată concretă asupra activităţii lor: Camil Demetrescu, singurul membru al grupului cu care eram prieten (căci cu Barbul nu aveam decât foarte neînsemnate relaţii) era foarte discret în această privinţă, şi n'am căutat niciodată să forţez această discuţie, întrucât nu aveam nici un motiv să o fac şi ţineau chiar ca să nu dea prieteniei noastre pur personale niciun fel de substrat politic.

Aceasta este declaraţia pe care o dau, semnez propriu

ss.Mihai Rădulescu.

3 Septemvrie 1947.

I

Exemplarele: II - IV - V și VI nu s'au bătut la mașină

196

[redacted]

197

Despre acest lucru n'am avut nicio cunoştinţă. Niciodată Barbul nu mi-a spus că are intenţia să comunice cu mine din străinătate şi nici Camil nu mi-a spus nimic în acest sens.

00617

Singurul mod în care îmi pot explica acest fapt este următorul:

Barbul ştia că eu ştiu că Camil se află la Buşteni şi ştia deasemeni ca aveam intenţia să ne petrecem vacanţa împreună. Ştia şi că nu fac parte din grupul lor politic, că nu am nicio activitate politică şi deci că nu pot fi bănuit. Numai aşa îmi explic că s'a gândit să-mi trimită un mesaj din străinătate tocmai mie.

In realitate, lucrurile s'au întâmplat altfel: între timp, Camil a fost căutat spre a fi arestat şi a dispărut înainte ca eu să-l mai fi putut vedea. După cum îmi spusese la Buşteni ultima oară când l-am văzut, la 25 Iulie, el trebuia să revină la Bucureşti pe la începutul lunii August.

In jurul datei de 10 August am primit un telefon dela părinţii lui - care m'au rugat să trec pela ei să-mi comunice ceva. Am fost la ei - şi mi-au spus că Camil a fost căutat de poliţie, cu câteva zile mai înainte şi că prietenii lui politici au fost arestaţi. Când a fost căutat, Camil nu se întorsese încă acasă. Mi-au spus că din cauza acestei situaţii Camil nici nu se mai poate întoarce acasă şi că nu va mai putea merge cu mine în concediu - deci să nu-l mai aştept şi să-mi întrebuinţez singur concediul cum voi crede de cuviinţă. Mama lui, cu care am vorbit, era foarte îngrijorată şi spunea că nici ea nu ştie unde se află Camil. In aceste împrejurări, n'am mai insistat nici eu să aflu unde poate fi ascuns, mai ales dat fiind că îi cunoşteam foarte puţin pe părinţii lui Camil - îi vedeam atunci a doua oară - şi mi se părea foarte natural ca ei să nu vrea să-mi comunice locul în care se ascunde fiul lor, chiar dacă îl cunoşteam.

Sunt gata la confruntare cu părinţii lui Camil în ceeace priveşte chemarea mea prin telefon şi transmiterea celor expuse mai sus.

In ce priveşte locurile unde s'ar putea găsi Camil Demetrescu, nu pot decât să citez numele câtorva prieteni pe care ştiu că îi vizita - afară bineînţeles de prietenii lui politici cari au fost arestaţi. Era bun prieten cu ION VLAD NENIŢESCU, care a fost ofiţer de cavalerie şi care acum, după câte ştiu, nu mai e în armată; mi se pare că locueşte pe Bdul Ferdinand.

Mergea deasemenea des în casa d-nei COLETTE ALEXANDRIDI, a cărei adresă nu o cunosc. Mergea şi în casa dlui POULOPOL - fostul secretar general - şi a unui prieten anume EREICEANU. Nu cunosc adresele acestor persoane şi nici pe ele personal.

./.

In provincie ştiu că a fost la Străjeşti,în judeţul Vâlcea,la moşia unui prieten, mama unui coleg care se află în străinătate, d-na GHIKA.

Deasemeni mi-a spus de mai multe ori că merge la Buftea,la nişte membri ai familiei ŞTIRBEY.

Aceasta este declaraţia pe care o dau şi o semnez propriu.

(ss) M.Rădulescu

TRIBUNALUL MILITAR ~~CORPUL II ARMATA~~ Reg. 2 Milit.

— Parchetul Militar —

006/20 199

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 3036

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Gral. de div. S. Petrescu — — —, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armată~~ Reg. 2 Milit.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Rădulescu — Mihai — — — din — București — Str. — — — — — —

Nr.— sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra ordinei — — a siguranței Statului — — — — — —

prev. și pen. de art. — — — — — — — —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de 30 — — zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 37 pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela — — 1 Oct 1947 — —

Dat în București astăzi — 1 Oct 1947 — — /947.

Procuror Militar, Special

General de div. Petrescu

Am luat cunoștință învinuit

00621

D E C L A R A T I E

Subsemnatel FLORICA SPIRESCU,funcţionară în Ministerul Afacerilor Străine cu gradul de sefă de cabinet,născută în 1909 comuna Predea domiciliată în Bucuresti Bd. Banu Manta nr 24 declar următoarele:

1.- In cursul anului 1945 aproximativ în luna Iunie,Dl Florin Roiu mi-a adus 3 documente rugându-mă să i le copiez. Documentele mi-au fost aduse în trei date succesive la mine acasă. După câte îmi amintesc cele trei documente aveau un caracter economic. Dl. Roiu mi-a spus că lucrarea este pentru dl. Pogoneanu şi că mi-o aduce s'o copiez,intrucât contează în discreţia mea.-

2.- Dl. Roiu mi-a cerut în numele Dlui Pogoneanu să-i dau în copie documentele sau răspunsul guvernului Român la diferitele proteste ale anglo-americanilor,care se lucrau la cabinet.-

Ca răspuns la aceste cereri am predat Dlui Roiu pentru dl. Pogoneanu următoarele documente.-:

a.- Nota Guvernului referitoare la libertătea alegerilor.-

b.- Protocolul dintre Guvernul român şi Jugoslav incheiat la Belgrad.-

c.-Convenţia dintre Guvernul român şi guvernul Bulgar incheiată la Sofia in 1947.-

d.- In plus am mai predat in 1946 un discurs al Dlui Tătărăscu ţinut la Cameră,Partid sau Presă / nu-mi amintes conţinutul/ Deasemenea în primăvara anului 1947,cunoscutul memoriu al Dlui Tătărăscu.-

3.- Recunosc că predarea acestor documente constitue o culpă foarte grea cu atât mai mult cu cât

.//.

201

ele trebuiau să ajungă la dl. Pegeneanu,care fusese îndepărtat din M.A.S. şi nu avea deci calitatea să ia cunoştinţă de ele.-

Din discuţiile avute cu dl Pegeneanu am dedus că pe Dsa îl interesau aceste documente pentru a urmări activitatea Lui Tătărăscu. N'am ştiut niciodată că aceste documente serveau în realitate unor scopuri subversive de care iau cunoştinţă abea acum.-

00622

Am făcut totuşi greşeala xxxx de a preda documentele de mai sus pe considerentul unor puternice sentimente de afecţiuni şi admiraţie faţă de dl.Pegeneanu care mi-a fost multă vreme şef.-

4.-Imi amintesc că documentele cu caracter economic pe care le-am copiat acasă şi pe care le-am arătat la punct. I al acestei declaraţii se refereau la livrările de toate felurile in cadrul armistiţiului.-

Aceasta imi este declaraţia pe care o semnez şi o susţin.-

/ss/ Florica Spirescu

24 Septembrie 1947.-

202

00624

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Nicolae Cârja, născut in anul 1913, Decemvrie 3, in Statele Unite, comuna Whitman, Statul West Virginia, jud. Logan, ţin să declar următoarele:

Sunt căsătorit cu un copil de doi ani şi jumătate, domiciliat in Bucureşti, str. Alexandru Odobescu Nr. 11, etaj III,

Am funcţionat la Serviciul Special de Informaţii, din anul 1939-1945, având calitatea de translator de l engleză şi referent politic (gradul agent principal).

In Iunie 1945, am fost epurat. De atunci şi până in anul 1946, luna Aprilie, când am fost angajat la "Lido", ca director din partea Misiunei Militare Americane, am fost şomer, fiind intreţinut cu multe greutăţi de către neabosita mea soţie, Matilda, care este funcţionară la CFR.

Nu mult după epurare, la sfatul soţiei mele, m'am adresat Dlui Ing. Vidrighin, pe atunci preşdintele consiliului de administraţie al Soc. Astra Vagoane şi fost director general al C.F.R.-ului, solicitându-i un post. I-am spus că soţia mea este funcţionară la CFR, că sunt ardelean, cunosc limba engleză, n'am serviciu şi că vreau să muncesc. I-a plăcut aceasta când a auzit că vreau să muncesc, urmând să-mi dea răspunsul peste câteva zile.

Când m'am prezentat a doua oară, mi-a spus să mă duc la fiul său d. Gh. Vidrighin, care e procurist la Soc. Titan-Călan Nadrag.

In ziua următoare m'am dus la dl Gh. Vidrighin, când am şi făcut cunoştinţă cu dânsul pentru prima dată, asigurându-mă că va vorbi cu d. Rică Georgescu, directorul general al Soc. de petrol "Româno-Americana", din Calea Victoriei Nr. 126, pentru un serviciu de corespondenţă engleză.

Nu peste mult timp, m'am prezentat la d. Rică Georgescu, care actualmente e plecat la New York, fiind numit in postul de reprezentant general al Soc. Standard Oil din New York (Centrala Soc. Româno-Americana, din Bucureşti) la Haga D. Rică m'a pus in contact cu d. Iuca, dela direcţia personalului. Cum d. Iuca mi-a spus că nu are loc vacant pentru mine la Bucureşti, ci numai la Teleajen, adică la schelele Soc. Româno-Americana, am renunţat.

In toamna aceluiaş an, aproximativ Oct-Nov, am făcut o cerere de serviciu adresat Misiunei Militare Americana, din str. Oţetari. Cum nu aveam cine să mi-i prezinte, m'am dus la d. Vidrighin, pe care il cunoşteam acum, să-l intreb dacă eventual cunoaşte pe cineva ca să intervină la Misiune să mă numească intr'un serviciu.

Mi-a răspuns că are pe cumnatul său Alimănişteanu, care lucrează acolo şi că va vorbi cu el.

Ducându-mă din nou la dl Vidrighin, acesta mi-a spus să trec pe la d. Alimănişteanu, cu care a vorbit in prealabil.

M'am prezentat la d. Alimănişteanu cu cererea care a dat-o la personal, după care intorcându-se mi-a spus că nu sunt locuri vacante deocamdată şi când vor fi locuri libere mă vor anunţa.

Nu m'am mulţumit cu acest răspuns şi peste câteva zile m'am dus la d. Vidrighin să-l intreb de ce nu vor să mă primească la Misiune şi dânsul mi-a răspuns că nu trebuia să pun in cerere Serviciul unde am lucrat, pentrucă acest lucru

. / .

inspiră neincredere americanilor.

Nu m'am mai interesat de cerere, care urma să fie rezolvată favorabil altădată, după cum vou arăta ceva mai târziu.

La inceputul primăverii anului 1946 sau poate era chiar iarna din cei comprimaţi din serviciu, precum şi cei din alte servicii, ne intâlneam pe Calea Victoriei.

Intre timp, unul din aceştia, d.Lascăr zis şi Lăzărescu, mi-a făcut propunerea să lucrez pentru decedatul Georgescu, in vederea obţinerii de informaţiuni din cercurile anglo-americane. I-am spus că nu am legături cu aceste cercuri şi nu văd cum aş putea să-mi indeplinesc o atare misiune. De atunci, nu mi-a mai făcut vreo ofertă.

Apoi, după aceasta am făcut cunoştinţă tot pe Calea Victoriei, cu dl Stelian Bălănescu, fost comisar şef -cum afirma dânsul- la Siguranţă, care era deasemeni epurat.

Intâlnindu-ne in mod obişnuit in plimbările noastre fără rost pe Calea Victoriei, d.Bălănescu ne-a făcut cunoscut că are legături cu un oarecare domn Senti, inspector şi colonel de Stat Major şi că acesta are intenţia să formeze un serviciu de informaţii pentru d.Mihalache, vice preşedinte al P.N.T.-ului, sigurându-ne că vom avea perpective mari şi că vom fi plătiţi.

Am fost prezentaţi Dlui Senti de către d.Bălănescu mai mulţi inşi printre care subsemnatu, Elefterescu, Vasilescu, Ciobanu, Dăsdălescu (prieten cu Elefterescu), Dăsălescu Costel, adus de mine, Năstase Nicolae, Stefan Dorobanţu, care se cunoştea mai dinainte cu d Senti, pe când era la Statul Major, etc.

D.Senti afirmând că este inspector şi colonel in M. St.M., precum şi administrator al blocului din Piaţa Rosseti Nr..., unde eram adunaţi, ne-a făcut cunoscut că are intenţia de a creia un organ informativ, pentru d.Mihalache, numai din băieţi buni, in care scop se inţelesese cu dânsul. Deasemeni d.Senti mai afirma că d.Mihalache nu inţelege să preia internele, fără numirea dânsului ca director general la Siguranţă.

Intr'una din seri, am fost prezentaţi Dlui Mihalache de către d.Senti, la locuinţa sa din str.Berna Nr.3.

D.Mihalache ne-a primit cu multă ospitalitate şi era chiar măgulit de oferta făcută de d.Senti, căruia d.Mihalache ii spunea d.Stefănescu sau d.Inspector Stefănescu. Se cunoşteau mai dinainte.

D.Senti i-a infăţişat Dlui Mihalache modul cum vor lucra fiecare, adunând material informativ de ordin politic, economic şi militar, iar eu care cunosc l.engleză m'am oferit să redactez un buletin de sinteză a situaţiei internaţionale săptămânale, in baza audiţiilor şi comentariilor posturilor de radio streine, in special cele anglo-americane.

D.Mihalache a acceptat această propunere făcută de d. Senti care a mai ţinut să adaoge că eu cunosc limba engleză. La aceasta d.Mihalache m'a intrebat dacă am legături cu americanii. Eu i-am răspuns că nu am. D.Mihalache mi-a spus pe urmă că nu strică să am legături cu Misiunea Americană.

Peste circa o săptămpnă ne-am intrunit din nou in blocul din Piaţa Rosseti Nr.3, unii cu material alţii fără material informativ, iar eu cu buletinul de sinteză a situaţiei internaţionale săptămânale, care prezenta evident situaţia internaţională in favoarea anglo-americanilor, ca de pildă ilustrarea situaţiei din Spania, depsre care afirmam că regimul franchist spaniol se menţine ferm la putere, generalul Franco bucurându-se de sprijinul necondiţionat al mişcării falan-

./.

giste şi a ofiţerimii şi in deosebi fiind favorizat de actuala conjunctură internaţională, când anglo-americanilor nu le-ar conveni răsturnarea unui regim favorabil lor, cu un altul comunist, fapt ce implicit ar duce la supravegherea liberei treceri a flotei anglo-americane prin Gibraltar.

D.Senti avea deasemeni note şi piese dela Statul Major, printre altele ce am putut vedea o hartă germană cu operaţiuni militare din timpul răsboiului trecut, etc..

Ne-am dus iarăşi la d.Mihalache, care a frunzărit in faţa noastră cele câteva note informative. Ne-a mulţumit pentru ele.

Inainte de a părăsi locuinţa, d.Bălănescu a propus dlui Mihalache infiinţarea unei gărzi personale, propunere la care s'a asociat şi d.Senti şi incă vreo doi inşi. D.Mihalache a spus că aceasta rămâne să o decidă d.Stefănescu, adică d. Senti.

Tot atunci s'a mai hotărât să avem fiecare câte un nume conspirativ, ca atunci când vorbim cu d.Mihalache, la telefon, să nu fim descoperiţi. D.Mihalache a propus cifre, 1, 2, 3, , etc. Eu i-am propus intr'o altă intrevedere ca să mă cheme pe numele de Ardeleanu, ca să ştie dinainte când ii aduc buletinul.

Printre alte comentarii ale situaţiei internaţionale imi amintesc că d.Mihalache afirma că "Ruşii duc un răsboiu al vorbelor".

Am mai fost odată câţiva la d.Mihalache, fără d.Senti. De astădată, ne-a primit cu rezervă, nu ştiu din ce motiv.

După aceasta, m'am prezentat singur la d.Mihalache de vreo două sau trei ori cu buletinul despre care spunea că este bun şi util, insă aceasta impune muncă şi ca atare trebuie plătit.

Deaceea, m'am sfătuit să mă duc la d.Serdici, pentru a aranja această chestiune. I-am dus şi Dlui Serdici vreo dou buletine şi la rândul său, mi-a spus că trebzie să vorbească cu dMihăescu, casierul general al P.N.T.-ului.

In cele din urmă, d.Serdici, ~~xixixpx~~ mi-a făcut cunoscut că partidul nu are fonduri şi deci nu mă poate plăti.

Am plecat dela d.Serdici, nici pela d.Mihalache nu am fost şi cu aceasta nu ştiu dacă d.Senti şi ceilalţi au mai fost la d.Mihalache. Nici pela d.Senti nu m'am mai dus.

La cele de mai sus ţin să mai adaog că motivul pentru care m 'am hotărât să duc personal buletinul la d.Mihalache, era că d.Senti ţinea acest buletin la dânsul şi-l ducea probabil in altă parte, in timp când lipsea d.Mihalache din Capitală.

In legătură cu plecările Dlui Mihalache in provincie, tot d.Senti afirma că dânsul a sugerat ideea ca să nu se dea la ziar localitatea exactă, aşa de exemplu d.Mihalache pleacă la Dobreşti, să se anunţe Timişoara, etc.

La formarea acestui grup informativ, ni s'a dat asigurări din partea dlui Mihalache, prin d.Senti că vom fi repuşi in locurile noastre, cu câştigarea tuturor drepturilor din urmă, Chiar d.Mihalache a afirmat aceasta şi că vor fi reabilitaţi şi ceilalţi funcţionar epuraţi.

Nu se precizase definitiv cum trebuia să fie format acest grup sau serviciu informativ al dlui Mihalache, Unii eram pentru redactarea unui buletin informativ zilnic şi pe baza acestor buletine să se intocmească un buletin informativ săptămânal. Alţii, printre care eram şi eu, erau de părerea ca acest serviciu să fie impărţit in trei secţii: Secţia buletin informativ, Secţia filaj, Secţia gardă personală a dlui Mihalache.

./.

Or, după cum mi s'a spus şi de dnii Elefterescu, Dăscălescu (prietenul lui Elefterescu), Dorobanţu, acest serviciu n'a mai luat fiinţă, din cauza că fiecare pe rând l'a părăsit pe d.Senti, despre care se aflase că nu avea funcţia de inspector şi colonel la M.St.M., ci ceva mai mic in grad, ca agent, etc.

Nu pot să afirm cu certitudine dacă ceilalţi mai mergeau sau nu la d.Senti sau d.Mihalache, şi dacă activau pe linia de mai sus.

In ce priveşte strângerea materialului informativ, orice interesa, fie politic, fie economic sau fie militar, precum şi cele din tabăra adversă partidului.

In ce priveşte filajul membrilor din cadrul P.N.T-ului, nu-mi aduc aminte să se fi discutat când eram eu de faţă. Poate să ştie celelalte persoane care il frecventau pe d. Senti.

Referitor la natura informaţiilor aduse nu pot deasemeni să precizez, pentrucă notele erau inmânate personal Dlui Senti, care le băga intr'un plic mare. Aceasta ar putea să o spună persoanele respective. Una dacă nu mă inşel, pe care mi-a arătat-o d.Elefterescu sau prietenul lui d.Dăscălescu, se referea la cazarea unor unităţi sovietice intr'o cazarmă sau altă instituţie asemănătoare.

Pe d.Serdici l'am cunoscut prima dată la recomandaţia dată de d.Boşca Mălin, care il ştiam redactor la ziarul "Dreptatea" şi cunoscut cu fratele meu. Aceasta prin iarna anului 1945-46.

Cum d.Boşca Mălin nu putea să-mi ofere un loc de translator din limba engleză la redacţie, m'a trimis la d.Serdici, dându-mi adresa din strada Cristian Tell Nr 10.

M'am prezentat a doua zi la d.Serdici adresându-mă in limba engleză, ca să se convingă după cum imi spusese d. Boşca Mălin că ştiu limba enbleză. Apoi, i-am spus că sunt fără serviciu şi că poate ar avea nevoie de mine să-i lucrez la biroul dânsului. I-am mai spus că mă cunoaşte şi d.Mihalache era pe vremea când mergeam cu grupul Senti la vice preşedintele P.N.T-ului -prin d.inspector Stefănescu sau Senti, despre care spunea: mise pare că nu-l cunoaşte. Ii spuneam că că acest inspector a hotărât să formeze un serviciu de informaţie pentru d.Mihalache. D.Serdici mi-a răspuns atunci că nu-l interesează ce face d.Mihalache şi a continuat" eu sunt omul partidului şi lucrez pentru el." In sfârşit, d.Serdici mi-a spus că o să mai vadă şi să mai dau pe la dânsul.

Intre timp, am făcut cunoştinţă cu d.lt.col.Mihăilescu Ctin, cumnat cu un prieten de al meu care acum e notar public la Zalău, pe nume Gogu Ioan. In cursul unei discuţii, am aflat că lt.col.Mihăilescu este bun prieten cu d.Serdici şi l'am rugat să-mi pună o vorbă ca să mă angajeze intr'un serviciu la partid. I-am spus că am fost la d.Serdici şi că probabil nu are incredere in mine.

La cele spuse, d.lt.col.Mihăilescu mi-a promis că o să mă recomande ceeace a şi făcut.

Nu am fost angajat nici atunci şi nici când m'a trimis d.Mihalache, din motivul că partidul nu are bani, după cum spunea d.Serdici.

După cum am amintit mai sus, circa prin luna Oct-Nov, 1945, am făcut o cerere adresată Misiunei Americane Militare, care am predat-o prin d.Alimănişteanu. Nu am primit nici un răspuns afirmativ atunci.

./.

A trecut circa două luni şi prin Ian-Febr., după câte imi amintesc, a venit la mine acasă un militar cu gradul de caporal sau sergent pe nume.........?, cu o recoamdnaţie dela un văr al meu, Alexe Burz, căpitan in armata americană in vremea aceea la Paris, care imi aducea totodată salutări din partea lui.

Mi-a spus că a venit cu un camarad de arme intr'un concediu in România şi că face o călătorie de studii informative, in care sens dacă l'aş putea servi cu date politice, economice şi militare, pentru orientare, ca de păldă :politice: partidele politice din România şi şefii lor, ideologiile lor politice, ce orientare politică are d.dr.Petru Groza.Economice Resursele natruale ale ţării, ce se produce, datorii de răsboiu.Militare:Unităţi militare româneşte şi sovietice, efectivul lor, depozite, aeroporturi, ce fel de unităţi au ruşii in ţară la noi şi denumirile.

I-am spus că nu aceste date la indemână, dar o să inceerc să-i fac acest serviciu, amintindu-i in schimb că am o cerere la Misiune dată mai de mult şi să mi-o susţie cu recomandaţia lui.Mi-a promis că va face acest lucru, ceeace a şi făcut.

Cum nu aveam datele necesare afară doar de cele câteva politice, m'am adresat dlui Vidrighin şi i-am spus despre ce este vorba şi dacă mi-ar putea da relaţii economice, fie personal, sau dela cunoştinţele pe care le are in rândul P.N.T.-ului.

Intr'adevăr mi-a spus că are pe cineva şi anume pe d. Emil Ghilezan, fost subsecretar de Stat la Finanţe, la care ne-am şi dus.După ce m'a prezentat d.Vidrighin şi i-a spus scopul vizitei noastre, d.Emil Ghilezan a inceput să-mi dicteze următoarele:Bogăţiile ţării constau in vite, lemn, petrol, cărbune, fier, etc.România dispune de o producţie puţin desvoltată in fier, lemn, petrol, cărbune, textile.Iar situaţia economică in loc să prospereze, regresează, La fel băncile româneşti au inceput să fie achiziţionate de elementele comuniste.Apoi, situaţia economică a ţării nu poate prospera din cauza condiţiunilor grele impuse de armistiţiu, că prin diferite procedee de calcul sovietice, nu ştim ce avem de plată dela o lună la alta, din care cauză volumul cererilor sovietice de mărfuri româneşti sunt din ce in ce mai exagerate, că pentru a ne putea reface avem nevoie de ajutor şi imprumut american.

D. Ghilezan mi-a dat şi următoarele politice:

Dintre partidele existente in România, pe primul plan se situază partidul naţional ţărănist, de sub şefia dlui Iuliu Maniumcare se bucură de adeziunea masselor largi populare, că ideologia partidului este situată la mijlocul celor două extreme, având o concepţie de organizare corporatistă ţărănească a Statului, că d.Maniu nutreşte idei şi sentimente filo-anglo-americane, că este contra ideologiei comuniste şi extremiste.

Apoi, partidul liberal de sub şefia Dlui Dinu Brătianu, care este al doilea după cel ţărănist, având o ideologie liberală şi simpatii faţă de puterile democratice apusene.Este socotit partidul clasei aristpcratico-burgheze.

Al treilea, este partidul social democrat de sug şefia dlui Titel Petrescu, cu ideologie socialistă deosebită de cea comunistămcă are de luptat cu elementele de extremă stângă din partid.

Partidul Liberal al dlui Tătărescu, care este o deziden- ţă a vechiului partid liberal, având aceeaşi ideologie politică

./.

Frontul Plugarilor al Dlui dr.Petru Groza P.N-T.-Alexandrescu şi Social Democrat Lotar Rădăceanu-Voitec,socotite anexe ale Partidului Comunist Român.

In sfârşit Partidul Comunist Român,socotit de d.Ghilezan ca fiind cel mai mic,cu ideologie net de stânga şi simpatii vădite faţă de Uniunea Sovietică.

Acest partid,spunea d.Ghizelan in acel raport pe care l'a prezentat ameircanului,urmăreşte acapararea băncilor şi capitalului românesc şi instaurarea dictaturii proletariatului.

Pentru informaţiunile militare m'am adresat Dlui Senti care in timpul când mergeam la dânsul a insistat in reptate rânduri să-k introduc in cercurile anglo-americane,spunând că poate furniza informaţiuni preţioase dela M.St.M. şi despre N.K.V.D, Ii spuneam atunci că nu am nicio legătură. Tot atunci imi spunea că are pe cineva cunoscut la Misiunea Americană şi m'a poftit cu dânsul să trecem prin faţa Misiunei din Oţetari.Am trecut pe acolo şi nu am găsit pe cine căuta,nu ştiu pe ce american avea acolo.

Insă cum spusei mai sus,având acum cunoscut pe un american trimis cu recomandaţie de vărul meu,m'am adresat dlui Senti pentru informaţiunile militare.

D.Senti mi-a comunicat următoarele din câte imi amintesc: Efectivul armatei române este de circa 15o-2oo.ooo oameni,nu ştiu câţi ofiţeri, numărul şi felul regimentelor.

Apoi,că M.St.M. este controlat de comandamentul sovietic,că ruşii dispun de un aeroport militar prin apropiere de Pipera,că au depozite ascunse,nu-mi amintesc unde,prin Muntenia sau Oltenia,că cazărmele şi depozitele de armamentx din regiunea Dunării au fost ocupate comandamentul sovietic,că pe malul Mării Negre se construesc cazemate de ruşi.

In ce priveşte N.K.V.D.-ul,acesta are ca şef pe un maior ....?,pe care spunea d.Senti că-l cunoaşte personal şi că acest organ informativ sovietic are ramificaţie in S.S.I.,Siguranţă şi M.St.M.

Toate acestea date le-am adunat şi le-am tradus in limba engleză şi le-am prezentat impreună cu d.Senti americanului respectic,la hotel Stănescu,fiind invitaţi la masă seara,la luase parte şi camaradul acestui american,tot militar.

După terminarea mesei,am mers cu toţii sus in camera lor şi cu ajutorul unei hărţi militare pe care o aveau americanii,d.Senti le-a dat lămuririle complimentare,fiind eu interpret,deoarece nu ştia nici englezx şi nici franceză, după cum le spusese americanilor,că ştie să vorbească franţuzeşte.

Americanii au aflat multe lucruri pe care nu le cunoşteau.

După ce am plecat,d.Senti mă tot intreba şi era revoltat că de ce nu ne plăteşte americanul,pentrucă el a făcut multe cheltuieli deplasându-se pentru informaţii-mi se pare in direcţia Olteniţa,pentru a verifica construirea de depozite sovietice subterane.

Eu i-am spus că mi-e jenă să le cer,dacă nu oferă de bună voie.Nu voiam să-i spun că americanul mi-a promis in schimb că-mi face rost de serviciu la Misiune.

După aceasta am mai dat de câteva ori pe la hotel "Stănescu",cax să mă interesez cea făcut americanul pentru mine, dacă are vreun rezultat.Mi-a spus să mai aştept şi mi-a dat telefonul dela cu numele unui maior............?,care imi scapă,şi că să ţin contactul cu el prin telefon că imi va face cunoscut.

./.

Intre timp americanul a părăsit România şi cam pe la inceputul lunei Martie 1946, dând un telefon maiorului respectiv mi-a spus ca să mă intâlnesc a doua zi la cofetăria din Academiei de lângă Biserica Enei, cu sergentul Jimmy Bolog, pe care il voiu recunoaşte uşor fiind singurul american care va intra la acea oră (circa ora 9(in cofetărie.

A doua zi dimineaţa, l-am intâlnit la cofetărie, de unde m'am dus cu el pe urmă la hotel Stănescu in camera lui şi m'a intrebat dacă pot să-i furnizez date in legătură cu persoanele care lucrează in afară şi in interiorul Misiunei, contra Misiunei Americane. I-am spus că o să văd poate că personal nu o să pot, ci prin altcineva şi anume un prieten bun al meu, d.Stefan Dorobanţu, fost la Siguranţa Statului Major şi Siguranţa Poliţiei.

Pe d.Dorobanţu il cunosc de mult, de vreo 15 ani. A fost epurat şi arestat vreo 7 luni de zile, la Curtea Marţială. Nu avea serviciu ca şi mine şi mereu mi se plângea că o duce greu şi cum am putea să lucrăm la Misiunea Americană.

Astfel la oferta sergentului Jimmy Bolog, l'am incunoştiinţat numai decât pe d.Dorobanţu şi l'am dus de l'am prezentat sergentului Jimmy.

D.Dorobanţu a inceput să lucreze. Sergentul Jimmy ii dădea spre verificare diferite nume de persoane care lucrau in misiune şi afară de Misiune, in sensul dacă aceste persoane lucrează contra intereselor Misiunei Americane in România. I dădea chestiunea de felul acesta şi poate altele pe care nu mi le arăta. D.Dorobanţu ştie mai bine acestea.

Eu cum nu puteam să lucrez in direcţia aceasta, am stat aşa fără serviciu, urmând ca sergentul Jimmy să mă anunţe prin d.Dorobanţu, când se va ivi un loc liber pentru mine la Misiune.

Mă interesam mereu dela d.Dorobanţu despre numirea mea, până când la sfârşitul lunei Martie şi inceputul lunei Aprilie, dânsul mi-a spus că probabil voiu fi numit ca director la bazinul "Lido", după cum i-a spus sergentul Jimmy.

Am mai aşteptat câteva zile, apoi după inştiinţarea dlui Dorobanţu am mers la Misiune, la lt. asimilat Warren Wilkinson, şeful personalului, căruia m'a prezentat sergentul Jimmy Bolog.

Am complectat un formulat de angajare (numele, locul naşterii, semne particulare), fiind cu aceasta numit la data de 16 Aprilie 1946, director la "Lido", unde am luat in primire supravegherea lucrărilor de reparaţii ale bazinului.

Incepând activitatea la "Lido", loul de intâlnirea dintre sergentul Jimmy şi Stefan Dorobanţu era aici şi chiar in camera mea. D.Dorobanţu a continuat să lucreze până la inchiderea "Lido"-ului, când după puţin timp a plecat şi sergentul Jimmy, in American.

D.Dorobanţu a incetat să lucreze cu Jimmy, cu ceva inainte de plecarea acestuia in American, după cum spunea d.Doribanţu, - fiindcă sergentul Jimmy işi terminase misiunea la biroul investigaţiilor, din Misiunea Americană. Aşa că d.Dorobanţu fără serviciu. Deasemeni, am rămas şi eu fără serviciu la inchiderea bazinului.

Cea mai mare parte din timp am stat la "Lido", unde dormeam şi noaptea. Nu mă duceam acasă de teama să nu fiu arestat, aşa se svonea cel puţin la Misiune, după cum mi-a spus mai intâiu Dra Brotmam şi lt. Warren Wilkinson.

Afară de d.Dorobanţu am primit vizita următoarelor persoane vizate şi de serviciu:

./.

Stelian Bălănescu. Acesta după câte imi amintesc a fost de vreo două sau trei ori.Mă intreba mereu ce mai fac americanii,ce mai vorbesc despre situaţia politică.Odată mi-a adus şi o notă informativă pe care a scris-o in cameră la mine.Precis nu-mi aduc aminte despre ce era vorba,parcă de d.Văleanu,despre care spunea că obţine informaţii dela americani prin d.Pavelescu.Aceasta mi se pare că am dato dlui Dorobanţu,ca să o dea lui Jimmy sau am dat-o chiar eu. Nu-mi amintesc pentrucă eram câteodată foarte ocupat cu bazinul şi intrarea.

Ultima dată văzându-l pe d.Văleanu că vine la "Lido", s'a infricat şi mi-a spus că nu mai vine pela mine ca să-nu-l semnaleze d.Văleanu,care lucrează la Siguranţă.Nici n'a mai venit.

Iaroslavici (N'a venit la mine in vizită).Acesta a venit odată ştiu cu unchiul său d.Asderban,unul din coproprietarii "Lidoului",care m'a rugat să-i dau voie să intre după ce d. Asderban mi-l prezentase.Nu ştiu dacă a mai venit vreodată pentrucă nu l'am mai văzut la Lidoc.

Mai târziu l'am văzut venind la Soc.Româno-Americană. La. văzut prima dată aici,in ajunul numirii mele la această societate,in Noemvrie 1946,m'a recunoscut dânsul şi m'a intrebat ce caut aici.I-am spus că un post.D.Iraoslavici s'a ofeiit să pună o vorbă la d.Rică Georgescu pentru mine,i.am mulţumit şi i-am spus că nu e nevoie pentrucă sunt ca şi angajat.

L'am mai văzut venind de câteva ori pe la societate, probabil că la d.Rică Georgescu.In ultimul timp nu l'am mai văzut.

Cezar Pavelescu zis Puiu (Nu m'a vizitat pe mine).D. Pavelescu lucra inainte la Misiunea din Oţetari,apoi a venit la "Lido",de subdirector.Nu ştiu care a fost cauza mutării lui aici.

Pe dânsul il vizita mereu aici d.Văleanu dela Siguranţă, mai ales in cursul dimineţii,când se instalau la o masă pe terasă şi discutau discret.La aceste discuţii la parte de multe ori şi americanul Iohn Popa,care era civil.

Pe d.Văleanu nu l'am cunoscut personal ci numai din văzute.Odată m'a intrebat dacă e la Lido d.Pavelescu şi mi-a cerut voie să-l las să intre.

Deasemeni nu l'am cunoscut personal pe americanul John Popa,cu toate că venea aproape in fiecare zi la bazin.

Ion Stoica. Este redactor la ziarul "Liberalul".L'am cunoscut in imprejurarea următoare;

La inceputul lunei Septemvrie 1946,am organizat o petrecere dată in folosul copiilor orfani de răsboiu şi al angajaţilor dela "Lido" care urmau să rămână fără servi-ciu la inchiderea bazinului.

Din partea ziarului "Liberalul",am invitat un reporter, am invitat şi dela "Timpul", "Universul" şi "Dreptatea". A venit numai din partea ziarului "Liberalul",un reporter,in persoana dlui Ion Stoica,care e şi student,mic de statură,fi-re visătoare.Atunci l'am cunoscut prima dată.

Cu ocazia petrecerii organizate la Lido,a dat un repor-taj la ziarul "Liberalul",despre reuşita acesteia şi despre organizatorul ei care eram eu.

Apoi,intr'un alt număr a publicat un interview-ul luat tot cu ocazia acelei petreceri,cu câţiva ofiţeri americani prin mine,şi care declarau că se simt incântaţi de România.

M'am imprietenit cu d.Stoica şi venea din când in când

./.

pe la mine, in cele două săptămâni câte au mai rămas până la inchiderea bazinului. Il serveam cu câte o bere in trecere spre casă.

Cpt. Sandru. A venit la "Lido", tot cu ocazia petrecerii de mai sus împreună cu cpt. Ginga. Au stat până a doua zi când au făcut baie. A mai venit odată cu Cpt. Ginga să facă baie. S'au desbrăcat in cameră la mine. Făcându-mi-se observaţia că de ce ii las să intre fără a fi insoţiţi de americani sau de persoane care posedă tichet de intrare nu i-am mai putut lăsa să facă baie împreună, ci mai veneau din când in când pe rând de făceau baie.

Pe cpt. Sandru il cunosc de vreo doi ani, prin intermediul cpt. Ginga, pe care la rândul lui, l'am cunoscut prin d. Ion Mihălţeanu, fost coleg de birou cu mine la serviciu. Trecea la baie şi să facă baie. ~~Odată~~ impins şi de curiozitatea de mai vedea câte o femeie la baie. Odată a mai venit la mine să mă intrebe dacă nu ştiu pe cineva amator să cumpere vase de aluminiciu, avea de vânzare.

Si cpt. Ginga trecea pe la "Lido", de obiceiu seara, in trecere spre casă, locuia pe strada Maria Rosseti, la un cămin, după câte imi amintesc. Odată mi-a lăsat o scrisoare să i-o dau colonelului Emmens, din aviaţie. Erau prieteni buni, după cum imi spunea cpt. Ginga de când era ofiţer de legătură la Misiune. In scrisoarea aceasta pe care mi-a cetit-o şi mie cerea un serviciu, nu specifica ce anume la Misiune.

Cum colonelul Emmens a plecat intre timp in streinătate iar cpt. Ginga la părinţi, jud. Arad, nu am mai avut cui să o dau şi a rămas in sertarul biroului dela Lidp.

Bogdan. Nu ştiu cum ii mai spune. A fost in serviciu. E un băiat inalt, căsătorit cu una din Galaţi sau Brăila şi cumnat cu d. Munteanu dela Siguranţă, fost in serviciu.

Acesta mi-a scris o notă in camera mea de dormit mi se pare tot despre d. Văleanu că vine la Lidp şi spionează pe americani şi că are doi fraţi in armata sovietică, apoi de cimantul său că lucrează pentru ruşi. Erau in ceartă. Această notă i-am dat-o d. Dorobanţu ca să o dea lui Jimmy.

Dl. Lt. Col. Rădulescu. Pe dl lt. col. Rădulescu, fostul meu şef dela Secţia I-a a Serviciului, l'am intâlnit in una din zile prin faţa bazinului Lido, in stradă, împreună cu soţia dânsului. M'a intrebat de fac. I-am spus că sunt la Lido, din partea Misiunei Americane şi l'am invitat să vină pe la mine.

A venit peste câteva zile la mine, odată in ziua de 20 Sept. 1946 şi mi-a spus că are un aparat de fotografiat de vânzare marcă elveţiană, de mare valoare, cum rar se găseşte in ţară şi că ar vrea să-l vândă la americani, că numai aceştia pot să ofere un preţ bun. I-am spus să-l aducă la Lido, la care dânsul mi-a răspuns că nu poate, că-l ţine in safe. In cele din urmă i-am spus că nu cred să-i intereseze pe americani, fiindcă ei toţi cam au aparate de fotografiat.

După toate acestea m'a intrebat dacă aş putea să-l pun in contact cu cineva mare dela Misiune, pentru a-i da informaţiuni foarte importante, cum nici nu bănuesc ei. L'am intrebat ce anume, piese originale, documente, etc. Dânsul mi-a răspuns atunci, ceva foarte foarte important, ce poate servi pentru americani şi pe care nu le pot obţine din altă parte.

I-am spus că o să vorbesc cu un sergent Jimmy ca să-i inlesnească contactul cu unul din ofiţerii superiori ai Misiunei care se ocupă cu aşa ceva.

Aducându-i aceasta la cunoştinţa lui Jimmy, mi se pare că era de faţă şi d. Dorobanţu, acesta s'a interesat la Misiune chiar la maiorul despre care am amintit mai sus, al cărui nume imi scapă.

Rezultatul a fost că Jimmy trebuia să ia contactul cu d.lt.col.Rădulescu,insă dânsul a refuzat neavând incredere in"unul mic".

A mai venit odată sau de două ori să se intereseze de vânzarea aparatului şi in legătură cu informaţiile.Nu i-am putut aranja nimic fiindcă refuza să stea de vorbă cu sergentul Jimmy.

Pe urmă l'am mai intâlnit pe d.lt.col.Rădulescu,intr'o seară când mergeam spre casă dela Soc.Româno-Americană,asta prin luna Noemvrie 1946.Aceasta era pe Calea Victoriei in dreptul blocului situat peste drum in dreptul străzii ce duce spre Piaţa Amzei.M'am luat şi m'a dus sus la etajul II,să mi arate biroul dânsului unde lucrează pentru a societate de textile sau zahăr,nu-mi amintesc precis,ce societate mi-a spus. In orice caz imi părea suspect biroul şi nu mă simţeam liniştit,deoarece observasem că mă ducea foarte discret.

In biroul dânsului mi-a făcut aceeaşi ofertă dela Lido, adică să lucreze pentru americani.I-am spus atunci că nu am cum pentrucă am plecat de acolo.

I-am mai intâlnit odată pe d.lt.col.pe Calea Victoriei, l'am salutat şi atâta tot.

Tot in legătură cu d.lt.col.Rădulescumtrebue să amintesc că Misiunea se interesa prin Jimmy de Georgescu,fostul director dela serviciu.Era de faţă şi dlDorobanţu,când ne intreba Jimmy despre el cum poate să fie recrutat şi ce sentimente are.

Nu ne-am interesat de Georgescu pentrucă nu eram sigur de sentimentele lui şi ne era teamă ca să nu ne divulge la serviciul

Am omis să adaog mai sus că atunci când eram la Lido, am primit dela d.Serdici,prin secretara dânsului-nu-i amintesc numele-o parte dintr'un memoriu referitor la situaţia numerică a elementului maghiar in Transilvania şi drepturile istorice ale românilor asupra acestei provincii,pentru a fi tradus in limba engleză.Cum nu a mai venit după el,l'am aruncat la gunoi.

După cum am amintit la inceputul declaraţiei mele, recomandaţia pentru d. Rică Georgescu, de numire la Soc.Româno-Americana,mia făcut-o d.Vidrighin,insă nu am vrut să mă angajez atunci,pe motivul că nu era loc vacant la Bucureşti, decât la Telegen.

A doua recommandaţie am avut-o dela d.Serdici,la interval de o lună după ce am plecat dela Lido,adică pe la inceputul lunei Noemvrie.Scrisoarea de recommandaţie dela d.Serdici am primit-o,am primit-o prin dactilografa la locuinţa acesteia din str.Visarion Nr.8,după câte imi amintesc.

N'am mers acasă la d.Serdici după scrisoarea de recomandaţie pentrucă locuia d.Maniu acolo şi mi-e era frică să nu fiu filat.

Această scrisoare de recomandaţie după ce a cetit-o, d.Rică Georgescu a distrus-o,spunând că nu are nevoie de recomandaţie deoarece,mă cunoaşte,adică de când mă recomandase d.Vidrighin.I-am spus că am fost la Lido şi cum fiind acum inchis am rămas fără serviciu.Mi-a reproşat că de ce n'am ştiut să-l invit pe dânsul la "Lido",să facă baie.

Cu acestea am fost numit la soc.Româno-Americana,in calitate de dactilograf poliglot,pentru traduceri de corespondenţă,legi din Monitoare Oficiale,etc.

Am inceput să lucrez,fiind cercetat intre timp de d. Dorobanţu,care rămăsese fără serviciu de când cu plecarea lui Jimmy in American,care mă ruga să-i fac rost de angajare la societate.L'am dus la d.Luca,directorul personalului,recomandându-l ca epurat fără serviciu,bun prieten cu mine şi că

./.

ar putea să îndeplinească serviciu de contabilitate, având rutină din acest domeniu. A complectat un formular, însă a primit mai târziu un răspuns negativ, din cauza că nu erau locuri.

A mai venit pe la mine d.Vasiliu, care in ultima vreme fusese numit subdirector la Lido, in locul dlui Pavelescu, care acum era mutat la garajul Misiunei, deasemeni cu rugămintea să-i fac rost de un serviciu. A complectat un formulat, însă nu a fost angajat din lipsă de locuri.

Deasemeni au mai venit alţii ca: Ion Crăciun, fost chelner la Lido, Ion Barbu, fost cabinier la Lido, şoferul Moraru (zis Creţu), cpt.Sandru, toţi aceştia au venit ca să le fac rost de serviciu.

Cpt.Sandru voia să găsească un post de translator. A mai venit de vreo două sau trei ori. Se îndrăgostise de o doamnă din birou dela mine cu numele de Malvina Dumitriu. Nu i-am prezentat-o personal, ci venea să o vadă dela distanţă prin geamul biroului, lucru despre care ştia şi doamna Dimitriu. Cpt.Sandru m'a intrebat de câteva ori prin telefon in limba engleză că ce face fetiţa şi că ar vrea să o mai vadă dar n'ar haine aşa bune. Sunt câteva luni de când cpt. Sandru n'a mai dat pe la mine pe la societate.

Cei care m'au vizitat mai des la societate a fost tot d.Dorobanţu şi mai târziu cu unul Gheorghe Drăgănescu, dela Secţia a II-a M.St.M., depsre care voiu arăta mai jos in ce imprejurare l'am cunoscut.

Cum zic veneau mereu pe la mine şi mă pisau-afirm pisau- pentrucă cânşilor le atribui cele ce am făcut mai jos. Mă indemnau insistent să fac tot posibilul să le mijlocesc să lucreze cu Misiunile anglo-americane.

Pe d.Gh.Drăgănescu îl ştiam din auzite că lucrează pentru M.St.M., iar pe d.Dorobanţu incepusem să-l bănuiesc că după ce a plecat dela Lido colabora cu d.Drăgănescu şi pe urmă să lucreze pentru Prefectura Poliţiei Capitalei, in care sens i-am dat nişte note cu invenţii in industria petrolului american.

Aşadar, venind mereu pe la mine, d-Dorobanţu mi-a făcut cunoscut intr'una din zile că vrea să mă pună in contact cu un domn Drăgănescu dela M-St.M., despre care afirma că mi l'a mai prezentat odată pe Calea Victoriei sau Telefoane. Aceasta era prin iarna anului 1946-47.

Intrebându-l despre ce este vorba, d.Dorobanţu mi-a spus că d.Drăgănescu lucrează cu d.Victor Ionescu sub ordinele Mareşalului Negel, in vederea creiării unui organ informativ pentru Rege, din oameni pregătiţi şi că s'au gândit şi la mine ca să mă recruteze.

Mi s'a părut suspectă afacere şi l'am intrebat atunci pe d.Dorobanţu cum o să lucreze acest serviciu clandestin sau cu asentimentul regimului. Mi-a spus-după cum i-a comunicat şi d.Drăgănescu- că organele de Siguranţă ştiu despre acest lucru şi sunt de acord, aşa că nu a niciun pericol.

Ne-am fixat o intâlnire intr'una din seri, cu d. Dorobanţu şi d.Drăgănescu, in hall la sediul partidului liberal Tătărescu, fiind un punct central.

Intâlnindu-ne toţi trei, dDrăgănescu mi-a făcut cunoscut rostul acestui serviciu informativ condus de dl Mareşal Negel, cu a cărei organizare şi recrutare de elemente a fost insărcinat şi d.Victor Ionescu, care lucrează după directivele dlui Negel.

In ce priveşte rostul serviciului, d.Drăgănescu spunea că se urmăreşte informarea reală a Regelui din toate punc-

./.

tele de vedere,adunare de tot felul de material informativ, fie in favoarea sau defavoarea ruşilor,fie in favoarea sau in defavoarea anglo-americanilor,etc. şi că acest serviciu este cunoscut şi de celelalte organe.

Dl Drăgănescu mai spunea că pentru a fi primiţi in acest serviciu trebue să prezentăm material de probă şi dacă vom reuşi să trecem acest examen,vom ajunge la situaţii bune şi bine retribuiţi.Mi-a făcut propunerea să lucrez şi eu,adunând dacă se poate informaţii din cercurile anglo-americane, etc.şi că voiu fi plătit la inceput cu 80.000 lei lunar.

I-am spus in cele din urmă că accept,deşi nu am deocamdată surse de informaţii,rămânând ca să vorbească cu d. Victor Ionescu şi să-i aduc ceva material pe rândul viitor.

Am inceput să adun ceva material de prin buletine mai vechi de ştiri in limba engleză,pe care le ave in colecţie la RomânoAmericana.Atât d.Drăgănescu cât şi d.Dorobanţu ştiau că sursa mea erau buletinele englezeşti.

După câte imi amintesc din aceste buletine de radio ascultare in limba engleză am dat odată cu pregătirile militare americane din Alaska,dotarea trupelor americane cu echipament militar de iarnă,construirea de şosele,aeroporturi,baze navale,instrucţia de paraşuta,etc.

Altădată am dat o notă in legăturăcu infiinţarea unui serviciu secret la Departamentul de Stat american, cunoscut sub numele de Nia,care are o secţie internă de legătură cu anumite departament americane ca:răsboiu,marină, aer,etc. şi o secţie externă menită să se ocupe cu organizarea de servicii informative in toate ţările acolo unde Statele Unite au sau urmează să se infiinţeze legaţii.

Am dat de vreo 2-3 ori asemenea note,urmând ca să primesc răspuns de angajare,impreună cu d.Dorobanţu şi d. Drăgănescucare dădeau note,insă nu ştiu ca de ce natură.

In cele din urmă,răspunsul a fost negativ,pentrucă după cum ne spunea d.Drăgănescu -că se ştiau de lucrurile pe care le dădeam deoarece le dăduse o domnişoară cu ceva mai dinainte.După aceasta nu am mai dat note,cât priveşte pe ceilalţi doi,nu pot să ştiu.Imi spuneau că nici dânşii nu mai dau note.

Pe la sfârşitul iernii trecute,am aflat prin d.Ion Mihălţeanu,că a venit la Misiunea Americană un fost coleg de liceu cu mine la Turda,sergentul Alexandru Popa.Mi-a spus să trec pe la hote Stănescu că am să-l găsesc acolo.

M'am dus la hotel Stănescu şi ne-am revăzut după circa 98 ani de când a plecat in American,unde se născuse.Venise din Germania pentru câteva săptămâni la Misiunea din Bucureşti.

L'am invitat la masă şi din vorbă in vorbă mi-a spus că lucrează ca interpret la biroul ataşatului militar colonel Lovell.Aflând aceasta,i-am spus să vorbească cu colonelul dacă l'ar interesa obţinerea de informaţii,pentrucă am doi prieteni care au material şi tot insistă să le mijlocesc contactul cu Misiunea Americană sau Engleză.

Mi-a spus că se va interesa,reuşind să-mi fixeze o intâşnire cu colonelul la Misiune intr'o seară,unde m'am şi prezentat.Cum insă colonelul era ocupat cu lucrul şi nu avea timp să mă primească,a rămas ca sergentul Alexandru Popa să mă introducă la dl.Iohn Popa,in birou.Eu am refuzat motivând că nu am incredere in dânsul deoarece il ştiam că se intâlneşte cu dnii Pavelescu şi Văleabu şi mi-e era teamă să nu mă divulge lor.

In cele din urmă colonelul a lăsat lucrul şi a trimis pe serg.Alexadru Popa să mă cheme sus in biroul dân-

./.

sului,unde lucra numai cu secretara.Pe masă avea o mulţime de hârtie,note,buletine,purtând stampila secret pe ele.

După ce m'a prezentat serg.Alexandru Popa,i-am expus scopul vizitei mele,acela de a mă oferi cu doi prieteni ai mei să-i procur orice fel de informaţiuni de care ar avea nevoie. M'a intrebat ce fel de informaţiuni pot să-i dau.Eu i-am spus că orice il interesează,pentrucă am doi prieteni care lucrează la sursă,unul la M.St.M. şi celălalt la Prefectura Poliţiei.

Colonelul a intrebat atunci pe prietenul meu Alexandru Popa dacă are incredere in mine şi răspunzând,desigur da, acesta mi-a zis bine să-mi aduc următoarele informaţiuni:Organizarea şi funcţionarea serviciilor de siguranţă ale Statului N.K.V.D.,care conspirative sovietice,persoane care lucrează pentru ruşi şi contra americanilor şi cum recrutează ruşii oamenii pentru serviciilor lor de spionaj.

După aceasta am plecat,după ce mi-a luat numele pe care l'a scris pe o hârtieşi l'a dat secretarei să-l pună la secretul cel mai strict (top secret).A rămas să trec peste 10 zile cu materialul şi să-i telefonez in prealabil sub numele de Nick,dela românescul Nicolae pe care l'am propus eu.

Am luat contact cu dnii Dorobanţu şi Drăgănescu,cărora le-am spus că am reuşit să aranjez ca să lucreze pentru Misiunea Americană şi anume cu ataşatul militar căruia i-am vorbit despre dânşii.Le-a părut bine şi mi-au spus că-şi dau şi legitimaţiile dacă e nevoie,ca să vadă colonelul că unde lucrează dânşii.

Le-am dat chestionarul la care au răspuns prezentând materialul in decurs de circa 10 zile,pe care l'am tradus şi bătut la maşină in limba engleză,aproximativ,după cum urmează:

S.S.I. In ce priveşte organizarea acestui serviciu,am dat şi următoarele informaţiuni: Director General D.Mihăilescu (?) Secţia I.)Informaţii) Director d.Rârsan (Barbu),Secţia II-a C.I. (Contra informaţii) Secţia C.Sp.Director Georgescu,Secţia Coordonării,d.Stroescu,Secţia Radio,Secţia Desen,Secţia Garaj, Secţia Economat,etc.Restul mi se pare au fost completate de Dnii Drăgănescu şi Dorobanţu,care arătau deasemeni că S.S.I. este controlat de ruşi prin secţia sau Direcţia Coordonării, că are legătură cu celalte organe de siguranţă,despre care lucru am putut afla şi dela d.Negoescu,care mi-a făcut cunoscut datele de mai sus,atunci când m'a determinat să mă duc cu dânsul la Themes,după cum arăt in altă parte.

<u>Secţia II-a M.St.M.</u> Condus de Col.Evulescu şi diferite birouri cu şefii lor pe care le-a dat d.Drăgănescu.

<u>Prefectura Poliţiei Capitalei.</u> Cum este organizată pe brigăzi şi de cine sunt conduse aceste brigăzi date de d.Dorobanţu. Cu ce se ocupă fiecare brigadă in parte.etc.

<u>Siguranţa.</u> Cum este organizată şi şefii date cu amănunte, probabil de amândoi.

<u>N.K.V.D.</u> Dat de amândoi sau d.Drăgănescu Sef: general Zabelin,pe urmă şeful de Stat Major,colonel........?.apoi diferite birouri şi agenturi conduse de diferiţi ofiţeri de care nu-mi mai amintesc.Numere de două trei telefoane şi automobile,la fel pe care iarăşi nu le ţin minte.

<u>Case Conspirative:</u> Au dat mai multe case conspirative sovietice : Marmororsch Blank,Dumbrava Roşie,Băneasa,Casa saz Villa Jalea,despre care auzeam şi eu inainte,un bloc in Batiştei,apoi alte case particularepe care nu le mai ţin minte.

<u>Persoane care lucrează pentru ruşi şi contra americanilor</u> Col.Almăjeanu,Borcescu şi Rădulescu dacă nu mă inşel,apoi Joe Reininger,muzicantul,proprietarul casei unde locuia col.

./.

Farnsworth,persoane din Misiune,etc. şi chiar din provincie cum ar fi de exemplu la Braşov.

Recrutarea persoanelor.După d.Drăgănescu,Ruşii recrutează elemente din acele persoane care datorită trecutului lor dubios sunt vulnerabili şi elemente româneşti şi evreeşti care nu prezintă garanţii morale trădându-i pe toată linia.

Apoi,persoana recrutată trebue să complecteze,să facă un "curriculum vitae",scris de mână.

In ce priveşte informaţiile,aceste deasemeni trebue să fie scrise de mână,inducându-se persoana dela care s'a obţinut această informaţie şi cine era de faţă.

Prezentând acest material,pe care dnii Drăgănescu şi Dorobanţu spun că l'au adunat in decurs de mai mult timp,d. Colonel Lovell a rămas profund impresionat exlamând "fantastic" şi că o să protesteze la ruşi.

Pe urmă,colonelul adresânru-se mie a zis: Nick,vezi acel tablou (pe peretele din faţa lui dela masa de lucru era tabloul generalului Eisenhower),acela imi este şeful şi lucrez pe faţă şi noi n'am aici să spionăm,să cumpărăm informaţii,pentru care nu avem fonduri speciale.Noi am venit aici ca să apărăm interesele.Când vreau un lucru mă duc şi-l cer dela general Ionescu,şeful Marelui Stat Major Român.Il intreb cum se prezintă armata,ce fel de echipament are şi de care are nevoie,care sunt metodele de instrucţie,pentrucă şi eu vreau să-i arăt care sunt metodele şi armamentul perfecţionat dela noi,cu documente,filmen,etc.Sau dacă am nevoie de informaţii mă duc la autoritatea respectivă şi-i pretind acest lucru.L'am intrebat şi dacă nu o să isbutiţi să obţineţi acest lucru?.A răspuns:Atunci plec cu soţia mea şi voiu face cunoscut că nu mi se dă concursul şi că nu mi se dă putinţa să colaborez in cadrul misiunei mele.

Am rămas profund stupefiat la cele auzite şi i-am răspuns : Colonele,Dvoastră mi-aţi cerut ce v'am adus şi nu pot să cred ce spuneţi pentrucă Dvs ca ataşat militar aveţi neapărată nevoie de infromaţii.La aceasta dpnsul mi-a răspuns inainte de a ieşi pe uşă.Bine,Nick,iţi mulţumesc şi o să te mai văd.

Toate cele petrecute le-am povestit dlor Dorobanţu şi Drăgănescu,rămânând şi dânşii miraţi,Cu colonelul nu m'am mai intâlnit şi nici dânsul nu m'a chemat.

Peste câteva zile au venit din nou la mine,la societate,dnii Dorobanţui şi Drăgănescu.D.Drăgănescu a zis că ar fi bine să mă interesez la Misiunea Engleză că sunt mai serioşi decât americanii.Am fost şi eu de aceeaşi părere.M'am dus la Misiunea Militară engleză,unde aveam cunoscut acolo pe lt.aviator Duval,care pe lângă sbor era insărcinat cu conducerea secţiei sportive a misiunei britanic.Pe acesta l'am cunoscut in felul următor:

După ce am terminat cu "Lido",rămânând astfel fără serviciu,m'am dus şi Misiunea Britanică din Jules Michelet pentru ca să solicit un post dela d.Ministru Hollma,pe care il cunoşteam şi mă cunoştea dela "Lido",unde venea să facă baie,de obiceiu dimineaţa.Cum dânsul era ocupat şi pe punctul de a pleca,dela informaţii m'am indreptat la consilierul Porter.M'am prezentat acestuia,spunându-i cine sunt,că am fost la Lido şi că mă cunoaşte d.Ministru Hollman.Acum fiind Lido inchis,am rămas fără serviciu şi dacă ar avea un loc liber să lucrez la birou,garaj sau oriunde.D. porter mi-a spus că acum nu au nevoie locuŕile fiind ocupate,dar mă indrumează la cineva dela Misiunea Militară Engleză,la Lt.Duval (sport flight lieutenant =locotenet aviator şi sport).

./.

Prezentându-mă şi la acesta,mi-a spus că nu au deocamdată locuri libere,însă se va interesa pentru Predeal,dacă va găsi acolo un loc pentru mine,in cadrul sporturilor de iarnă, ale Misiunei,dânsul fiind insărcinat şi cu secţia sportivă. Intre timp a mai dat pe la Misiune să mă interesez dacă are vreun rezultat pentru mine şi cum se intârzia cu răspunsul iar locotenentul plecând in concediu in Anglia,cu timpul am fost angajat la Româno A,ericana.

Cum zic,m'am dus,după ce am abandonat Misiunea Americană şi la sugestia dlor Drăgănescu şi Dorobanţu,la Misiunea Britanică să vorbesc cu lt.Duval. Acesta mi-a spus să trec a doua zi să vorbească cu cineva mai intâiu.Am fost a doua zi dimineaţa,lt.Duval venind jos in hall cu un maior cu ochelari,căruia i-am spus scopul pentru care am venit,Dânsul mi-a spus că nu interesează şi cu aceasta am plecat fără rezultat pentru dnii Dorobanţu şi Drăgănescu,care continuau să vină pe la mine,la birou.

Intr'o zi,d.Drăgănescu spune,de faţă fiind şi d.Dorobanţu că acum ar fi momentul să dăm informaţiuni la Misiunile anglo-americane că are multe şi le-ar interesa.Spunea că ar trebui să găsim pe cineva de incredere şi introdus bine la americani,care să ne recomande.Eu atunci le-am sugerat ideea să mă duc la d.Serdici,că-i naţional ţărănist,cunoaşte engleza şi trebue să aibă cunoştinţe.

M'am dus la d.Serdici,inainte Paşte ac. şi i-am spus că am doi prieteni,unul la Secţia II-a M.St.M. şi altul la Prefectura Poliţiei,care ar putea să furnizeze informaţiuni pentru Misiunile anglo-americane.

D. Serdici a fost imediat de acord,spunând să aducă ceva materiale de probă şi dacă e bun imediat intră aceştia in Intelligence Sercie.Să aducă informaţiuni cu privire la persoanele care urmăresc Misiunile,influenţa economică sovietică in România,cam astea mi le-a cerut d.Serdici.Mi-a mai spus să aduc două exemplare in limba engleză,iar unul in româneşte ca să-l citească dânsul şi apoi il va duce personal la dl Maniu ca să-l citească,apoi il va distruge ca să nu-l citească nimeni altul.

Dnii Drăgănescu şi Dorobanţu mi-au dat acelaşi material pe care l'am dat ataşatului american,cu mici modificări, insă fără acea problemă economică pe care o ceruse d.Serdici.

Peste câteva zile,am dat acest material tradus in limba engleză şi bătut la maşină de mine,precum şi un exemplar in limba română.Două exemplare englezeşti erau destinate Misiunilor respective.

I-am atras atenţiunea să nu cumva să dea cineva peste acest material că-i pericol,la care d.Serdici mi-a răspuns, ce vrei,d. Cârja,ştiu eu ce fac,nu vreau să ajung in Siberia. După toate acestea d.Serdici mi-a spus să trec peste câteva zile să văd de rezultat,rămânând să aduc şi cele două "curiiculum vitae " ale dlor Dorobanţu şi Drăgănescu.

Peste câteva zile am fost din nou la d.Serdici cu cele două "curriculum vitae" şi cu cele două legitimaţii ale dlor Drăgănescu şi Dorobanţu,care mă aşteptau afară,lângă Biserica Amzei.

Cele două "Curriculum vitae",cuprindea date personale studii,pregătire,funcţiuni ocupate.I-am arătat dlui Serdici şi cele două legitimaţii.A rămas apoi să mai aştept rezultatul dela Misiunile respective,iar d.Serdici să ducă cele două "curriculum" traduse de mine in limba engleză.Si la plecare d.Serdici imi spune: Vezi dle Cârja,spune băeţilor să se intereseze de arestări dacă se mai fac,partidul plăteşte bine astfel de informaţiuni.

./.

Am fost din nou la d.Serdici,ducând şi o notă informativă din partea dlui Drăgănescu,nu imi amintesc de cuprindea,era o chestiune ce interesa partidul.De astadată,d. Serdici mi-a zis că a dat cele două «Curriculum» şi că băeţii să aştepte rezultatul acasă,că-i va anunţa din partea Misiunilor.

Cred că dnii Drăgănescu şi Dorobanţu nu au primit niciun răspuns,pentrucă alt fel imi făceau cunoscut.

Acestea s'au petrecut inainte de Paşte,când am plecat in concediu forţat,fără salariu,de 21 zile,din cauza că mi-e era teamă să nu mă aresteze,după cum mă anunţase d Uţă,fost dactilograf la Personalul Serviciului,că i-ar fi comunicat cineva dela serviciu.

De atunci nu am mai dat pe la locuinţa dlui Serdici, despre care am aflat din gazete că este arestat.

Incă o chestiune pe care ţin să o amintesc:

~~Exi~~ In primăvara acestui am am primit dela un văr al meu din America,un articol decupat din ziarul american «Detroit News»,intitulat «Astăzi Rege» mâine poate nu» şi sub titlu «Mihai se teme că va fi detronat de Roşii»,iscălit de un corespondent din Bucureşti,cu nume grecesc care imi scapă.In cadrul articolului,este infăţişată şi fotografia Regelui,impreună cu câinele favorit,mare negru.

In acest articole se spune in esenţă următoarele:

Regele Mihai al Românei se teme că va fi detronat de Roşii.Deaceea el stă izolat cu Mama sa Elena pe care o adoră. in castelul său «Peleş» din Sinaia,munţii Carpaţi şi meditează asupra dilemei sale.Deşi se bucură de simpatia poporului său, acesta nu este suficent.El este ingrjorat de felul cum va şti să iasă din incurcătură,fără a târi poporul intr'o baie de sange.

El nu este prea inteligent,insă are simţul realităţii.

In anul 1945,d Vişanscki,lunându-şi sborul dela Moscova a venit la Bucureşti şi bătând cu pumnul in masa tânărului Rege,l'a obligat să numească guvernul prezidat de dl dr. Petre Groza.

In ce priveşte viaţa mondenă,el paşeşte pe urma tatălui său,fostul Rege Carol II,prima aventură având loc la vârsta de 17 ani.

Ii stă cu mult mai bine in uniformă decât in costum civil,care ii scoate in evodenţă burta.

Acest articol pe care l'am traduc in româneşte,am dat un exemplar dlui Serdici,inainte Paşte,iar originalul cu traducerea l'am dlui consul general Naum Ionescu,dela Palat pe care il cunoşteam de când era consul general la Rusciuk, trecând pe acolo in calitate de curir.De când eram curier nu l'am mai văzut,până acum cu ocazia inmânării respectivului articole care l'a prezentat Regelui.

După aceste declaraţii in care m'am străduit să fiu cât mai complect şi după cât imi ajută memoria să le redau in ordine cronologică şi cu toată sinceritatea,mai adaog in incheiere următoarele:

După ce am fost epurat din serviciu,am inaintat acestuia un memoriu prin d.Bârsan dela Secţia I-a pe care il cunoşteam din timpul curieratului la Sofia.

Acest memoriu,in care arătam situaţia mea dela serviciu şi intenţia mea de a lucra mai departe in folosul seriviului,precum şi sentimentele mele antihitleriste din timpul răsboiului trecut,când odată am afirmat că nemţii vor pierde răsboiul,după cum de altfel prevedeam acest lucru in rapoartele pe care le făceam in timpul curieratului in Apus,in mo-

. / .

mentul când se dăea bătălia la Stalingrad, am fost de multe ori calificat de comunist (expresia decedatului lt.col.N.Reit, etc), a fost respins. Nu mă intreb care a fost motivul.

Si o mărturisire:

Omul, in imprejurări grele ale vieţii sale, caută prin insăşi natura lui de a fi, să se apere.

In ce mă priveşte, eu nu voiu face acest lucru, ci voiu recunoaşte că am făcut aceeaşi continuă greşeală, aceea a fi cu sufletul deschis, sincer şi cu intenţii binevoitoare, atât faţă de prietenii mei, cât şi faţă de duşmanii mei.

Pe aproapele meu in sugerinţă şi lipsuri, am căutat să-l ajut intotdeauna cu vorba şi cu fapta pe cât posibil şi de cele mai multe ori am cules roadele invidiei şi răutăţii.

Tot ce am făcut pâmă acum imi va fi pentru viitor o aspră invăţătură. Cer iertare. Rog, Serviciul, unde mi-am inceput cariera in viaţă şi unde vreau să o continuu, să-mi redea libertatea, să fiu lângă scumpa mea soţie şi copilaşul meu drag, pentru a căror existenţă grea mă sbat, cerând cu toată hotărârea să fiu reprimit in serviciu, căruia să-i dedic cu devotament toate puterile mele de muncă pentru ridicarea nivelului acestuia cât mai sus, menit să joace, astăzi un rol atât de important la consolidarea regimului nostru democratic de tip nou şi la apărarea securităţii Statului nostru.

Aceasta imi este declaraţia pe care o semnez.

14 Septemvrie 1947.

ss.N.Cârja

ANEXA LA DECLARATIA N.CARJA

din 14 SEPTEMVRIE 1947.

Pe locotenentul de marină american Themes l'am cunoscut la următoarea imprejurare:

După epurarea mea din serviciu-aproximativ la două sau trei săptămâni,a venit la mine d.N.Negoescu,care lucra sub ordinele dlui Victor Ionescu,spunându-mi că de ce nu intru la americani,mai ales acum când nu am serviciu.Dânsul nu era in vremea aceea epurat.I-am răspuns că nu cunosc pe nimeni la Misiune.Nu s'a oprit aici.

A venit la mine de mai multe ori cu insistenţe ca să intru la Misiune,că vrea să lucreze şi el şi că o să vorbească pentru amândoi,cu un maior.........?.cu care a lucrat din partea Serviciului,după 23 August 1945,nu-i mai reţin numele.

Deşi ezitam să merg la Misiune,d. Negoescu continua să insiste-fapt pe care nu poate să-l nege-,ceeace mă făcea să bănuesc că o fi având o misiune din partea Serviciului.

M'am dus cu dânsu,in cele din urmă,intr'o seară la locuinţa maiorului.......,din str.Dumbrava Roşie Nr....,când nu era acasă,fiind plecat in streinătate,după câte ni s'a spus, şi că locul maiorului il ţine un locotenent cu numele de Themes.

D.Negoescu a venit şi m'a luat intr'una din zilele următoare să merg cu dânsul la Misiune,la Themes,căruia după ce ne-am prezentat şi i-am arătat cine suntem şi că d.Negoescu a lucrat inainte cu maiorul.......din partea S.S.I-ului,lt.Themes ne-a poftit in birou.

După ce i-am arătat biroul populaţiei,iar d.Negoescu legitimaţia dela serviciu,i-am spus că doresc să lucrez la Misiune,ori unde va fi un loc pentru mine,iar d.Negoescu ,care continuă să lucreze la serviciu,le oferă serviciile mai departe in sensul in care a lucrat cu maorul.........La aceasta lt.Themes a cerut din nou legitimaţia d.Negoescu şi adresa,precum şi adresa mea deşi se vedea că nu-i prezint un aşa de mare interes.Cu aceasta am plecat,urmând ca să ne anunţe acasă lt.Themes rezultatul.

După câteva zile a venit din nou la mine d.Negoescu cu o cerere,in care după cât îmi amintesc,dădea şi câteva date informative mi se pare in legătură cu organizarea serviciului,că d. Stroescu a fost numit director al Coordonării,care face elgătura cu ruşii,etc.Această notă informativă prezentată şi sub formă de cerere,am tradus-o intr'o dimineaţă la Lacta Bar,unde d.Negoescu spunea ca să intru,că-i este foame.

Cu aceasta s'a prezentat la Misiune,unde mai avea cunoscut şi pe unul Jan de care imi spunea că-l cunoaşte.

Nu ştiu ce a mai aranjat cu lt.Themes,eu nu am mai primit nici un răspuns din partea lui.

Intâlnindu-l după aceea,la vreo lună l'am intrebat ce a aranjat cu Themes.Spunea că a inceput să lucreze pentru Themes, e tare incuiat şi că nu-i plăteşte.De altfel d.Negoescu se lăuda că lucrează pentru americani,făcea şi risipă de parale şi se intrebau că de unde are atâţia bani.

Acestea sunt imprejurările in care l'am cunoscut pe lt.Themes şi prin care nu am reuşit să ocup un serviciu la Misiune.

Aceasta imi este declaraţia pe care o semnez propriu.

14 Septemvrie 1947.

ss.N.Cârja

38/I foto 220.
000642

8 Oct 1947
La dosarul în cauză
[signature]

PROCES - VERBAL

Astăzi 8 7. luna Octombrie anul 1947

Noi, Stănescu Vasile comisar de serviciu în Direcţiunea Generală a Poliţiei din Ministerul Afacerilor Interne ;

Constatăm prin prezentul proces verbal că percheziţionând pe - Cârje Nicolae de ani 34. de profesie Funcţionar originar din M. Unite cu domiciliul în Buc. Abr. Hrbescu No 11 trimis de Notă d-l Chestor Niculescu cu raportul Nr. Notă

s'au găsit asupra sa următoarele :

Lei 100. (una sută) un ceas de mână un stilou marca (Mont-Blanc), două chei una oglindă un notes, portofel cu acte personale una cravată, cureaua pantaloni, + 3 lei, şireturi jartele,

Drept care am încheiat prezentul proces verbal, spre cele legale.

COMISAR DE SERVICIU,
V. Stănescu

Asistenţi :

Deţinut N. Cârja

DOVADA

Am primit banii şi obiectele prevăzute în prezentul proces verbal.

Deţinut ______________

M.A.

221

Reg. 2 Militară

TRIBUNALUL MILITAR ~~CORPUL II ARMATA~~

— Parchetul Militar —

006/13

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 3036

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi General de div. S. Pătrulea, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armată~~ Reg. 2 Milit.

In baza art. 143 din C. J. M. având în vedere că în contra lui Bârje Nicolae din București Str. — Nr. — sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra ordinei și organizarea Statului prev. și pen. de art. —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să'l primească și să'l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 1 Octomb. 1947

Dat în București astăzi 1 Oct 1947 /947.

Procuror Militar, Specul.

General de div. Pătrulea

Am luat cunoștință învinuit

222.

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

00641/4

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 26384

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Maior Magj. Iorgu Popescu —, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Corpului II Armată.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Cârje — — Mihai — — — din — București — Str. — — — — — Nr.— sunt indicii de vinovăție pentru fapta de trecere frauduloasă a frontierei — — — — — — — —

prev. și pen. de art. — — — — — — — — — — — — —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de — 30 — zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 — pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Noembrie 1947 — — — —

Dat în București astăzi — 15 Noembrie — — /947.

Procuror Militar,
[signature]

Am luat cunoștință învinuit

____

223.

00846

N O T A

Referitor la rezultatul cercetărilor intreprinse contra lui Senti Ion.

SENTI ION, născut în 1892, Galaţi, de naţionalitate română, religie ortodoxă, domiciliat în Bucureşti Str. T. Masaryk Nr. 18, actualmente administratorului blocului din Piaţaa Rosetti Nr. 3.

In legătură cu formarea grupului informativ personal al lui Mihalache Ion, rezultă următoarele:

a/. In iarna anului 1945-1946, Senti prin farmacista D-na ULEIA, face cunoştinţa cu Ion Mihalache, chiar în casă la dânsa.

Dela început Senti arăta devotamentul si increderea lui Mihalache, afirmându-i că vărul lui, Eugen Zamfirolul, decedat, i-a recomandat în ultima clipă a vieţii, să urmeze pe Mihalache.

A urmat apoi intre aceştia discuţii politice, în urma cărora Senti a spus că are vre'o 20 foşti funcţionari care vor să lucreze pentru P.N.T., dânduli-se întrebuinţările pe care Mihalache le va crede de cuviinţă.-

Mihalache a primit cu plăcere propunerea şi a cerut ca oamenii să-i fie prezentaţi la dânsul acasă, însă în prealabil să fie anunţat prin telefon ziua prezentării oamenilor, în care scop i-a dat lui Senti şi numărul de telefon.-

Totodată l-a asigurat pe Senti că dacă va intra in Guvern va căuta să-l servească cu un post corespunzător pentru persoana lui, cum ar fi Director la Siguranţa Statului.-

La plecare, Mihalache, l-a condus pe Senti cu maşina până în Str. Maria Rosetti, amintindu-i să-l viziteze la domiciliul.-

b/. Peste câteva zile Senti îl vizitează pe Mihalache acasă şi în lipsa lui lasă servizorului un memoriu din partea Gen. Stefelea, partea I-a / memoriul fiind compus din trei părţi/.

c/, Senti incepe recrutarea oamenilor dintre foştii funcţionari epuraţi, astfel se formează un grup compus din; Bălănescu Stelian, Cârje Nicolae, Năstase Nicolae, Georgescu Sterică, Elefterescu Ciobanu, Dăscălescu, Vasilescu, Dăscălescu Costel, toţi foşti politişti

Se hotăreste infiinţarea organului informativ în slujba personală a lui Mihalache, adunând informaţiile din toate domeniile /politic, militar, economic etc./.

S'a hotărât ca organul informativ să fie compus din următoarele secţii:

- O secţie buletine informative, unde intra N. Cârje care trebuia să întocmească un buletin de sinteză a politicei internatio

./.

224

00647

nale săptămânale,după știrile și comentările posturilor de radio străine,în deosebi celor anglo-americane.

La aceasta secție,fiecare contribuia prin note informative personale,din toate domeniile / politice,economice,militare etc./.

Centralizarea informațiilor le făcea Senti care urma să le predea lui Mihalache.-

- O secție de filaj cu sarcina de a semnala și identifica elementele,cari eventual ar fila anumite persoane marcante din P.N.T.-

- O gardă personală a lui Mihalache din care făcea parte Bălăneanu,Elefterescu,Dăscălescu etc..

d/. După ce s'a hotărât în principiu organizarea și activitatea viitoare a acestui organ informativ,Senti a anunțat telefonic pe Mihalache,care i-a fixat ziua când să-i prezinte oamenii.-

Atunci au mers la Mihalache,Senti,Cârje,Georgescu,Bălăneanu,Dăscălescu și Elefterescu.-

Mihalache i-a primit foarte bine și s'a interesat de situația fiecăruia,după care i s'a expus planul de lucru stabilit în prealabil la Senti,care a fost aprobat de Mihalache.

- Senti a prezentat atunci partea a doua a memoriului Gen.Stefelea.-

- Cârje un buletin de sinteză a situației Internationale săptămânale,în baza audițiilor și comentărilor posturilor de radio străine,în special anglo-americană.-

La aceasta întrunire Mihalache le-a spus că dacă au ceva urgent,să se adreseze prin telefon cu nume conspirative Alexandrescu I,Alexandrescu II,III,etc.iar Cârje a primit numele de Ardeleanu.-

- Au mai fost încă de multe ori la Mihalache,dar din cauză că nu li se plătea bani,au abandonat de a mai furniza lui Mihalache informații.

e/. In total s'a predat lui Mihalache următoarele informații:

1/. Buletin de sinteză a situației internaționale săptămânale de Cârje.-

2/. Note informative militare privitoare la situația trupelor sovietice,adunate de Senti dela diferite surse.

Astfel:

- Dela col.Ichim,ofiter de rez.din Constanța,Senti a aflat că rușii au făcut tranșee pe Malul Mării Negre,în Dobrogea și pe malul Dunării.Deasemenea la Popești Leordeni au făcut tranșe depozite de muniții și alte lucrări anti-aeriene.-

.//.

- *Dela Georgescu,/ din echipa/, a aflat că un cumnat al lui căpitan la Cercul Teritorial, a spus că s'au lăsat ordine de chemare pentru ofiterii deblocati și că la Popesti Leordeni s'au făcut tranșee și depozite de munitii.-*

- *Dela Elefterescu /prin echipă/, informatii privitoare la cazarea trupelor sovietice în jurul Bucurestilor.*

Dela Cpt. Ivănescu, deblocat, a aflat că deblocările se datoresc N.K.W.D.

- *O notă de ofiteri deblocati din M.St.M.,: Col. Ghiță Zamfirescu, Lt.Col. Beca C-tin, Lt.Col. Ivănescu, Lt.Col. Magistrat Atanasiu Ioan și Maior Ulic Nicolae din Comuna II-a Teritorial.*

- *Memoriul Gen. Stefelea compus din trei părti:*

- *O hartă germană cu România și Ardealul cedat.*

226

7/I foto

00649

8 oct. 1947
La dosarul în cauză
[signature]

PROCES - VERBAL

Astăzi 8 7. luna Octombrie anul 1947
Noi, Haiescu Vasile comisar de serviciu în Direcţiunea Generală a Poliţiei din Ministerul Afacerilor Interne ;

Constatăm prin prezentul proces verbal că percheziţionând pe - Senti Ioan de ani 55. de profesie Ind. de mobile originar din Galaţi cu domiciliul în Buc. Str. Toma Masarik 18 trimis de Nota D-lui Cristea Niculescu cu raportul Nr. Nota s'au găsit asupra sa următoarele :

733. (şi şapte sute treizeci şi trei) portofel cu acte personale, una brichetă, un briceag, un stilou, suport cu 5 chei, curea de sfoară, cos de buzunar marca "Toby", ochelari de vedere, cravată, Bretele, Jartele, şireturi.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal, spre cele legale.

COMISAR DE SERVICIU,
V. Haiescu

Asistenţi :

Deţinut Senti

DOVADA

Am primit banii şi obiectele prevăzute în prezentul proces verbal.

Deţinut ________________

M.A.

00650 227

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 26315

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Maior Mag. Gorju Popescu, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Corpului II Armată.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Sonti Ioan din București Str. Nr. — sunt indicii de vinovăție pentru fapta de tentativă de trecerea frontierei clandestin prev. și ped. de art.

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de — 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 — pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 noiembrie 1947

Dat în București astăzi — 15 noiembrie — — /947.

Procuror Militar,

Am luat cunoștință învinuit

228.

00651

229

000652

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GEORGE TANCU, de ani 42, domiciliat in Bucuresti Str. Romană Nr. 77 A., funcţ. superior la Ministerul Industriei si Comerţului Directia G-rală a Plăţilor şi a Acordurilor Comerciale cu Străinătatea, Seful Serviciului U.R.S.S., referitor la cifrele asupra acordului cu U.R.S.S.-ul date de mine D-lui SERDICI declar următoarele:

Cunoştiam pe Dl. Serdici din anul 1939, cunoştinţă ocazională. Din anul 1946, întâlnindu-mă cu dânsul intâmplător pe stradă m'a intrebat cum mai merge Ministerul de Finante unde mă stia că functionez, la care intrebare i-am răspuns că sunt ~~ix~~ acum la Ministerul de Industrie şi Comerţ.

Cu aceasta ocazie m'a rugat, dacă va veni fiul lui pe la mine să-i dau indrumări asupra unui import pe care vroia să-l facă.

Nu mult după aceasta intâlnire în una din zile, tânărul Serdici a venit la biroul meu şi mi-a spus că intenţionează să importe foarfeci de tăiat viţă de vie din Cehoslovacia. Eu i-am spus că nu depinde de mine si să se adreseze colegului meu care lucra la Sectia Cehoslovacă. Tot cu aceasta ocazie tânărul Serdici mi-a spus că tatăl său ar vrea să mă vadă si dacă pot să trec pe la el pe acasă. Peste 2-3 zile, într'o după masă în drum spre Minister am trecut la D-sa în Str. Cristian Tell. Am stat de vorbă în birou, întrebându-mă despre munca pe care o prestez la Minister. După aceasta D-sa s'a exprimat că ar vrea ca la intrarea sa in Parlament ca Deputat să rostească un discurs prin care va fixa atitudinea partidului său faţă de politica externă şi printre care va avea nevoie si de datele acordului comercial Ruso-Român. A urmat discutii în cadrul cărora am explicat tehnica acordului nostru de clearing, explicatia notiunei "leu bază" şi contigentele mai importante a mărfurilor importate si exportate in cadrul acestui acord. D-sa a notat datele expuse de subsemnatul cu amănuntele şi explicatiile

./.

date. După aceasta m'am despărțit și nu ne-am mai revăzut până prin primăvara anului 1947, când mi-a dat un telefon la Minister să mai trec la D-sa.

La a doua vizită interesându-se dacă prevederile mele exprimate în prima intrevedere, că acordul nou era si mai bun decât primul, i-am răspuns că da, că al doilea acord este mai complect și că de data aceasta expertii noștrii au fost mult mai bine aleși și pregătiți. Mi-a cerut atunci D-sa să-i arăt și D-sale tehnica și cifrele acestui nou acord.

Tehnica acordului am explicat-o iar cifrele afară de contigente, nu erau încă fixate.-

D-sa ca și de prima dată și-a notat amănuntele celor discutate.-

După aceasta nu ne-am mai văzut decât o singură dată când eu treceam pe Bd. Tache Ionescu, unde in colț cu Str. Al. Lahovari D-sa stătea prins de o criză de tusă. Ne-am salutat fără a schimba nici o vorbă.-

Nu m'am intrebat niciodată la ce altceva decât pentru discurs ar putea să-i servească D-sale aceste date.

Sustin si semnez propriu prezenta declaratie.

ss/Gh. Tancu.

30 Ix-947.

230
6/8

00655

D E C L A R A T I E

Subsemnatul DUMITRU GHITULESCU de ani 49, domiciliat in Bucuresti Str. Amiral Murgescu Nr. 14, căsătorit, cu un copil, Director în Ministerul Agriculturii si Domeniilor, Directorul Directiunei proprietăţii si Bunurilor în care se cuprinde şi partea execuţiei şi a reformei agrare; referitor la datele statistice date de mine D-lui Serdici declar următoarele:

Cunoştiam pe Dl. Serdici încă din anul 1926, când era Directorul Camerii Agricole Tr. Mare.-

Am făcut parte din Comisiunea pentru Pregătirea Legii de reforme agrare din 1944,-1945, ca secretar, iar Dâmnia Sa împreună cu alţii ca membrii, comisiune instituită de Dl. Hudiţă în calitate de Ministru al Agriculturii şi Domeniilor.

Deşi ştiam că este politician şi fost deputat, totuşi îl cunoştiam ca un om serios.-

După alegerile din 1946, avenit la Minister şi a cerut datele statistice cu privire la ~~suprafaţa~~ expropriere si împroprietărire, date pe care le poseda Ministerul prin aceasta Directiune.

Neputându-le da imediat din cauza aglomerării de lucru, a stăruit telefonic a doua si a treia zi.

Faţă de aceasta stăruinţă am dat dispoziţiuni şi s'a copiat situaţia obişnuită cu datele la zi, mai ales că acestea erau publice, care cuprindeau: Nr. moşiilor expropriate, suprafaţa expropiată, numărul îndreptăţiţilor, nr. împroprietăriţilor şi lotul tip.

Aceasta situaţiune pe o pagină, care arăta că reforma agrară este terminată aproape, am dus-o D-lui Serdici in Str. Tell şi am predat-o la poartă, nefiind acasă D-sa.

Deobiceiu aceste situaţii le semnam, însă nu-mi aduc aminte dacă am semnat-o, însă sunt mai mult ca sigur că era semnată.-

./.

Nu l-am întrebat pentru ce are nevoie şi nici nu mi-a spus,eu crezându-l un om corect.-

De atunci nu xxxxxx a mai fost pe la mine si nici nu mi-a mai cerut nimic,nici personal şi nici verbal şi nici nu l-am mai văzut.

Sustin si semnez propriu,prezenta declaraţie.

ss/D-tru Ghitulescu

Cele două adăugiri "expropiat şi mai" sunt făcute de mine.

ss/D-rru Ghitulescu

30 IX-947.

00659 232

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnata Dr. MARIA ALEXIU AVRAMESCU, de profesiune medic, domiciliată în Str. Sf. Constantin Nr. 24, de ani 42, declar următoarele :

Il cunosc pe Dr. GAFENCU de când era student circa 7-8 ani, ca extern la Maternitatea "Regina Elisabeta". In anii următori, Dr. GAFENCU a fost intern în diferitele spitale ale Capitalei, văzându-l cu totul ocazional.

In ultimul an m'a vizitat de câteva ori exprimându-şi dorinţa de a pleca în Elveţia pentru specializare, dându-mi amănunte asupra relaţiilor ştiinţifice cu diferiţi profesori la care ajunsese. Spunea că i se fac dificultăţi fiind bănuit ca rudă cu Grigore Gafencu, deşi în realitate nu avea nici o rudenie.

Faptul că lucram la acelaş spital nu a apropiat în plus relaţiile dintre noi, în nici un fel, apreciam însă dorinţa lui de a lucra în clinici conduse de maeştri cu reputaţie mondială, ca una care mă specializasem şi eu în şcoalele din străinătate.

Afară de aceasta, îl apreciam şi pe dânsul ca un element promiţător în profesiunea noastră, remarcându-se prin faptul că îşi făcea ierarhia spitalicească prin concursuri.

Probabil în dimineaţa zilei de 8 sau 9 Iulie, fiind la spital, a venit la mine şi mi-a spus că peste câteva zile va pleca în străinătate cu un avion pentru a cărui completare mai avea nevoie de două persoane. Nu mi-a făcut încă mărturisire că pleacă fraudulos sau fără acte în regulă.

In ziua următoare, sau poate aceiaşi zi, nu-mi amintesc precis, l-am întâlnit la Expoziţia Cărţii Engleze din Sala

233

00660

Dalles, unde îmi dădusem întâlnire cu soţul meu, Ing. Avramescu Aurel, pentru a comanda cărţi.

Acolo mi-a spus mie şi soţului meu că cele două persoane de care are nevoie pentru complectarea avionului trebue să fie persoane cu suprafaţă care să constitue o garanţie pentru a nu fi suspectaţi ca agenţi politici ostili regimului ţării în care se duceau.

Ne-a întrebat pe mine şi pe soţul meu dacă îi putem indica astfel de personalităţi. I-am răspuns că nu am astfel de legături.

Am părăsit Expoziţia, eu plecând către casă, iar Dl. Gafencu a luat acelaş drum ca soţul meu, care se întorcea la Societatea de Gaz şi Electricitate unde are serviciu.

A doua zi dimineaţa, am primit un telefon acasă, dela Dr. Gafencu care îmi repeta cererea de a-i indica personalităţi. I-am răspuns că nu-i pot fi de nici un folos.

Pe la ora 14, după înapoerea dela Spital, m'a întrebat din nou la telefon, răspunzându-i negativ, după care m'a anunţat că va veni după amiază să-şi ia rămas bun.

In cursul după amiezei am însă ocupată continuu în cabinet şi nu l-am mai văzut pe dr. Gafencu.

Seara l-am întrebat pe soţul meu dacă a mai fost solicitat de Gafencu, la care soţul meu mi-a răspuns plictisit de aceste stăruinţe, care nu-l interesau direct în nici un fel, că i-a făcut cunoştinţă cu cineva ca să scape de stăruinţele lui. Avea un aer nemulţumit de această presiune pe care Dr. Gafencu o exercitase asupra noastră şi doar aprecierea elanului cu care voia să devie un mare chirurg îi justifica amabilitatea de a nu-l refuza categoric. Soţul meu arăta ca şi mine o totală lipsă de interes asupra eventualului succes sau insucces al dorinţelor D-rului Gafencu.

-/-

După aceasta nu am mai avut nici un fel de discuţii despre această chestiune. Nici nu am mai auzit nimic, luând cunoştinţă din gazete de arestarea D-rului Gafencu şi a grupului care plecase împreună cu el.

Declar, susţin şi semnez.

(ss) M.Alexiu Avramescu.

Bucureşti, 17.VII.1947.

235

00062

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.Inginer AVRAMESCU AUREL adaug la declaraţia mea anterioară, referitoare la cazul GAFENCU, următoarele :

1. Susţin de a nu fi discutat cu Gafencu la Expoziţia dela Dalles, împreună cu soţia mea şi întâi am terminat formalităţile necesare pentru cumpărarea cărţilor cu soţia mea, Gafencu aşteptând afară, pe urmă când am eşit m'am despărţit de soţia mea şi am plecat spre birou însoţit de Gafencu care insistă să mă roage să indic o cale spre o personalitate politică. Totuşi admit că el ar fi putut vorbi la expoziţie şi cu soţia mea, înainte de a sosi eu acolo.

Mai precizez că la expoziţie sau pe drumul de acolo la birou, Gafencu nu mai avea nevoie să dea explicaţii despre ce e vorba, deoarece eu ştiam de cererea lui cu o zi înainte când am vorbit cu D-na Scridan. Deci cunoşteam vag problema, dar nu voiam să mă ocup de ea, cu toate insistenţele lui , fiindu-mi extrem de incomodă şi chiar suspectă.

2. Când s'a văzut la mine acasă, Dl.Dr.V.Haţieganu şi Dr.Gafencu, s'au recunoscut imediat, deci se cunoşteau mai dinainte, deaceea eu nu mai aveam nevoe să mai fac nici o introducere, şi am eşit din cameră, totuşi suspiciunea mea m'a făcut în faţa unui fapt împlinit,care s'a desfăşurat fără o contribuţie prea mare din partea mea,întâlnirea dorită de Gafencu, să le spun, chiar să-i rog, să mă scoată complect din cauză, eu nevrând să ştiu nimic de această afacere.

3. Precizez încă odată că soţia mea nu ştia de întâlnirea dintre D-rul Gafencu şi D-rul Haţieganu, fiind în cabi-

net, iar în seara zilei respective când ne-am văzut, nu-mi aduc aminte să-i fi spus expres nimic despre întâlnire, afară doar în treacăt că Gafencu a întâlnit pe cineva şi am scăpat de el. Fapt care denotă încă odată că ambii nu am acordat nici o importanţă cazului Gafencu, ceiace acum s'a adeverit a fi o gravă eroare deoarece dacă ne dădeam mai bine seama ce urmări ar fi putut antrena chestiunea (poate), sigur eram mai vigilenţi şi probabil refuzam să ne ocupăm de chestiunea lui.

4. Mai îmi amintesc că l-am întrebat pe drum spre birou pe dl. Dr. Gafencu dacă nu crede că chestiunea plecării cu avionul comportă riscuri grave pentru dumnealui şi mi-a răspuns că plecarea lui are loc numai în cazul când ea este posibilă fără riscuri, altfel se amână. Chiar preciza că plecarea depinde de foarte mulţi factori.

Astfel, eu am fost mai liniştit faţă de bănuiala mea iniţială că ar fi vorba de o acţiune forţată şi frauduloasă.

17 Iulie 1947.

(ss) Dr.Ing. Aurel Avramescu

237

00665

D E C L A R A T I U N E
=============================

Subsemnatul Dr.GAFENCU CONSTANTIN, în continuarea declaraţiunilor anterioare adaog următoarele :

La prima întrevedere avută cu Dl.Iuliu Maniu am întrebat dacă s'a făcut sau se poate face vreO comunicare radiotelegrafică sau de altă natură, pentru a se şti la San-Stefano că sosesc aceste două avioane ; răspunsul D-lui Maniu a fost evaziv.-

X

Intr'o discuţiune pe care am avut-o cu Dl.Popescu şi cu doi piloţi s'a pus chestiunea dacă este sau nu nevoie să fie tăiate firele telefonice pentru a nu se putea comunica nimic de cei ce eventual ar observa aterizarea avioanelor.-

Atât piloţii cât şi Dl.Popescu au ajuns la concluzia că acest lucru este inutil, ba chiar inoportun.-

Declar şi semnez.-

ss/.Dr.C.GAFENCU

238

00666

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GAFENCU N.CONSTANTIN, întrebat fiind, dau următoarele relaţii în completarea declaraţiilor anterioare :

In ziua de 9 Iulie 1947, am căutat pe Inginerul Avramescu prin soţia lui, care lucrează la Spitalul Colţei şi care m'a îndrumat la Expoziţia Cărţii Engleze, unde l-am găsit.-

Le-am comunicat ambilor soţi planul de plecare cu avionul.-

Dela Expoziţie am plecat cu inginerul AVRAMESCU pentru a lua legătura cu personalităţi politice care să accepte acest plan.-

Ne-am oprit la Societatea de Gaz şi Electricitate, de unde Inginerul Avramescu a telefonat la două persoane, din care una mi s'a părut a fi o femeie. In aceiaşi zi după masă, pe la orele 5, am fost acasă la Inginerul Avramescu unde l-am întâlnit pe VLAD HATEGANU, cu care am discutat aici pentru prima dată să-mi mijlocească găsirea unei personalităţi politice pentru plecare.-

A doua zi pe la ora 15-16, Haţeganu a venit la mine la Spital, înştiinţându-mă că vor pleca trei personalităţi marcante din Partidul Naţional-Ţărănesc /Maniu/.-

Sâmbătă, în urma convorbirilor telefonice avute Vineri, Haţeganu a venit pe la ora 17 la spital.-

Chemat telefonic, m'am dus la Inginerul Popescu unde am aflat data şi ora plecării, pe care am comunicat-o Domnului Haţeganu Duminică la ora 8.30 când am mers împreună la capătul tramvaiului 14, pentru a stabili locul în care să se strângă maşinele.-

La ora 9, ajungând cu Haţeganu la locuinţa Dlui Maniu, am văzut în antreu pe Domnul Romulus Boilă.- Dl Maniu m'a întrebat dacă avionul poate sbura până în America, întrebându-mă totodată cum ~~am~~ a plecat STRATILESCU. Dl Maniu şi-a notat numele piloţilor şi adresele familiilor lor, spunând că vrea să le ajute, având grije de ele. Pe aceiaşi hârtie eu am notat itinerariul maşinelor din Bucureşti până la Tămădău.-

Inainte de aieşi dela Dl Maniu, a intrat Dl Boilă anunţând pe Dl Ghiţă Pop, pe care nu am apucat să-l văd deoarece am plecat imediat.- Mi-a amintesc că în antreu aşteptau trei bărbaţi modest îmbrăcaţi.-

./.

239.

00667

Duminică la ora 18, m'am dus la Inginerul Popescu, de unde la ora 21.00 am plecat la localul Floreasca de lângă Depozitul Sanitar.- Acolo ne-am strâns : Inginerul Popescu, Dumitru Popescu, piloţii Preda şi Lustig, Dna Popescu, Dtru Borcea şi cu mine.-

Menţionez aici că Dna Popescu era informată şi de soţul ei şi de mine despre data şi ora plecării. Aflase aceasta şi dela piloţi. La ora 22.30 am plecat cu Ing.Popescu la Dl Maniu unde am ajuns la ora 23. In cameră la Dl Maniu mai erau Dl Haţeganu care a venit imediat după noi, Dl Mihalache, Dl Carandino şi Romulus Boilă. Dl Maniu i-a spus Dlui Mihalache : "Domnul Mihalache, consider că acolo unde pleci ştii ce ai de făcut", la care Dl Mihalache răspundea afirmativ.-

Inainte de a pleca, Inginer Popescu şi cu mine, Dl Maniu s'a adresat inginerului spunându-i : "Vezi, ţi-am încredinţat pe aceşti oameni de seamă, săaai grije de ei, să nu li se întample nimic şi să ajungă cu bine".-

Vlad Haţeganu a menţionat că piloţii vor fi utilizaţi la locul destinaţiei dându-li-se tot atribuţiuni technice.- In cursul aşteptării lângă aeroport, Dl Penescu a afirmat că nu intenţionează să rămână în Turcia, nefiind un loc destul de important pentru activitatea ce urma s'o desfăşoare.-

Carandino a arătat că va face propagandă şi va vorbi la Radio împreună cu Ilie Lazăr.-

Prin Ing.Popescu l-am cunoscut pe Comandorul Negrescu la care am fost în două rânduri acasă, unde am discutat problema procurării de avioane. Comandorul ne-a sfătuit să ne adresăm pilotului Chifulescu dela Preşedenţie, Aeroportul Băneasa, explicând că evadarea ar fi posibilă de pe un aerodrom militar.-

Ne-a cerut să-l ţinem în curent cu mersul pregătirilor de plecare,- Stiu că mai târziu, Ing.Popescu a obţinut o hartă dela Comandorul Negrescu. Ducându-mă într'una din zilele următoare la Aeroportul Băneasa, am vorbit cu Chifulescu care voia să ştie cine l-a recomandat.- Nu i-am spus, şi am convenit să viu din nou peste două zile. Venind a doua oară, nu l-am mai găsit.-

Mi-a amintesc că piloţii spuneau adesea că ordinul de sbor depinde Comandorul Negrescu, fără a,şti că noi îl încunoştinţasem despre planul de plecare.-

Revenind asupra vizitei făcute Duminică seara la Sanatoriul Jovin, îmi aminetsc că Dl Maniu i-a recomandat lui Carandino să-l întrebe pe Vlad Haţeganu cum o cheamă pe rua acestuia domiciliată la Istambul.-

Referitor la Paul Dimitriu, mai declar următoarele : i-am fost recomandat de către Adriana Georgescu, fosta secretară a G Generalului Rădescu, prin intermediul lui Vicky Fulga, care lucrează la clubul liberal /Brătianu/.-

I-am vorbit şi lui Vicky Fulga de planul de plecare.-

Văzându-mă din nou cu Adriana Georgescu, cam pe la 8 Iulie a.c., la Cofetăria "Orange" din Bulevardul Pache Nr.1, ea mi-a dat o recomandaţie scrisă către Paul Dimitriu, cu următorul text "Garantez cu capul pentru încrederea aducătorului acestui bilet".-

Adaug că Adriana Georgescu a primit de Paşte o felicitare scrisă din partea Generalului Rădescu precum şi un obiect pe care nu mi-l amintesc. La penultima întrevedere cu Paul Dimitriu /probabil la 9 Iulie a.c./ el mi-a recomandat pe un prieten al lui de statură mijlocie, început de chelie, păr blond spălăcit, pe care mi l-a recomandat şi al cărui nume nu l-am înţeles.- Inainte de aceasta, în altă zi, mi-a spus că acest prieten a făcut parte dintr'un serviciu informativ american şi că ar vrea să părăsească ţara.-

Tot Paul Dumitriu mi-a spus că Viişoianu ar avea o situaţie materială grea în străinătate, făcând tatonări pentru înapoierea în ţară.-

Pe cartea mea de membru a P.N.L. /Brătianu/ pe care am scos-o dela începutul lunei Iunie, Ing.Popescu a notat pe verso că aşi fi luptător vechi al partidului din 1937, motivând acest gest, spunând că astfel ajungând în Turcia vor avea încredere mai mare în mine.-

La masa pe care am luat-o la Inginerul Popescu, împreună cu piloţii în timpul tratativelor, a venit un avocat şi un italian, comerciant de ştofe, de Martella, care a vorbit despre modul şi traseul urmat de italienii din ţară care se reîntorc sau pleacă în Italia, menţionând totodată că un cunoscut al său ar vrea să-şi vândă paşaportul pentru o sumă foarte importantă în aur /Aproximativ 25 medalii/.-

Imi mai amintesc că Paul Dumitriu mi-a recomandat că ar fi luat legătura cu un anume VENIAMIN /Secretar General P.N.T. Maniu/, care a spus că dela manişti nu ar pleca nimeni.-

In casa lui Adriana Georgescu am întâlnit pe Dna Coşoiu, Magistratul Ghica, Nicu Georgescu, student în Drept sau avocat, dela ziarul "LIBERALUL".- Adriana mai cunoştea şi pe Ion Zinescu.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez prorpiu.-

ss Dr.Gafencu 16.VII.1947

241

00670

DECLARATIE

Subsemnatul Adj. Aviator LUSTIG I ROMULUS din Grupul Aero-Transport, serviciul de Educaţie, declar următoarele :

In ziua de 5 Iulie 1947, orele 8, am fost la grădina de zarzavaturi a unităţii pe care o administram Ad. av. PREDA GHEORGHE, pentru verificări.-

Stând de vorbă cu ad. av. PREDA GHEORGHE mi-a spus că ar avea să-mi spună o chestiune foarte importantă şi că nu ştie cum să procedeze.

In cele din urmă mi-a destăinuit că lui i s'au făcut propuneri de către cineva să plece în străinătate şi că printre ei se află persoane politice, cred că a spus şi de doi miniştri.-

Pentru acest lucru ar mai fi nevoie de către un al pilot deoarece sunt mai multe persoane şi este nevoie de cel puţin două avioane.-

Reflectând situaţia m'am decis să plec şi eu.

Odată hotărârea luată în aceeaşi zi la orele 13,oo Adj. Av. PREDA GHEORGHE a luat legătura telefonică cu Dl. Ing. POPESCU prin care i-a anunţat o vizită în cursul aceleiaşi zi la orele 18,3o.-

La ora fixată ne-am prezentat in str. Vasile Gherghel la locuinţa Dlui Ing. Popescu pe care l-am găsit în grădina casei împreună cu Dl. Dr. GAFENCZ.-

Am stat de vorbă cca o oră in care timp s'au discutat chestiuni cu caracter politic şi propunerea pentru evaziune. A. studiat un Atlas Geografic, ne-a arătat că flota Americană este în Marea Marmara şi că în scurt timp va începe un nou război cu victoria anglo-americană.-

Ni s'a spus că vom merge în Turcia la San

./.

242

Stefano, unde mi se va aranja o frumoasă situaţie şi că noi chiar dacă nu plecăm cariera noastră va fi ratată deoarece dânşii tot vor pleca şi că în urma acestei evaziuni, care este de cea mai mare greutate politică " Ruşii vor desfinţa toată aviaţia Română .-

0067

Ne-a asigurat că de hartă vor face dânşii rost dela un ofiţer de greutate din aeronautică pe care noi îl cunoşteam.-

Ne vom convinge atunci când mi se va aduce harta cu toate presprriptiunile scrise deoarece acel Domn ofiţer cunoaşte aceste lucruri şi că-l vom recunoaşte cine este după scris.-

In acest timp am servit o gustare.-

După aceea am plecat urmând ca a doua zi să ne ducem să-i comunicăm ce am făcut cu avioanele :

A doua zi ne-am dus la orele 18 " tot la Dl. Ing. Popescu Gh. spunându-i că vom pleca cu două avioahel-A.R. 39 pe care urmează ca noi să le transportăm dela Curtea de Argeş la Bucuresti şi că vom pleca cu plinul de benzină făcut de acolo, în acelaş timp eu făcând propunerea ca să plecăm depe aerodromul Piteşti- Dâmboviţa. Propunerea mea n'a fost acceptată deoarece au găsit că nu prezintă suficentă siguranţă şi că este mai bine xxfixxxxx să plecăm din Ialomiţa de undeva de pe lângă Lehliu.-

A urmat ca Duminică, la orele 14 să ne prezentăm tot la Dl. Ing. Popescu Gh. unde vom servi masa de unde vom pleca cu o maşină la Lehliu pentru găsirea terenului.-

La orele 13,4o am fost la dânsul unde am găsit pe dl. Dr. Gafencu şi Dna Ing. Popescu. Mai târziu a venit şi dl. ing. Popescu după care xxxxxxxxx xxxxxxx am servit masa.-

La masă au fost : Dl. Ing. Popescu Gh. Dr. Gafencu Adj. av. Preda Gh. şi subsemnatul. Dna Ing. Popescu nu a asistat la discuţii .-

Eu am făcut propunerea ca să nu mai mergem la Lehliu, ci să plecăm dela Tâmădău, deoarece este un câmp bun pe care eu îl cunosc şi este mai aproape. Nu s'a luat nici-o hotărâre ci a rămas să mergem la faţa locului.-

La orle 14,1o am plecat către Lehliu cu o maşină de piaţă, Dl. Ing. Popescu Gh, Dr. Gafencu, adj. av. Preda Gh. şi subsemnatul.-

./.

243

Am spus soferului că mergem în Ialomiţa ca să cumpărăm grâu.-

Am ajuns la Tămădău, am coborât şi am urcat sus pe izlaz, subsemnatul, dl. Ing. Popescu Gh şi adj. av. Preda Gh.-

000672

Le-am arătat locul pe de parte şi alta lizierele aveau pomi şi că este un loc bine camuflat .-

Dl. ing. POPESCU GH. a rămas încântat de poziţia locului şi am rămas hotărâţi asupra lui.-

L-eam arătat şi locul lizieră unde să stea spunându-le că noi vom ateriza dinspre calea ferată şi ca atare să aştepte la mijlocul terenului în lizieră pentru mai multă uşurinţă şi camuflare.-

Rămaşi hotărâţi asupra locului am plecat cu maşina către Bucuresti spunând că nu mai continuăm drumul către Lehliu deoarece nu se gpseşte nimic, mai ales c n'am găsit brânză la stână, care era pe aerodromul Tămădău.-

La înapoierea ne-am oprit în drum la o crâciumă unde am servit o batrrie de vin.-

Pe soseaua Pantelimon, am avut o pană de cauiuc în care timp am mai servit câte o halbă de bere la localul dl. ing. POPESCU GH. a vrut sp dea un telefon pe care nu l-a dat însă nu ştiu cui.-

După ce a fost maşina gata, dl. Ing. Popescu Gh. ne-a dat suma de 1.000.000 / un milion/ lei pentru amândoi pentru a servi masa de seară. Intre timp Dl. Dr. GAFENCU plecase cu tranvaiul, deoarece avea o întâlnire cu cineva.-

Noi am venit cu maşina până în Piaţa Domeni de unde am plecat acasă românând ca peste două zile să ne ducem să-i spunem ce am aranjat.-

Ne-am dus a treia oară la dl. Ing. Popescu când am găsit numai pe Dna ing. Popescu acasă şi ne-a spus că sl. ing. Popescu este la dl. Cdor Negrescu acasă după hartă.-

După puţin timp a sosit si dl. Ing. Popescu spunându-ne că a aranjat totuş şi că totul este aranjat, merg doi miniştri de greutate cu noi şi că dl. Dr. GAFENCU este nepotul lui GAFENCU care se află în străinătate. S'a discutat asupra numprului depasageri care nu vo fi mai mult de 7-8 şi a valizelor.-

L-eam arătat ce dimensiuni să aibă valizele şi câte să fie,-

Am discutat asupra situaţiei noastre pecuniare

244

spunându-ne că în ajunul plecării ni se vor trimite bani la familii/ ni se vor arăta mandatele/ se vor face câte un costum de haine, vom fi angajaţi ca piloţi de linie la americani şi că la plecare seful/ nu ştiam cine/ va lua o valiză de franci elveţieni.-

I-am asigurat că în două zile cel mult vom pleca.

A rămas că a doua zi să ducem valizele la Dl. ing. Popescu Gh. şi să le spunem precis ziua când vom pleca

A doua zi seara ,reoel 2o,3o am dus valiza la dl. ing. Popescu Gh. unde am servit masa de seara.-

I-am spus că vom pleca Luni dimineaţa 14 Iulie 1947, la orele 6 cu cele două avioane care vor veni dela Turda cu care noi urma să transportăm medicamente la Constanţa.-

Ne-a arătat şi harta pe care a rămas ca a doua zi Duminică seara să mă duc să tranşez drumul şi fişa de navigaţie.-

La masă au fost discuţii cu caracter politic prin care se arnaja noul guvern Dl. ing. Popescu Gh. urma să fie ministrul comunicaţiilor si dl. Dr. Gafencu Ministrul sănătăţii.-

Ni s'a spus de către dl. Ing. Popescu Gh. că dacă noi nu plecăm aranjează cu un alt pilot dela Preşidenţia Consilului de Miniştri, dl. Chifulescu să plece cu un avion bimotor Henkel care este în reparaţie, având să-i termine tapiţeria.-

Urma ca joi să-i facă proba şi din probă să plece.-

Acest pilot era recomandatbde dl. Cdor av. dela noi din aviaţie.-

Ne-a spus că atunci când a luat harta i-a spus Dlui ofiţer superior că pleacă joi cu avionul He. de pe aerodromul Drăgăneşti. Dl. Ofiţer superior i-a asigurat că au ales un câmp foarte bun şi că nu-i va prinde nimeni.-

Ne-a spus că-i joacă o farsă Dlui ofiţer superior ne spunându-i că pleacă cu noi.

Pentru acest fapt si-au dat întâlnire în ziua de 16 Iulie 1947 orele 2o la Sosea la Bordei.-

La plecare pelaorele 21, le-au spus că-mi trebuiesc bani pentru benzină.-

Pentru acest lucru mi-a dat suma de lei 2000000 / două milioane/

./.

Am plecat romănănd ca a doua zi Duminică, 13 Iulie 1947, orele 2o să ne ducem la dl. Ing. Popescu Gh, în str. Vasile Gherghel pentru a lua masa de seară împreună şi a tranşa drumul.-

La ora fixată ne-am prezentat acolo unde am găsit numai p[...] Dna Ing. Popescu şi dl. Dr. Gafencu.-

In timp ce stăteam de vorbă, a venit un sofer pe care nu l-am văzut, dar spunea că nu are benzină şi este tă[r]ziu ca să mai cumpere.-

Am trecut cu adj. av. Preda Gh. şi dl. Dr. Gafenc[u] în dormitor unde m'am apăcat să fac fişa de navigaţie, trasând drumul pe hartă / o hartă la scara de 1/75.000/ dela Bucuresti-Tămădău-Călăraşi-Mangalia-adâncime în largul mării 4o-6o Km până la Marea Marmara şi de acolo la San Stefano.-

După ce am făcut fişa de navigaţie mi s'a spus că dl. Ing. Popescu Gh. ne aşteaptă în oraş la re[st]aurantul unde vom servi masa.-

Am plecat inainte cu dl. Dr. Gafencu romănănd c[u] ca mai târziu să vină si adj. av. Preda Gh. cu Dna Ing. Popescu.-

Ne-am dus la localul " Mioriţa" pe Bulev. Filantropia unde ne aştepta dl. ing. Popescu. Am intrat în grădină unde ne aştepta la o masă dl. Ins. Borcea pe care atunci l-am cunoscut. A urmat prezentările, recomandându-mă dl. Ing-Popescu Gh ca vărul dânsului.-

In timpul mesei am discutat chestiuni politice cu dl. Insp. Borcea printre care mi-a spus că peste câteva zile va pleca şi M.S. Regele.-

Dl. ing. Popescu mi-a spus că nu va mai aştepta în pădure cum aranjasem şi va pleca cu maşinile din Bucureşti la ora o,3o şi va sta cu maşini pe câmp până când va vedea avioanele şi vor veni cu maşinile la avioane ca lucrurile să meargă mai ~~xxpix~~ repede şi că şeful nu poate să stea în picioare în pădure, mai ales că timpul dădea semnex de ploaie.-

Către sfârşitul mesei, ing. Popescu şi dl. Dr. Gafencu, s'au retras la o masă separată unde nu ştiu ce au discutat.-

Laorele 21,oo Dl. ing. Popescu Gh. li Dr. Gafencu au plecat cu maşina spunând că se duc la şeful cel mare / cine era seful cel mare nu ştiu/

La orele 21,3o am plecat impreună cu adj. av.

.//.

Preda Gh. La plecare prentucă nu mai erau tranvae, Dl. Indp. Borcea ne-a dat suma de 1.000.000. Pe drum pentrucă nu stăteam departe în Piaţa Chibrit, am mers pe jos, adj. Preda Gheorghe mi-a spus că Dna Ing. Popescu ia comunicat că va merge cu noi dl. MANIU.-

Am ajuns acasă ,dormind şi adj. av. Preda Gh. la mine, iar a doua zi, Luni 14 / Patrusprezece/ Iulie 1947, am plecat cu primul tranvai la aerodromul Giuleşti.-

La orle 6,10 am decolat cu cele două avioane cu destinaţia Constanţa unde aveam misiunea de executat.-

Noi am aterizat la Tămădău cum era programul făcut unde dl. ing. Popescu Gh. ne aştepta cu maşinile pe aerodrom.-

Am aterizat urcându-se la mine în avion Dnii Mihalache, Penescu, Dna Penescu şi dl. Ing. Popescu Gh.

Când eram gata de decolare, am auzit focuri de armă trăgându-se asupra avionului şi mai multe persoane cu arme în mână înconjurând avionul.-

Mi-am dat seama că este inutil să cerc să mai plec că riscam să fiu împuşcat.-

Am rămas locului şi am fost arestat de către poliţie.-

Prezenta susţin şi semnez.-

/ss/adj. Av. Lustig

15 Iulie 1947.-

Bucuresti.-

00677 247

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.Av.Preda Gheorghe din Grupul aerotransport declar următoarele :

In ziua de 16 Iunie 1947 mi-s'a propus de către soldatul Pruteanu Marin din Esc.3 Leg.să-mi fac cunoştinţă cu o prietenă Dră. cu numele de Dorina ,fiind totodată rudă cu Dl.Ing.Popescu Gheorghe.Eram nerăbdător la o aşa surpriză pe care o doream,fiind necăsătorit.A doua zi acel soldat a venit cu Dra. la strand recomandându-mă ei.Impresiile cele mai frumoase lăsându-i Drei.unde eram solicitat să-i fac o vizită la o fermă din Mogoşoaia.După câteva zile Dra. plecase dela fermă in provincie pentru 2 săptămâni totuşi aveam legătură cu acel soldat zilnic,întrebându-l dacă a sosit sau nu acea Dră. In acest interval de timp m'am pomenit la unitate cu un tânăr civil adresându-se mie şi recomandându-se cu numele de Dl.Doctor Gafencu la care nu ştiam de ce poate fi vorba.Imediat Dlui.ma invitat acasă la Dl.Ing.Popescu pentru a servi masa împreună şi că a venit totodată Dra.Dorina din Provincie şi doreşte să mă vadă.I'am răspuns că deocamdată era ora 11,30 şi nu pot părăsi unitatea,deoarece urmam să iau parte la Conferinţa administrativă a unităţii şi-i promisesem că în cel mai rău caz voi veni diseară la orele 18.

Totuşi Dl.Doctor Gafencu a insistat mult să merg cel puţin până la poarta principală a flotilei ca să-mi fac cunoştinţă cu Dl.Ing.Popescu Gheorghe la care mă astepta f.curios să mă cunoască.Mergând cu Dl.Doctor poarta principală unde mă astepta şi avusei cunoştinţă cu Dlui. prezentându-se Ing.Popescu.Imediat după cunoştinţă mi-a propus să merg acasă la dânsul să servim masa şi totodată a discuta chestiuni f.importante.Totuşi l'am refuzat, promiţându-i că voiu veni seara.Apoi împreună cu Dl.Doctor sau dus către tramvaiul Nr.1o.Eram curios şi astepta ora la care trebuia să le fac vizita,însă la plecarea lor din unitate mi-au dat şi adresa casei Dlui.Inf.Popescu.Reîntors la Conferinţa ad-tivă pe care am avut-o nu a durat decât 1 oră,după care timp,l'am căutat pe sold.Pruteanu Marin să-i spun de vizita celor doi,că au fost aci la unitate vrând să mă cunoască probabil in vederea Drei. Dorina,soldatul me-a propus ca inainte de-a mă duce la Dl.Ing. Popescu să trec întâi pe la el acasă şi să mergem împreună.

Ajunsei la soldat acasă,unde mă astepta şi era imbrăcat in ţinută civilă.Dealtfel familia Pruteanu şi Ing.Popescu se cunoşteau datorită faptului că stăteau pe acelaşi stradă.

Am părăsit casa cu soldatul indreptându-ne către casa Dlui.Ing.Popescu.Când am ajuns acasă băturăm in poartă esind imediat Dna.Ing.Popescu intrebând odată Dl.Inginer este acasă,dar în acelaş timp esiseră din casă si Dl.Doctor cu Dl.Inginer,bucurându-se de prezenta mea,asteptând să-şi facă aparitia si Dna. Dar nu am văzut-o.

După aceasta imediat mi s'a oferit scaun in jurul unei mese in fata casei si asteptam pe careva dintre ei să deschidă discutia dar am remarcat in acelas timp figurile ~~domnilor~~ Dlor. schimbate şi neplăcute mie.Am intrebat apoi pe dl Doctor,unde este Dra.?.Mi-a răspuns că nu a venit incă din provincie.Lucru la care nu mă asteptam să fie absentă,după cum mi-au spus impreună că Dra.a sosit din provincie .Imediat după acest răspuns Dl.Ing. Popescu Gheorghe,mi-a spus următoarele : Dle.Preda :"Esti de acord să plecăm in Turcia.Frază la care nu ştiam să răspund momentam si totuşi ,spunându-le că nu sunt pilot de avion transport

./.

006/8 248

greu sau bombardament, ci pilot de informaţie şi recunoaştere pe avioane monomotare. Dl. Ing. Popescu a insistat asupra avioanelor monomotoare ca să-i dau detaliile încărcătura şi numărul echipagiului Av. I.A.R. 39, spunându-mi că mai multe persoane nu pleacă ci numai în număr de 7-8 persoane cu funcţiuni de Stat foarte mari şi importante care vor să plece în Turcia neapărat şi are totodată relaţii cu străinii în Turcia, care mai târziu să poată veni din nou în ţară în fruntea unui nou Guvern promiţându-mi că voiu deveni şi eu o persoană de o mare importanţă, auzind şi soldatul Pruteanu Marin. In tot timpul dejunului în aceea seară Dna. Ing. Popescu a evitat să servească masa împreună ci a stat în casă tot timpul cât s'a discutat problema evaziunei.

După terminarea acelei discuţii am mulţumit serios pentru masă cu ideia de a pleca fără să le dau nici un răspuns în vederea plecării şi rugându-mă să ~~xtax~~ fac tot posibilul dându-mi şi nrul. de telefon al Dlui. Ing. Popescu de a proceda în timpul cel mai scurt plecarea noastră, fiind gata complotul. Am plecat la cazarmă unde locuiam.

După 2 zile m'am pomenit din nou cu Dl. Doctor Gafencu întrebându-mă dacă am putut realiza ceva pentru plecarea noastră, nedându-i nici un răspuns favorabil şi plecând din cazarmă Dl. Doctor, cu ideia de a-l ţine în legătură telefonică pentru fiecare punct realizat, Iarăşi după câteva zile mi-a dat telefon Dl. Ing. Popescu la unitate adresându-se şi cu numele de Călin, de-a nu da bănuială ceva la telefon, şi întrebându-mă din nou, dacă pot face ceva şi să viu imediat la dânsul acasă. Nu am putut pleca deoarece fusesem aghiotant de serviciu pe aerodrom până a doua zi la 11,3o ci voiu veni mâine seară la orele 18. La orele 9 1/2 a doua zi dimineaţa am fost chemat din nou la telefon de Dl. Ing. Popescu reamintindu-mi să nu uit să viu la Dlui. Am fost iarăşi prezent la orele 18 la dânsul acasă unde mă aştepta cu mare nerăbdare. Prima întrebare la vedere cu Dlui., dacă am putut aranja ceva. I-am răspuns că nu se poate pleca deocamdată fiindcă avioanel ce pleacă în cursă, li se pune benzină calculabilă până la destinaţie în raport şi de viteza avionului.

Nici un rezultat în aceea seară, ci totuşi Dl. Ing. Popescu mi-a spus că dac- la un caz eventual nu pleacă acum cu mine el va face tot posibilul şi va pleca cu un alt pilot cu un avion de bombardament tip Heinkel 111 şi că solicita totodată harta strict necesară cu traseul până la San Stefano, tot dela un comandant mare de al nostru de aviaţiei şi totodată mare în grad, însă acel comandant nu va pleca ci va rămâne aici. Atunci le-a propus Dlor ingineri Popescu şi Dr. Gafencu să plecăm cu 2 avioane mai mici I.A.R. 39 şi am căzut de acord.-

Am plecat la cazarăm dela dl. Ing. Popescu rămânând de acord aşa stabilit cu cele 2 avioane.-

A doua zi dimineaţă, eu fiind şi administratorul grădinei de zarzavat al grupului aero- transport, am fost vizitat, de camaradul meu ad. av. LUSTIG ROMULUS, care făcea parte din aparatul E.C.P. şi i-am spus toate chestiunile acelea în legătură cu această evaziune după care ad. Lustig m'a rugat să-i dau telefon Dlui Ing. Popescu că la orele 18 voi veni cu camaradul care vrea să plece şi el în Turcia.- La orele 18 seara am fost apoi împreună cu camaradul meu Lustig la dl. Ing. Popescu recomandându-i un foarte bun pilot şi tot pe I.A.R. 39. La cele propuse de noi că putem pleca până la San Stefano şi cu un număr de 7-8 persoane se poate cu aceste 2 tipuri de avioane I.A.R. 39 după care am şi început tratativele.

Urma să obţinem 2 avioane I.A.R. 39 dela Curtea de Argeş care trebuiau aduse pentru antrenamentul piloţilor pe aerodromul Giuleşti, După câteva zile urma să se trabsporte medicamente dela Giuleşti la aerodromul Constanţa. Am raportat comandantului de Esc. împreună cu ad. Lustig să fim programaţi noi doi cu 2 I.A.R

./.

39 pentru transportul acelor medicamente si ni sa aprobat pentru dat de 14 Iulie 1947 orele 6,1o.-

Am anunţat imediat pe dl. Ing. Popescu si Dl Dr. Gafencu că avioanele sunt programate pemtru 14 Iulie ora 6,1o cu traseul Giulesti- Constanta.- Dumnealor ne-au indicat pe data de 13 Iulie 1947 seara la localul Mioriţa pe Db. Filantropiei unde trebuie să servim masa impreună,ca la ajunul plecării pe care atunci seara I-am cunoscut şi pe Dl. ing. Borcea, şi fiind si Dna Ing. Popescu, După ce am servit masa im eună am plecat cu ad. Lustig acasă al el.

Din dimineata zilei de 14 Iulie 1947 la ora 5 am plecat de acasă impreună cu adj. Lustig către aerodromul Giulesti de unde urma să plecăm in misiunea ordonată adică la Constanţa.-

La orele 6,1o am decolat depe aerodromul Giulesti cu destinaţia Constanta iar în drum a aterizat pe izlazul Tămădău unde ne asteptau cu masinile du. Nu Popescu. După ce am ateriaza intorcgnd avioanele pe teren si in timp ce dl. Dr. Gafencu şi ceilalti se indreptau către avion pentru a se urca am auzit trăcându-se focuri de armă . Uitându-mă imprejur am văzut avionul nul incorjurat de oameni inarmati si pusi in iposibilitate de a mă putea face vre'o miscare. Oameni inarmatiau venit la avion somânduümă să mă dau jos si să mă cluc la pământ.ü

Aceasta imi este declaratia pe care o semnez si sustin propriu.-

/ss/ Adj. Av Gh. Preda

15 Iulie 1947.ü

00681 250

DECLARATIE

Subsemnatul VLAD HATIEGANU din Bucureşti, Str. Intrarea Armaşului, în legătură cu organizarea încercării de a pleca în străinătate a D-lor MIHALACHE, PENESCU, ILIE LAZAR, CARANDINO, etc., declar următoarele :

In ziua de 8 sau 9 Iulie a.c., mai probabil în ziua de 9 Iulie, pe la orele 7.30, am trecut incidental prin Str. Lisabona, întrucât în colţul străzii am avut o pană de cauciuc la maşina mea. In timp ce demontam cauciucul, a trecut D-na LUCIA SCRIDAN, care între altele mi-a spus că deţine dela Inginerul AVRAMESCU informaţia că ar pleca două avioane foarte urgent în străinătate şi acei care au organizat această plecare caută personalităţi politice dispuse să plece, întrebându-mă dacă eu vreau să plec. I-am răspuns că eu nu plec, dar că mă voiu interesa dacă se găsesc alte personalităţi dispuse să plece.

In aceiaşi seară am trecut pe la dl. R. BOILA junior, căruia i-am transmis această ştire cu titlu de informaţie, spunându-i să întrebe pe dl. IULIU MANIU dacă nu are de gând să trimită pe cineva în străinătate. M'am dus la R. BOILA, întrucât într'o convorbire anterioară, cu vreo două săptămâni înainte, D-sa mi-a comunicat că Dl. Iuliu Maniu ar fi dispus să trimită în străinătate unele personalităţi din partid, între cari l-a amintit pe Ilie Lazăr.

Mi-a răspuns că va transmite şefului această posibilitate de plecare şi că-mi va da un telefon a doua zi. Am stat abia câteva minute şi am plecat să iau masa.

A doua zi dimineaţa, mi-a comunicat telefonic să iau detalii despre cele vorbite seara şi pe urmă să trec să văd

pe şeful. După aceasta am telefonat D-lui Avramescu care mi-a spus că-l pot vedea până la ora 12 la Soc.de Gaz şi Electricitate. Din cauza ocupaţiilor nu l-am văzut la ora fixată. După masă pe la orele 16, am trecut neanunţat la Dl.Avramescu.

I-am comunicat discuţia avută cu D-na L.Scridan în preziua - seara - cerându-i relaţii în legătură cu cele spuse de D-na Scridan. Dl.AVRAMESCU mi-a spus că pleacă un medic cu numele GAFENCU - un bun şi vechi cunoscut al lor şi un elev al soţiei sale. L-am întrebat dacă îl consideră un băiat serios, mi-a răspuns că da. In timpul discuţiilor a apărut Dl.GAFENCU, care mi-a spus că mă cunoaşte de înainte şi mi-am reamintit că îl cunosc şi eu.

L-am întrebat asupra motivelor plecării, cu cine şi unde vrea să plece.

Mi-a dat răspunsuri destul de detailate - spunându-mi că data plecării este foarte apropiată şi că are nevoie de personalităţi politice proeminente - pentru a se putea descurca mai repede având cu dânsul aceste personalităţi. Mi-a comunicat că a încercat la liberali dar l-au refuzat,cu excepţia lui PAUL DUMITRIU care s'a arătat dispus să plece.

I-am spus că mă voiu interesa - fie direct la Dl.Maniu, sau cu personalităţi din apropierea D-sale.

Ne-am despărţit, stabilind întâlnirea pentru a doua zi la orele 16, în spatele Spitalului Colţea.

După aceasta,am luat contact direct cu dl.I.MANIU,Vineri 11 Iulie, între orele 15-16.

La orele 15.30, l-am vizitat pe dl.Maniu la Sanatoriul JOVIN. L-am găsit suferind. I-am comunicat scopul vizitei mele şi aveam impresia că cunoştea ceva - fiind informat de R.BOILA.

-/-

Mi-a cerut unele relaţii despre cei care organizează plecarea, arătându-i că este vorba de Dl.GAFENCU ş'a întrebat dacă este rudă cu dl.Grigore Gafencu, la care am răspuns afirmativ. In ceiace priveşte personalităţile care ar urma să plece, Dl.Maniu a făcut o reflexie că poate ar fi vorba de dl.MIHALACHE şi alte două personalităţi.

După aceasta am plecat.

La orele 16, l-am întâlnit pe Dl.GAFENCU la locul fixat şi i-am spus că este vorba de 3-4 personalităţi marcante. Am fixat întâlnirea viitoare Sâmbătă la aceiaşi oră şi acelaş loc, ca să-mi comunice data plecării. Până Sâmbătă la orele 16, când am întâlnit pe Dl.GAFENCU, n'am discutat cu nimeni problema plecării.

Sâmbătă la ora fixată l-am întâlnit din nou pe dl.GAFENCU, când i-am cerut date în legătură cu locul unde ar urma să se întâlnească personalităţile care ar urma să plece la locul de decolare.

De data aceasta mi-a comunicat că plecarea se va face cu alte avioane decât se prevăzuse înainte, adică dela C.de Argeş. I-am cerut să mă anunţe din vreme de data plecării. In aceiaşi seară (Sâmbătă) pe la orele 10.30, am primit un telefon dela dl.GAFENCU, prin care mă vestea că plecarea va avea loc abia Luni dimineaţa. Duminică dimineaţa am primit un nou telefon dela dl.GAFENCU, cerându-mi să trec imediat pe la Spitalul Colţea. Am plecat imediat şi cu această ocazie mi-a comunicat că plecarea va avea loc Luni dimineaţa de pe un islaz din jurul comunei Lehliu. Ne-am dus cu maşina să vedem exact punctul de întâlnire a celor ce urmează să plece, la capătul tramvaiului 14. La întoarecere, i-am spus să treacă şi D-sa pe la dl.Maniu, pentru a fi prezen-

tat Domnului IULIU MANIU.

Conversaţia dintre Domnul MANIU, GAFENCU şi cu mine, am arătat-o în declaraţiile anterioare.

Aceasta îmi este declaraţia semnată şi dată de mine.

(ss) Dr.Vlad Haţieganu.

<u>18 Iulie 1947.</u>

253

00685

D E C L A R A T I E

Doctor VLAD E.HATEGANU, de profesiune medic /Insp, General sanitar/, domiciliat în Bucuresti, Str. Intrarea Armasului Nr.3, născut în comuna Hida, Jud, Cluj, în anul 1906, Iunie 22, necăsătorit - nu sunt inscris formal în nici un partid politic, declar următoarele:

Privitori la arestarea unor membrii ai partidului national-tărănesc, am auzit în oraş că ar fi în legătură cu evenimentele externe.

Duminecă dimineaţa, la orele 10, am prezentat pe dl. GAFENCU D-lui MANIU. Din acest fapt rezultă că nu-l cunoştia pe Dl. MANIU.-

La orele 22.30, am fost chemat la telefon de către dl. MANIU, care mi-a comunicat că este bolnav. La orele 23.40, m'am prezentat la dl. MANIU, unde am găsit pe dl. I. MIHALACHE si pe Dl. CARANDINO, Dr. GAFENCU si un domn care mi-a fost prezentat /Ing. Popescu/.

Acolo am sosit la sfârsitul oarecum al discutiilor. Atmosfera părea solmenă.

Dl. MIHALACHE i-a adresat D-lui MANIU următoarea frază: "D-le MANIU, cred că am plain pouvoir din partea D-tale"

Apoi Dl. MANIU, s'a adresat D-lui POPESCU intrebându-l în ce este specializat şi unde lucrează. D-lui GAFENCU încă ia pus intrebări in legătură cu preocupările si profesia D-sale Apoi la întrebat dacă............de proectează.

In timpul discutiilor /Dl. CARANDINO mi-a cerut un bilet in urma intrebării care mi-a pus-o Dl. MANIU "Cum o chiamă pe fina mea - eu am răspuns atunci "Mărioara" - care stă la Istambul/, pe care i l-am dat, in care am rugat-o să ajute pe amicii noştrii, care pleacă într'o importantă misiune.

Am dedus aceasta si prin faptul că dl. MIHALACHE a spus că pleacă in Elvetia si de acolo in America.

Aceasta declaratie o dau de bună voie şi semnez.

15 . VII. 1947.

ss/. Dr. Vlad Hateganu

3/

255

000686

Declaraţie

Doctor VLAD E.HATIEGANU, de profesiune medic (Inspector general sanitar), domiciliat în Bucureşti, Str.Intrarea Armaşului No.3 - născut în comuna Hida, jud.Cluj - în anul 1906, Iunie 22, necăsătorit - nu este înscris formal în nici un partid politic, declară următoarele :

Privitor la arestarea unor membrii ai partidului naţional-ţărănesc, am auzit în oraş că ar fi în legătură cu evenimentele externe.

Duminecă dimineaţa, la orele 10, am prezentat pe dl.Gafencu D-lui Maniu. Din acest fapt rezultă că nu-l cunoştea pe dl.Maniu.

La orele 22.30, am fost chemat la telefon de către dl.Maniu, care mi-a comunicat că este bolnav. La orele 23.40 m-am prezentat la dl.Maniu, unde am găsit pe dl.I.Mihalache şi pe dl.Carandino, Dr.Gafencu şi un domn care mi-a fost prezentat (Ing.Popescu).

Acolo am sosit la sfârşitul carecum al discuţiilor. Atmosfera părea solmenă.

Dl.Mihalache i-a adresat D-lui Maniu următoarea frază : "D-le Maniu cred că am plain pouvoir din partea D-tale" Apoi dl.Maniu s'a adresat d-lui Popescu întrebându-l în ce este specializat şi unde lucrează. D-lui Gafencu încă i-a pus întrebări în legătură cu preocupările şi profesia D-sale. Apoi l-a întrebat - dacă...... de proectează.

In timpul discuţiilor (Dl.Carandino mi-a cerut un bilet în urma întrebării care mi-a pus-o dl.Maniu "cum o chiamă pe fina mea - eu am răspuns atunci "Mărioara" - care stă la Istanbul), pe care i l-am dat, în care am rugat-o să ajute pe amicii noştri, care pleacă într'o importantă misiune.

Am dedus aceasta şi prin faptul că Dl.Mihalache a spus că pleacă în Elveţia şi de acolo în America.

Această declaraţie o dau de bună voie şi semnez.

(ss) Dr.Vlad Haţieganu.

15.VII.1947.

00688 257

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.VLAD HATEGANU declar următoarele:

1.- Pe Dl.GAFENCU l-am văzut Joi sau Vineri şi Duminică la Dl.MANIU de două ori nu-l mai văzusem de doi ani.

2.- Marti sau Miercuri am intâlnit pe stradă Lisabona pe D-na LUCIA SCRIDON sotie de avocat domiciliată in Str. Sft.Constantin 26,5.78.71.D-sa mi-a spus că nişte prieteni de ai ei stiu despre plecarea a unui sau două avioane.Am intrebat cine sunt prietenii acestia mi-a spus că este ing. AVRAMESCU domiciliat in Str.Sf.Constantin.A doua zi am dat un telefon D-lui Ing.AVRAMESCU,pe care-l cunoscusem cu câţiva ani înainte la Arad.Mi-a spus să trec pe la dânsul după masă .La orele 5 am trecut si am intrebat despre ce este vorba mi-a spus atunci că un prieten al lor Dl.GAFENCU este pregătit pentru plecarea cu două avioane in străinătate. Eu am aşteptat circa 30 minute,eram pe punctul de plecare când a sosit Dl.GAFENCU.

L-am intrebat despre ce plecare este vorba.

Domnul a spus că este hotărât cu un prieten al său să plece in străinătate si că totul este pus la punct tehnic îi lipseste numai ideea personalităţii politice care să le asigure o mai liberă petrecere in străinătate.

M'a intrebat pe mine,pe cine ştiu eu?

Atunci eu am răspuns că mă voi interesa.In seara aceea am telefonat D-lui R.BOILA si l-am intrebat de Dl.Presedinte MANIU mi s'a spus că e cam bolnav si că locueste la dl.Dr. JOVIN.

Am trecut pe la doctor mi se pare Vineri sau Sâmbătă la ora 10 si i-am vorbit de intâlnirea mea cu Dl.GAFENCU - mi-a spus că tare place să-l cunoască personal - a doua zi diminea̧ta la orele 10 am mers la dl.MANIU când a venit

./.

si Dl.GAFENCU,urma să ne vedem in acelaşi chestiune Duminecă seara.După aceea Dl.MANIU i-a spus D-lui GAFENCU o multime de chestiuni in detaliu.

Duminecă seara la orele 12.45,am văzut pe domnii MANIU.

Eu am venit acasă mai târziu.Am găsit la dl.MANIU şi pe dl.MIHALACHE,Dl.CARANDINO şi pe GAFENCU şi ing.POPESCU.

Pe la orele 23 aproximativ Dl.CARANDINO a părăsit casa D-lui Dr.JOVIN.Eu la orele 13.15,am părăsit casa dorind să merg spre casă,in drum am intâlnit pe Dl.R.BOILA care m'a rugat să-l conduc acasă.In drum ne-am oprit la Dl.N.PENESCU şi ANDREI MUREŞANU unde am stat circa 5 minute.

Dl.R.BOILA l-a intrebat pe dl.PENESCU dacă pleacă.Dl. PENESCU a spus că nu-i decis întrucât soţia lui deabea a sosit acasă,din provincie,in tot cazul va vedea ce va face.

Pe urmă am condus acasă pe R.BOILA,unde am intâlnit pe Dl.CARANDINO şi D-na,pe ILIE LAZAR care erau cu bagajele gata de plecare.Fiind ora 12.3o' cu o maşină am plecat ~~acasă~~ Eu am rămas câteva clipe după care am plecat acasă.

La Dl.BOILA mai era un doctor în Medicină sau Drept al cărui nume îmi scapă.

In timpul cât am stat la Dl.MANIU de vorbă,fiind de faţă şi dl.MIHALACHE,doi domni /GAFENCU şi ing.POPESCU/.Dl. Maniu s'a adresat celor doi spunându-le că incredinţează tine reţei lor pe bărbaţii desenaţi să plece - oameni de frunte al Ţării şi speră că va face tot posibilul să fie la înălţim

Pe urmă dl.MIHALACHE a spus că pleacă probabil in Elveţia - deacolo prin Paris in Statele Unite.

Raţiunea pentru care m'am adresat D-lui Ing.AVRAMESCU după ce am primit informaţia fugitivă din partea D-nei SCRIDAN este următoarea:

De mai multă vreme sau mai firesc fiind în contact cu cercurile conducătoare ale partidului -eram preocupat de situaţia partidului faţă de situaţia internă încordată din cauza arestărilor etc.Mi-am pus intrebarea dacă nu cumva prezenţa unor persoane din conducerea şi anturajul şefului partidului creează prin intransigenţă excesivă această stare.

Şi firesc am ajuns la concluzia că prezenţa activă a unor personalităţi mai flexibile şi chiar mai realiste ce putea creea o stare de destindere.Şi când ni s'a dat informatia n'am gândit la acest lucru,dacă nu cumva persoanele care

./.

ar putea pleca ar fi tocmai acele persoane care creazü atmosfe ra de incordare .Aceasta ratiune exclutivă ne-a făcut să recurg la ing.AVRAMESCU si apoi la dl.MANIU care când i-am comunicat informaţia a găsit-o posibilă - urmând ca apoi în zilele /două/ următoarele să şi desemneze personalitatea.

Când l-am văzut pe Dl.Gr.GAFENCU la Colţea vorbind generalităţi mi-a spus că a incercat să abordeze în conducerea liberală care însă n'a dat curs sondagiile D-sale afară de PAUL DUMITRIU care a acceptat propunerea în principiu.

ss/.Vlad Hateganu

16 Iulie 1947.

00691 260

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr. VLAD HATIEGANU declar următoarele:

1.- Pe D-ul Gafencu l'am văzut joi sau vineri-şi Duminică la D-ul Maniu de două ori-nu-l mai văzusem de doi ani.-

2. Marţi sau Miercuri am întâlnit pe strada Lisabona pe Dna Lucia Scridon soţie de avocat domiciliată in str. Sft. Constantin 26 5.78.71. D-sa mi-a spus că nişte prieteni de ai ei ştiu despre plecarea a unui sau două avioane. Am intrebat cine sunt prieteni aceştia mi-a spus că este ing. Avramescu domiciliat in strada Sf. Constantin. Adoua zi am data un telefon D-lui ing. Avramescu-pe care-l cunoscusem cu câţiva ani inainte la Arad. Mi-a spus să trec pela dânsul după masă. La orele 5 am trecut şi am intrebat despre ce este vorba-mi-a spus atunci că un prieten al lor d-ul Gafencu este pregătit pentru plecarea cu două avioane in străinătate.Eu am aşteptat circa 3o minute eram pe punctul de plecare când a sosit D-ul Gafencu.-

L'am intrebat despre ce plecare este vorba.

D-ul a spus că este hotărât cu un prieten al său să plece in streinătate şi că totul este pus la punct tehnic îi lipseşte numai ideia personalităţi politice care să le asigure o mai liberă petrecere in străinătate.

M'a intrebat pe mine,pe cine ştiu eu ?

Atunci eu am răspuns că mă voi interea. In seara acea am telefonat d-lui R Boilă şi l-am intrebat de Dl Preşedinte Maniu-mi s'a spus că e cam bolnav şi că locueşte la dl. dr. Jovin.

Am trecut pe la Doctor mi se pare vineri sau sâmbătă la ora lo şi i-am vorbit de intâlnirea mea cu D-ul Gafencu- mi-a spus că iar place săîl cunoască personal-adoua zi dimineaţa la orele lo am mers la D-l Maniu când a venit şi Dl. Gafencu,urma să ne vedem în aceiaşi chetiunea duminică seara. După aceia Dl. Maniu i-a pus Dlui Gafencu o mulţime de chestiuni in detaliu.

./.

Duminică sera la orele 12,45 le-m văzut pe Dl. Maniu

Eu am venit acasă mai târziu. Am găsit la Dl. Maniu şi pe Dl. Mihalache, Dl. Carandino şi pe Gafenco şi Ing. Popescu.

Pela orele 23 aproximativ Dl. Carandino a părăsit casa Dlui dr. Jovin. Eu la orele 13,15 am părăsit casa dorind să merg spre casă , in drum am intâlnit pe Dl. R. Boilă care m'a rugat să-l conduc acasă. In drum ne'am oprit la Dl. N. Penescu şi AndreiMureşeanu unde am stat circa 5 minute.

Dl. R. Boilă l'a intrebat pe Dl. Penescu dacă pleacă. Dl. Penescu a spus că nu-i decis intrucât soţia luideabea a sosit acasă, din provincie-in tot, cazul va vedea ce va face.

Pe urmă am condus acasă pe R. Boilă, unde am intâlnit pe dl. Carandino şi D -na pe Ilie Lazăr care earu cu bagajele gata de plecare. Fiind ora 12,3o minute cu o maşină am plecat. Eu am rămas câteva clipe după care am plecat acasă.-

La domnul Boilă mai era un doctor in medicină sau drept a cărui nume îmi scapă.-

In timpul cât am stat la Dl Maniu de vorbă fiind de faţă şi Dl. Mihalache doi Dnii(Gafencu şi ing. Popescu). Dl. Maniu s'a adresat celor doi spunându-le că incredinţează tinereţei lor pe bărbaţi desenaţi să plece-oameni de frunte al Tării şi speră că va face tot posibilul să fie la inălţime.-

Pe urmă Dl Mihalache a spus că pleaca probabil in Elveţia- deacolo prin Paris in Statele Unite.-

Raţiunea pentru care m'am adresat D-lui ing. Avramescu, după ce am primit informaţia fugitivă din partea D-nei Scridan este următoarea :

De mai multă vreme sau mai firesc fiind in contact cu cercurile conducătoare ale Partidului-eram preocupat de situaţia partidului faţa de situaţia internă incordată din cauza arestărilor etc. Mi-am pus intrebarea dacă nu cumva prezenţa unor persoane din conducere şi anturajul sefului partidului crează prin intransigenţă excesivă această stare.

Si firesc am ajuns la concluzia că prezenta activă a unor personalităţi mai flexibile şi chiar mai realiste ce putea creia o stare de destindere. Si când ni s'a data informaţia n'am gândit imediat la acest lucru

./.

Dacă nu cumva persoanele care ar putea pleca ar fi tocmai cele persoane care crează atmosfera de incordare. Această raţiune raţiune exclusivă me-a făcut să recurg la Ing. Avramescu şi apoi la Dl Maniu care când i-am comunicat informaţia a'găsit-o posibilă- urmând ca apoi in zilele (dou) următoare să si desemneze personalitate.-

Când l-am văzut pe Dl Dr. Gafencu la Colţea vorbind generalităţi mi-a spus că a incercat să abordeze in conducerea liberală care insă n'a dat curs sondegiilor D-sale afară de Paul Dumitriu care a acceptat propunerea in principiu.-

(ss) Vlad Hatieganu)

16 Iulie 1947,

006/95 263.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GH. POPESCU, domiciliat in Bucuresti str. V. Gherghel nr. 21, in complectarea declaraţiilor anterioare declar următoarele:

In căutarea de însoţitori pentru plecare m'am adresat şi Dlui LUCA GION, domiciliat deasupra cinematografului Trianon etaj. II, Dlui Avocat PRESBITERIANU din str. Cobălcescu nr. 6 etaj. I care au acceptat in principiu să plece, Această in cursul săptămânei trecute.-

Sâmbătă 12 .VII. 947 când am fost la Cd. NEGRESCU ION, acesta me-a spus că e impiedicat să plece de bătrâneţe şi de familia sa.-

Când mi-a inmânat harta mi-a arătat o linie pe hartă şi a spus că pe aici a fost şi Dsa.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o semnez propriu.-

(ss) Ing. Gh. Popescu

Adaug la declaraţia făcută mai sus că pentru a naşte inpresia de seriozitate i-am comunicat Dlui Cdor. NEGRESCU ION, sâmbătă că inainte de plecarea hotărâtă urmează că Dsa să se vadă cu Dl GEROGE BRATIANU.-

La acestă Dl Comandor a răspuns:

Că ce rost ar avea această întâlnire odată ce aţi fixat plecarea.-

Declar, susţiu şi semnez.-

(ss) Ing. Gh. Popescu,

D E C L A R A T I E

Subsemnatul subinginer Gh. Popescu, domiciliat in Bucuresti str. Vasile Gherghel 21 declar următoarele:

Aporape de un de zile nu am nimic de lucru, am făcut fel de fel de incercări, urmărind zilnic să-mi capăt un serviciu, am căutat să-i arăt că nu fac nici o politică şi dacă se poate să mă incadreze si pe mine in această formaţie muncitorească/comunismul/ aceasta se petrecea astă iarnă, stie de acest lucru si Dra Geta Mardorescu, ce făcea serviciul de secretară a Cric. 36 Politiei. Dl. sef Rantzer poate că a uitat să facă vreun demers, eu de 2-3 ori l-am rugat.-

Am mers mai departe, la mine acasă doarme când vine din misiune aporape de 4 ori pe lună un oarecare domn ofiţer locot. rus Boris pe care-l stiu că face serviciu in garnizoana Sibiu, l-am rugat si pe Dsa să facă vreun demers să pot să-mi caut o slujbă, am avut si aici promisiune certă că-mi va face rost, timpul s'a scrus, eu am rămas mai departe fără serviciu.-

Până in sărbătorile Pastelui, M'am intâlnit in dreptul depozitului sanitar pe B-dul Filantropia cu dl. căpitan aviator Tratilescu, pe care il cunoşteam din avuaţie cu trei- patru ani inante, pe când subsemnatul experimentam la Aeroportul Brasov niste bombe de beton armat. Dsa avea un pachet în mână si văzându-mă m'a intrebat: Ce faci măi bombică, unde faci Paştele. Aici sau il vrei să-l faci cu mine pe undeva ? Eu i-am răspuns: Păi unde să-l fac ? In timpul acela scoate o hartă din buzunar şi incepe să mi-o desfacă, arătându-mi Bosforul si-mi spune uite pe aicivrei sau nu vrei. Eu i-am răspuns: cum să nu vreau, dar cam gri. Atunci pentrucă se vedea venind tramvaiul 3 mi-a zis : Uite rămânem această hartă la tine pe la orele 8-9 seara să stăm de vorbă.-

A venit Pastele, a trecut si Dl. căpitan Tratilescu nu a mai venit pela mine.-

./.

0062 265

Intr'una din zilele lunei Iunie, intr'o seară vine la la mine un vecin al meu ,un oarecare Pruteanu, insoţit de adjutantul Preda / adjutantul Preda auzisem că se va căsători cu o fină a mea /, i-am invitat la masă in curtea imobilului din str. Vasile Gherghel nr. 21, unde am discutat si f felul cum a sburat Stratilescu, eu i-am pus intrebarea? Când sboi după el ? Mi-a răspuns : S'ar cam putea că nu este lucru mare, deşi nu se dă benzină, dar face frăţioru Pruteanu că el poate să facă acest lucru" Bine d-le, atunci să stăm de vorbă in directia acestă, dar âine că, eu singur nu m'as incumeta să fac acest lucru. A rămas să-i dau răspuns a doua zi pe aeroportul la Chitila.-

A doua zi m'am dus cu Dr. Gafencu ,un vechi prieten al meu la aeroportul Chitila, unde a intrat d-sa luând contact cu adjutantul Preda, dându-şi intâlnire in str. Vasile Gherghel nr. 21 Buc. pentru a doua seară.-

A doua seară adjustantul preda nùa mai venit, ne-am pomenit după o săptămână că dă un telefon că vrea neapărat să ne vorbească. Am acceptat convorbirea, adică intâlnirea cu el a venit şi ne-a spus că se duce intovărăsit de acet domn Lustig adjutant, coleg cu el, ce era de faţă,- se duc la Curtea de Argeş şi ieu nişte avioane I.A!R. să le ducă la Bucuresti, asta lucru precis că sunt numai ei sburătorі acolo si incă cu unu coleg ce se află in concediu.-Noi, adică eu cu dl. dr. Gafencu am primit propunerea după plecarea lor, a rămas să căutăm vre'o persoană cunoscută in Turcia să nu ne ducem de capul nostru, că nu e chiar asa de usor.

Este adevărat că noi am spus la acestiă doi adjutentiD-lor avem oameni cunoscuti si credem că are să fie nimerit să să mergem dacă se poate . La acea oră, eu personal si chiar nici Dr. Gafencu nu aveam pe nimeni pentru acest lucru.-

După ce au plecat adjutanţii Preda si Lustig, dl.dr Gafencu a spus că va vorbi cu fosta secretară a lui Rădescu pe care o cunoşte si care se cheamă Gerogescu, că poate ea îi va recomanda pe cineva. A rămas ca doua seară noi să ne intâlnim iarăsi să vedem ce s'a aranjat. M'am dus la Spitalul Coltea la dl. dr. unde dsa mi-a arătat un biletel prin care il recomanda pe Dr. Gafencu că este un om cum se cade si trebuie să aibă incredere in d-sa, despre ce-i propune Dlui Dumitriu.-

După o zi sau dou am avut informatia Dlui dr. Gafencu că i-ar fi spus Dumitriu, adică că a luat contact cu

./.

00698 266.

acest domn Dumitriu dela partidul liberal că ar crede că ar merge George Brătianu si poate si altcineva, tot persoană serioasă, dar a rămas să se mai duscute să mai treacă pe acolo.-

A trecut 2-3 seri, in acest timp au venit din nou cei doi aviatori Preda si Lustig şi ne.a spus următoarele : Dlor stiti că aveam mai mare noroc că săptămână asta, adică săptămână dela 5-12 Iulie va sbura precis cu două avioane cu medicamente la Mangalia, dar nu stiu cum ar face rost de o hartă, că ei nu cunosc drumul până in Turcia, eu le-am spus că am o hartă dela un sef al lor, asa că eu cred că va fi bună asta să nu se vaite ei- i-am asigurat că avem harta si oameni care trebuie să meargă.-

Se apropie sfârsitul săptămânii si noi nu mai găsim oameni pentru sbor ne-am dus in str. Cavafii Vechi 3, si i-am explicat situaţia dului Dumitru Borcea. Dsa s'a oferit să meargă, eu spunându-i că merge si Geroge Brătianu. Sâmbătă seara pela orele 20 m'au anunţat că au primit ordinul de sbor adică misiunea pentru Luni dimineaţa la ora 6 in acelaş timp m'a anuntat si dl. dr. Gafencu că George Bratianu, dar crede că va merge doctorul Hatiegenu si tot va fi bun si acesta, da a rămas ca Duminică să aibă o intervedere ca să ia hotărârea.

Duminică seara a fost informat cp Dl. Dr. Gafencu că a avut o intervedere in cursul zilei de Duminică dimineata cu dl. Iulie Maniu, care la chemat la ora 23 seara să-i comunice ceva.-

Seara m'am dus si eu cu dl. Dr. Gafencu desi nu-l cur team pe dl. Iuliu Maniu personal, dsa a avut amabilitatea si m'a primit, acolo era de fată Dl. Mihalache si dl. Carandino pe care dl Iuliu Maniu a spus că sa hotărât să meargă impreu cu dl. Penescu pe care nu-l cunosteam si nu era de fată,m'a intrebat personal dl. Iuliu Maniu ce fel de avioane si ce f de aviatorii sunt acestia. Eu i-am răspuns că unul dintre ei este in prespectivă să se căsătorească cu o fină a mea că tr buie să zboare mâine de dimineaţă la ora 6, deci urmează ca noi să fim pe aerodromul Tămădău pe care il recunoscusem pe ziua de Miercuri sau Joi când am fost acolo cu dl. dr. Gafen si cu cei doi aviatori si deci trebuie ca să plecăm acolo d asa del să fim la ora 6 acolo hotărând astfel ora plecării d Bucuresti la ora 1 noaptea, lucru pare s'a intâmplat masinil care ne transportau s'au intâlnit la ora 1 noaptea la capătu linie 14 sos. Pantelimon unde a venit si dl. Penescu unde l-cunoscut era in masină cu Dna am plecat spre Tămădău cu mas nile unde am asteptat sosirea avioanelor.-

./.

Pela orele 6,45 au sosit avioanele noi am intrat cu masinile acolo când am inceput să punem geamantanele in avioane am fost luati prin surprindere de focuri de armă Am fost incărcati intr'un autocamion si adusi la cazarma Marmeson unde mi s'a făcut perchezitie si interogatoriu.-

Mentionez că la domnul Iuliu Maniu l-am cunoscut si pe Dl. Ilie Lazăr pe care deasemenea l-a recomandat că merge cu noi in Turcia.-

Toată.plecarea persoanelor si anume Dl. Mihalache Penescu , Ilie Lazr si Carandino a fost pregătită de dl. dr. Gafencu cate a tratat aceste două trei zile iar Dumitru Borcea si Eugen Borcea au fost che,ati prieteneste de mine

Această declaratie o dau de bună voie fără să fiu fortat de nimeni pentru care semnez.-

/ss/ Gh. Popescu.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ing. GHEORGHE POPESCU, mai declară următoarele:

Dl. GAFENCU mi-a spus in tot cursul săptămânii ca a vorbit cu acel DUMITRU, care i-a spus că a aranjat dela cineva dela Misiunea Americană să meargă cu noi.-

La masă la Restaurantul "FLORESCU" Dl. GAFENCU, a vorbit deschis către băeţi, eram de faţă şi eu că MANIU ar fi dat Radio-Gramă la Constantinopol si că a intrebat dacă avioanele sunt prevăzute cu T.F.F., ca să se poată tine legătura, atunci PREDA a spus că sunt prevăzute pentru aceasta, dar n'au instalatia sau aparatele.-

Când am luat hotărârea să-i spun D-lui Cdor. NEGRESCU ION, am dat un telefon la D-sa si i-am cerut intâlnire că am să-i vorbesc personal si că nu pot să-i spun la telefon. D-sa mi-a dat intâlnire la Libraria "Cartea Mea", din Calea Victoriei, aceasta a fost acuma 15-16 zile. D-sa a venit la ora 17 la "Cartea Mea", unde am fost eu si Dl. GAFENCU şi i-am spus că nu putem discuta aci şi dacă se poate să discutăm acasă la D-sa. Am luat o masină taxiu si ne-am dus acasă la D-sa şi i-am spus că suntem din partea lui BEBE si GH., BRATIANU si căutăm un avion să sboare cu el in Turcia, i-am făcut cunoscut cum că un oarecare PREDA, dela Aero-Portul Chitila, ne-a asigurat acum câteva zile că poate să plece cu noi si l-am rugat că aceasta n'ar fi cazul să ia măsuri contra acestui băiat că poate imi va fi un fiu al meu. Mi-a răspuns, Domnilor regret că nu vă pot servi, că avioanele noastre sunt mici si cele mari nu au alice, asa că incercati in altă parte, a căutat să intre în amănunt despre plecarea lui BRATIANU, noi i-am spus

./.

sigur trebue să fie vre'o chestie politică, ne-a spus să-l ţinem în curent şi pe D-sa.-

După vre'o 4-5 zile după ce PREDA ne-a asigurat că pleacă la C. de Argeş, să aducă două avioane la Bucureşti m'am dus cu Dl. GAFENCU la dumneata să facem sondaj dacă nu a luat vre'o hotărâre să te oprească pe PREDA, noi i-am spus că am aranjat cu un avion civil dela Preşedinţie.-

Sâmbătă dimineaţa ducându-mă la Dl. Comandor acasă nu l-am găsit m'am dus după masă la ora 17 şi l-am găsit, am făcut cunoscut că adevărat plecăm şi că dacă poate să ne dea o hartă că acela dela Băneasa nu are D-sa mi-a dat o jumătate de hartă care era trasat o linie spre St. Stefano, spunând că pe acest drum a fost D-sa.-

Legătura cu Partidul Liberal şi Ţărănesc a luat-o Dl. GAFENCU, prin DUMITRIU şi Dr. HATEGANU. HATEGANU l-a condus pe Dl. GAFENCU la Maniu Duminecă dimineaţa, eu am fost Duminecă seara cu Dl. GAFENCU la MANIU la ora 23, unde am fost prezentat.

ss/ Gh, Popescu.

17 Iulie 1947.

1-I

14 Septembrie 1947.

~~00~~703 270

REFERAT

N.N.POPESCU, funcţionar la Direcţiunea Economică din Fundaţia Regele Mihai I, arestat la 20 August 1947, pentru motivul că a deţinut o casetă cu acte compromiţătoare, ce i-a fost înmânată de către Victor Rădulescu Pogoneanu, anchetat de noi declară:

- Recunoaşte că a avut legături de prietenie cu Victor Pogoneanu şi Octavian Neamţu din Facultate şi din diferitele campanii monografice.

- Recunoaşte că a primit caseta cu acte compromiţătoare în Iulie 1947 de la avocatul Dorin Iliescu, caseta ce era prezentată lui Pogoneanu, şi primirea s'a făcut la sugestia lui Victor Pogoneanu.

- Recunoaşte că a deschis această casetă în timpul cât a stat la D-sa (până la predarea Siguranţei 19 August 1947) de 3 ori, şi a scos şi introdus plicuri sigilate în casetă la avizul şi cererea lui Pogoneanu, dar fără să ştie ce conţine aceste plicuri.-

- Recunoaşte că după arestarea lui Pogoneanu şi Octavian Neamţu, a ascuns caseta în cauza la Ploeşti în casa părinţilor săi, pentru a nu suferi consecinţe.-

- Recunoaşte că nu a predat-o decât la 19 August 1947 Siguranţei Statului, la sugestia lui Octavian Neamţu, deci o deţinea ilegală şi o ezitare continuu de a ascunde adevărul şi a apăra pe prietenul său Victor Pogoneanu.

- Nu recunoaşte să fi avut legături politice cu grupul complotist din P.N.T.-

Pentru cele expuse mai sus, opinăm a fi trimis în justiţie, ca tăinuitor şi deţinere ilegală de acte compromiţătoare pentru Siguranţa Statului.-

ANCHETATOR,

Chestor V.Dumitrescu

E.F.

00704 271.

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul F.N. POPESCU, de ani 41, născut în comuna Cociove Jud. Ilfov, fiul lui Niculae şi al Eufrosinei, serv. militar satisfăcut cu gradul de sergent T.R., de profesiune funcţionar, domiciliat în Str. Medic Dr. Elinescu Nr. 39, întrebat cu privire la modul în care a ajuns la mine un plic şi una casetă metalică ce aparţine D-lui VICTOR RADULESCU POGONEANU declar următoarele:

Cu câteva zile înainte de a se produce arestarea D-lui POGONEANU, urmând ca Dl. POGONEANU să plece la Sinaia, m'a rugat să trec pe la D-sa, dorind să mă roage ceva. Mergând la D-sa, m'a rugat să merg a doua zi dimineaţa la Dl. DORIN ILIESCU acasă, de unde să iau un plic şi un pachet pe care să le ţin la mine câteva zile şi anume până când D-sa pleacă la Sinaia.-

Am luat aceste obiecte dela Dl. DORIN ILIESCU, fără să cer nici un fel de alte lămuriri D-lui ILIESCU şi convins că fac un serviciu amicul fără nici o altă semnificaţie Dlui POGONEANU.-

După câteva zile în care timp nu l-am mai văzut pe Dl. POGONEANU am aflat că D-sa a plecat la Sinaia, fără să ia obiectele lăsate la mine, dar la câteva zile după această călătorie la Sinaia Dl. POGONEANU s'a reîntors în Capitală şi am avut ocaziunea să-l văd la masă în ziua de 6 August la Dl. OCTAVIAN NEAMŢU, împreună şi cu alte persoane, masa fiind organizată ca o sărbătorire a călătoriei recente a D-lui NEAMŢU.-

Plecând pe la ora 5 p.m. Dl. POGONEANU dela Dl. NEAMŢU m'a rugat să-l însoţesc. L-am condus acasă şi apoi m'a rugat, dându-mi şi o cheie să deschid pachetul în care voi găsi o casetă metalică, să o descui şi dintr'un plic mic care spunea D-sa că se află în această, să scot patru monede de aur pe care

./.

să i le încredinţez D-lui DORIN ILIESCU – şi cheia să i-o restitui prin şofeur. Am predat cum mi-a spus fără să cercetez nici cu coada ochiului conţinutul acestei casete ştiind că acolo se află documente şi lucruri de valoare ale familiei.

Joi dimineaţa s'a produs arestarea D-lui POGONEANU. Acest lucru m'a surprins necunoscând nici o activitate a D-lui POGONEANU care să aibă asemenea consecinţe. Relaţiunile dintre mine şi Dl. POGONEANU a fost totdeauna de strânsă prietenie, am fost totdeauna gata să-i dau tot ajutorul prietenesc în nevoile lui personale fără să am cu D-sa niciun contact de ordin politic.

Lucrurile le-am predat îndată ce am avut posibilitatea să-l văd pe Dl. Consilier LIPARATESCU pe care îl cunoşteam, şi căruia i-am relatat şi toate cele de mai sus. Deasemenea i-am spus că speriat de ideea că în casetă s'ar putea afla lucruri compromiţătoare care dacă se găsesc la mine m'ar putea implica într'o chestiune cu care nu am nimic de-a face, am transportat caseta la Ploeşti şi i-am spus că am făcut-o tot cu gândul că îi voi putea explica totul – ceea ce am şi făcut – transportându-mă Marţi 19 crt., la Ploeşti am predat D-lui LIPARATESCU lucrurile.

Aceasta îmi este declaraţia în care se cuprinde tot ce cunosc de spus.

ss/ N.N. Popescu

20 August 1947.

00706 278.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N.N.POPESCU, de ani 41, născut în comuna Cocioc Jud.Ilfov, fiul lui Nicolae si al Eufrosinei, serv. militar satisfăcut cu gradul de sergent T.R., de profesiune funcționar, întrebat cu privire la obiectele care apar. țin Dului VICTOR RADULESCU POGONEANU și care mi-au fost lăsate în păstrare, declar că ele sunt acelea de față pe care la invitația Dvs., le-am predat și care au fost consemnate în Procesul-Verbal ce s'a semnat de către mine.-

ss. N.N.Popescu.

20 August 1947

274

00707

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N.N.POPESCU,de ani 41,născut în comuna Cociova Jud.Ilfov,fiul lui Nicolae si al Eufrosinei,serv. militar satisfăcut cu gradul de sergent T.R.,de profesiune funcţionar,domiciliat in Str.Medic Lt.Zlătescu Nr.39,întrebat cu privire la modul în care a ajuns la mine un plic şi una casetă metalică ce aparţine D-lui VICTOR RADULESCU POGONEANU declar următoarele:

Cu câteva zile înainte de a se produce arestarea D-lui POGONEANU,urmând ca Dl.POGONEANU să plece la Sinaia, m'a rugat să trec pe la D-sa,dorind să mă roage ceva .Mergând la D-sa,m'a rugat să merg a doua zi dimineaţa la Dl. DORIN ILIESCU acasă,de unde să iau un plic şi un pachet pe care să le ţin la mine câteva zile şi anume până când D-sa pleacă la Sinaia.-

Am luat aceste obiecte dela Dl.DORIN ILIESCU,fără să cer nici un fel de alte lămuriri D-lui ILIESCU şi convins să fac un serviciu amical fără nici o altă semnificaţie Dlui POGONEANU.-

După câteva zile în care timp nu l-am mai văzut pe Dl.POGONEANU am aflat că D-sa a plecat la Sinaia,fără să ia obiectele lăsate la mine,dar la câteva zile după aceasta călătorie la Sinaia Dl.POGONEANU s'a reîntors în Capitală şi eu am avut ocaziunea să-l văd la masă în ziua de 6 August la Dl.OCTAVIAN NEAMTU,împreună şi cu alte persoane,masa fiind organizată ca o sărbătorire a călătoriei recente a D-lui NEAMTU.-

Plecând pe la ora 5 p.m.Dl.POGONEANU dela dl.NEAMTU m'a rugat să-l însoţesc.L-am condus acasă şi apoi m'a rugat, dându-mi şi o cheie să deschid pachetul în care voi găsi o casetă metalică,să o descui şi dintr'un plic mic care spunea D-sa că se află în casetă .Să scot patru monede de aur pe car

./.

să i le încredințez D-lui DORIN ILIESCU - și acesta i-o restitui prin șofeur. Am predat cum mi-a spus fără să cercetez nici cu ocazia aceasta conținutul casetei convins că acolo se află documente și lucruri de valoare ale familiei.

Joi dimineața s'a produs arestarea D-lui POGONEANU. Acest lucru m'a surprins necunoscând nici o activitate a D-lui POGONEANU care să aibă asemenea consecințe. Relațiunile dintre mine și Dl. POGONEANU a fost totdeauna de strânsă prietenie, am fost totdeauna gata să-i dau tot ajutorul prietenesc în nevoile lui personale fără să am cu D-sa niciun contact de ordin politic.

Lucrurile le-am predat imediat ce am avut posibilitatea să-l văd pe Dl. Consilier LEPADATESCU pe care îl cunoșteam, și căruia i-am relatat și toate cele de mai sus. Deasemenea i-am spus că speriat de ideea că în casetă s'ar putea afla lucruri compromițătoare care dacă se găsesc la mine m'ar putea implica într'o chestiune cu care nu am nimic deaface, am transportat caseta la Ploești și i-am spus că am făcut-o tot cu gândul că îi voi putea explica totul - ceeace am și făcut - Transportându-ne Marți 19 Crt, la Ploești am predat D-lui LEPADATESCU lucrurile.

Aceasta îmi este declarația în care am cuprins tot ce aveam de spus.

ss/ N.N.Popescu

20 August 1947.

007/09 276.

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul N.N.POPESCU, de ani 41, născut în comuna Coctuc Jud. Ilfov, fiul lui Nicolae și al Eufrosinei, serv. militar activizat cu gradul de sergent T.R., de profesiune funcționar, întrebat cu privire la obiectele care aparțin Defunctului VICTOR RADULESCU POGONEANU și care mi-au fost lăsate în păstrare, declar că ele sunt acelea de față pe care la invitația Dvs., le-am predat și care au fost consemnate în Procesul-Verbal ce s'a semnat de către mine.-

ss. N.N.Popescu

25 August 1947

007711 277.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dumitru Ghiţulescu,născut in anul 1898, in com.Broşteni,satul Pârâu Roşu,jud.Argeş,fiul lui Mihai şi al Ioanei Ghiţulescu,de profesie invăţător invăţător pensionar in viaţă,mama moartă,cu serviciul la Minis.Agriculturii,in gardul de director la Direcţiunea Proprietăţii şi Bunurilor Statului,căsătorit,cu un copil,domiciliat in Bucureşti,str.Amiral Murgescu Nr.14,proprietar,declar următoarele:

Sunt licenţiat in teologie al facultăţii din Bucureşti,am făcut seminarul Nifon,din Bucureşti,intre anii 1912-1920. In timpul studenţiei ,am intrat in serviciu in Minist.Agriculturii şi Domeniilor (Casa de Improprietărire), Deşi am luat licenţa in teologie,am rămas mai departe in serviciu,in Minister,fiind funcţionar apreciat.

Incă din anul 1927,fiind funcţionar la lucrările de reformă agrară,pentru Ardeal,am ~~xxxxxxx~~ cunoscut pe dl Serdici,care era directorul Camerei Agricole Tr.Mare.Această cunoştinţă a rămas intre noi ca intre un funcţionar mic din Minister şi un director de cameră agricolă.

După câţiva ani Dsa a demisionat din slujbă şi a intrat in politică,candidând la partidul naţional ţărănist ca deputat la judeţul Tr.Mare.

Dsa a reuşit şi apoi in calitate de deputat in chestiunile ce avea legătură cu reforma agrară inevitabil avea legătură cu subsemnatul,care în acelaş respect ii dădeam toate lămuririle ce le credea necesare.

Aceste raporturi s'au menţinut astfel,intrerupându-se in timpul răsboiului din cauza refugiului.

După 23 August 1944,sub ministeriatul dlui Hudiţă s'a constituit o comisiune pentru elaborarea legii de reformă agrară.Din această comisiune făceau parte reprezentanţii tuturor partidelor cari constituiau guvernul;dsa din partea partidului naţional ţărănesc făcea parte şi dl Serdici,cu

./.

care ocaziune am luat din nou contact cu Dsa, subsemnatul fiind secretarul acestei comisiuni in calitate de conducător al serviciului de reformă agrară.

In această situaţiune s'a păstrat raporturile de mai inainte, eu indeplinindu-mi funcţiunea mea şi dânsul luând parte la comisiune cu intrerupere, dacă imi imi aduc aminte bine ultimele şedinţe nu am mai luat parte.

Apoi nu am mai avut contact cu Dsa până a fost ales iarăşi deputat de Tr.Mare, când, din când in când mă vizita cu cereri ale diferiţilor locuitori din judeţ, care erau expropriaţi şi care nu puteau fi rezolvate favorabil.

Intr'unadin zile, prin anul 1946, ne-a cerut date cuuprivire la reforma agrară, date ce nu erau secreteşi cari din cauza prea marei ocupaţiuni ce aveam, nu i le.am putut da imediat, insă Dsa a stăruit şi a doua sau a treia zi m'am dus personal la Dsa in dosul bisericii Amzei pe str.Tell.

Aceste date cuprindeau numărul expropriaţilor, suprafaţa expropriată, numărul improprietăriţilor, numărul indreptăţitilor şi numărul loturilor de tip mediu.

Aceste date nu erau secrete, ci erau publice pe biroul meu in situaţie pe judeţe şi in diagramă pe perete. De altfel erau in permanenţă arătate in diferite ocaziuni in discursurile pe care le ţineau dnii Miniltrii cu ocaziunea diferitelor festivităţi.

Cred că acestea au fost publicate şi in ziar.

Nu l'am intrebat ce face cu ele şi nici nu mi-a spus deoarece nu-l consideram un lucru secret. In momentul când mi-a cerut aceste date poziţia partidului naţional ţărănesc al cărui reprezentant era dl Serdici, nu era aât de pronunţată faţă de poziţia guvernamentală şi poate şi aceasta a fost motivul că nu m'a interesat ce face cu datele cerute.

Din momentul in care partidul naţional ţărănesc s'a distanţat şi-a luat atitudine contra guvernului, nu am mai avut nici o legătură cu dl Serdici, care de altfel nici nu mi-a mai cerut nimic.

Dacă in această situaţiune mi-ar mai fi cerut, declar că nu i-aş fi dat fără a cere aprobarea superiorilor.

Menţionez că aceleaşi date mi-au fost cerute de reprezentanţii statului sovietic, pe care deasemenea le-am dat, repet nefiind secrete.

Prezenta declaraţie este scrisă de mine, neăilită de nimeni, susţin şi semnez.

14 Sept.1947. ss.Ghiţulescu D.

6

007/13 279.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dumitru Ghiţulescu, de ani 49, în continuarea cercetărilor declar următoarele:

Faptul că am dus datele statistice referitoare la expropriere şi împroprietăririle, nu constituia nici o obligaţiune, ci numai datorită firei mele serviabile şi a respectului ce-l aveam faţă de dl Serdici, mai ales când era conştient că aceste date nu erau secrete şi deci nu puteau constitui vreo vină.

Nu am făcut politica partidului naţional şi nici altă politică a vreunui partid politic.

Cifrele date nu pot fi interpretate în rău, deoarece ele fac dovada complectă în mâna oricui s'ar găsi, că opera de expropriere şi împroprietărire a reuşit pe deplin.

Am declarat şi repet, aceste cifre statistice au fost date şi altor persoane, dela Frontul Plugarilor, Legaţia Sovietică, Ministerul Informaţiilor, fără nici o recompensă, ci numai din simpla datorie de funcţionari.

Drept pentru care dau prezenta declaraţie scrisă de mine şi semnată propriu.

15 Septemvrie 1947.

ss. Ghiţulescu Dumitru

(5)

007714 280

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GHITULESCU DUMITRU de ani 49,referitor la cifrele asupra reformei agrare date de subsemnatul Dlui SERDICI dau următoarele lămuriri.-

Nu am dat Dlui SERDICI nici un fel de informaţii asupra inventarului mort,deoarece nu-l cunosc şi nu depindea de Direcţiunea mea,nici nu am cerut colegului respectiv, acele date spre a le da Dlui SERDICI.-

Când am predat lucrarea ce era făcută în formă statistică pe judeţ şi care cuprindea cele ce am relatat in declaraţia anterioară,am înmânat-o la poartă Dsa nefiind acasă.-

Lucrarea nu era bătută la maşină,ci un imprimat special de statistică la direcţiune şi complectat în cerneală ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ cred de funcţionarul din direcţiunea mea căruia îi cerusem această lucrare.-

Prezenta declaraţie este scrisă de mine cu adăugirea cuvântului " respectiv" şi cu arcada

Declar susţin şi semnez propriu.-

/ss/ GHITULESCU DUMITRU

17 Septembrie 1947.-

Dos. arestați

Ks. 5108 z

Trezar
Prezentați
prin toate formele
etc.

716
281

RAPORT

14 Iulie 1947

Priveşte : Incercarea de evaziune aeriană a conducătorilor naţional ţărănişti.

1) Acum circa o săptămână, Dl. Col. Popescu, directorul Siguranţei,m'a chemat la dânsul, cerându-mi să ne consultăm într'o problemă foarte importantă.

In discuţia care a avut loc, Dl. Col. Popescu mi-a arătat că s'a prezentat la dânsul un pilot militar care i-a făcut cunoscut că,printr'un coleg, un inginer cu numele Popescu şi Dr. Gafencu,dela Spitalul Colţea, le oferă o sumă importantă de bani dacă acceptă să ducă, cu un avion pe care îl vor pilota, şapte persoane în Turcia.

Col.Popescu se arăta foarte neîncrezător faţă de informaţia care i s'a dat, găsindu-o prea uşuratecă, mai ales că se vorbea că între cele şapte persoane careurmau să sboare, erau şi doi foşti miniştri şi un "viitor prim ministru".

Deasemenea, Dl. Insp. Nicolschi, care era de faţă,s'a arătat foarte sceptic şichiar desinteresat, afirmând că a mai avut asemenea informaţiuni, însă nu le-a dat nici o importanţă. Eu am insistat, arătând că după experienţa pe care o am, cazul mi se pare foarte verosimil, ţinând seama de uşurinţa cu care vechii politicieni fac asemenea acte.

Am căzut atunci de acord ca Col.Popescu şi cu mine să cercetăm împreună pe pilotul care aducea informaţia,pentru a ne da seama de seriozitatea ei. Dl.Nicolschi s'a desinteresat complect.

2) Precizarea informaţiei.

După două zile, a fost chemat în cabinetul Col.Popescu adjutantul aviator Lustig, dela Flotila de aero transport (informatorul) şi am procedat împreună la adâncirea informaţiei.

Cu această ocazie, informatorul ne-a arătat că cei doi de mai sus şi anume Ing. Popescu şi Dr. Gafencu au cu siguranţă legătura cu un comandant al aviaţiei militare; că sunt foarte bine informaţi asupra situaţiei şi mişcării avioanelor de pe aeroporturile militare; că insistă asupra propunerii lor şi chiar că urgentează executarea sborului, cheltuind cu pregătirile sume importante de bani.

Adj.Lustig împreună cu colegul lui,adj.Preda, din aceiaşi Flotilă au fost invitaţi de mai multe ori la masă

 282 ~~717~~

de cei doi "clienţi" şi după două întrevederi, au fost conduşi de aceştia cu un taxi spre Com. Tămădău, pe şoseaua spre Călăraşi, unde le-au arătat un aeroport auxiliar, construit în timpul răsboiului şi nefolosit astăzi, pe care l-au propus să-l întrebuinţeze în scopul proectat mai sus.

Planul lor era următorul :

Fiind informaţi că o escadrilă de şase avioane militare urmau să decoleze de pe aeroportul dela Curtea de Argeş, spre a veni la Bucureşti, ei propuneau ca cei doi piloţi mai sus amintiţi, să facă tot posibilul spre a fi programaţi să conducă ei două dintre avioanele suszise, şi în drum spre Bucureşti să se detaşeze de escadrilă, să aterizeze pe aeroportul indicat (la Tămădău) unde urmau să ia "clienţii" şi să continue drumul către aeroportul turdesc "San-Stefano".

Pilotul Lustig le-a răspuns că va încerca să realizeze cele propuse şi le va da răspuns în câteva zile.

Instruit fiind de noi, care am cercetat toate posibilităţile pentru ca operaţia de capturare să reuşească, Lustig a mai luat de două ori contact cu "clienţii" săi cari au mai adus următoarele precizii :

Că au concursul Comandorului sau Comodorului Negrescu care le va indica şi ruta precisă pe o hartă;

Că au la dispoziţie bani suficienţi pentru a le asigura piloţilor situaţii foarte bune în Turcia;

Că Cmd. Negrescu se opune ca să plece cu avioanele militare - pentru că vrea să ferească aviaţia de noui represiuni din partea sovieticilor;

Deaceia, le-a făcut legătura cu pilotul civil al Preşedinţiei Chifulescu, care urma să facă primul sbor de încercare cu avionul Heinkel Joi 17 Iulie a.c., şi care s'a şi obligat să-i servească.

Deci, dacă Lustig şi camaradul lui nu-şi iau angajamentul sau nu reuşesc să-şi procure avioane până la data de mai sus, ei se vor folosi de Chifulescu, arătând că nu pot depăşi această dată.

Cum avioanele care trebuiau să pornească dela Curtea de Argeş erau mult mai greu de programat şi ar fi părut suspect ca cei doi piloţi din Bucureşti să conducă ei avioanele de acolo spre Capitală, când existau suficienţi piloţi disponibili la Curtea de Argeş, am hotărât să schimbăm planul întrebuinţând două avioane I.A.R.-39, care erau cerute mai demult să vie dela Turda la Bucureşti.

. //.

Aceasta apărea foarte normal, ele fiind programate mai de mult, şi piloţii noştri fiind specialişti pe avioane I.A.R.

Deci, Lustig şi camaradul lui au făcut cunoscut "clienţilor" lor că vor sbura cu cele două avioane I.A.R. pentru a duce medicamente dela Bucureşti la Constanţa, urmând ca în drum să execute evaziunea proectată. Piloţii au cerut încă odată - pentru ca angajamentul lor să pară mai serios - să li se asigure din timp ajutorul promis pentru familie. "Clienţii" le-au dat asigurarea spunând că cu o seară înainte de decolare, prin "Clubul" lor li se va trimite familiilor ajutoarele importante.

3.Pregătirea operaţiei

De comun acord cu Col. Popescu, am fixat data operaţiunei pentru ziua de Luni 14 Iulie a.c., ora 6 dimineaţa, împărţindu-ne atribuţiunile în felul următor :

a) Siguranţa urma să intervină pe lângă Generalul Ionescu Emanoil, spre a programa avioanele şi piloţii precum şi a îngriji, prin Gral Emanoil Ionescu, ca plecarea avioanelor din aeroportul Giuleşti, să se facă fără dificultăţi (fără observatori) şi cu benzină numai pentru un drum de circa 40 minute), şi cu măsurile de securitate necesare pentru ca avioanele din lipsă de benzină să nu poată depăşi frontierele ţării.

b) S.S.I.-ul urma să intervină la organele sovietice, spre a da aprobarea de sbor în ziua şi la ora cerută de noi şi să pregătească executarea operaţiei.

In acest scop, s'au făcut demersurile necesare, obţinându-se toate aprobările şi programările de rigoare până Duminecă seară, 13 Iulie a.c.

In acelaş timp, subsemnatul am făcut recunoaşterea terenului şi planul amănunţit de operaţie.

4) Operaţia

Operaţia s'a făcut cu punctualitate, conform planului întocmit, necesitând numai o mică schimbare la faţa locului.

Aceasta, din cauză că "clienţii", care trebuiau să ocupe anumită poziţie, indicată de piloţi pe aeroportul Tămădău, au rămas din prudenţă în cele două maşini cu care veniseră din Bucureşti, pe şoseaua spre Călăraşi, până în momentul aterizării avioanelor.

Ca urmare, a fost nevoie să modificăm planul de acţiune,

chiar la fața locului, îndepărtându-ne de pozițiile de pornire stabilite prin plan, lucru ce a îngreuiat oarecum operația.

Totuşi, operația a reuşit complect, nefiind nevoie să se tragă decât focuri de intimidare.

"Clienții", în momentul când au văzut avioanele venind spre aterizare, au pornit în goană cu maşinile spre locul de aterizare, urcând o pantă de circa 5o metri înălțime (diferența de nivel dintre şosea şi aeroport).

Au fost prinşi, percheziționați şi imediat izolați următoarele persoane :

1) Ion Mihalache, vice-preşedinte al P.N.T.-ului;
2) Ilie Lazăr, membru în delegația permanentă P.N.T.;
3) Nicolae Penescu, secretar general al P.N.T.-ului;
4) N. Carandino, director la "Dreptatea";
5) Lilly Carandino;
6) D-na Penescu;
7) Ing. Gheorghe Popescu, organizatorul evaziunii;
8) Dr. Gafencu, dela Spitalul Colțea;
9) Dumitru Borcea, comerciant;
1o) I. Borcea, frate cu primul;
11) Soferul I. Petrescu;
12) Soferul Popa Aurel, care a mai luat parte la evaziunea aeriană a G-ralului Stratilescu şi Comp.

In tot timpul operației, s'a ținut contactul prin radio cu Direcția Generală din Str. Saita.

Susnumiții au fost transportați, păziți şi izolați la Inchisoarea Serviciului şi apoi duşi cu maşinile înapoi la aeroportul Tămădău şi fotografiați lângă avioane, (din ordinul D-lui Ministru Teohari Georgescu).

După fotografiere, au fost transportați şi depuşi la închisoarea Ministerului de Interne.

<u>OBSERVATIUNI</u> :

1) Imediat după sosirea la Inchisoarea S.S.I., <u>N. Penescu</u> a cerut să i se dea hârtie spre a face o declarație. In această declarație scrisă, complectată verbal, el a arătat că întreaga "expediție" a fost ordonată de IULIU MANIU şi că el împreună cu Mihalache n'au ştiut nimic până în seara de Duminecă, 13 Iulie c. orele 19.oo.-

Deasemeni, a declarat verbal că el crede că Maniu i-a împins în această "aventură stupidă" pentru a-i compromite eliminând deci opoziția "țărănistă" din sânul delegației per-

manente. După o oră dela încarcerare, Penescu a cerut să vorbească din nou cu Dl. Colonel (acest grad l-a dat subsemnatului) având să comunice ceva urgent şi foarte important.

Adus în biroul închisorii, mi-a declarat următoarele :

"Sâmbătă, 19 Iulie a.c., urmează să aibă loc şedinţa Comitetului Executiv P.N.T., convocată după multe ezitări de către Maniu la cererea insistentă mea (a lui Penescu) şi a lui Mihalache.

"In Comitetul Executiv, ramura ţărănistă are majoritate.

"Noi am convocat această şedinţă pentru a pune chestiunea de încredere Domnului Maniu şi prin votul nostru să-l răsturnăm. Noi nu suntem de acord şi în ultima vreme au fost permanente discuţii cu politica D-lui Maniu.

"Vă rog, să transmiteţi D-lui Ministru Teohari Georgescu cele de mai sus şi să-i spuneţi că ar fi bine să ne elibereze până atunci, pentru a putea pregăti această şedinţă în interesul politic al Guvernului şi al nostru".

I-am cerut să dea în scris declaraţia de mai sus, el însă a refuzat, susţinând că acesta este un angajament politic pe care nu-l poate da în scris şi a insistat să comunic verbal acest lucru D-lui Ministru Teohari Georgescu. A adăogat că nu este nevoie de "garanţii scrise" deoarece Guvernul are în mână "pâinea şi cuţitul".

Am luat act de cele de mai sus şi i-am spus că voiu comunica mai departe.

Plecând din biroul Inchisorii, el mi-a cerut să nu consider cele declarate de el ca o trădare ci ca un act politic pe care area de gând să-l facă de foarte mult timp.

2) <u>Ilie Lazăr</u>, în timpul când i se făceau actele pentru internare în Inchisoare, a declarat - neîntrebat şi faţă de martori - următoarele :

"Acum ştiu ce m'aşteaptă şi ca urmare mi-am făcut ultimele socoteli. Vă felicit pentru operaţia făcută, de data asta aţi câştigat. Si ca să vă dau dovadă că nu mai vreau să ascund nimic, vă spun depe acum că în valiza mea se găsesc documente care vor arăta adevăratul aspect al "<u>Sumanelor Negre</u>".

"La Piteşti, în vara trecută, nu am declarat, fiindcă atunci consideram că noi suntem mai tari. Astăzi, îmi dau seama că am pierdut partida. Deci, nu mai încerc nici o scăpare. Adaog încăodată că ştiu ce mă aşteaptă".

. // .

3) E.Borcea , un tânăr de 25 de ani, funcţionar la C.F.R., frate cu D. Borcea, a cerut imediat după internare, să i se dea hârtie fiindcă are de făcut o declaraţie sensaţională.

Anexez declaraţia scrisă, din care ţin să remarc că numitul afirmă că a auzit o convorbire dintre Mihalache şi Penescu, în care aceştia arată că pleacă din ordinul lui Iuliu Maniu.

+
+ +

In general, trebue să arăt că absolut toţi arestaţii au dovedit o lipsă complectă de rezistenţă.

Incepând cu Mihalache şi terminând cu E. Borcea, toţi erau complect descompuşi şi dispuşi să "trădeze" imediat pe Iuliu Maniu, în schimbul celui mai mic avantaj personal.

Zaharia
Zaharia

DOMNULE PREŞEDINTE AL CONSILIULUI,

In zilele din urmă, numeroşi membrii ai Partidelor noastre, - preşedinţi de organizaţiuni judeţene, secretari sau membrii ai comitetelor acestora - , au fost ridicaţi dela casele lor în diferite oraşe şi sate, şi închişi, fie în beciurile Ministerului de Interne, fie în închisoarea Văcăreşti, fie -după ştirile pe care le-am putut avea - în alte închisori din ţară.

Arestaţi fără nici un motiv valabil, fără nici una din garanţiile pe care legea le acordă libertăţii umane şi cetăţeneşti, cum şi cu sfidarea tuturor dispoziţiunilor înscrise în toate actele internaţionale privitoare la ţara noastră - printre care cel mai recent e însăşi tratatul de pace semnat la 10 Februarie a.c.,- numeroşi membrii ai Partidelor noastre sunt astăzi deţinuţi în condiţiuni penibile în închisorile în care, în chip aşa de arbitrar au fost aruncaţi.

Deţinuţi fără nici o arătare de motive, fără nici o putinţă de comunicat cu familiile lor, care adesea nu le pot da de urmă, ei sunt supuşi unui regim sălbatic în care,- după ştirile ce avem,- sunt înghesuiţi în celule care nu pot cuprinde nici jumătate din

Cab. Originalul se va înainta d-lui Prim Ministru, copie d-lui Ministru de Interne pentru a referi.

PRE[illegible] REGISTRATURA GENERALA
Nr. 7406 din 29.III.947

Cab.
originalul se va înainta D-lui Prim Ministru.
copie D-lui Ministru de Interne pentru a referi. –
[signature]

DOMNULE PRESEDINTE AL CONSILIULUI,

In zilele din urmă, numeroşi membrii ai Partidelor noastre, – preşedinţi de organizaţiuni judeţene, secretari sau membrii ai comitetelor acestora – , au fost ridicaţi dela casele lor în diferite oraşe şi sate, şi închişi, fie în beciurile Ministerului de Interne, fie în închisoarea Văcăreşti, fie –după ştirile pe care le-am putut afla – în alte închisori din ţară.

Arestaţi fără nici un motiv valabil, fără nici una din garanţiile pe care legea le acordă libertăţii umane şi cetăţeneşti, cum şi cu sfiderea tuturor dispoziţiunilor înscrise în toate actele internaţionale privitoare la ţara noastră – printre care cel mai recent e însuşi tratatul de pace semnat la 10 Februarie a.c., – numeroşi membrii ai Partidelor noastre sunt astăzi deţinuţi în condiţiuni penibile în închisorile în care, în chip aşa de arbitrar au fost aruncaţi.

Deţinuţi fără nici o arătare de motive, fără nici o putinţa de contact cu familiile lor, care deseori nu le pot da de urmă, ei sunt supuşi unui regim sălbatic în care, – după ştirile ce avem, – [illegible] înghesuiţi în celule care nu pot cuprinde nici jumătate din

[illegible]
[illegible]

Înregistrat 29.III.947 Cabinet [illegible]

287

numărul celor încăperi existente în ele, sunt lipsiţi de minimimul necesar pentru existenţă şi uneori chiar şi de apă de baut, şi sunt obligaţi a trai în condiţiuni atât de neigienice, că pot cădea uşor pradă boliilor şi epidemiilor.

Pentru ipoteza că Domnia-Voastră,- preşedinte al Guvernului- nu cunoaşteţi încă aceste fărădelegi ale organelor Ministerului de Interne, vi le aducem formal şi expres la cunoştiinţă.

Pentru ipoteza că Domnia Voastră cunoaşteţi toate aceste fărădelegi,vă adresăm odată cu protestul nostru cel mai categoric împotriva sfidării celor mai elementare libertăţi ale cetăţeanului şi ale omului, şi întrebarea formală asupra măsurilor urgente pe care înţelegeţi să le luaţi, pentruca, pe deoparte să se înceteze imediat deţinerea ilegală şi revoltătoare a unui mare număr de membrii ai partidelor noastre; iar pe de altă parte sa fie făcute imposibile în viitor, încercările şi pretextele la adăpostul cărora şi împotriva prevederilor tuturor legilor interne şi convenţiunilor internaţionale, organele Ministerului de Interne desfăşoară o adevărată prigoană împotriva partidelor democratice.

Domnule Preşedinte al Consiliului,

Toate încercările noastre de a obţine lămuriri şi explicaţii dela Ministerul de Interne, au rămas fără rezultat, iar toate demersurile noastre au rămas fără urmare.

Singurile lămuriri pe care Ministerul de Interne le-a dat sunt acelea pe care le-am aflat prin emisiunea posturilor de radio străine, citam emisiunea postului [illegible] din 31 Martie a.c. şi potrivit cărora Ministrul [illegible] a afirmat ca motivul acestor arestări ar fi " o instigare împotriva Guvernului [illegible] propaganda anti-sovietică.

888

numărul celor încăpuți astăzi în ele, sunt lipsiți de minimimul necesar pentru existență și uneori chiar și de apă de băut, și sunt obligați a trăi în condițiuni atât de nehigienice, că pot cădea ușor pradă bolilor și epidemiilor.

Pentru ipoteza că Domnia-Voastră,- președinte al Guvernului- nu cunoașteți încă aceste fărădelegi ale organelor Ministerului de Interne, vi le aducem formal și expres la cunoștiință.

Pentru ipoteza că Domnia Voastră cunoașteți toate aceste fărădelegi, vă adresăm odată cu protestul nostru cel mai categoric împotriva sfidării celor mai elementare libertăți ale cetățeanului și ale omului, și întrebarea formală asupra măsurilor urgente pe care înțelegeți să le luați, pentrucă, pe deoparte să se înceteze imediat deținerea ilegală și revoltătoare a unui mare număr de membrii ai partidelor noastre, iar pe de altă parte să fie făcute imposibile în viitor, înscenările și pretextele la adăpostul cărora și împotriva prevederilor tuturor legilor interne și convențiunilor internaționale, organele Ministerului de Interne desfășoară o adevărată prigoană împotriva partidelor democratice.

Domnule Președinte al Consiliului,

Toate încercările noastre de a obține lămuriri și explicații dela Ministerul de Interne, au rămas fără rezultat, iar toate demersurile noastre au rămas fără urmare.

Singurile lămuriri pe care Ministerul de Interne le-a dat sunt acelea pe care le-am aflat prin emisiunea posturilor de radio străine, citām emisiunea postului Berna din 31 Martie a.c. și potrivit căreia Ministrul Internelor a afirmat că motivul acestor arestări este [illegible] " de instigare împotriva Guvernului și propaganda anti-sovietică.

288

Firește, nici nu reținem prima parte a acestei motivări ;iar în ce privește învinuirea de " propagandă anti-sovietică", învinuire căreia nu-i corespunde nici o umbră de adevăr, împotriva ei protestăm <u>în modul cel mai categoric</u>.

Domnule Președinte al Consiliului,

Deși toate întâmpinările noastre anterioare pe lângă Domnia-Voastră au rămas fără rezultat, vă adresăm totuși acest protest formal, pe care îl trimitem în traducere și înalților reprezentanți ai Comisiunei Aliate de Control în România, pentru ca îndreptățitul nostru protest să aibă un răspuns prompt, tradus prin măsuri de intrare în legalitate.

Alăturăm aci și numele a câtorva membri ai partidelor noastre, cari, din știrile ce am putut avea până acum, sunt astăzi închiși în condițiunile mai sus arătate.

Din cei circa 800 membrii ai Partidului Național Țărănesc.-

Prof. Muscanu V.	Barna Dumitru.
Ion Popa Zlatna.	Vasile Andreescu.
Lct.Col. Popa Vasile.	Dragomir Manta.
Ilie Popescu.	H. Mihăilă.
Alexandru Lezcaru.	Dumitrescu Vasile.
Dim. Matei Niculescu.	Săţenaru Constantin.
Calmuschi Constantin.	Col. Eliad Mircea.
G. Sandulache.	Feliu Gheorghe.
Dr. Popa Th.	Prof. Cosma Augustin.
Ionaş Camill.	Prof. Crăciun August.
Zeauca	Dragoş Ion.
Bucur Ştefan.	Cărăşan Gavril.
Pacovei Pantelimon.	Raţiu Th.
Prof. Ilie Rusmir.	Ştefan Iuga.
Prof. Ion D. [illegible].	[illegible] Pamfilescu.
Iacobescu Grecu.	[illegible] Petrescu.
[illegible] Gh.	[illegible] Remus.
[illegible] Nicolae.	Col. Ion Lates.
Prof. [illegible]	Mihăilescu Gavril Nicolae.
[illegible]	[illegible] Veniamin.
[illegible]	[illegible] Ion.
[illegible]	[illegible] Grigorescu.
Tatu Georgescu.	Prof. [illegible] Ioan.
Codrea Ion.	Prof. [illegible] V.

Firește, nici nu reținem prima parte a acestei motivări ; iar în ce privește învinuirea de " propaganda anti-sovietică", învinuire căreia nu-i corespunde nici o umbră de adevăr, împotriva ei protestăm în modul cel mai categoric.

Domnule Președinte al Consiliului,

Deși toate întâmpinările noastre anterioare pe lângă Domnia Voastră au rămas fără rezultat, vă adresăm totuși acest protest formal, pe care îl trimitem în traducere și înalților reprezentanți ai Comisiunei Aliate de Control în România, pentru ca îndreptățitul nostru protest să aibă un răspuns prompt, tradus prin măsuri de intrare în legalitate.

Arătăm aci și numele a câtorva membri ai partidelor noastre, cari, din știrile ce am putut avea până acum, sunt astazi închiși în condițiunile mai sus arătate.

Din cei circa 200 membrii ai Partidului Național Țărănesc.-

Prof. Muscanu V.
Ion Popa Zlatna.
Lct.Col. Popa Vasile.
Ilie Popescu.
Alexandru [illegible]zdaru.
Dim. Matei Niculescu.
Calmuschi Constantin.
C. Sandulache.
Dr. Popa Th.
Ionaș Pamfil.
Ceaușu
Bucur Ștefan.
[illegible] Pantelimon.
Prof. Ilie Rusmir.
Prof. Ion [illegible].
[illegible]
[illegible] St.
[illegible] Nicolae.
Prof. [illegible]
[illegible] V.
[illegible]
[illegible]
Titi Georgescu.
Codrea Ion.

Barna Dumitru.
Vasile Andreescu.
Dragomir Manta.
H. Mihăilă.
Dumitrescu Vasile.
Băjenaru Constantin.
Col. Eliad Mircea.
Feliu Gheorghe.
Prof. Cosma Austin.
Prof. Crăciun August.
Dragoș Ion.
Căpușan Gavril.
Raiță Th.
Ștefan Iugu.
[illegible] Panaitescu.
Elefterie Petrescu.
Homoșteanu Remus.
Col. Ion Lataș.
Mihăilescu Gavril Nicolae.
Virgil Vencamin.
[illegible] Ion.
[illegible] Grigorescu.
Prof. [illegible] Ioan.
[illegible] Bărbănescu V.

387

Dumitru Vinrașcu	Prof. Peiu
Dr.Stefan Ion	Stefan Percec
Maior Cosmiuc	Dr. I. Curea
Dr.Liciniu Faina	Cancea Traian
Georgescu Tulcea	Dimitrie Al.
Andrei Const.	Ing. Asist. Velescu

Din cei circa 100 membrii ai Partidului Național Liberal

Bucovseanu Petre.	Xenopol C.
Boeriu I.	Furlungeanu N.
Brădeanu Mircea.	Bogodoi V.
Pr. Alexandrescu E.	Pr. Georgescu Ilie.
Prof. Emil Stăngescu.	Bobeanu I.
Rădulescu Ciobanu.	Cristea Pompiliu.
Pr. Băjenaru.	Porușnicu I.
Lascu Octav.	Pheia.
Suciu I.	Naoniu C.
Rogin Al.	Bogdan Th.
Călinescu Petre.	Carp Dumitru.
Lateș Gheorghe.	Serban Alexandru.

Din cei circa 100 membrii ai Partidului Social Democrat Independent

Papilian Victor. Prof. Univ.	Cristescu Gheorghe.
Nanciu Petre.	Tarpan N.
Ing. Marinescu C.	Colonel Voinescu I.
Mogoran M.	Oprea Mihail .
Drossu V.	Ing. Tărăbuță Fl.
Predaru Ilie.	Spârlea I.
Sandovici C.	Bârsan C.

Vă rugăm, să primiți, Domnule Președinte al Consiliului asi-gurarea stimei noastre.

PRESEDINTELE PARTIDULUI NATIONAL TARANESC,	PRESEDINTELE PARTIDULUI NATIONAL LIBERAL,

PRESEDINTELE PARTIDULUI SOCIAL DEMOCRAT INDEPENDENT,

Dumitru Vidrașcu
Dr.Stefan Ion
Maior Cosmiuc
Dr.Liciniu Faina
Georgescu Tulcea
Andrei Const.

Prof. Beju
Stefan Percec
Dr. I. Cureu
Cancea Traian
Dimitrie Al.
Ing. Asist. Veleanu

Din cei circa 100 membrii ai Partidului Național Liberal

Bucoveanu Petre.
Boeriu I.
Brădeanu Mircea.
Pr. Alexandrescu E.
Prof. Emil Stăngescu.
Rădulescu Ciobanu.
Pr. Băjenaru.
Lascu Octav.
Suciu I.
Rogin Al.
Călinescu Petre.
Lateș Gheorghe.

Xantopol C.
Furlungeanu N.
Bogodoi V.
Pr. Georgescu Ilie.
Bobeanu I.
Cristea Pompiliu.
Porușnicu I.
Pheia.
Nachiu C.
Bogdan Th.
Carp Dumitru.
Serban Alexandru.

Din cei circa 100 membrii ai Partidului Social Democrat Independent

Papilian Victor. Porf. Univ.
Nanciu Petre.
Ing. Marinescu C.
Modoran M.
Drossu V.
Predaru Ilie.
Sandovici C.

Cristescu Gheorghe.
Tarpan N.
Colonel Voinescu I.
Oprea Mihail .
Ing. Tarabuța Fl.
Spârlea I.
Bârsan C.

Vă rugăm, să primiți, Domnule Președinte al Consiliului asigurarea stimei noastre,

PRESEDINTELE PARTIDULUI
NATIONAL TARANESC,

Iuliu Maniu

PRESEDINTELE PARTIDULUI
NATIONAL LIBERAL,

C. I. C. Brătianu

PRESEDINTELE PARTIDULUI
SOCIAL DEMOCRAT INDEPENDENT,

Constantin Titel Petrescu

320

10 Noembrie 1947
"Bobei"

N O T A

In dimineaţa zilei de 10 Noembrie s'a dat ultimul cuvânt acuzaţiilor:

Roiu, Camil Demetrescu, Emil Lăzărescu Pogoneanu, Col. Stoika, Carandino, Ilie Lazăr, Stârcea, Radu Niculescu-Buzeşti şi lt.Col.Stătescu.

Acuzaţii n'au adus elemente noui care să_i scoată de sub culpă.

Ca şi la interogator şi confruntare s'au acuzat unii pe alţii şi parte.din ei au afirmat că au săvârşit toate acele acte în necunoştinţă de cauză.

In acest sens Roiu a adus grave acuzaţii lui Maniu şi Pogoneanu.

Col.Stoika lui Mihalache.

Ceilălţi au căutat să pozeze ca nevinovaţi.

Astfel,Ilie Lazăr cu o voce destul de ridicată în scop de intimidare a subliniat că se găseşte în boxă pentru simplu motiv că reprezintă opinia publică românească.

Datorită faptului că n'a respectat dispoziţiunile Preşed.Compl.de judecată (de a se referi la

./.

subiect) şedinţa a fost suspendată 10 minute.

Dându_i-se din nou cuvântul a afirmat că rămâne cu toată dragostea, cu toată consideraţiunea alături de Iuliu Maniu pe care Dr. Lupu l-a numit "ctitor de ţară".

Singur Pogoneanu şi-a asumat răspunderea faptelor, motivând că au fost isvorîte din "sentimente de românism" şi că americanii n'au nici un amestec în acest complot.

Cât priveşte despre adevăratul verdict - a afirmat în încheere Pogoneanu - el urmează să fie dat de "istorie".

Cel mai deprimat s'a prezentat Stârcea care a afirmat - aducând un nou element - că i s'ar fi pus problema ca în caz de nereuşită s'au de descoperire a intenţiilor complotiştilor să se otrăvească, lucru pe care nu l-a făcut, dar, l-ar face acum.

Problema aceasta - a afirmat Stârcea - i-a fost pusă de Lt. Hamilton.

Carandino a ţinut să sublinieze că în ceeace-l priveste nu este un complotist, ci prin rolul de gazetar a fost un polemist.

A cerut să i se permită ca să citească câteva articole din DREPTATEA însă nepermiţându_i-se, a respectat dispoziţiunile Preşedintelui de a le depune pe masa Tribunalului.

Col. Stoika a căutat să speculeze mult prezentarea sa de bună voie la organele Siguranţei.

In discuţiile din pauză asistenţa detesta atitudinea lui Ilie Lazăr.

-- -

~~728~~

293.

R E F E R A T

In ziua de 11 Septembrie a.c.orele 11.30 am vizitat şi examinat conform dispoziţiunilor date,pe deţinutul Nr.2 şi am constatat următoarele:

1.Deţinutul se prezintă cu o stare generală satisfăcătoare date fiind vârsta şi condiţiile actuale de viaţă.

2.Prezintă [redacted] care necesită un regim alimentar apropiat şi anume:Carne fiartă sau friptă de preferinţă albă,peşte alb,ouă,paste făinoase/gris,orez, macaroane,tăiţei/brânzeturi/brânză de vaci,caş dulce cascaval,iaurt/legume fierte,morcovi,pătlăgele roşii,ardei graşi, grăsimi/unt proaspăt,untdelemn/,hidrocarbonate/zahăr şi miere fructe dulci/mere,pere,piersici,suc de struguri,compoturi/; pâine prăjită,cartofi,ceai de tei.

3.Prezintă [redacted] care se menţine cu un bandaj [redacted]

5.Tratamentul medicamentos se aplică conform nevoilo de către Dl Medic al Inchisorii şi anume:vitamine C şi D,laxative Grains de Vals,Neocarbon precum şi Acidol-Pepsin pentru a combate ipoclorhidria,deasemeni fermenţi lactici,Biolactil. Ca tonic i s'a administrat un vin tonic.

6.Deţinutul prezintă poftă de mâncare dar regimul prescris nu a putut fi executat din cauza greutăţii procurării alimentelor necesare,care au fost prescrise de Dl medic al închisorii.

7.Celula este bine amenajată cu covor pe jos, pat cu saltea,mesuţă,2 fotolii,aerisirea făcându-se prin uşa sau geamul ce dă în coridor.Spaţiul este foarte restrâns şi celul cu posibilităţi insuficiente de aerisire;nu beneficiază de lumină solară.

8.Deţinutul este primblat zilnic,la cererea sa având şi un scaun pliant pentru a se putea odihni în curtea închisorii.

Dată fiind vârsta deţinutului, starea sa fizică precum şi condiţiile unui regim de închisoare, pentru a evita orice fel de posibilitate de înrăutăţire a stării generale precum şi a maladiilor ce ar putea surveni cu mai multă ușurință în condiţiile actuale de închisoare, [redacted] /cât şi pentru a se putea administra regimul alimentar, ce nu poate fi preparat în închisoarea în care se află astăzi propunem:

1. Mutarea deţinutului în condiţiuni care să permită evitarea oricărei surprize în ceeace priveşte sănătatea deţinutului, adică mutarea sa într'o cameră mai spaţioasă cu baie şi closet alăturat. /Parter şi curte/

2. Procurarea de îndată a tuturor alimentelor necesare regimului alimentar menţionate în prezentul referat.

3. Continuarea supravegherii medicale şi a administrării medicamentelor prescrise de către Dl medic al închisorii

MEDIC INSPECTORATUL GENERAL SANITAR
M.A.I.
Dr. Const. Cană
[signature]

MEDIC AL INCHISORII
Dr. Lerescu
[signature]

294.

11 Noemvrie 1947

"BOBEI"

~~729~~

N O T A

In după amiaza zilei de 10 Noemvrie a.c.,la procesul conducătorilor fostului partid naţional ţărănesc,s'a dat în continuare ultimul cuvânt acuzaţilor :

Nicolae Penescu,Ion Mihalache,Iuliu Maniu,Vasile Serdici şi Emil Oprişan.

Penescu a subliniat că este alături de toată activitatea partidului naţional ţărănesv dar nu poate răspunde de acţiunile izolate cu caracter subversiv - pe care nu le cunoaşte - întreprinse de Maniu şi ceilalţi.

Ion Mihalache a încercat să-şi transforme ultimul cuvânt,într'o largă pledoarie de apărare,însă chemat la ordine de către Preşedinte,a căutat să se afirme ca nevinovat,fapt ce a produs în repetate rânduri ilaritate în sală.

Iuliu Maniu a afirmat că nu recunoaşte nici una din culpe şi a somat pe reprezentanţii Ministerului Public să-i facă dovada cu documente.

Vasile Serdici a adus grave acuzaţii lui Iuliu Maniu,sibliniind că este o victimă al acestuia şi că înţelege să se desolidarizeze atât de Iuliu Maniu cât şi de toată acţiunea lui,cerându-şi achitarea.

Emil Oprişan şi-a recunoscut greşelile şi a cerut preşed ntelui ca la darea sentinţei să i se acorde circumstanţe atenuante pe considerentul că a muncit cin-

.//.

stit la Externe timp de 14 ani de zile şi că este un om care mai poate fi folositor societăţii.

Şedinţa s'a ridicat la orele 19 anunţându-se pronunţarea sentinţei în ziua de 11 Noemvrie la orele 18.

----

5 Nov. 1947 296

~~731~~

Rosoff...

N O T A

asupra procesului fruntaşilor P.N.T. din ziua de
5 Nov. a.c. (după amează).

Sedinţa s'a deschis la ora 17.15, continuând pledoariile apărării.

- Astfel av. Lăzărescu, apărând pe fratele său acuzatul Emil Lăzărescu, cere achitarea susnumitului, încercând să dovedească că ştirile furnizate lui Pogoneanu nu constituiau secrete de stat, că erau date cunoscute care fuseseră şi publicate în ziare. Pe de altă parte, aceste "relaţii" n'au fost date în mod continuu, ceeace dovedeşte că el nu făcea parte efectiv din acel cerc şi nu cunoştea scopul urmărit de Pogoneanu. Caută să convingă apoi citând declaraţia dela dosar prin care acuzatul Lăzărescu afirma că neputându-l refuza pe Roiu, când acesta i-a cerut diferite date secrete, l-a amânat continuu pentruca acesta să înţeleagă refuzul în mod inteligent.
- Acuzatul Camil Demetrescu este apărat de un avocat din oficiu şi de d-na Timotei.

Avocatul din oficiu, încearcă să dovedească că Camil Demetrescu n'a luat parte la redactarea actului de împuternicire a lui Grigore Niculescu-Buzeşti şi nici la celelalte memorii, astfel acuzarea ce i se aduce că a înlesnit fuga lui Buzeşti şi Vişoianu în străinătate, ca şi crima de participare la complot, mai ales că el nu cunoştea pe ofiţerii americani nu este dovedită.

In ce priveşte sustragerea de documente, numitul arată că s'au făcut mai multe transporturi de acte şi acuzatul Demetrescu n'a luat parte decât la unul, astfel că nu se poate şti la ce anume transport de acte a participat.

In concluzie, cere să se judece cu obiectivitate şi să se pronunţe o sentinţă dreaptă.

D-na av. Timotei, luând cuvântul tot în apărarea lui Camil Demetrescu, arată că susnumitul n'a făcut niciun fel de politică, nefiind membru al P.N.T., elogiindu-l în mod deosebit pentru participarea totală la actul dela 23 August, din postul său de director al Cifrului în acel timp din

Ministerul Afacerilor Străine.

Incearcă să dovedească că acuzatul n'a avut cunoştinţă de complot, bazându-şi argumentarea pe faptul că la o întâlnire a lui Styrcea cu Pogoneanu, la el acasă, Camil Demetrescu n'a asistat la discuţie, aceasta având un caracter confidenţial.

- Vorbind din oficiu pentru acuzatul Styrcea, av. Nicolau aduce elogii justiţiei pentru faptul că li s'au dat dosarele din timp pentru a le studia, acuzaţii bucurându-se de un tratament neîntâlnit până acum şi nefiind supuşi la niciun fel de presiune.

Incearcă apoi să dovedească că singurul act de acuzare a lui Styrcea pentru faptul că n'a denunţat complotul merită circumstanţe atenuante pentru motivul că acuzatul n'a participat decât ca translator, n'a făcut politică în viaţa lui şi că dându-şi seama de gravitatea acestor convorbiri cu americanii, el s'a refugiat la ţară.

Cere totodată Tribunalului să confirme acuzatul Pogoneanu dacă a fost sau nu ameninţat cu moartea de americani pentru faptul că nu voia să plece în străinătate, spre a fi siguri că acesta nu va trăda secretul convorbirei cu Grigore Niculescu Buzeşti, precum şi conţinutul memorandum-ului.

- Luând cuvântul din oficiu în apărarea lui Vasile Serdici, av. Radu Matei îi face o prezentare elogioasă, arătându-l ca un om cinstit şi curat, încearcă apoi să dovedească nevinovăţia totală a acestuia, afirmând că dacă nu era sigur de nevinovăţia lui, n'ar fi avut curajul să ceară achitarea.

Işi întemeiază afirmaţia pe faptul că acuzarea se bazează numai pe lucrurile mărturisite de el, arătate de acuzat anchetatorilor în timpul când acesta se afla în "cazematele Ministerului de Interne", când Serdici aflând acţiunea de trădare desfăşurată de Maniu şi în necunoştinţă de cauză până atunci s'a desolidarizat ~~dexM~~ total de acesta.

Avocatul Radu Matei demonstrează apoi că afirmaţiile după lege nu constituie o probă, parchetul având datoria să arate această probă materială. Din dosar nu rezultă această probă, acuzatul nefiind în legătură nici cu funcţionarii dela Ministerul Af. Străine şi nici cu ofiţerii americani, majoritatea acuzaţilor afirmând că aici (la proces) l-au cunoscut pentru prima dată.

. / .

In ceeace priveşte acuzaţia de spionaj adusă lui Serdici, av. Radu Matei afirmă că va spulbera această acuzaţie întemeiată numai pe prezumţii. Caută să dovedească apoi că nenorocirea acestuia i se trage dela faptul că cunoaşte patru limbi, astfel că a înlesnit lui Maniu de translator dar nu şi de sfătuitor şi c ă atunci când era ceva mai important de discutat Maniu nu-l lua, utilizându-se translatori dela Legaţia Americană.

Cât despre acuzaţia adusă de parchet că Serdici avea o reţea de informatori care i-au furnizat diverse documente, avocatul susţine că Legea de reformă agrară, suprafaţa expropriată, convenţiile economice între România şi U.R.S.S. au fost publicate în ziare, citind din ziarul "Argus" declaraţiile lui Mircea Durma în legătură cu acordul economic din 1945 româno-sovietic, dar că acuzatul nu era în curent pentrucă nu avea timp să citească ziarele, astfel că a fost nevoit să ceară informaţii dela diferite instituţii. Răspunsul acesta l-a dat la intervenţia preşedintelui, care a arătat că dacă aceste convenţii erau în ziare, dece le-a căutat în altă parte (Toată sala a râs, inclusiv Serdici şi ceilalţi acuzaţi de răspunsul avocatului, că acuzatul nu citea ziarele).

Caută să dovedească apoi că buletinul informativ editat de Serdici ca şef al biroului de informaţii era o revistă a presei, cenzurată de guvern, care nu putea constitui un secret.

Citează apoi câteva titluri dintr'un exemplar şi susţine că acestea se trimeteau nu Legaţiilor ci Asociaţiilor de presă străine de pe lângă diferite legaţii, inclusiv U.R.S.S.

In concluzie, cere achitarea sau în cazul cel mai rău circumstanţe atenuante pentru prostia sa (acuzatului) că n'a înţeles adevăratul sens al legăturilor lui Maniu cu diferiţi oameni străini.

- Armosfera în sală a fost defavorabilă acuzaţilor, avocaţii nereuşind să convingă nevinovăţia unora sau contribuţia întâmplătoare a altora după cum aceştia susţineau în majoritate.

M. Petculescu

N O T A

asupra procesului fruntaşilor P.N.T. din ziua de 5 Nov. a.c. (după amează).

Sedinţa s'a deschis la ora 17.15, continuând pledoariile apărării.

- Astfel av. Lăzărescu, apărăând pe fratele său acuzatul Emil Lăzărescu, cere achitarea susnumitului, încercând să dovedească că ştirile furnizate lui Pogoneanu nu constituiau secrete de stat, că erau date cunoscute care fuseseră şi publicate în ziare. Pe de altă parte, aceste "relaţii" n'au fost date în mod continuu, ceeace dovedeşte că el nu făcea parte efectiv din acel cerc şi nu cunoştea scopul urmărit de Pogoneanu. Caută să convingă apoi citând declaraţia dela dosar prin care acuzatul Lăzărescu afirma că neputându-l refuza pe Roiu, când acesta i-a cerut diferite date secrete, l-a amânat continuu pentruca acesta să înţeleagă refuzul în mod inteligent.
- Acuzatul Camil Demetrescu este apărat de un avocat din oficiu şi de ~~d~~-na Timotei.

Avocatul din oficiu, încearcă să dovedească că Camil Demetrescu n'a luat parte la redactarea actului de împuternicire a lui Grigore Niculescu-Buzeşti şi nici la celelalte memorii, astfel acuzarea ce i se aduce că a înlesnit fuga lui Buzeşti şi Vişoianu în străinătate, ca şi crima de participare la complot, mai ales că el nu cunoştea pe ofiţerii americani nu este dovedită.

In ce priveşte sustragerea de documente, numitul arată că s'au făcut mai multe transporturi de acte şi acuzatul Demetrescu n'a luat parte decât la unul, astfel că nu se poate şti la ce anume transport de acte a participat.

In concluzie, cere să se judece cu obiectivitate şi să se pronunţe o sentinţă dreaptă.

D-na av. Timotei, luând cuvântul tot în apărarea lui Camil Demetrescu, arată că susnumitul n'a făcut niciun fel de politică, nefiind membru al P.N.T., elogiindu-l în mod deosebit pentru participarea totală la actul dela 23 August, din postul său de director al Cifrului în acel timp din

Ministerul Afacerilor Străine.

Incearcă să dovedească că acuzatul n'a avut cunoştinţă de complot, bazându-şi argumentarea pe faptul că la o întâlnire a lui Styrcea cu Pogoneanu, la el acasă, Camil Demetrescu n'a asistat la discuţie, aceasta având un caracter confidenţial.

- Vorbind din oficiu pentru acuzatul Styrcea, av. Nicolau aduce elogii justiţiei pentru faptul că li s'au dat dosarele din timp pentru a le studia, acuzaţii bucurându-se de un tratament neîntâlnit până acum şi nefiind supuşi la niciun fel de presiune.

Incearcă apoi să dovedească că singurul act de acuzare a lui Styrcea pentru faptul că n'a denunţat complotul merită circumstanţe atenuante pentru motivul că acuzatul n'a participat decât ca translator, n'a făcut politică în viaţa lui şi că dându-şi seama de gravitatea acestor convorbiri cu americanii, el s'a refugiat la ţară.

Cere totodată Tribunalului să confirme acuzatul Pogoneanu dacă a fost sau nu ameninţat cu moartea de americani pentru faptul că nu voia să plece în străinătate, spre a fi siguri că acesta nu va trăda secretul convorbirei cu Grigore Niculescu Buzeşti, precum şi conţinutul memorandum-ului.

- Luând cuvântul din oficiu în apărarea lui Vasile Serdici, av. Radu Matei îi face o prezentare elogioasă, arătându-l ca un om cinstit şi curat, încearcă apoi să dovedească nevinovăţia totală a acestuia, afirmând că dacă nu era sigur de nevinovăţia lui, n'ar fi avut curajul să ceară achitarea.

Işi întemeiază afirmaţia pe faptul că acuzarea se bazează numai pe lucrurile mărturisite de el, arătate de acuzat anchetatorilor în timpul când acesta se afla în "cazematele Ministerului de Interne", când Serdici aflând acţiunea de trădare desfăşurată de Maniu şi în necunoştinţă de cauză până atunci s'a desolidarizat ~~xxxx~~ total de acesta.

Avocatul Radu Matei demonstrează apoi că afirmaţiile după lege nu constituie o probă, parchetul având datoria să arate această probă materială. Din dosar nu rezultă această probă, acuzatul nefiind în legătură nici cu funcţionarii dela Ministerul Af. Străine şi nici cu ofiţerii americani, majoritatea acuzaţilor afirmând că aici (la proces) l-au cunoscut pentru prima dată.

./.

In ceeace priveşte acuzaţia de spionaj adusă lui Serdici, av. Radu Matei afirmă că va spulbera această acuzaţie întemeiată numai pe prezumţii. Caută să dovedească apoi că nenorocirea acestuia i se trage dela faptul că cunoaşte patru limbi, astfel că a înlesnit lui Maniu de translator dar nu şi de sfătuitor şi că atunci când era ceva mai important de discutat Maniu nu-l lua, utilizându-se translatori dela Legaţia Americană.

Cât despre acuzaţia adusă de parchet că Serdici avea o reţea de informatori care i-au furnizat diverse documente, avocatul susţine că Legea de reformă agrară, suprafaţa expropriată, convenţiile economice între România şi U.R.S.S. au fost publicate în ziare, citind din ziarul "Argus" declaraţiile lui Mircea Durma în legătură cu acordul economic din 1945 româno-sovietic, dar că acuzatul nu era în curent pentrucă nu avea timp să citească ziarele, astfel că a fost nevoit să ceară informaţii dela diferite instituţii. Răspunsul acesta l-a dat la intervenţia preşedintelui, care a arătat că dacă aceste convenţii erau în ziare, dece le-a căutat în altă parte (Toată sala a râs, inclusiv Serdici şi ceilalţi acuzaţi de răspunsul avocatului, că acuzatul nu citea ziarele).

Caută să dovedească apoi că buletinul informativ editat de Serdici ca şef al biroului de informaţii era o revistă a presei, cenzurată de guvern, care nu putea constitui un secret.

Citează apoi câteva titluri dintr'un exemplar şi susţine că acestea se trimeteau nu Legaţiilor ci Asociaţiilor de presă străine de pe lângă diferite legaţii, inclusiv U.R.S.S.

In concluzie, cere achitarea sau în cazul cel mai rău circumstanţe atenuante pentru prostia sa (acuzatului) că n'a înţeles adevăratul sens al legăturilor lui Maniu cu diferiţă oameni străini.

- Atmosfera în sală a fost defavorabilă acuzaţilor, avocaţii nereuşind să convingă nevinovăţia unora sau contribuţia întâmplătoare a altora după cum aceştia susţineau în majoritate.

M. Petculescu

4.XI.1947 ~~737~~

STRICT SECRET

B Dosar

R A P O R T

asupra ședinței din 2 Noemvrie.

In ședința de Duminecă dimineața a avut loc audierea martorilor apărării.

Au fost citați mai mulți funcționari din M.A.S. cari au depus pentru acuzații Pogoneanu, Camil Demetrescu, Roiu, Lăzărescu și Oprișan.

S'au prezentat D'Albon, Cordescu, Teianu, Călin Botez și Ministrul Filotti.

Cu excepția lui Filotti, depozițiile lor au fost favorabile acuzaților.

La eșirea din ședință am stat de vorbă cu ei. Toți au încercat să-mi demonstreze că deși se desolidarizează de acuzați, totuși nu au putut să renunțe la obiectivitate.

Surprinzătoare a fost depoziția lui Filotti, care după cum am menționat mai sus, nu a fost favorabilă acuzaților.

Prin Filotti a vorbit Tătărăscu, care în felul acesta caută să se desolidarizeze de cei din boxă.

In cursul mărturisirei sale Filotti a făcut o afirmare interesantă și anume că el l-a trimis pe Roiu la Misiunea Engleză cu textul Tratatului de Pace pentru a se controla exactitatea traducerii.

Din nefericire nici președintele și nici procurorii nu au insistat asupra acestei chestiuni care ar fi desvăluit lucruri importante în sarcina lui Filotti care avea legături

./.

cu misiunile anglo-americane.

A fost evident că Filotti a fost foarte mulţumit că s'a trecut peste această chestiune.

Vasilescu.

Dosar /d.

4 Noembrie 1947

304.
~~739~~

N O T A

asupra desbaterilor din după amiaza zilei de
4 Nov. a.c. în procesul fostului P.N.T.

Se deschide şedinţa la ora 17.25, dându-se cuvântul apărătorului din oficiu a lui Mihalache, av.Grigore Dobrovici.

Apărătorul recunoaşte că faţă de piesele sdrobitoare dela dosar, sarcina lui este imensă.

Cere ca măcelul dela Griviţa din 16 Februarie 1933 în timpul când Mihalache era ministru de interne şi legea circulaţiei bunurilor ca şi voluntariatul în răsboiul antisovietic să fie scoase din cauză, întrucât acestea nu se judecă, ci reprezintă nişte aprecieri subiective ale procurorului.

In ceeace priveşte învinuirea adusă lui Mihalache că ar fi dat dispoziţii să se alcătuiască un plan de organizare militară subversivă, în vederea răsturnării prin forţă a guvernului, avocatul Grigore Dobrovici arată că simpla negaţie a lui Mihalache recunoaşte că este foarte slabă, întrucât această negaţie a fost desminţită de martori.

Incearcă apoi să convingă că deşi era mâna dreaptă a lui Maniu, totuşi nu era exclus să nu fie în curent cu planurile acestuia, cunoscută fiind faptul că Maniu făcea totul de unul singur peste capul tuturor. Citează declaraţiile făcute în acest sens de Penescu, astfel că este foarte posibil ca Mihalache să nu fi fost în curent cu încercarea de organizare a unei vaste reţele de partizani politici pentru provocarea unui răsboi civil.

Arată apoi în ceeace priveşte învinuirea adusă că a organizat o reţea de spionaj, cerând în acest scop martorilor Cârje şi Senchie, documente politice, militare şi economice, urmând ca numiţii să le procure prin doi prieteni, unul la Pref. Poliţiei şi altul la M.St.M., de mică importanţă că este greu de conceput ca un om ca Mihalache putea să se adreseze pentru aceasta unor necunoscuţi.

. /// .

In ceeace priveşte învinuirea adusă că ar fi pregătit răsturnarea prin violenţă a guvernului, arată că potrivit art. 227 din Codul Penal se condamnă numai infracţiunile consumate, ori aceasta nu se făptuise.

In încheere cere o sentinţă dreaptă.

Apărarea lui Nic. Penescu

In continuare av. Vlad Dumitriu, apărătorul lui N.Penescu arată că întâmplarea din Com. Apărătorii Patriei nu s'a petrecut din cauza acestuia.

Arată deasemenea că nu are decât 60 ha de pământ, iar în Consiliul de administraţie dela Erikson, unde este membru, că din 1945 nu a primit decât câteva zeci de mii.

Caută să dovedească că nu era amestecat în complot, în primul rând că nu cunoştea pe nimeni dela Ministerul de Externe sau pe ofiţeri americani, faptul că s'a exprimat faţă de un ofiţer membru în P.N.T. care i-a propus înainte de alegeri să le rezerve un loc de deputat, să-şi mărească forţele dela 70-80 membri cât erau atunci la 2 - 3.000 neputând constitui o dovadă că urmărea ca prin acestea să răstoarne prin violenţă regimul.

In ceeace priveşte acuzaţia adusă prin redactarea memoriilor calomnioase, avocatul afirmă că acestea erau semnate de reprezentanţii tuturor partidelor de opoziţie şi întrucât lipsesc la dosar astfel de exmplu nu se poate trage nicio concluzie în defavoarea acuzatului.

In general, avocatul Vlad Dimitriu încearcă să-l scoată complet nevinovat, chiar şi cu încercarea de fuga dela Tămădău, că aceasta nu s'ar fi produs la frontieră şi că atare nu poate fi încadrat în articolul respectiv.

In încheiere cere achitarea pentru toate punctele, iar pentru tentativa de fugă, circumstanţe atenuante, cerându-i totodată scuze acuzatului că n'a putut să-l apere mai bine.

Incercarea lui de a-l desvinovăţi pe Nic. Penescu deşi destul de bine argumentată, cu excepţia Tămădăului când a fost trasă de păr, nu a produs totuşi impresia favorabilă acuzaţilor în sală.

. // .

Apărarea lui Nic. Carandino

Prof. Manolescu apărătorul lui Nic. Carandino încearcă rând pe rând să doboare toate acuzaţiile aduse acestuia.

Arată mai întâi trecutul acestuia "democrat", faptul că a fost dat afară de legionari dela Ministerul Propagandei şi reprimit de Antonescu pe motiv că era antigerman.

Citează apoi din cartea lui Zaharia Stancu "Zile de lagăr" în care autorul pomeneşte de Carandino de 39 ani ca de un democrat desăvârşit.

Arată că numai pentru faptul că a încercat să fugă odată cu ceilalţi nu poate fi socotit ca amestecat în complotul contra siguranţei Statului, întrucât el voia să plece în străinătate încă de acum 2 ani, având angajamente peste hotare, dar nu i s'a dat paşaport.

Incearcă să dovedească apoi că fiind o fire răsvrătită, manifestându-se în aceasta privinţă în scris împotriva guvernului, lucru permis, dealtfel conform hotărârilor dela Moscova, nu poate fi învinuit totuşi pentru aţâţare conştientă la revoltă, întrucât acelaş stil l-a avut şi înainte de a se perfecta înţelegerea cu cei doi ofiţeri americani (16 Sept.1946).

A încercat în general să ţină o lecţie de apărare, exemplificându-şi toate citatele.

Avocat Manolescu a aruncat totul asupra lui Maniu care era acela ce dirija întreaga acţiune, inclusiv presa, el dând instrucţiuni, după cum s'a dovedit, astfel că Nic.Carandino era un simplu executant în aparenţă legal, întrucât nu putea şti scopurile urmărite de Maniu.-

Totuşi apărătorul îl contrazice pe av.Vlad Dimitriu afirmând că încercarea de fugă dela Tămădău este socotită ca tentativă de trecere clandestină şi se pedepseşte ca atare.

Cere circumstanţe atenuante în concluzie arătând că este vinovat numai de fugă şi aceea făcută pentru a se pune la adăpost.

Discursul acestuia a plăcut, în general fiind însă lung, dar nu a convins.

N. Carandino a fost vesel tot timpul, schimbând mereu priviri cu o tânără aflată la balcon.

M. Petculescu

N O T A

asupra desbaterilor din după amiaza zilei de
4 Nov. a.c. în procesul fostului P.N.T.

Se deschide şedinţa la ora 17.25, dându-se cuvântul apărătorului din oficiu a lui Mihalache, av.Grigore Dobrovici.

Apărătorul recunoaşte că faţă de piesele sdrobitoare dela dosar, sarcina lui este imensă.

Cere ca măcelul dela Griviţa din 16 Februarie 1933 în timpul când Mihalache era ministru de interne şi legea circulaţiei bunurilor ca şi voluntariatul în răsboiul antisovietic să fie scoase din cauză, întrucât acestea nu se judecă, ci reprezintă nişte aprecieri subiective ale procurorului.

In ceeace priveşte învinuirea adusă lui Mihalache că ar fi dat dispoziţii să se alcătuiască un plan de organizare militară subversivă, în vederea răsturnării prin forţă a guvernului, avocatul Grigore Dobrovici arată că simpla negaţie a lui Mihalache recunoaşte că este foarte slabă, întrucât această negaţie a fost desminţită de martori.

Incearcă apoi să convingă că deşi era mâna dreaptă a lui Maniu, totuşi nu era exclus să nu fie în curent cu planurile acestuia, cunoscută fiind faptul că Maniu făcea totul de unul singur peste capul tuturor. Citează declaraţiile făcute în acest sens de Penescu, astfel că este foarte posibil ca Mihalache să nu fi fost în curent cu încercarea de organizare a unei vaste reţele de partizani politici pentru provocarea unui răsboi civil.

Arată apoi în ceeace priveşte învinuirea adusă că a organizat o reţea de spionaj, cerând în acest scop martorilor Cârje şi Senchie, documente politice, militare şi economice, urmând ca numiţii să le procure prin doi prieteni, unul la Pref. Poliţiei şi altul la M.St.M., de mică importanţă că este greu de conceput ca un om ca Mihalache putea să se adreseze pentru aceasta unor necunoscuţi.

. /. .

In ceeace priveşte învinuirea adusă că ar fi pregătit răsturnarea prin violenţă a guvernului, arată că potrivit art. 227 din Codul Penal se condamnă numai infracţiunile consumate, ori aceasta nu se făptuise.

In încheere cere o sentinţă dreaptă.

Apărarea lui Nic. Penescu

In continuare av. Vlad Dumitriu, apărătorul lui N.Penescu arată că întâmplarea din Com. Apărătorii Patriei nu s'a petrecut din cauza acestuia.

Arată deasemenea că nu are decât 60 ha de pământ, iar în Consiliul de administraţie dela Erikson, unde este membru, că din 1945 nu a primit decât câteva zeci de mii.

Caută să dovedească că nu era amestecat în complot, în primul rând că nu cunoştea pe nimeni dela Ministerul de Externe sau pe ofiţeri americani, faptul că s'a exprimat faţă de un ofiţer membru în P.N.T. care i-a propus înainte de alegeri să le rezerve un loc de deputat, să-şi mărească forţele dela 70-80 membri cât erau atunci la 2 - 3.000 neputând constitui o dovadă că urmărea ca prin acestea să răstoarne prin violenţă regimul.

In ceeace priveşte acuzaţia adusă prin redactarea memoriilor calomnioase, avocatul afirmă că acestea erau semnate de reprezentanţii tuturor partidelor de opoziţie şi întrucât lipsesc la dosar astfel de exemplu nu se poate trage nicio concluzie în defavoarea acuzatului.

In general, avocatul Vlad Dimitriu încearcă să-l scoată complet nevinovat, chiar şi cu încercarea de fugă dela Tămădău, că aceasta nu s'ar fi produs la frontieră şi că atare nu poate fi încadrat în articolul respectiv.

In încheiere cere achitarea pentru toate punctele, iar pentru tentativa de fugă, circumstanţe atenuante, cerându-i totodată scuze acuzatului că n'a putut să-l apere mai bine.

Incercarea lui de a-l desvinovăţi pe Nic. Penescu deşi destul de bine argumentată, cu excepţia Tămădăului când a fost trasă de păr, nu a produs totuşi impresie favorabilă acuzaţilor în sală.

. // .

Apărarea lui Nic. Carandino

Prof. Manolescu apărătorul lui Nic. Carandino încearcă rând pe rând să doboare toate acuzaţiile aduse acestuia.

Arată mai întâi trecutul acestuia "democrat", faptul că a fost dat afară de legionari dela Ministerul Propagandei şi reprimit de Antonescu pe motiv că era antigerman.

Citează apoi din cartea lui Zaharia Stancu "Zile de lagăr" în care autorul pomeneşte de Carandino de 39 ani ca de un democrat desăvârşit.

Arată că numai pentru faptul că a încercat să fugă odată cu ceilalţi nu poate fi socotit ca amestecat în complotul contra siguranţei Statului, întrucât el voia să plece în străinătate încă de acum 2 ani, având angajamente peste hotare, dar nu i s'a dat paşaport.

Incearcă să dovedească apoi că fiind o fire răsvrătită, manifestându-se în această privinţă în scris împotriva guvernului, lucru permis, dealtfel conform hotărârilor dela Moscova, nu poate fi învinuit totuşi pentru aţâţare conştientă la revoltă, întrucât acelaş stil l-a avut şi înainte de a se perfecta înţelegerea cu cei doi ofiţeri americani (16 Sept. 1946).

A încercat în general să ţină o lecţie de apărare, exemplificându-şi toate citatele.

Avocat Manolescu a aruncat totul asupra lui Maniu care era acela ce dirija întreaga acţiune, inclusiv presa, el dând instrucţiuni, după cum s'a dovedit, astfel că Nic. Carandino era un simplu executant în aparenţă legal, întrucât nu putea şti scopurile urmărite de Maniu.

Totuşi apărătorul îl contrazice pe av. Vlad Dimitriu afirmând că încercarea de fugă dela Tămădău este socotită ca tentativă de trecere clandestină şi se pedepseşte ca atare.

Cere circumstanţe atenuante în concluzie arătând că este vinovat numai de fugă şi aceea făcută pentru a se pune la adăpost.

Discursul acestuia a plăcut, în general fiind însă lung, dar nu a convins.

N. Carandino a fost vesel tot timpul, schimbând mereu priviri cu o tânără aflată la balcon.

M. Petculescu

3 Noembrie 1947

SECRET

Procesul fruntaşilor P.N.T.

Continuarea şedinţei din 3 Nov. 1947 dela ora 2o-1.3o.

- La ora 2o se continuă rechizitoriul procurorului Col...... care face o prezentare destul de slabă a dovezilor şi documentelor dela dosar. Auditoriul este neplăcut surprins de acest fel de a pune în faţa acuzaţilor, care şi ei au remarcat slăbiciunea, o activitate plină de crime şi trădări.

- La ora 22.oo procurorul Col. Stanciu îşi începe rechizitoriul, analizând latura spionajului şi trădării a activităţii celor din boxă.

- Cu o logică strânsă şi bine argumentată, analizează capitol cu capitol această latură a activităţii, destul de bogată de altfel, a acuzaţilor.

- Dacă unele sublinieri nu ar fi însoţite de gesturi teatrale, care diminuiază valoarea de ansamblu, am putea spune că prezentarea dovezilor, a impresionat şi publicul şi acuzaţii, care încep să se mişte nervoşi. Maniu exasperat şi vrând să facă o diversiune, face un gest caşi cum acuzaţiile ar fi de domeniul fanteziei.

- Reporterii fotografi, care vor să fixeze pe peliculă câteva aspecte ale acestui rechizitoriu, încadrând bineînţeles şi boxa, pot prinde cu greu faţa lui Maniu care se apără jonglând cu pălăria - simte şi el că pelicula nu va putea fi înşelată şi că congestionarea feţei sale răscolite nu de remuşcări, ci de ură, va fi prinsă de obiectiv.

Publicul freamătă de indignare şi revoltă.

- Rechizitoriul se termină la ora 1.3o noaptea. Şedinţa se suspendă până la ora 8.oo dim.

- La redeschidere se va face rechizitoriul procurorului din Justiţia militară care va face şi încadrarea juridică a acuzaţilor.

Diaconescu

SECRET

3 Noembrie 1947

N O T A

asupra procesului foştilor conducători ai P. N.T. din după amiaza zilei de 3 Nov. 1947

Sedinţa s'a deschis la ora 17.15 deşi s'a anunţat pentru ora 15.3o.

Luni 3 Nov. a.c. după amiază au avut loc rechizitoriile procurorilor Col. Alexandrescu Petre, şi apoi al Colonelului Stanciu.

In timpul rechizitoriilor, tribunalul, procurorii, acuzaţii şi asistenţa au fost fotofilmate. Maniu însă şi-a acoperit faţa cu pălăria nelăsând să-i fie prinsă figura, vădind o mare nemulţumire împotriva acestora.

Rechizitoriul procurorului Col. Petre Alexandrescu a fost foarte slab. Acesta s'a mărginit în general să citeze toate scrisorile adresate lui Maniu, minuta şi memorandum-ul, subliniind că va analiza aceasta fără ca totuşi s'o facă.

A menţionat într'un timp că va trece la "Fuga dela Tămădău", încurcându-se apoi într'o serie de lucruri mici şi inutile şi uitând să mai vorbească despre ceeace şi-a propus.

A citat lucruri care nu trebuiau şi care vor furniza elemente în favoarea apărării acuzaţilor.

Astfel că rolul organizaţiilor din timpul alegerilor prevăzute în memorandum, va fi protecţia candidaţilor lor împotriva teroarei guvernamentale.

La fel,"se va putea prelua puterea statului de o minoritate politică fanatică - respectiv guvernul actual", fără niciun fel de comentarii sau analiză.

Un alt caz : Vorbind despre recomandarea făcută de Dl. Ministru Teohari Georgescu lui N. Penescu cu ocazia zilei de 8 Nov. 1945 de a se stăpâni elementele iresponsabile de a face dezordini, acesta ducându-se la Iuliu Maniu să-i comunice, tocmai se formase o coloană de circa loo tineri, care strigau prin faţa casei acestuia binecunoscuta lozincă "Regele şi Patria", Maniu şi Mihalache care erau de faţă, bucurându-se foarte mult, fără să arate că aceasta nu numai că n'au ascultat rugămintea D-lui Ministru Teohari Georgescu, dar chiar ei au organizat aceste provocări.

. // .

Din rechizitoriul procurorului militar Col. Alexandrescu Petre nu rezultă o înlănţuire logică a faptelor. Vorbitorul se încurcă uneori, greşeşte chiar numele unora, de ex.: Ioana Bujor în loc de Bujoiu, etc., lucru care plictiseşte, astfel că toată sala este absentă, manifestând oboseală şi nemulţumire împotriva acestuia.

Dimpotriva, acuzaţii se bucură, sesizând nepregătirea procurorului şi uneori râd ostentativ, de lipsa de evidenţiere a crimelor săvârşite de ei.

A mai făcut o greşală poltică afirmând că în timp ce eroicele trupe româneşti se luptau în Tatra, P.N.T. ducea o politică pusă în sluba burgheziei.

Rechizitoriul Procurorului Col. Stanciu din "Tudor Vladimirescu, a fost destul de bun, acesta suplinind lipsurile celuilalt.

Acesta a prezentat faptele într'o înlănţuire logică, a fost dinamic şi a analizat consecinţele politice şi scopurile urmărite de P.N.T., fiind ascultat cu mare atenţie în special pentru tonul său dinamic şi sarcasmul împotriva acuzaţilor, presărându-şi rechizitoriul cu ironie ca : omul cu inteligenţa metalică - Pogoneanu -, sfinxul dela Bădăcin, etc.

După o introducere în care a arătat că acuzaţii au făcut spionaj - rectificat de preşedinte care a menţionat că e vorba de înaltă trădare - Col. Stanciu a afirmat că această acţiune a fost organizată prin mai multe agenturi.

De ex. Prima agentură condusă de Serdici pentru a furniza documente americanilor. Apoi, a doua agentură constituind-o grupul dela Externe, în frunte cu Pogoneanu, a treia sub conducerea lui Mihalache se ocupă cu strângerea de material informativ politic, militar şi economic, pe care deasemenea îl furnizează americanilor.

Arată întrevederile lui Maniu cu Holman, Berry, etc. din depoziţiile lui Serdici, prin care acesta le-a cerut să intervină mai categoric împotriva guvernului democrat.

Apoi grupul din străinătate, conversaţiile cu ofiţerii americani a lui Grigore Niculescu-Buzeşti ca ambasador al P.N.T., în legătură directă cu Maniu, redactarea minutei şi memorandum-ului şi apoi aplicarea în fapt a acestuia prin trimiterea în străinătate a lui Buzeşti şi încercarea de a trimite mai târziu pe Mihalache, Penescu, etc.

Deasemenea organizarea aşa zisului cerc profesional militar.

. // .

După aceasta, Col. Stanciu a trecut în revistă faptele P.N.T. din 1928 ca :

Politica P.N.T. față de muncitori - Grivița, Lupeni.

Beneficiile realizate de partizanii politici ai lui Maniu din guvernarea lor, înrobirea țării capitalismului monopolist străin, desființarea sindicatelor, colaborarea cu Garda de Fier, ajutorul dat lui Antonescu prin tehnicieni - citind comunicatul oficial al P.N.T. semnat de Maniu, de a nu se face greutăți ex-mareșalului.

Colaborarea cu Rădescu, atitudinea față de reforma agrară în general față de toate reformele structurale ale guvernului Groza, arătând pe ce linie se situaseră, deasemenea rolul jucat de ziarul "Dreptatea".

Expunerea a fost foarte bună, legând toate evenimentele între ele, constituind în general un rechizitoriu asupra tuturor acțiunilor P.N.T. și ai fruntașilor săi. Nu a încadrat însă ca și predecesorul său delictele în texte de legi (articole).

In timpul rechizitoriului Colonelului Stanciu, Maniu, Ilie Lazăr și Carandino au avut o atitudine sfidătoare, zâmbind ironic și râzând uneori.

Mihalache, în pauză, i-a cerut unui avocat - fost procuror militar - să intervină pentru a se suspenda o zi procesul pentru ca să studieze rechizitoriul.

Sedința s'a terminat la ora 1 noapte.

M. Pětculescu

SECTIA III-a
-Politic-

4 Noemvrie 1947

~~749~~

B Dosar

BULETIN-SPECIAL

P.A.1 S.

Consuela Drăghici difuzează că în ziua de 12 Noemvrie a.c.,Maniu va fi executat prin linşaj.

+

P.A.1 S.

Eri Hamilton a părăsit ţara cu avionul dela Băneasa. Era însoţit de soţie.

+

P.A.2 S.

Luni 3 Noemvrie a.c.,reprezentantul ziarului francez "Combat",vizitându-l pe Dr.Bercovici, a discutat cu acesta chestiunea Maniu.

Dr.Bercovici a explicat ziaristului străin, că Maniu a activat pe un plan oficial,prinmmemoriile adresate Misiunilor străine şi pe altul conspirativ pentru a obţine înlăturarea guvernului actual.

Bercovici a ţinut să evidenţieze faptul că Maniu a acţionat în acelaş fel şi sub dictatura lui Antonescu.

Reprezentantul ziarului francez a observat însă că Maniu nu a ţinut seama de schimbarea condiţiunilor în care lucra şi nu a fost îndeajuns de precaut atunci când şi-a ales oamenii.

Conlocutorul său,a fost de acord cu el şi a mai afirmat împreună cu acesta că diplomaţia americană şi engleză primeşte o lovitură grea prin acest proces.

./.

P.A.2 S.

Dr.Bercovici,referindu-se la depoziţia lui M.Romniceanu făcută în procesul naţional ţărăniştilor a declarat că acesta s'a strecurat destul de abil dar că ar fi trebuit tuţuşi să spună câteva cuvinte,din care să se poată deduce - fără ca să-l angajeze cu ceva - o atitudine de simpatie faţă de Iuliu Maniu.

Deasemenea,acesta s'a arătat foarte mulţumit de depoziţia favorabilă făcută de către Dr.Graur şi Titel Petrescu.

+

P.A.2 S.

Bébé Brătianu s'a arătat destul de jenat că nu s'a prezentat la proces.

Deasemenea,el şi-a manifestat părerea de rău că Dinu Brătianu,deoarece este bolnav nu s'a putut prezenta la proces.

In continuare BéBé Brătianu şi-a exprimat temerea că după lichidarea naţional-ţărăniştilor Dinu Brătianu ar putea fi implicat într'un proces asemănător,putându-se folosi în acest scop,scrisoarea de împuternicire pe care acesta a semnat-o pentru Niculescu-Buzeşti.

+

P.A.2 S.

Dr.Bercovici a propus lui Dan Lăzărescu,redactor al ziarului "Liberalul" să scrie împreună cu el o broşură intitulată "Procesul Maniu".

La obiecţiunea lui Lăzărescu că cenzura nu va permite publicarea unei asemenea broşuri,Dr.Bercovici a răspuns că s'ar putea obţine aprobarea cenzurei dacă s'ar face o biografie psihologică şi

./.

istorică a lui Maniu,arătându-se lupta dusă de acesta în trecut,şi psiholohia sa strict religioasă şi iezuită şi dacă s'ar arăta şi înclinaţia acestuia către luptele ascunse nesincere de culise.

O asemenea broşură,a afirmat Dr.Bercovici ar scoate în evidenţă şi linia politică a partidului liberal care nu a apelat niciodată la puteri străine ci s'a bazat pe forţa popularităţii sale.

+

P.B.3 S. Glăvan Marin,din Drăgăneşti Vlaşca,informează că în legătură cu procesul Maniu ţăranii se interesează prea puţin,şi aproape nu dicută de el în comun,preocuparea lor principală fiind însămânţările de toamnă,pentru care se plâng că au primit prea puţină sămânţă.

+

P.B.3 S. Opinia publică discută privitor la procesul lui Maniu că acuzaţii nu au fost la înălţimea poziţiei lor de şefi de partid.

Ţinuta lui Mihalache,Ilie Lazăr şi Penescu este viu criticată şi prestigiul susnumiţilor este complect distrus.

+

P.B.3 S. In rândurile micilor industriaşi şi meseriaşi problema procesului se discută foarte puţin aceştia fiind preocupaţi de greaua sarcină a impozitelor precum şi de problemele speciale ale branşei respective.

./!.

P.A.1
S.

Agentura opoziţionistă difuzează că Regele nu se mai întoarce dela Londra.

Printre cei care exprimă această convingere se identifică Consuela Drăghici şi familia avocatului Ottulescu.

+

BOBEI

Este de remarcat că tonul cu care primul procuror a făcut expunerea rechizitoriului în procesul Maniu, a fost pe cât se poate lipsit de dinamism de cele mai multe ori, neputând fi auzit nici măcar de spectatorii băncii a treia.

----

3 Noembrie 1947

318
733

N O T A

asupra procesului foştilor conducători ai P. N.T. din după amiaza zilei de 3 Nov. 1947

Sedinţa s'a deschis la ora 17.15 deşi s'a anunţat pentru ora 15.3o.

Luni 3 Nov. a.c. după amiază au avut loc rechizitoriile procurorilor Col. Alexandrescu Petre, şi apoi al Colonelului Stanciu.

In timpul rechizitoriilor, tribunalul, procurorii, acuzaţii şi asistenţa au fost fotofilmate. Maniu însă şi-a acoperit faţa cu pălăria nelăsând să-i fie prinsă figura, vădind o mare nemulţumire împotriva acestora.

Rechizitoriul procurorului Col. Petre Alexandrescu a fost foarte slab. Acesta s'a mărginit în general să citeze toate scrisorile adresate lui Maniu, minuta şi memorandum-ul, subliniind că va analiza aceasta fără ca totuşi s'o facă.

A menţionat într'un timp că va trece la "Fuga dela Tămădău", încurcându-se apoi într'o serie de lucruri mici şi inutile şi uitând să mai vorbească despre ceeace şi-a propus.

A citat lucruri care nu trebuiau şi care vor furniza elemente în favoarea apărării acuzaţilor.

Astfel că rolul organizaţiilor din timpul alegerilor prevăzute în memorandum, va fi protecţia candidaţilor lor împotriva teroarei guvernamentale.

La fel,"se va putea prelua puterea statului de o minoritate politică fanatică - respectiv guvernul actual", fără niciun fel de comentarii sau analiză.

Un alt caz : Vorbind despre recomandarea făcută de Dl. Ministru Teohari Georgescu lui N. Penescu cu ocazia zilei de 8 Nov. 1945 de a se stăpâni elementele iresponsabile de a face dezordini, acesta ducându-se La Iuliu Maniu să-i comunice, tocmai se formase o coloană de circa loo tineri, care strigau prin faţa casei acestuia binecunoscuta lozincă "Regele şi Patria", Maniu şi Mihalache care erau de faţă, bucurându-se foarte mult, fără să arate că aceasta nu numai că n'au ascultat rugămintea D-lui Ministru Teohari Georgescu, dar chiar ei au organizat aceste provocări.

. //.

Din rechizitoriul procurorului militar Col. Alexandrescu Petre nu rezultă o înlănţuire logică a faptelor. Vorbitorul se încurcă uneori, greşeşte chiar numele unora, de ex.: Ioana Bujor în loc de Bujoiu, etc., lucru care plictiseşte, astfel că toată sala este absentă, manifestând oboseală şi nemulţumire împotriva acestuia.

Dimpotriva, acuzaţii se bucură, sesizând nepregătirea procurorului şi uneori râd ostentativ, de lipsa de evidenţiere a crimelor săvârşite de ei.

A mai făcut o greşală poltică afirmând că în timp ce eroicele trupe româneşti se luptau în Tatra, P.N.T. ducea o politică pusă în sluba burgheziei.

Rechizitoriul Procurorului Col. Stanciu din "Tudor Vladimirescu, a fost destul de bun, acesta suplinind lipsurile celuilalt.

Acesta a prezentat faptele într'o înlănţuire logică, a fost dinamic şi a analizat consecinţele politice şi scopurile urmărite de P.N.T., fiind ascultat cu mare atenţie în special pentru tonul său dinamic şi sarcasmul împotriva acuzaţilor, presărându-şi rechizitoriul cu ironie ca : omul cu inteligenţa metalică - Pogoneanu -, sfinxul dela Bădăcin, etc.

După o introducere în care a arătat că acuzaţii au făcut spionaj - rectificat de preşedinte care a menţionat că e vorba de înaltă trădare - Col. Stanciu a afirmat că această acţiune a fost organizată prin mai multe agenturi.

De ex. Prima agentură condusă de Serdici pentru a furniza documente americanilor. Apoi, a doua agentură constituind-o grupul dela Externe, în frunte cu Pogoneanu, a treia sub conducerea lui Mihalache se ocupă cu strângerea de material informativ politic, militar şi economic, pe care deasemenea îl furnizează americanilor.

Arată întrevederile lui Maniu cu Holman, Berry, etc. din depoziţiile lui Serdici, prin care acesta le-a cerut să intervină mai categoric împotriva guvernului democrat.

Apoi grupul din străinătate, conversaţiile cu ofiţerii americani a lui Grigore Niculescu-Buzeşti ca ambasador al P.N.T., în legătură directă cu Maniu, redactarea minutei şi memorandum-ului şi apoi aplicarea în fapt a acestuia prin trimiterea în străinătate a lui Buzeşti şi încercarea de a trimite mai târziu pe Mihalache, Penescu, etc.

Deasemenea organizarea aşa zisului cerc profesional militar.

După aceasta, Col. Stanciu a trecut în revistă faptele P.N.T. din 1928 ca :

Politica P.N.T. față de muncitori - Grivița,Lupeni.

Beneficiile realizate de partizanii politici ai lui Maniu din guvernarea lor, înrobirea țării capitalismului monopolist străin, desființarea sindicatelor, colaborarea cu Garda de Fier, ajutorul dat lui Antonescu prin tehnicieni - citind comunicatul oficial al P.N.T. semnat de Maniu, de a nu se face greutăți ex-mareșalului.

Colaborarea cu Rădescu, atitudinea față de reforma agrară în general față de toate reformele structurale ale guvernului Groza, arătând pe ce linie se situaseră, deasemenea rolul jucat de ziarul "Dreptatea".

Expunerea a fost foarte bună, legând toate evenimentele între ele, constituind în general un rechizitoriu asupra tuturor acțiunilor P.N.T. și ai fruntașilor săi. Nu a încadrat însă ca și predecesorul său delictele în texte de legi (articole).

In timpul rechizitoriului Colonelului Stanciu, Maniu, Ilie Lazăr și Carandino au avut o atitudine sfidătoare, zâmbind ironic și râzând uneori.

Mihalache, în pauză, i-a cerut unui avocat - fost procuror militar - să intervină pentru a se suspenda o zi procesul pentru ca să studieze rechizitoriul.

Sedința s'a terminat la ora 1 noaptea.

M. Petculescu

3 Noembrie 1947

321
~~750~~

Procesul fruntaşilor P.N.T.

Continuarea şedinţei din 3 Nov. 1947 dela ora 20-1.30.

- La ora 20 se continuă rechizitoriul procurorului Col...... care face o prezentare destul de slabă a dovezilor şi documentelor dela dosar. Auditoriul este neplăcut surprins de acest fel de a pune în faţa acuzaţilor, care şi ei au remarcat slăbiciunea, o activitate plină de crime şi trădări.

- La ora 22.00 procurorul Col. Stanciu îşi începe rechizitoriul, analizând latura spionajului şi trădării a activităţii celor din boxă.

- Cu o logică strânsă şi bine argumentată, analizează capitol cu capitol această latură a activităţii, destul de bogată de altfel, a acuzaţilor.

- Dacă unele sublinieri nu ar fi însoţite de gesturi teatrale, care diminuiază valoarea de ansamblu, am putea spune că prezentarea dovezilor, a impresionat şi publicul şi acuzaţii, care încep să se mişte nervoşi. Maniu exasperat şi vrând să facă o diversiune, face un gest caşi cum acuzaţiile ar fi de domeniul fanteziei.

- Reporterii fotografi, care vor să fixeze pe peliculă câteva aspecte ale acestui rechizitoriu, încadrând bineînţeles şi boxa, pot prinde cu greu faţa lui Maniu care se apără jonglând cu pălăria - simte şi el că pelicula nu va putea fi înşelată şi că congestionarea feţei sale răscolite nu de remuşcări, ci de ură, va fi prinsă de obiectiv.

Publicul freamătă de indignare şi revoltă.

- Rechizitoriul se termină la ora 1.30 noaptea. Sedinţa se suspendă până la ora 8.00 dim.

- La redeschidere se va face rechizitoriul procurorului din Justiţia militară care va face şi încadrarea juridică a acuzaţilor.

Diaconescu

SECTIA III-a
- Politic -

2 Noembrie 1947.

N.
dosar proces.

BULETIN - SPECIAL

P.A.3
S.

In ziua de 1 Noemvrie a.c.,a avut loc o consfătuire între Const.Titel Petrescu,Adrian Dumitriu şi Romulus Dan,în care s'a discutat în legătură cu procesul conducătorilor fostului partid naţional ţărănesc şi atitudinea grupării titeliste faţă de acest proces.

Cu această ocazie preşeduntele Partidului social democrat independent a arătat că la interogator nu va ascunde nimic "întrucât acţiunea grupării pe care o conduce nu a fost la fel cu aceea a lui Iuliu Maniu".

S'a arătat surprins de unele întrevederi ale fruntaşilor naţional ţărănişti cu anglo-a,ericanii, întrevederi care nu i-au fost aduse la cunoştinţă, probabil din îndemnul lui Penescu faţă de care Titel Petrescu "nu a avut niciodată prea mare simpatie şi încredere".

In privinţa "împuternicirii" semnată de el către Niculescu-Buzeşti,şeful titeliştilor spune că aceasta nu conţinea nimic conspirativ şi nu se teme.

Atât Titel Petrescu,Adrian Dumitriu cât şi Romulus Dan,cred că Ing.Serdici şi Stârcea "au fost convinşi de cei în drept" să declare împotriva lui Maniu,iar procesul -spun cei trei fruntaşi titelişti- a fost foarte bine regizat.

\+

\+ +

P.A.3
S.

Procesul conducătorilor fostului partid naţional ţărănesc produce nelinişte în rândurile fruntaşilor mişcării titeliste care se aşteaptă la unele consecinţe.

Const.Titel Petrescu şi Adrian Dumitriu încearcă să calmeze pe acei membri cari se arată mai impacientaţi,demonstrându-le că partidului social de-

./.

mocrat independent nu i se pot aduce acuzaţiile cari cad asupra naţional ţărăniştilor.

"Noi - spune Const.Titel Petrescu - am adresat memorii străinătăţii în care arătam situaţia din ţară-dar acestea erau adresate şi Ambasadei Sovietice cât şi Comisiei Aliate de Control,aşa încât faptul acesta nu poate constitui un motiv serios de acuzare".

+
+ +

P.A.3
S.

In consfătuirea care a avut loc în ziua de 1 Noemvrie a.c.,între Const.Titel Petrescu,Adrian Dumitriu şi Romulus Dan,s'a hotărât ca în cazul când conducătorii titeliştilor vor fi arestaţi -ceeace Titel Petrescu nu crede că se va întâmpla - să se formeze o comisiune compusă din trei persoane de încredere care să dirijeze mai departe activitatea partidului.

In caz de dizolvare partidul se va supune dispoziţiilor,iar Titel Petrescu se va retrage la Sinaia.

+
+ +

P.B.4
S.

In rândurile deputaţilor liberali tătărăscieni se remarcă o înviorare în ce priveşte teama cu care priveau procesul naţional ţărănist.

Acestia se temeau că declaraţiile acuzaţilor "să nu fie montate" în sensul implicării şi a Ministrului de Externe în acţiunile săvârşite de funcţionarii din acel departament.

Acum se afirmă că odată încheiate interogatoriile,Tătărăscu nu mai poate fi amestecat.

+
+ +

S.D.A.2
S

Atmosfera în rândurile tineretului naţional ţărănesc şi în special a celor ce simpatizau cu acest partid este de "desgust" faţă de "şefii" în care credeau".

Acestia s'au convins că preocuparea de a fugi din ţară a existat în mod permanent la conducătorii P.N.T.-ului şi că "afacerea Tămădăului este reală".

.//.

S.D.A.2.
S.

In cercurile de intelectuali ostili guvernului îşi face loc tot mai mult credinţa că "a,estecarea anglo-americanilor în legătură cu fruntaşii P.N.T., este "regizată".

Se dă ca argument că : toţi acuzaţii recunosc unul neagă (Maniu).

Cel mult,susţin acestia,s'ar putea spune că Maniu îi înşela vrând să arate că este susţinut de afară".

+
+ +

M.A.5
S.

Printre elementele reacţionare s'a lansat svonul că procesul lui Maniu va fi întrerupt din cauza complicităţii americanilor şi englezilor care au făcut puternice proteste pentru încetarea lui.

Deasemeni,se mai discută de aceleaşi cercuri , atât în Holl la Athéné Palace precum şi în diverse alte localuri (Stefan Sobieski din Pasagiul Comedia), că martorii acuzării au fost aduşi sub excortă şi sunt ţinuţi la Ministerul Afacerilor Interne până le va veni rândul la proces cu scopul de a fi timoraţi.

---=---

SECTIA III-a
-Politic -

3 Noemvrie 1947

325

~~700~~

BULETIN-SPECIAL

P.A.1
S.

Vărul lui Stârcea,un oarecare Niculiţă,susţine că familia acuzatului este decepţionată deoarece existau asigurări formale că Stârcea nu va fi arestat.

-

P.B.10
S.

Av.Cozloschi afirmă că are cunoştiinţă de multe amănunte cu privire la felul în care s'au făcut cercetările în procesul Maniu,dela fostul preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti,Liciu.

Acesta a făcut mult timp politică naţional ţărănistă.

Liciu ar fi prieten şi ar fi stat la masă cu unul dintre anchetatorii lui Maniu,care i-a făcut o serie de confidenţe şi i-ar fi dat o mulţime de amănunte asupra ţelurilor ce se urmăreau în cursul cercetărilor.

Printre acestea scopul principal,-a afirmat Cozloschi - ar fi implicarea şi compromiterea Americanilor,Englezilor şi Regelui.

-

P.B.15
S.

Printre membrii fostului partid naţional ţărănesc,domneşte o stare de nemulţumiri provocată de lipsa unui protest energic al Anglo-Americanilor, privind procesul Maniu.

Admiră însă atitudinea dârză a preşedintelui fostului partid naţional ţărănesc.

.//.

P.B.10
N.

Av.Cozloschi este afectat de faptul că Maniu nu a putut avea o apărare cum trebue şi s'a oferit să ajute el personal,împreună cu ceilalţi prieteni din jurul său,pentru a se strânge şi comunica lui Maniu şi Mihalache,documente şi modul de apărare.

Totul se va face prin D-na Vasiliu sau prin orice altă persoană ce va fi indicată de acuzaţi.

Pentru adunarea materialului Cozloschi va lua contact cu nepotul lui Hudiţă anume Spiridon,deoarece arhiva şi documentele mai importante erau păstrate de Hudiţă,iar Spiridom este singurul în măsură să procure actele necesare,în urma arestării acestuia.

-

P.A.3
S.

Inapoiat dela procesul unde a depus ca martor Titel Petrescu şi-a arătat surprinderea în ceeace priveşte lipsa de caracter a celor mai principali colaboratori ai lui Maniu,care spre deosebire de ei a avut curajul să-şi ia asupra sa actele de care a fost învinuit.

Titel Petrescu,a afirmat :

"Pentru această atitudine cavalerească i-am întins mâna. Eu am întins mâna unui acuzat nu unui condamnat ,iar injuriile cu care mă gratifică ziarel guvernamentale înainte de darea sentinţei sunt un indiciu asupra verdictului".

Preşedintele partidului social democrat independent a ţinut să menţioneze faptul că nu înţelege să ia locul lui Maniu în politica ţării deoarece concepţiile sale politice se găsesc la polul opus, fapt care l-a determinat să oprească fluxul de în-

./.

scrieri al membrilor P.N.T.-ului din provincie, care solicită încadrarea în partidul social democrat independent.

-

PETCULESCU

Prim-bartonul Lupescu, dela opera Română, cunoscut pentru legăturile sale cu Cpt.rez.Zaharia Marin, fost administrator al Societăţii de Salvare, astăzi arestat ca implicat în complotul fruntaşilor ţărănişti, în ziua de 29 Octomvrie a.c., orele 10 dimineaţa a adus înjurii grave Guvernului, faţă de prof.Dr.Steenescu, directorul general al Salvării şi cpt.rez.Pârvulescu Ion, înlocuitorul administratorului suszisei societăţi, afirmând că procesul lui Maniu este o înscenare "împotriva tuturor bunilor români.

Totodată, Lupescu a citit un manifest bătut la maşină, al cărui conţinut era plin de înjurii la adresa Guvernului şi în care poporul român era incitat la revoltă, în vederea răsturnării prin forţă a regimului democrat.

-

P.A.1
V.

Eri s'a difuzat în oraş - prin poştă - alăturatul apel al unei conduceri interimare a P.N.T.

Un asemenea apel a fost primit şi de C.Argat.

Bucureşti 29 Oct.1947.

C O M U N I C A T

Miercuri 29 Octomvrie 1947, a început în faţa Tribunalului Militar din Bucureşti procesul conducătorilor Partidului Naţional Tărănesc, în frunte cu D-nii Iuliu Maniu şi I.Mihalache. Guvernul bepedist, prezidat de d.P. Groza, urmărind - împotriva voinţei poporului român - grabnica şi totala comunizare a ţării, a lovit fără cruţare în P.N.T., şi conducătorii acestuia, piedeca cea mai însemnată în calea planurilor sale nafste.

P.N.T. a fost tot timpul şi s'a dovedit şi cu ocazia alegerilor parlamentare din toamna anului trecut cel mai puternic instrument de guvernare din România şi cea mai viguroasă expresie a democraţiei naţionale. Acest partid este prin definiţie un partid de ordine şi legalitate, lucrând numai la lumina zilei şi cu mijloace legale.

Aşa a condus şi lucrat Dl. Iuliu Maniu, aşa vom proceda şi noi cei crescuţi în şcoala sa politică.

Procesul ce se judecă acum alcătueşte cea mai monstruoasă înscenare ce s'a cunoscut vreodată în istoria noastră.

Au fost călcate cu cinism în picioare toate principiile şi normele umane şi de drept ce stau la temelia societăţii omeneşti moderne.

Guvernul bepedist a trimis în boxă bărbaţi luminaţi, mari patrioţi şi democraţi, lipsiţi cu desăvârşire de dreptul sfânt de apărare, într'o ţară în care cel puţin 90% din populaţie îi stimează şi urează.

Faţă de acestea, membrii P.N.T. rămaşi liberi ţinem să aducem la cunoştinţa ţării şi a lumii din afară că

înţelegem şi suntem ferm hotărâţi să ducem mai departe steagul partidului purtat cu atâta bărbăţie şi destoinicie de marele nostru I.Maniu.Credem cu tărie că numai ideile care alcătuesc programul partidului nostru precum şi partida sa,vor mântui România,care sub actualul regim, a ajuns o ţară în mizeriei şi teroare.

Denunţăm opiniei publice din ţară şi străinătate metodele criminale ale guvernului de astăzi,care nesocotind legile ţării şi convenţiile internaţionale,au îndrăznit să dizolve P.N.T.-ul şi să trimită pe banca acuzaţilor pe marele patriot şi democrat Dl.Iuliu Maniu, precum şi aproape pe toţi ceilalţi fruntaşi ai P.N.T. P.N.T.,trăeşte şi continuă lupta prin aproape unanimitatea a Românilor care au crezut şi cred încă cu tărie în dreptatea cauzei reprezentată de acest partid. Poporul român prin P.N.T. trimite omagiul şi recunoştinţa lui marilor săi conducători,pe cari,dacă guvernul terorist de azi îi consideră acuzaţi,el îi consideră ca pe martirii cauzei naţionale şi îi asigură că ideile şi principiile lor vor fi urmate cu devotament până la complecta biruinţă.

Conducerea Interimară a P.N.T.-ului.

București 29 Oct.1947.

COMUNICAT

Miercuri 29 Octomvrie 1947, a început în fața Tribunalului Militar din București procesul conducătorilor Partidului Național Țărănesc,înnfrunte cu D-nii Iuliu Maniu și I.Mihalache. Guvernul bepedist,prezidat de d.P. Groza,urmărind - împotriva voinței poporului român - grabnica și totala comunizare a țării,a lovit fără cruțare în P.N.T.,și cond cătorii acestuia,piedeca cea mai însemnată în calea planurilor sale nafste.

P.N.T. a fost tot timpul și s'a dovedit și cu ocazia alegerilor parlamentare din toamna anului tr cut cel mai puternic instrument de guvernare din România și cea mai viguroasă expresie a democrației naționale. Acest partid este prin definiție un partid de ordine și legalitate, lucrând numai la lumina zilei și cu mijloace legale.

Așa a condus și lucrat Dl.Iuliu Maniu,așa vom proceda și noi cei crescuți în școala sa politică.

Proces l ce se judecă acum alcătuește cea mai monstruoasă înscenare ce s'a cunoscut vreodată în istoria noastră.

Au fost călcate cu cinism în picioare toate principiile și normele umane și de drept ce stau la temelia societății omenești moderne.

Guvernul bepedist a trimis în boxă bărbați luminați, mari patrioți și democrați,lipsiți cu desăvârșire de dreptul sfânt de apărare,într'o țară în care cel puțin 90% din populație îi stimează și urează.

Față de acestea,membrii P.N.T. rămași liberi ținem să aducem la cunoștința țării și a lumii din afară că

.//.

înţelegem şi suntem ferm hotărâţi să ducem mai departe steagul partidului purtat cu atâta bărbăţie şi destoinicie de marele nostru I.Maniu. Credem cu tărie că numai ideile care alcătuesc programul partidului nostru precum şi partida sa, vor mântui România, care sub actualul regim, a ajuns o ţară în mizeriei şi teroare.

Denunţăm opiniei publice din ţară şi străinătate metodele criminale ale guvernului de astăzi, care nesocotind legile ţării şi convenţiile internaţionale, au îndrăznit să dizolve P.N.T.-ul şi să trimită pe banca cuzaţilor pe marele patriot şi democrat Dl.Iuliu Maniu, precum şi aproape pe toţi ceilalţi fruntaşi ai P.N.T. P.N.T., trăeşte şi continuă lupta prin aproape unanimitate a Românilor care au crezut şi cred încă cu tărie în dreptatea cauzei reprezentată de acest partid. Poporul român prin P.N.T. trimite omagiul şi recunoştinţa lui marilor săi conducători, pe cari, dacă guvernul terorist de azi îi consideră acuzaţi, el îi consideră ca pe martirii cauzei naţionale şi îi asigură că ideile şi principiile lor vor fi urmate cu devotament până la complecta biruinţă.

Conducerea Interimară a P.N.T.-ului.

2 Nov. 1947 332

~~767~~

Dare de seamă
asupra şedinţei din dimineaţa zilei de
2 Nov. 1947

Procesul fruntaşilor P.N.T.

Sunt audiaţi următorii martori :

D-na Mureşanu, Aristiţa Cazimir, Popescu Ion, Grigore Graur, Sergiu Dan, Vasile Netea, Macek Scoda, Alice Sturza, M. Romniceanu, Tarhon Ioan, Cornescu Romulus, C.T.Petrescu, Fiooti, Ionel Gergonian, Gh. Ionescu, Bălăceanu, Tudor Arghezi, Zambaccian, Călin Botez, Mercuţ, Tănase, Dumitru Buzdugan, Gral rez. Burnea Ion, Col. Spiridon Ernest, D-tru Ionescu, Maior (r) Boncescu Ion, Tănăescu.

Toţi cei de mai sus au depus favorabil pentru acuzaţi (în general prezentându-i democraţi.

S'au remarcat ziaristul Vasile Netea, C.T.Petrescu şi M. Romniceanu.

Majoritatea martorilor citaţi au fost lipsă.

Col. Acuzat Stătescu din 22 martori propuşi a renunţat la majoritatea, preferând un număr de 5-6.

S'a renunţat de către un avocat la depoziţia de mărturie a Miniştrilor Pătrăşcanu şi Bodnăraş.

Iuliu Maniu a protestat în şedinşă că este persecutat, cum ar fi un servitor, de către organele de pază.

E. Bobei

2 Nov. 1947 333

768

Dare de seamă
asupra şedinţei din dimineaţa zilei de
2 Nov. 1947

Procesul fruntaşilor P.N.T.

Sunt audiaţi următorii martori :

D-na Mureşanu, Aristiţa Cazimir, Popescu Ion, Grigore Graur, Sergiu Dan, Vasile Netea, Macek Scoda, Alice Sturza, M. Romniceanu, Tarhon Ioan, Cornescu Romulus, C.T.Petrescu, Fiooti, Ionel Gergonian, Gh. Ionescu, Bălăceanu, Tudor Arghezi, Zambaccian, Călin Botez, Mercuţ, Tănase, Dumitru Buzdugan, Gral rez. Burnea Ion, Col. Spiridon Ernest, D-tru Ionescu, Maior (r) Boncescu Ion, Tănăescu.

Toţi cei de mai sus au depus favorabil pentru acuzaţi (în general prezentându-i democraţi.

S'au remarcat ziaristul Vasile Netea, C.T.Petrescu şi M. Romniceanu.

Majoritatea martorilor citaţi au fost lipsă.

Col. Acuzat Stătescu din 22 martori propuşi a renunţat la majoritatea, preferând un număr de 5-6.

S'a renunţat de către un avocat la depoziţia de mărturie a Miniştrilor Pătrăşcanu şi Bodnăraş.

Iuliu Maniu a protestat în şedinşă că este persecutat, cum ar fi un servitor, de către organele de pază.

E. Bobei

31 Octombrie 1947

B

Continuarea procesului P.N.T.

ora 12.oo

- Se continuă la ora 12.oo audierea acuzatului SERDICI VASILE, care îşi menţine declaraţiile dela instrucţie. Nu recunoaşte că a făcut spionaj în favoarea anglo-americanilor şi caută să fixeze folul său la acela de simplu translator.

- Este introdus Col. Stătescu - acuzatul neagă că ar avea vreun amestec în conceperea planurilor militare, caută chiar ca să dovedească că semnătura depe planul de organizare al armatei i-a fost luată printr'un şiretlic al anchetatorilor, care au profitat de faptul că el nu vede bine fără ochelari şi cum aceştia nu se găseau la el, a semnat planul numai din încredere faţă de anchetatori.

- Acuzatul Col. Stoica, fostul conducător al secţiei militare recunoaşte că a ţinut o conferinţă în care a expus principiile unui plan de organizare al armatei, care să poată cuprinde prin eludarea tratatului de pace posibilitatea de a menţine cât mai multe efective asigurând în acelaş timp o pregătire temeinică a cadrelor.

Recunoaşte că Mihalache a afirmat cu ocazia conferinţei Col. Stoica, pe care a aprobat-o în totul, că toţi Românii vor trebui să-şi aibă pregătite raniţa şi arma în casă.

= Sedinţa se suspendă la ora 19.oo, iar la 21.3o se introduc toţi acuzaţii în boxă.

Grefierul dă cetire declaraţiilor făcute de acuzaţi în şedinţa publică.

- Mihalache intervine şi cere precizări în legătură cu declaraţia lui Serdici.

- Mai intervin în cursul acestei lecturi acuz. Pogoneanu, contestând unele afirmaţii ale sale şi Stârcea.

. //.

- Preşedintele pune lucrurile la punct.
- Această lectură foarte lungă (durează până la ora 1.3o) are defectul unei audiţii foarte slabe şi face ca o mare parte din public să plece iar alţii să adoarmă.
- La ora 2, după o suspendare de o jumătate de oră se produce evenimentul aşteptat de toată lumea.
- Se trece la confruntări şi întrebări oarecum finale.

- Intrebat de preşedinte, MANIU caută să alunece spre teoretizări vagi, este adus energic la realitate, prin prezentarea dovezilor materiale din dosar. In discuţie, pentru precizarea unor fapte din dosar, se cere mărturia lui Serdici care-şi menţine declaraţiile în totul şi cu hotărâre.
- Intervenţiile proc. Col. Stanciu au darul să creeze momente, extrem de dificile pentru Maniu.
- Se mai pun întrebări acuzaţilor Mihalache, Penescu, Col. Stoica, Ilie Lazăr, Pogoneanu, Roiu şi Stârcea, prin care sunt clarificate unele aspecte ale complotului.

In general în această fază a procesului, deşi la o oră târzie, atât preşedintele cât mai ales proc. Col. Stanciu, au fost vii şi energici, asta a paralizat încercările de atac a acuzaţilor şi apărării.

Sedinţa se termină cu acest capitol, la ora 3.3o.
Mâine la ora 8.oo audierea martorilor acuzării.

- - -

Continuarea procesului P.N.T.

ora 12.oo

- Se continuă la ora 12.oo audierea acuzatului SERDICI VASILE, care îşi menţine declaraţiile dela instrucţie. Nu recunoaşte că a făcut spionaj în favoarea anglo-americanilor şi caută să fixeze folul său la acela de simplu translator.

- Este introdus Col. Stătescu - acuzatul neagă că ar avea vreun amestec în conceperea planurilor militare, caută chiar ca să dovedească că semnătura depe planul de organizare al armatei i-a fost luată printr'un şiretlic al anchetatorilor, care au profitat de faptul că el nu vede bine fără ochelari şi cum aceştia nu se găseau la el, a semnat planul numai din încredere faţă de anchetatori.

- Acuzatul Col. Stoica, fostul conducător al secţiei militare recunoaşte că a ţinut o conferinţă în care a expus principiile unui plan de organizare al armatei, care să poată cuprinde prin eludarea tratatului de pace posibilitatea de a menţine cât mai multe efective asigurând în acelaş timp o pregătire temeinică a cadrelor.

Recunoaşte că Mihalache a afirmat cu ocazia conferinţei Col. Stoica, pe care a aprobat-o în totul, că toţi Românii vor trebui să-şi aibă pregătite raniţa şi arma în casă.

= Sedinţa se suspendă la ora 19.oo, iar la 21.3o se introduc toţi acuzaţii în boxă.

Grefierul dă cetire declaraţiilor făcute de acuzaţi în şedinţa publică.

- Mihalache intervine şi cere precizări în legătură cu declaraţia lui Serdici.

_ Mai intervin în cursul acestei lecturi acuz.Pogoneanu, contestând unele afirmaţii ale sale şi Stârcea.

. // .

- Preşedintele pune lucrurile la punct.
- Această lectură foarte lungă (durează până la ora 1.30) are defectul unei audiţii foarte slabe şi face ca o mare parte din public să plece iar alţii să adoarmă.
- La ora 2, după o suspendare de o jumătate de oră se produce evenimentul aşteptat de toată lumea.
- Se trece la confruntări şi întrebări oarecum finale.

- Intrebat de preşedinte, MANIU caută să alunece spre teoretizări vagi, este adus energic la realitate, prin prezentarea dovezilor materiale din dosar. In discuţie, pentru precizarea unor fapte din dosar, se cere mărturia lui Serdici care-şi menţine declaraţiile în totul şi cu hotărâre.
- Intervenţiile proc. Col. Stanciu au darul să creeze momente, extrem de dificile pentru Maniu.
- Se mai pun întrebări acuzaţilor Mihalache, Penescu, Col. Stoica, Ilie Lazăr, Pogoneanu, Roiu şi Stârcea, prin care sunt clarificate unele aspecte ale complotului.

In general în această fază a procesului, deşi la o oră târzie, atât preşedintele cât mai ales proc. Col. Stanciu, au fost vii şi energici, asta a paralizat încercările de atac a acuzaţilor şi apărării.

Sedinţa se termină cu acest capitol, la ora 3.30. Mâine la ora 8.00 audierea martorilor acuzării.

- - -

3363

1 Noembrie 1947

338

~~773~~

Dosar.

R A P O R T

asupra şedinţei procesului P.N.T., după masa zilei de 31 Octombrie a.c.

- Şedinţa se deschide la ora 17,30.

- Se continuă cu audierea martorilor, este introdus şi audiat Col. Stoica. Recunoaşte cele declarate la anchetă, i se pun întrebări şi de acuzare la care răspunde desvinovăţindu-se.

- La ora 20 şedinţa se suspendă pentru 10 minute, dar totuşi nu s'a redeschis decât, după o pauză de două ore, la ora 22.

- Sunt introduşi în boxă toţi acuzaţii, şi se dă citire declaraţiilor fiecăruia, făcute în timpul procesului.

- După aceasta sunt puse acuzaţilor întrebări de către preşedinte, se observă la Maniu tendinţa de a nu răspunde precis la întrebările ce i se pun. Maniu cere ca să i se facă un supliment de interogatoriu, la cele 9 capete de acuzare ce i se aduc, această cerere o formulează de mai multe ori. Preşedintele îi răspunde că la interogatoriu i-au fost puse în această privinţă peste 60 de întrebări. Se continuă cu întrebările şi pentru ceilalţi acuzaţi.

- Se dă cuvântul acuzaţilor, pentru a-şi formula întrebările.

- Majoritatea lor prin întrebările puse caută să arunce răspunderea pentru cele înfăptuite, unul pe altul.

In urmă acuzarea prin Col. Stanciu îşi formulează câteva întrebări precise, în special acuzatului Serdici.

- Şedinţa s'a ridicat noaptea la ora 2,30.

- Se remarcă abilitatea preşedintelui de a conduce şedinţa, impunându-se şi prin autoritatea sa.

Gh. Butaru

1 Nov. 1947

339

~~774~~

Desbaterile din după amiaza zilei de 1 Nov. în procesul fruntaşilor P.N.T.

Sedinţa s'a deschis la ora 11.45 fiind interogaţi următorii martori :

Steanţă Dumitru, Chintescu Gh., Tanţu Mihail, Novac Victor, Istrate Alexandru, Mocanu Gh., Popescu Nicolae, Spirescu Florica, Cârje Nicolae, Senchie Ion, Tancu Gh., Ghiţulescu D-tru, Neamţu Octavian, Tincu C-tin, Lustig Romulus, Preda Gh., Vlad Haţieganu, Popescu Gh., Popescu-Mehedinţi, Nestro Badea, Zaharia, Vâlceanu Ion, Picpinic Gh., N. Popescu Zorilă şi Ioan P. Georgescu.

In general răspunsurile martorilor au fost de natu ă să-i afunde şi mai tare pe acuzaţi, atât în ce priveşte orientarea partidului, arătându-se că aceasta se datora aproape exclusiv lui Maniu şi Mihalache, pătrunderea elementelor legionare în P.N.T. precum şi atitudinea nemărturisită în presă dar care exista permanent în partid dictată de sus de antisemitism, şovinism şi anti-sovietism.

Unii martori în special dintre aceia care au fost fugiţi în munţi, sau care le-a furnizat fie lui Serdici fie lui Mihalache diferite date au fost neclari, contrazicându-se chiar, dând astfel posibilitatea acuzaşilor să pună întrebări asupra acestor chestiuni.

Astfel, Ghiţulescu D-tru, fost subdirector la M.A.D. a afirmat că i-a procurat lui Serdici nişte date statistice asupra reformei agrare, care la întrebarea acuzatului a remarcat că s'au publicat şi în presă.

Deasemenea Tancu Gh. a spus mai întâi că i-a predat lui Serdici acordul comercial cu U.R.S.S. pentruca apoi să spună că numai nişte date care puţin după aceia au apărut şi în ziare.

Idem pilotul Preda Gh. a spus că l-a mai făcut drumul până la San Stefano dar îl cunoaşte subinginerul Popescu, pentru ca este întrebat de Mihalache să spună că nu-l cunoaşte, întrucât nu l-a mai făcut niciodată.

. // .

Preşedintele a permis permanent lui Mihalache să-i întrebe pe unii martori dacă nu sunt arestaţi sau timoraţi de poliţie să spună ce i-a învăţat ei, afirmând că "mi-a spus mie dela instrucţie anchetatorul că aşa se procedează", dând astfel impresia că într'adevăr aceştia erau timoraţi.

Deasemenea preşedintele a dat dovadă de slăbiciune faţă de Maniu, nepunându-l la punct referitor la insistenţa cu care întreba pe fiecare martor în legătură cu Tămădău "cum îşi explică ei că a reuşit ca acţiunea să fie cunoscută de poliţie", căutând prin aceste întrebări să arate că prinderea lor la Tămădău, a fost o cursă întinsă de poliţie.

Se remarcă deasemenea lipsa de interes arătată cu Colonelul magistrat procuror, nepunând niciun fel de întrebare, majoritatea timpului lipsind, când îi lăsa pe ceilalţi doi procurori, ofiţeri combatanţi.

Atitudinea antisovietică a P.N.T. a fost arătată de martorul Zaharia, astfel : "Maniu declara permanent că nu suntem împotriva U.R.S.S. dar suntem împotriva comunismului", martorul explicând că era acelaşi lucru.

Acelaş martor arată apoi că "Gărzile lui Iuliu Maniu" s'au constituit fără ştirea lui, acest lucru ştiindu-l dela Maniu pe care l-a întrebat dacă el le-a alcătuit.

Deasemenea afirmă că la intervenţia lui Maniu au fost desfiinţate apoi.

Martorul Picpinic, fost secretar al tineretului P.N.T. Tutova afirmă că s'au primit instrucţiuni dela centru de a se constitui echipe ţărăneşti în scopul de a provoca dezordini, lucru dealtfel ce s'a şi îndeplinit.

Şedinţa s'a suspendat la ora 22.5o.

M. Petculescu

Dare de seamă

asupra şedinţei din dimineaţa zilei de
1 Nov. 1947
a procesului P.N.T.

Sedinţa durează dela 9.5o - 15.oo.-

Au fost audiaţi martorii : Gral rez. Gr. Stoica, Gral rez. Gheorghiu Emil, Cdor Cioroiu, Cdor Mocanu Gh., Plut. rez. Albu Gheorghe, Gral Gheorghieş, Alex,Col. Mihăilescu Const., Col. Fetecan Ioan, şi Baliac Nicolae.

Martorii în depoziţia lor au depus favorabil actului de acuzare.

De exemplu :

- Gral Stoica a confirmat alcătuirea planului de organizare a armatei la secţia militară P.N.T. şi îndrumarea secţiei pe linie politică subordonată lui Maniu.

In acest scop, recunoaşte întâlnirile cu Maniu şi Mihalache;

- Gral Gheorghiu Emil şi-a dat seama că prin organizarea armatei, naţ. ţăr. urmăreau răsturnarea regimului prin forţă.

A predat lui Maniu un studiu asupra org. aviaţiei care i-a promis că-l va studia.

A recunoscut că planul (studiu) dacă intra pe mâna unui om de rea credinţă şi era pus în aplicare încălca tratatul de pace.

- Comandor Cioroiu Const. (cele mai sdrobitoare acuzaţii) Mihalache i-a cerut să-i recruteze ofiţeri din diferite arme pentru secţia militară.

- Reproduce afirmaţii de ale lui Mihalache spus G-ral Gheorghiu. "Nu contează omul de prestigiu ci omul de linia I, omul de baricadă" aceasta referindu-se la recrutarea membrilor.

- In acţiunea lor de răsturnarea guvernului contau pe sprijin american şi englez.

- Penescu i-a propus să-i faciliteze fuga în străinătate.

- Comandor Mocanu Gh. a declarat că iniţiatorul mişcării de rezistenţă a fost Iuliu Maniu; P.N.T. devenit cel mai de dreapta partid. Intrând ân domeniul presei a afirmat la

. // .

început că "Dreptatea" desbătea probleme politice de dreapta.

Că scopul mişcării de rezistenţă era răsturnarea regimului prin forţă.

- <u>Albu Gheorghe</u> a declarat că Plut. Constnatinescu a adus dela Ministerul de Răsboi un ordin secret, pe care l-a sustras.

Deasemenea a declarat că secţia militară avea sarcina să ocupe Instituţiile de Stat în caz de răscoală şi că aparatul E.C.P. urma să fie arestat în 24 ore.

- <u>Cazan Teodor</u> a declarat că, Col. Stoica a dat dispoziţii de sustragerea de ordine secrete dela unităţi şi culegere de informaţiuni.

- <u>Gral Gheorghieş Alex</u>. La început ocoleşte răspunsul la întrebări, însă în cele din urmă afirmă că secţia militară tindea spre o organizaţie subversivă.

Reproduce cuvintele lui Mihalache dintr'o conferinţă : "Fiecare om să-şi aibă raniţa şi puşca acasă".

- <u>Col. MIHAILESCU CONST</u>. a declarat că a primit dispoziţiuni pentru elaborarea unui plan de informare dela Gral Negrei şi Col. Stoica.

L-a redact însă nu a fost aplicat deoarece a fost ars în perioada arestărilor de un maior căruia i-a fost dat spre datilografiere.

A mai declarat - la întrebarea lui Carandino - că acesta n'a fost primit în anul 1940 la Ministerul informaţiilor ca funcţionar, deoarece era acuzat comunist.

- <u>Baliac Nicolae</u> subliniază caracterul Bat. de voluntari Iuliu Maniu (antisemit, anti-maghiar, anti-naţional).

Deasemenea legătura Lt. Hamilton cu Ilie Lazăr şi organizaţia Sumanelor Negre.

Că acesta a promis tot spirjinul material şi moral al Americei (înarmare, bani, alimente).

In plus legătura lui Iuliu Maniu cu acest batalion prin redactarea rapoartelor în dublu exemplar din care unul era trimis lui Iuliu Maniu.

<u>OBSERVATIUNI</u>

- Ion Mihalache, Ilie Lazăr şi Col. Stoica au avut o ţinută nedisciplinată, transformându-şi întrebările în pledorie avocaţială de insinuări.

. // .

- Deasemenea Av. Ursu, apărătorul lui Ilie Lazăr, care a pus întrebarea "Dece Baliac Nicolae n'a declarat acelaş lucru şi la procesul "Sumanelor Negre" ?
- In tot timpul pauzei Av. Ionel Teodoreanu s'a întreţinut cu Av. Lăzărescu, fratele şi apărătorul acuzatului Lăzărescu, Ionel Teodoreanu a consultat cu Av. Lăzărescu Codul Justiţiei Militare şi dosarele, dând lui Lăzărescu sfaturi.

P.S.

Intrucât pauza între şedinţa de dimineaţă şi cea de după amiază este scurtă, propun ca Serviciul să fie asigurat prin tură.

Pentru după amiază acestei zile va merge Dl. Petculescu.

Dimineaţa serviciul este asigurat de subsemnatul în continuu.

Este necesar asigurarea în continuu a serviciului de după amează.

E. Bobei

SECTIA III-a
- Politic -

31 Octomvrie 1947

Dosar. Prov.

SECRET

779

BULETIN SPECIAL

P.A.5
S.

In cercurile partidului liberal dinist, acuzaţiile aduse lui Iuliu Maniu ,şi conducătorilor naţional-ţărănişti au avut efectul de a înspăimânta pe fruntaşii brătienişti, care se tem să nu fie şi ei implicaţi, întrucât în actul de acuzare este pomenit şi numele lui Dinu Brătianu.

Bebe Brătianu a declarat în această privinţă că este uluitor cum au fost în stare Maniu şi ceilalţi să trateze cu nişte ofiţeri inferiori probleme vitale.

Bebe Brătianu şi Asra Bercovici au afirmat "trebue să recunoaştem că este un mare succes al guvernului".

+
+ +

P.A.5
S.

Liberalii dinişti sunt uluiţi de depoziţiile lui Stârcea şi ceilalţi care acuză pe Maniu.

Ei aşteaptă depoziţia şefului P.N.T. ca să vadă felul cum acesta va pune problema pentru a şti dacă cei chemaţi ca martori în proces membrii P.N.L.D., să adopte o atitudine de apărare a lui Maniu sau să nege a fi avut vreo cunoştinţă de cele ce i se impută.

In urma depoziţiilor care au avut loc Bebe Brătianu îşi manifestă convingerea că şi Titel Petrescu va fi implicat în această afacere.

./.

P.A.2
S.

Fruntaşii liberali dinişti, Dr. Bercovici, Bebe Brătianu şi Gh. Fotino, au declarat în legătură cu procesul P.N.T. că din felul cum decurge se poate desprinde :

Unora dintre acuzaţi li s'a promis condamnări uşoare şi în scurt timp amnistie pentru a acuza pe fruntaşii ţărănişti. In aceeaşi categorie ar fi Vasile Serdici şi Roiu.

Condamnaţi vor fi Mihalache şi Ilie Lazăr care ulterior vor fi împuşcaţi prin formula fugii de sub escortă.

Dealtfel, a precizat Bercovici şi gazetarii străini sunt de aceeaşi părere şi pentru a preîntâmpina o executare vor face ca posturile de radio Londra Vocea Americii şi Ankara să transmită încă în timpul procesului că se urmăreşte executarea inculpaţilor.

In ce priveşte pe Maniu, se crede că i se vor oferi condiţiuni de existenţă acceptabile întrucât este bătrân şi bolnav şi nu mai are mult de trăit.

In ce priveşte fondul procesului Dr. Bercovici a spus că şi gazetarii străini sunt de părere că probele sunt concludente.

+
+ +

P.A.1
S.

C. Argetoianu, preşedinte al Uniunii Naţionale Muncă şi Refacere susţine că actul de acuzare şi declaraţiile martorilor dela procesul lui Maniu, pun pe Americani într'o situaţie grea silindu-i să recheme pe unii din reprezentanţii lor.

Susnumitul crede că Vâşinski va utiliza la O.N.U. actele desvăluite cu ocazia procesului.

El ţine ca după proces să facă declaraţii în

legătură cu această problemă.

\+ + +

P.A.2 S. In ziua de 29 Octomvrie a.c., Dr. Iagnov fruntaş al partidului social-democrat a afirmat faţă de Leopold Filderman că procesul conducătorilor fostului partid naţional ţărănesc i-a situat pe social democraţi între ciocan şi nicovală.

Aceasta întrucât este evidentă colaborarea anglo-americanilor la acţiunile şi planurile lui Maniu, şi va face ca aceştia să fie supăraţi pe social democraţi pentru atitudinea de condamnare pe care sunt siliţi s'o adopte.

Filderman a precizat că "nu putem face altceva decât să renunţăm la un eventual sprijin al social-democraţilor englezi sau francezi care nu poate avea nici un rezultat practic.

\+ + +

Pr.A.1 S. Nicu Scărlătescu, delegatul ziarului "Ultima Oră" pentru a participa la desbat rile procesului P.N.T., afirma aseară că preşedintele completului de judecată prin atitudinea sa ostilă acuzaţilor, prin întrebările şi intervenţiile sale, lasă impresia netă că verdictul este deja dat.

\+ + +

Pr.A.1 S. C.Zilişteanu, comentând pasagiul din actul de acuzare, care se ocupă de N.Carandino, afirma că nu este exclus ca fostul director al "Dreptăţii" să fie cel mai uşor pedepsit, mai ales că a aruncat

./.

întreaga responsabilitate a atitudinii ziarului, asupra lui Iuliu Maniu.

\+
\+ \+

P.A.6
S.

Se anexează în copie o scrisoare - manifest, semnată "Stefan", în care se face apel Armatei, Funcționarilor publici și particulari, Colonelului Petrescu și întregului popor să ia măsuri pentru a salva pe Iuliu Maniu.

In scrisoarea manifest se mai îndeamnă populația la acte de suprimare actualilor guvernanți și în special a membrilor P.C.R.

Scrisoarea a fost găsită într'o cutie poștală din "Cartierul Parcul Filipescu".

ROMANI!

In clădirea de pe un vârf de deal în clădirea cu trei frontoane a Şcolii Superioare de Răsboiu,care întruchipează pe Dealul Golgotei cele trei cruci ale răstignirii,iudeii şi fariseii vieţii noastre încep zilele acestea partea finală a celei mai odioase crime,răstignirea unui nou Christos "judecarea" martirului neamului Iuliu Maniu...

Continuăm să trăim,să ne vedem de afaceri,de distracţii şi în acest timp,în mijlocul nostru şi a celei mai mârşave laşităţi generale,un Om a cărui întreagă viaţă a fost o nesfârşită luptă pentru binele ţării şi a fiecăruia dintre noi,e dus spre moarte de un grup de ticăloşi şi vânduţi străinilor. Cum este oare posibil aceasta ?

Unde ne este mândria şi demnitatea naţională? Unde ne este revolta în faţa nedreptăţilor strigătoare la cer ? Ne adresăm,în special ofiţerilor,subofiţerilor şi trupei,la vederea cărora ne creştea inima,cum suportă onoarea lor de Români şi Militari ca un Maniu şi ceilalţi să fie insultaţi,batjocoriţi şi deprimaţi de o Ana Pauker,Leibovici Groza, Dej,Pătrăşcanu şi alţi jidovi şi trădători de neam slugi ale Moscovei?!... se revoltă şi morţii,am ajuns de râsul lumii din cauza nemaipomenitei pasivităţi de care am dat şi dăm dovadă.

./.

R O M A N I !

Funcţionari publici şi particulari,după o viaţă de muncă,în mod samovalnic au fost îndepărtaţi din serviciu,sub pretextul epurării,apoi prin aşa zisul cadru disponibil au mai îndepărtat încă un mare număr dintre ei şi,acum în preajma iernii,sub forma comprimării oameni complect nevinovaţi au fost svârliţi pe drumuri şi cu ei şi familiile,copii şi părinţii lor,Unde sunt acestea ? Dece nu preferă moartea de foame,moartea onorabilă luptând contra acestui ticălos regim de trădare şi tercare naţională? Dece? Cum a fost posibil să fie suprimaţi Duca,Iorga Madgearu,Armand Călinescu,etc.etc.şi cum nu este posibil,pe orice cale să fie suprimaţi Ana Pauker, Groza,Teohari Georgescu,Dej,Pătrăşcanu şi toţi ticăloşii,toţi jidanii şi toate lichelele şi veneticii care îndrăsnesc să murdărească cu balele şi veninul lor tare şi cel mai curat fiu al ei,pe Maniu? Aurul şi toate devizele alimentele şi toate bogăţiile au fost şi sunt cărate în Rusia. Pensionarii sunt ameninţaţi să rămână fără de pensii.

Infiinţarea magazinelor generale,cartelelor cu puncte,etc.etc.,sunt începutul oficial al tragediei ruseşti aplicată nouă.

Plata de 40% a chiriei către Stat este învăţarea chiriaşului de a plăti către Stat chiria,ceeace înseamnă preludiul exproprierii urbane,sau pus tarife extrem de scumpe la C.F.R.ca să nu se poată aduce alimente,ca lumea divizată în interminabile cozi şi reţinută zile întregi pentru un kil de car-

./.

tofi,să nu observe maşinaţiile şi ticăloşiile celor cuibăriţi l a conducere.

Vor să extermine pe Maniu şi conducătorii naţional-ţărănişti,pe brătieni şi conducătorii liberali,pe Titel Petrescu,şi conducătorii adevăratului partid social-democrat,pentruca în apropiata prăbuşire a regimului,poporul să fie oropsit de conducătorii lui fireşti,şi astfel,profitând de haos,după ce vor fi făcut ultimile distrugeri,să se facă nevăzuţi....

Intr'un cuvânt,vor să ne extermine prin foame şi teroare. Ori,dacă este vorba să murim,atunci să-i închidem noi pe ei,iar cei cari vor muri,vor fi demni de înaintaşii noştri şi mândria urmaşilor noştri.

Mă adresez judecătorilor lui Maniu şi în special Colonelului Petrescu.

Colonel Petrescu,când au avut nevoie de D-ta, pentru judecarea organizaţiei "T".te-au reintegrat. Când nu au mai avut nevoie,te-au dat afară. Azi te-au reintegrat din nou,pentru a face în folosul lor cea mai odioasă faptă dela trădarea lui Christos de către Iuda vânzătorul. Iar,mâine te vor da din nou afară,dacă nu mai rău.

Acesta este procedeul Moscovei.

Ia seama,ia bine seama. De astă dată este vorba de Maniu.El nu este numai al României,el este al lumii întregi.

./.

De-l veţi condamna la moartea regimului, de veţi mai fi vii, furia poporului vă va sfâşia pe voi şi neamurile voastre.

Iar, dacă cu dreapta pe cruce, cu stânga pe inimă în faţa lui Dumnezeu şi a lumii de-i veţi achita gestul vostru va străfulgera în lumea întreagă, va trece peste veacuri în versuri de legendă.

Aveţi suprema ocazie să fiţi sublimi sau oribili de odioşi.

Mă adresez străinătăţii şi îi cer în numele dreptăţii să intervie măcar acum, în ultimul minut al ceasului al doisprezecelea, pentru salvarea lui Iuliu Maniu şi a României.

Trăiască România Mare !

Trăiască Regele Mihai I !

Trăiască Iuliu Maniu !

Stefan.

Imulţiţi şi răspândiţi cât mai mult şi mai departe acest manifest.

30 Octombrie 1947
781

Dosar.

Continuarea procesului P.N.T.

Sedinţa de după amiază începe la ora 16.oo.

- Este introdus acuzatul NICOLAE PENESCU. La început sala încă ne complectă, se populează imediat ce se ştie, că se audiază PENESCU.

El acuză pe Maniu de toată nenorocirea abătută asupra partidului naţional ţărănesc şi recunoaşte că, datorită slăbiciunei celorlalţi conducători şi a sa, aceea politică de intrasigenţă şi rezistenţă naţională a fost imprimată partidului, încurajându-se totodată pătrunderea elementelor legionare în posturi de conducere, mai ales la tineret şi la secţia muncitorească.

Depoziţia stârueşte mult interes în rândul auditoriului.

- Urmează acuzatul CARANDINO, care aduce în sprijinul atitudinei ziarului "Dreptatea" argumentul că niciodată o gazetă de opoziţie, la noi în ţară, nu a avut o altă ţinută. Argumentul stârneşte râsul sălei întregi, mai ales când se afirmă că "Dreptatea" nu a avut niciodată o atitudine anti-sovietică sau anti-democratică.

Arată că linia gazetei era trasată de Maniu, cu care discuta şi primea instrucţiuni în această materie.

In general, are o atitudine obraznică şi caută cu tot dinadinsul să pozeze în victimă.

Nu a reuşit să creeze această impresie nici măcar la foştii săi prieteni dintre ziarişti.

Dimpotrivă, intervenţia procurorului Stanciu este primită cu foarte multă simpatie de public.

- După o pauză de cinci minute, se trece la audierea acuzatului ILIE LAZAR.

Acesta, pentru a impresiona dela început arată preşedintelui că el a fost dotat de D-zeu cu acest dar de animator care i-a adus foarte multă nenorocire.

. // .

Se plânge de prigoana poliţienească, care l-a urmărit tot timpul şi cu toate că,spune plângând, că el n'a vrut să ia conducerea secţiei muncitoreşti, pe care MANIU l-a forţat să o conducă, în momentul când se întreabă "Ce căutam eu la conducerea muncitorilor, când nu aveam nimic comun cu ei", Sala izbucneşte în râs.

A prezentat o întâlnire a sa cu Cpt. ŢANŢU drept o provocare a Siguranţei, arătând că Tanţu este bun prieten cu Nicolschi.

- Interesul celor din sală creşte, când este introdus MIHALACHE.

Acesta pe un ton pedant, caută să se transforme din acuzat în acuzator, prezintă toate acţiunile P.N.T. ca legitime şi perfect în concordanţă cu principiile democratice. Secţia militară este prezentată ca o înjghebare foarte slabă, iar planurile militare drept o preocupare mai mult distractivă, făcute de militarii scoşi din cadrele armatei în virtutea obişnuinţei şi mai mult ca să treacă timpul.

Preşedintele, energic cu alţi acuzaţi, lasă pe Mihalache să facă incursiuni lungi în domeniul criticei privind regimul, brodând pe tema teroarei deslănţuite de Guvern, o serie de fapte improvizate ad-hoc, caută să demonstreze că ei sunt doar nişte victime a luptei poporului român pentru libertate.

- O slabă licărire de inspiraţie, îl face pe preşedinte să-l întrerupă, întrebându-l"dece nu v'aţi sezizat de arestările din timpul ministerarului Dvs.", la care MIHALACHE răspunde cu neruşinare că, cât a fost ministru de interne i s'a trimis o singură telegramă de către un arestat şi el s'a deplasat singur la închisoare spre a-l pune în libertate. Publicul izbucneşte în râs.

- Intervenţia energică a procororului Stanciu nu a fost sprijinită suficient de preşedinte.

- Sedinţa se suspendă la ora. 23.00.-

---

31 Oct. 1947

Desbaterile din ziua III-a în
procesul fruntaşilor naţional-ţărănişti.

In dimineaţa zilei de 31 Oct. au fost interogaţi IULIU MANIU, VASILE SERDICI şi Lt.Col. STATESCU DUMITRU.

- Dela început Iuliu Maniu se arată nemulţumit că nu i se dă posibilitatea ca să facă expuneri politice, ci este constrâns să răspundă numai în limitele fiecărei întrebări.

Afirmă că nu ştie cum a plecat Grigore Niculescu-Buzeşti, că de acest lucru a aflat după ce s'a produs şi l-a aprobat.

Nu recunoaşte că Mihalache şi ceilalţi care urmau să fugă în străinătate trebuiau să formeze un guvern ci de a duce lupta împotriva regimului actual din ţară.

Nu recunoaşte cele afirmate de Penescu că cu asentimentul său au intrat legionarii în P.N.T., afirmând că în conducerea P.C.R. sunt legionari, nu la el în partid.

Afirmă că a primit numai două scrisori din străinătate, una dela Gafencu şi alta dela Niculescu-Buzeşti, pentru ca apoi când preşedintele îi arată mai multe, să le recunoască.

Intrebat fiind, dacă a mulţumit lui Burton Berry că a înlesnit plecarea lui Niculescu-Buzeşti şi Vişoianu, Maniu a declarat că i-a mulţumit pentru ajutorul dat României în războiul din 1918.

Nu recunoaşte precis dacă a dat unele lămuriri reprezentanţilor Angliei şi Americei prin Vasile Serdici, referitor la anumite probleme interne, căutând să peroreze.

Nu recunoaşte că a obţinut informaţii dela Ministerul Afacerilor Străine prin Pogoneanu sau altcineva.

- VASILE SERDICI îl acuză pe Maniu de linia imprimată partidului, recunoscând că a înmânat mai multe documente americanilor referitor la organizarea armatei, reforma agrară, colectări, etc., afirmând că acum îşi dă bine seama de ce urmărea acesta.

. // .

De remarcat că numitul pare a fi sincer, arătându-se pocăit şi înşelat.

- Lt. Col. STATESCU DUMITRU a căutat să ocolească răspunsurile, în dorinţa de a nu angaja pe nimeni.

Până la urmă a recunoscut că comitetul organizaţiei militare a elaborat un plan de dotarea în viitor a armatei cu depozite de nickel, crom şi mangan.

Deasemenea că Col. STOICA în discursul ţinut "despre Armata de astăzi şi de mâine" prin faptul că preconiza ca toţi cetăţenii să aibe arme, precum şi încadrarea ofiţerilor disponibili în ramuri de specialitate, în diverse ministere, eluda convenţia de pace, ca şi Mihalache, care l-a felicitat pe Stoica de acest discurs.

---

30 Octombrie 1947

Desbaterile din ziua II-a în procesul fruntaşilor naţional ţărănişti.

In ziua de 30 Oct. a.c., au fost interogaţi : VICTOR RADULESCU-POGONEANU, RADU NICULESCU-BUZESTI, ION MOCSONY-STARCEA, N. PENESCU, N. CARANDINO, ILIE LAZAR, şi ION MIHALACHE.

- VICTOR RADULESCU-POGONEANU, în răspunsurile date, deşi clare, a căutat totuşi să nu apese pe nimeni, luându-şi totul asupra sa, cu excepţia cazurilor când erau piese la dosar în defavoarea celorlalţi prieteni, ca acuzaţi.

Prin atitudinea sa lăsa să se înţeleagă că acţiunea dusă de el era patriotică, deasemenea a lui Gafencu, Cretzeanu, etc. exprimându-se chiar în acest sens.

A recunoscut că a luat parte la o întrevedere a lui Grigore Niculescu-Buzeşti cu doi ofiţeri americani : marior Thomas Hall şi Lt. Hamilton cu care s'a discutat modalitatea procatică de organizarea unei acţiuni de rezistenţă în ţară şi străinătate în vederea răsturnării prin forţă a guvernului în care scop a fost redactat apoi memorandum-ul de Grigore Niculescu-Buzeşti ca reprezentant al P.N.T.

Recunoaşte de asemenea că şi-a însuşit prin intermediul unor foşti colegi - astăzi coacuzaţi - diferite documente privind convenţiile economice româno-sovietice, etc., pe care le-a trimis în străinătate lui Grigore Niculescu-Buzeşti.

Arată apoi că făcea legătura cu Iuliu Maniu cu ocazia primirii vreunei scrisori din străinătate dela grupul Grigore Niculescu Buzeşti, Gafencu, Cretzeanu, etc., pe numele acestuia.

A redactat personal o împuternicirie a lui Maniu către Grigore Niculescu Buzeşti, în vederea acţiunii ce urma să o desfăşoare acesta în străinătate, document semnat şi de Brătianu şi Titel Petrescu.

- RADU NICULESCU BUZESTI, frate cu fostul ministru de externe Grigore Niculescu - Buzeşti, a confirmat convorbirile cu cei doi ofiţeri americani, la care a participat personal.

Nu recunoaşte că ar fi ştiut ziua şi condiţiunile plecă-

. // .

rii fratelui său în străinătate.

Recunoaşte că i-a înmânat o scrisoare lui Maniu dela fratele său din străinătate.

Nu recunoaşte că ar fi fost în curent cu acţiunile de viitor ale partidului în organizarea unei mişcări de rezistenţă, deşi a participat la consfătuire, afirmând la cele două întâlniri cu americanii făcea oficiul de paznic la uşe şi "din când în când venea în camera unde se duceau discuţiile. Tot timpul a avut un aer de sfidare.

- ION MOCSONY-STARCEA recunoaşte că a participat la întrevederile cu americanii pe care el le-a înlesnit, dar numai la insistenţele lui Grigore Niculescu-Buzeşti, pentru cunoştinţele sate de limba engleză şi diplomatice.

Ion Mocsony-Stârcea, în general nu a dat răspunsuri clare, încercând prin ocoluri să distragă atneţia dela întrebarea formulată, astfel că la un moment dat, preşedintele a fost nevoit să-l întrebe de cinci ori acelaşi lucru.

Până la urmă acuzatul Stârcea recunoaşte că se încerca să se organizeze o mişcare de rezistenţă care să acţioneze prin violenţă şi presupune că Maniu era în curent cu mersul acestor tratative cu americanii.

- NICULAE PENESCU, a vrut să pozeze în mare democrat şi în victimă totodată, afirmând că nu cunoştea activitatea organizaţiilor muncitoreşti, nici a secţiei militare, ca şi a tineretului dealtfel pe considerentul că de acestea se ocupa exclusiv Maniu.

A arătat că linia partidului era imprimată de Maniu şi în toate încercările sale de a duce o acţiune de împăcare cu partidele muncitoreşti n'a isbutit.

S'a contrazis afirmând mai întâi că n'a vrut să plece din ţară cu toate stăruinţele lui Maniu şi alţii, decât în ultima clipă, ca apoi să afirme că s'a gândit mai demult să plece în Franţa şi în acest scop a scris unui prieten, fost coleg, dar intenţiona să plece "numai legal".

Nu recunoaşte că Maniu i-ar fi încredinţat o anumită însărcinare în străinătate.

- N. CARANDINO recunoaşte că linia politică în mare a ziarului "Dreptatea" era dirijată de Maniu, socotind-o ca bună.

Afirmă că stilul folosit în "Dreptatea" era potrivit aceluia folosit întotdeauna de opoziţie în politica noastră.

. // .

A încercat să pozeze în democrat, afirmând că n'a scris niciodată articole anti-semite sau anti-sovietice, el înțelegând să lupte pe căi pașnice pentru "libertățile democratic și popor" lucru ce a provocat răsete.

A remarcat că ajuns în străinătate, după indicațiunile lui Maniu, avea să ducă aceiași propagandă ca și în țară, dar numai atât, fără intenția de a colabora la formarea vreunui guvern.

- ILIE LAZAR, tot timpul a căutat să ponegrească guvernul pentru așa zisele persecuții "la care a fost supus, pe gratis declarând că n'a avut legături nici cu Aldea, nici cu Sumanele Negre, și nici cu "Gărzile Iuliu Maniu", lucru desmințit mai târziu de Vasile Serdici.

Fuga lui Rădescu ca și pe a sa o consideră normală, pentru a-și salva existența, întrucât în țară nu mai e loc pentru ei.

Nu l-a acuzat cu nimic pe Maniu, dimpotrivă a avut numai elogii pentru el.

A afirmat că nu poate aprecia dacă politica dusă de Gafencu și ceilalți era bună sau rea, declarând că în materie de politică externă ca și muncitorească nu se pricepe.

A plâns în două rânduri, căutând să impresioneze asistența pentru așa zisul său martiraj.

- ION MIHALACHE arată că dela 23 Aug. 1944 și până la constituirea comitetului executiv (1946) Maniu hotăra nestingherit asupra liniei partidului, după aceea delegația permanentă, astfel că de linia politică toți sunt răspunzători, linie dusă după această dată.

Refuză să discute dacă orientarea dată partidului era spre dreapta, afirmând că acest for judecătoresc nu are calitatea să judece aceasta ci alegătorii și aceștia au ales linia lor.

Arată că scopurile organizațiilor profesionale erau numai spirituale.

Afirmă că a aflat despre conținutul conferinței Gol. Stoica despre "Armata de astăzi și mâine" pe care a aprobat-o.

Tot timpul a avut o poziție fermă, căutând să pozeze în victima regimului.

A afirmat că a fost cel mai democrat ministru de interne din țară. O singură dată a auzit de unele abuzuri și imediat s'a deplasat sute de km. la fața locului.

30 Octombrie 1947

Dosar

S. / r

RAPORT

Şedinţa de azi dimineaţă a început cu interogatoriul acuzatului Victor Rădulescu Pogoneanu, care a durat dela orele 8,20 până la orele 11.

Intrebările prezidentului tind a stabili în mod public următoarele puncte:

a) Vinovăţia interogatului;

b) Vinovăţia celorlaţi arestaţi din grupul Externe;

c) Legăturile grupului Externe cu Iuliu Maniu şi directivele primite din partea acestuia;

d) Legăturile grupului Externe cu Misiunile Americană şi Britanică.

In ce priveşte punctul a), Victor Rădulescu Pogoneanu recunoaşte cu tărie şi susţine rolul său de conducător al acestui grup.

Luând asupra-şi întreaga răspundere, încearcă să reducă vinovăţia lui Roiu, Oprişan şi Emil Lăzărescu. (b).

Capitolul legătirilor cu Iuliu Maniu este ocolit cu multă grije de acuzat care se menţine tot timpul, în acest sector, în domeniul prezumţiilor, al afirmaţiilor vagi, arătând că tot ce spune el are valoare numai de părere personală a sa, valabilă numai în cazul în care este recunoscută ca atare de către însuşi Iuliu Maniu. (c).

-/-

In ce priveşte legăturile grupului Externe cu Misiunile Americană şi Britanică, acuzatul recunoaşte participarea Locot.Hamilton, Maior Hall, (americani) şi a lui Hulick (britanic) la şedinţele conspirative ţinute în casele Stircea şi Ştirbey.

Tine să menţioneze însă că a înţeles să aibă întotdeauna relaţii dela egal la egal cu membrii Misiunilor Britanice şi Americană, nescoborându-se niciodată până la rolul de agent informator al acestora (aluzie vădită la Florin Roiu pe care ar vrea să-l prezinte în această postură).

Neinteresante întrebările procurorilor.

Din partea apărării au luat cuvântul avocaţii acuzaţilor: Ilie Lazăr (des întrerupt de preşedinte pentru unele întrebări ce depăşeau sfera sa de preocupări), Emil Oprişan, N.Carandino, Emil Lăzărescu şi Iuliu Maniu.

S. Cernea

30 Octombrie 1947 361

796

Procesul conducătorilor P.N.T.

- Ora 11.oo se continuă audierea acuzatului RADU NICULESCU-BUZESTI.

El descrie cum proceda la măsurile de siguranţă pe care le lua când unele şedinţe cu caracter secret se ţineau la el acasă (în casa Stirbey).

- Se introduce acuzatul Mocsony-Stârcea, a cărui audiere durează până la ora 15.oo. Depoziţia devine foarte interesantă în momentul când se trece la descrierea modului şi împrejurărilor în care a fost redactat memorandum-ul. El arată cu lux de amănunte, felul cum au fost duse discuţiunile între Niculescu-Buzeşti şi cei doi emisari (ofiţeri) americani. Face impresia că caută să folosească cât mai multe amănunte pentru a nu lăsa timp să se vadă mai precis rolul său.

Până la urmă reuşeşte să nu spună aproape nimic în legătură cu el.

- Sedinţa se suspendă până la ora 16.3o.-

- Sala se menţine plină, disciplină complectă, pe afară nimeni afară de oamenii din posturi.

- Ziariştii străini ascund cu greu jena produsă de depoziţiile acuzaţilor.

D. A.

30 Octombrie 1947

Continuarea procesului P.N.T.

Sedinţa de după amiază începe la ora 16.00.

- Este introdus acuzatul NICOLAE PENESCU. La început sala încă ne complectă, se populează imediat ce se ştie, că se audiază PENESCU.

El acuză pe Maniu de toată nenorocirea abătută asupra partidului naţional ţărănesc şi recunoaşte că, datorită slăbiciunei celorlalţi conducători şi a sa, aceea politică de intrasigenţă şi rezistenţă naţională a fost imprimată partidului, încurajându-se totodată pătrunderea elementelor legionare în posturi de conducere, mai ales la tineret şi la secţia muncitorească.

Depoziţia stârneşte mult interes în rândul auditoriului.

- Urmează acuzatul CARANDINO, care aduce în sprijinul atitudinei ziarului "Dreptatea" argumentul că niciodată o gazetă de opoziţie, la noi în ţară, nu a avut o altă ţinută. Argumentul stârneşte râsul sălei întregi, mai ales când se afirmă că "Dreptatea" nu a avut niciodată o atitudine anti-sovietică sau anti-democratică.

Arată că linia gazetei era trasată de Maniu, cu care discuta şi primea instrucţiuni în această materie.

In general, are o atitudine obraznică şi caută cu tot dinandinsul să pozeze în victimă.

Nu a reuşit să creeze această impresie nici măcar la foştii săi prieteni dintre ziarişti.

Dimpotrivă, intervenţia procurorului Stanciu este primită cu foarte multă simpatie de public.

- După o pauză de cinci minute, se trece la audierea acuzatului ILIE LAZAR.

Acesta, pentru a impresiona dela început arată preşedintelui că el a fost dotat de D-zeu cu acest dar de animator care i-a adus foarte multă nenorocire.

. // .

Se plânge de prigoana poliţienească, care l-a urmărit tot timpul şi cu toate că, spune plângând, că el n'a vrut să ia conducerea secţiei muncitoreşti, pe care MANIU l-a forţat să o conducă, în momentul când se întreabă "Ce căutam eu la conducerea muncitorilor, când nu aveam nimic comun cu ei", Sala izbucneşte în râs.

A prezentat o întâlnire a sa cu Cpt. ŢANŢU drept o provocare a Siguranţei, arătând că Tanţu este bun prieten cu Nicolschi.

- Interesul celor din sală creşte, când este introdus MIHALACHE.

Acesta pe un ton pedant, caută să se transforme din acuzat în acuzator, prezintă toate acţiunile P.N.T. ca legitime şi perfect în concordanţă cu principiile democratice. Secţia militară este prezentată ca o înjghebare foarte slabă, iar planurile militare drept o preocupare mai mult distractivă, făcute de militarii scoşi din cadrele armatei în virtutea obişnuinţei şi mai mult ca să treacă timpul.

Preşedintele, energic cu alţi acuzaţi, lasă pe Mihalache să facă incursiuni lungi în domeniul criticei privind regimul, brodând pe tema teroarei deslănţuite de Guvern, o serie de fapte improvizate ad-hoc, caută să demonstreze că ei sunt doar nişte victime a luptei poporului român pentru libertate.

- O slabă licărire de inspiraţie, îl face pe preşedinte să-l întrerupă, întrebându-l "dece nu v'aţi sezizat de arestările din timpul ministerarului Dvs.", la care MIHALACHE răspunde cu neruşinare că, cât a fost ministru de interne i s'a trimis o singură telegramă de către un arestat şi el s'a deplasat singur la închisoare spre a-l pune în libertate. Publicul izbucneşte în râs.

- Intervenţia energică a procororului Stanciu nu a fost sprijinită suficient de preşedinte.

- Sedinţa se suspendă la ora. 23.oo.-

- --

30 Octombrie 1947

Procesul conducătorilor P.N.T.

- Ora 11.oo se continuă audierea acuzatului RADU NICULESCU-BUZESTI.

El descrie cum proceda la măsurile de siguranţă pe care le lua când unele şedinţe cu caracter secret se ţineau la el acasă (în casa Stirbey).

- Se introduce acuzatul Mocsony-Stârcea, a cărui audiere durează până la ora 15.oo. Depoziţia devine foarte interesantă în momentul când se trece la descrierea modului şi împrejurărilor în care a fost redactat memorandum-ul. El arată cu lux de amănunte, felul cum au fost duse discuţiunile între Niculescu-Buzeşti şi cei doi emisari (ofiţeri) americani. Face impresia că caută să folosească cât mai multe amănunte pentru a nu lăsa timp să se vadă mai precis rolul său.

Până la urmă reuşeşte să nu spună aproape nimic în legătură cu el.

- Sedinţa se suspendă până la ora 16.3o.-

- Sala se menţine plină, disciplină complectă, pe afară nimeni afară de oamenii din posturi.
- Ziariştii străini ascund cu greu jena produsă de depoziţiile acuzaţilor.

D. A.

29 Octombrie 1947

Dem

Prima zi a procesului MANIU

S.
V

Paza exterioară a clădirii este insuficientă. Pe stradă se observă public foarte puţin. Paza interioară este bună. Sala, cu capacitate de cira 35o persoane, este plină. Publicul este liniştit şi ordonat. In asistenţa se remarcă reprezentanţii organizaţiilor muncitoreşti din uzine, fabrici şi birouri.

Completul de judecată a întârziat deschiderea şedinţei cu o oră şi un sfert (din informaţiile noastre rezultă că această întârziere s'aprodus din cauza că nu s'a adus la timp hrana deţinuţilor). Sunt prezenţi reprezentanţii presei noastre şi celei străine.

La deschiderea şedinţei, MANIU care este strigat primul a întârziat cu circa 5 - 8 minute.(Nu se ştie dece). După strigarea martorilor, dintre care lipsesc mulţi,mai ales din cei ai apărării, Carandino citează ca martori aproape pe toţi ziariştii democraţi, precum şi pe VOITEC, PATRASCANU, BODNARAS.

MANIU ridică incidentul prin care cere ca toţii martorii să fie citaţi şi formulează cererea de amânare a procesului, motivând că nu a avut timp suficient să studieze dosarul. Incidentul de mai sus se respinge, arătându-se că dosarele au stat la dispoziţia inculpaţilor mai decât era timpul prevăzut de lege (C.J.M.).

MIHALACHE renunţă atât la apărare cât şi la martori.

POGONEANU şi CARANDINO, cu toate interdicţia Preşedintelui, discută între ei. După respingerea incidentului ridicat de MANIU, POGONEANU precum şi câţiva avocaţi ai apărării au vrut să mai ridice alte incidente, dar au fost împiedecaţi de Preşedintele Tribunalului.

In general acuzaţii arată bine, nu sunt abătuţi.

La ora 11, se trece la cetirea actului de acuzare, cetire care probabil se va termina înainte de masă, urmând ca redeschiderea şedinţei să se facă la ora 16.-

: // :

La intrarea în boxă a acuzaţilor, atitudinea cea mai reverenţioasă faţă de Maniu a avut ILIE LAZAR.

Dintre ceilalţi acuzaţi, au dat mâna cu Maniu, la intrarea în boxă, PENESCU, MIHALACHE, CARANDINO şi RADU NICULESCU BUZESTI.

Atitudinea cea mai distantă, păstrată atât la intrare cât şi în tot timpul desbaterilor, o are acuzatul SERDICI, deasemenea a avut aceiaşi atitudine în timpul pauzei.

In timpul deliberării Curţii, acuzaţii care s'au strâns în jurul lui MNAIU, sunt POGONEANU, RADU NICULESCU BUZESTI, MIHALACHE şi ILIE LAZAR. Ceilalţi au avut o atitudine rezervată.

Prima zi a procesului MANIU

Paza exterioară a clădirii este insuficientă. Pe stradă se observă public foarte puţin. Paza interioară este bună. Sala, cu capacitate de cira 350 persoane, este plină. Publicul este liniştit şi ordonat. In asistenţa se remarcă reprezentanţii organizaţiilor muncitoreşti din uzine, fabrici şi birouri.

Completul de judecată a întârziat deschiderea şedinţei cu o oră şi un sfert (din informaţiile noastre rezultă că această întârziere s'a produs din cauza că nu s'a adus la timp hrana deţinuţilor). Sunt prezenţi reprezentanţii presei noastre şi celei străine.

La deschiderea şedinţei, MANIU care este strigat primul a întârziat cu circa 5 - 8 minute.(Nu se ştie dece). După strigarea martorilor, dintre care lipsesc mulţi,mai ales din cei ai apărării, Carandino citează ca martori aproape pe toţi ziariştii democraţi, precum şi pe VOITEC, PATRASCANU, BODNARAŞ.

MANIU ridică incidentul prin care cere ca toţii martorii să fie citaţi şi formulează cererea de amânare a procesului, motivând că nu a avut timp suficient să studieze dosarul. Incidentul de mai sus se respinge, arătându-se că dosarele au stat la dispoziţia inculpaţilor mai decât era timpul prevăzut de lege (C.J.M.).

MIHALACHE renunţă atât la apărare cât şi la martori.

POGONEANU şi CARANDINO, cu toate interdicţia Preşedintelui, discută între ei. După respingerea incidentului ridicat de MANIU, POGONEANU precum şi câţiva avocaţi ai apărării au vrut să mai ridice alte incidente, dar au fost împiedecaţi de Preşedintele Tribunalului.

In general acuzaţii arată bine, nu sunt abătuţi.

La ora 11, se trece la cetirea actului de acuzare, cetire care probabil se va termina înainte de masă, urmând ca redeschiderea şedinţei să se facă la ora 16.-

. — .

La intrarea în boxă a acuzaţilor, atitudinea cea mai revenţioasă faţă de Maniu a avut ILIE LAZAR.

Dintre ceilalţi acuzaţi, au dat mâna cu Maniu, la intrarea în boxă, PENESCU , MIHALACHE, CARANDINO, şi RADU NICULESCU BUZESTI.

Atitudinea cea mai distantă, păstrată atât la intrare cât şi în tot timpul desbaterilor, o are acuzatul SERDICI, deasemenea a avut aceiaşi atitudine în timpul pauzei.

In timpul deliberării Curţii, acuzaţii care s'au strâns în jurul lui MANIU, sunt POGONEANU, RADU NICULESCU BUZESTI, MIHALACHE şi ILIE LAZAR. Ceilalţi au avut o atitudine rezervată.

\- - -

29 Oct. 1947

Ședința de după amiază a procesului conducătorilor P.N.T.

La ora 15.3o încep să sosească grupuri, în special de muncitori, care vor să-și ocupe locul în sală din timp.

Din cauza unui sistem mai defectuos ca diminață, oamenii sunt ținuți în trei locuri : primul jos afară în fața primului cordon de jandarmi; al doilea la ușa de intrare exterioară; iar al treilea în gang în fața hall-ului.

La ușa de intrarea, înghesuială este așa de mare, încât ziariștii și apărarea pătrund cu mare greutate.

Subofițerul dela ușă, cu un teanc de bilete de intrare în mână, nu știe cum să țină piept năvalei.

Fără îndoială, sistemul de control este extrem de greoiu și defectuos.

La ora 16.1o, când Curtea a intrat în sala de ședințe, jumătate din ea era goală, iar grupurile de oameni stăteau afară așa cum am arătat încă dela ora 15.3o.

- Pentru a îmbunătăți sistemul și a evita aglomerarea, trebuesc neapărat deschise două intrări : una pentru ziariști, presă și eventual permanenți și una pentru restul publicului.

Pe biletele permanente, trebue aplicată o stampilă de control, pentru a nu mai fi verificate de fiecare dată tablourile, operație care cere foarte mult timp.

- S'a trecut la audierea inculpaților, începându-se cu FLORIN ROIU.

El este dispus să vorbească, acest fapt se știe mai ales din timpul cercetărilor.

Cred însă că n'a fost suficient exploatată această dispoziție a lui. Evită nu cu destulă dibăcie întrebările care îl privesc direct. Procurorul Col. Stanciu pune câteva întrebări privitoare la activitatea sa, destul de bogată dealtfel, dar nu este ajutat suficient de Președinte.

Avocatul Ionel TEODOREANU caută să profite chiar, de unele contradicții ale acuzatului.

. // .

- Se trece la interogarea acuzatului EMIL LAZARESCU, care caută să-şi fixeze un rol secundar, în sustragerea actelor dela Ministerul de Externe.

O nouă intervenţia a Col. Stanciu reuşeşte să obţină câteva precizări.

Sala, plină de data aceasta, începe să comenteze vădita rea credinţă a acuzatului.

- Vine la rând CAMIL DEMETRESCU. Acesta stârneşte rumoare în sală, prin încercarea grosolan mascată de a o face pe omul "lipsit de memorie" : nu-şi aduce aminte de nimic; nu poate preciza nimic. In sală se aud murmure de desaprobare şi indignare.

Intervine apărarea, încercând să scuze pe acuzat că are temperatură.

Din nou, Col. Stanciu pune câteva întrebări tăioase, privite cu simpatie de public, dar nu cu prea mari rezultate.

Acuzatul continuă a arăta că nu-şi aduce aminte de nimic.

Convingerea generală este că CAMIL DEMETRESCU e un ticălos de cea mai joasă speţă.

- Este introdus acuzatul EMIL OPRISAN.

Foarte stăpân pe el şi hotărât. A fost stingherit în parte, la început, de unele întrebări ale Preşedintelui, în declaraţiunile sale clare şi precise.

El a desvăluit în faţa întregei săli, atentă până la încordare, legăturile cu spionii străini şi halul de decadenţă morală a grupului de fugari P.N.T. în străinătate, care din cei 6.000.000 de fr. elv. furaţi poporului român, trăesc în lux şi destrăbălare.

Arată în acelaş timp, munca fără preget depusă de către delegaţia Guvernului Român la Conferinţa Păcii din Paris.

A fost bine că cel puţin la sfârşit, a fost lăsat să vorbească.

- Apărarea a rămas uluită de această spovedanie.

- Sedinţa se suspendă la orele 22 şi rămâne să fie continuată mâine dimineaţă la ora 8.-

Sedința de după amiază a
procesului conducătorilor P.N.T.

La ora 15.3o încep să sosească grupuri, în special de muncitori, care vor să-şi ocupe locul în sală din timp.

Din cauza unui sistem mai defectuos ca dimineaţă, oamenii sunt ţinuţi în trei locuri : primul jos afară în faţa primului cordon de jandarmi; al doilea la uşa de intrare exterioară; iar al treilea în gang în faţa hall-ului.

La uşa de intrarea, înghesuială este aşa de mare, încât ziariştii şi apărarea pătrund cu mare greutate.

Subofiţerul dela uşă, cu un teanc de bilete de intrare în mână, nu ştie cum să ţină piept năvalei.

Fără îndoială, sistemul de control este extrem de greoiu şi defectuos.

La ora 16.1o, când Curtea a intrat în sala de şedinţe, jumătate din ea era goală, iar grupurile de oameni stăteau afară aşa cum am arătat încă dela ora 15.3o.

- Pentru a îmbunătăţi sistemul şi a evita aglomerarea, trebuesc neapărat deschise două intrări : una pentru ziarişti, presă şi eventual permanenţi şi una pentru restul publicului.

Pe biletele permanente, trebue aplicată o stampilă de control, pentru a nu mai fi verificate de fiecare dată tablourile, operaţie care cere foarte mult timp.

- S'a trecut la audierea inculpaţilor, începându-se cu FLORIN ROIU.

El este dispus să vorbească, acest fapt se ştie mai ales din timpul cercetărilor.

Cred însă că n'a fost suficient exploatată această dispoziţie a lui. Evită nu cu destulă dibăcie întrebările care îl privesc direct. Procurorul Col. Stanciu pune câteva întrebări privitoare la activitatea sa, destul de bogată dealtfel, dar nu este ajutat suficient de Preşedinte.

Avocatul Ionel TEODOREANU caută să profite chiar, de unele contradicţii ale acuzatului.

. // .

- Se trece la interogarea acuzatului EMIL LAZARESCU, care caută să-şi fixeze un rol secundar, în sustragerea actelor dela Ministerul de Externe.

O nouă intervenţie a Col. Stanciu reuşeşte să obţină câteva precizări.

Sala, plină de data aceasta, începe să comenteze vădita rea credinţă a acuzatului.

- Vine la rând CAMIL DEMETRESCU. Acesta stârneşte rumoare în sală, prin încercarea grosolan mascată de a o face pe omul "lipsit de memorie" : nu-şi aduce aminte de nimic; nu poate preciza nimic. In sală se aud murmure de desaprobare şi indignare.

Intervine apărarea, încercând să scuze pe acuzat că ar temperatură.

Din nou, Col. Stanciu pune câteva întrebări tăioase, privite cu simpatie de public, dar nu cu prea mari rezultate.

Acuzatul continuă a arăta că nu-şi aduce aminte de nimic.

Convingerea generală este că CAMIL DEMETRESCU e un ticălos de cea mai joasă speţă.

- Este introdus acuzatul EMIL OPRISAN.

Foarte stăpân pe el şi hotărât. A fost stingherit în parte, la început, de unele întrebări ale Preşedintelui, în declaraţiunile sale clare şi precise.

El a desvăluit în faţa întregei săli, atentă până la încordare, legăturile cu spionii străini şi halul de decadenţă morală a grupului de fugari P.N.T. în străinătate, care din cei 6.000.000 de fr. elv. furaţi poporului român, trăesc în lux şi destrăbălare.

Arată în acelaş timp, munca fără preget depusă de către delegaţia Guvernului Român la Conferinţa Păcii din Paris.

A fost bine că cel puţin la sfârşit, a fost lăsat să vorbească.

- Apărarea a rămas uluită de această spovedanie.

- Sedinţa se suspendă la orele 22 şi rămâne să fie continuată mâine dimineaţă la ora 8.-

Пт.

Процесс Н.Ц.П.-Маниу

30.X.1947 г.

30-го октября с.г. были допрошены : Виктор Радулеску-Погоняну, Раду Никулеску-Бузешть, Ион Мочони Стырча, Н. Пенеску Н. Карандино, Илие Лазар и Ион Михаладке.

Виктор Радулеску-Погоняну, в своих ответах, хотя и ясных, старался все же не вмешивать никого, беря на себя всю ответственность, за исключением тех случаев когда в досье находились документы говорящие против остальных его друзей.обвиняемых в этом же процессе.

Своим поведением, вышеуказанный давал понять, что проводимая им деятельность была патриотической, подобно тому как и деятельность Гафенку, Крецяну и др., причем он даже выразился в этом духе.

Он признал, что присутствовал при встрече происшедшей между Григорием Никулеску-Бузешть с двумя американскими офицерами : Томасом Халл и лейтенантом Хамильтон, во время которой обсуждался практический способ для того, чтобы организовать движение сопротивления в стране и за границей с целью насильственного низвержения правительства. С этой же целью был затем средактирован меморандум Григорием Никулеску-Бузешть в качестве представителя Н.Ц.П.

Он также признал, что при помощи некоторых из своих бывших коллег - ныне сообвиняемых - присвоил различные документы касающиеся румынско-советских экономических договоров и т.д., которые он отправил за границу Григорию Никулеску-Бузешть.

Далее, он указал, что устанавливал связь с Илием МАНИУ

./.

по случаю получения какого либо письма из за границы от группы Григоре Никулеску-Бузешть, Гафенку, Крецяну и т.д., от его имени.

Он составил лично документ путем которого Юлий Маниу уполномочивал Григория Никулеску-Бузешть в виду деятельности, которую последний должен был проводить за границей, причем этот документ был подписан также Братиану и Тителем Петреску.

Раду Никулеску-Бузешть, брат бывшего министра иностранных дел, Григория Никулеску-Бузешть, подтвердил разговор с обоими американскими офицерами, на котором он лично присутствовал.

Не признает, что ему были известны день и условия от'езда его брата за границу.

Сознается в том, что вручил Маниу письмо от своего брата из заграницы.

Не сознается в том что был в курсе дела по организации партии, в будущем, движения сопротивления несмотря на то что принял участие в совещании, утверждая, что во время двух встреч с американцами , он стоял как охранник у дверей и только изредка приходил в комнату где велись переговоры. Все время держит себя вызывающе.

Ион Мочони-Стырча сознается в том, что участвовал в совещании с американцами, совещание которым он способствовал но только по настояниям Григория Никулеску-Бузешть , из-за своих знаний дипломатии и английского языка.

Ион Мочони-Стырча в общем, не дает ясных ответов, стараясь околичностями ~~отвести~~ отвлечь внимание от заданного ему вопроса, так что, в конце концов, председатель был принужден пять раз ставить ему тот же самый вопрос.

./.

В конце концов, обвиняемый Стырча сознается, что существовала попытка организовать движение сопротивления, действующее путем насилия и предполагает, что Маниу был в курсе дела этих переговоров с американцами.

Николай Пенеску пожелал выставить себя как большого демократа и одновременно и жертву, утверждая что ему не были известны ни деятельность рабочей организации, ни военного отдела, ни молодежи , ссылаясь на то, что этим занимался исключительно Маниу.

Он указал на то, что линия партии всегда была указываемая Маниу и что все его попытки примирения с рабочими партиями ему не удались.

Он противоречил себе утверждая, что сначала, несмотря на все старания Маниу, и других, он не хотел уехать из страны а потом, в последний момент, заявил, что он уже давно собирался уехать из Румынии и даже с этой целью написал одному приятелю но этот от'езд должен был быть законным.

Он не сознается в том, что Маниу дал ему особое поручение за границей.

Николай Карандино сознается в том, что общая политическая линия газеты "Дрептатя" была указываемая Маниу и он находил ее правильной.

Утверждает, что стиль к которому прибегала "Дрептатя" соответствует стилю всех оппозиционных газет нашей политической жизни. Пытается выставить себя демократом, утверждая, что он никогда не писал антисемитских или же антисоветских статей потому что он всегда находил нужным бороться мирным путем за народную и демократическую свободу. Это заявление вызвало в зале смех.

Сознается в том что уехав за границу по директивам полученным от Маниу, он вел бы ту же самую пропаганду что и в стране, без того, чтобы иметь намерение сотрудничать для формирования какого нибудь правительства.

Илие Лазар все время старается очернить правительство из-за всех преследований которым он был подвержен совершенно напрасно, утверждая, что он не имел связей ни с Алдей, ни с "Черными Сермягами" и ни с "Гвардией Юлия Маниу", обстоятельство, которое было опровергнуто позже Василием Сердичем.

Он считает бегство Радеску, как и свое, необходимым для того, чтобы спасти свою жизнь, потому что в Румынии для них нет больше места.

Не обвиняет ни в чем Маниу, напротив, находит только похвалы для него.

Утверждает, что не может определить была ли политика Гафенку хороша или нет, заявляя, что во внешней и в рабочей политики он не разбирается.

Начинал плакать два раза, стараясь произвести впечатление на присутствующих, по поводу своего так называемого мученничества.

Ион Михалаке указывает, что начиная с 23-го августа 1944 года, и до собрания Исполкома, /1946 /, Маниу беспрепятственно указывал политическую линию партии, а после этого постоянная делегация , так что все являются ответственными за эту линию.

Отказывается обсуждать была ли ориентировка партии направо, утверждая, что эта судейская инстанция не иметт право это судить, и что это дело избирателей и эти выбрали их линию.

Утверждает, что он знал содержание лекций полковника Стойка о "Сегодняшней и завтрашней армии" и что он утвердил

./.

ее содержание.

Все время держал себя решительно и старался показать себя как жертву режима.

Утверждает, что был самым демократическим министром Внутренних Дел и что только единственный раз услыхал о некоторых злоупотреблениях и тогда выехал на место за сотню километров.

\- - -

Процесс Н.Ц.П.-Маниу

30.X.1947 г.

30-го октября с.г. были допрошены : Виктор Радулеску-Погоняну, Раду Никулеску-Бузешть, Ион Мочони Стырча, Н. Пенеску Н. Карандино, Илие Лазар и Ион Михалаке.

Виктор Радулеску-Погоняну, в своих ответах, хотя и ложных, старался все же не вмешивать никого, беря на себя всю ответственность, за исключением тех случаев когда в досье находились документы говорящие против остальных его друзей обвиняемых в этом же процессе.

Своим поведением, вышеуказанный давал понять, что проводимая им деятельность была патриотической, подобно тому как и деятельность Гафенку, Крецяну и др., причем он даже выразился в этом духе.

Он признал, что присутствовал при встрече происшедшей между Григорием Никулеску-Бузешть с двумя американскими офицерами : Томасом Халл и лейтенантом Хамильтон, во время которой обсуждался практический способ для того, чтобы организовать движение сопротивления в стране и за границей с целью насильственного низвержения правительства. С этой же целью был затем отредактирован меморандум Григорием Никулеску-Бузешть в качестве представителя Н.Ц.П.

Он также признал, что при помощи некоторых из своих бывших коллег - ныне сообвиняемых - присвоил различные документы касающиеся румынско-советских экономических договоров и т.д., которые он отправил за границу Григорию Никулеску-Бузешть.

Далее, он указал, что устанавливал связь с Юлием МАНИУ

./.

по случаю получения какого либо письма из за границы от группы Григоре Никулеску-Бузешть, Гафенку, Крециану и т.д., от его имени.

Он составил лично документ путем которого Юлий Маниу уполномачивал Григория Никулеску-Бузешть в виду деятельности, которую последний должен был проводить за границей, причем этот документ был подписан также Братиану и Тителем Петреску.

Раду Никулеску-Бузешть, брат бывшего министра иностранных дел, Григория Никулеску-Бузешть, подтвердил разговор с обоими американскими офицерами, на котором он лично присутствовал.

Не признает, что ему были известны день и условия от'езда его брата за границу.

Сознается в том, что вручил Маниу письмо от своего брата из заграницы.

Не сознается в том что был в курсе дела по организации партии, в будущем, движения сопротивления несмотря на то что принял участие в совещании, утверждая, что во время двух встреч с американцами, он стоял как охранник у дверей и только изредка приходил в комнату где велись переговоры.

Все время держит себя вызывающе.

Ион Мочони-Стырча сознается в том, что участвовал в совещании с американцами, совещание которым он способствовал не только по настоянию Григория Никулеску-Бузешть, из-за своих знаний дипломатии и английского языка.

Ион Мочони-Стырча в общем, не дает ясных ответов, стараясь околичностями отвлечь внимание от заданного ему вопроса, так что, в конце концов, председатель был принужден пять раз ставить ему тот же самый вопрос.

./.

В конце концов, обвиняемый Стырча сознается, что существовала попытка организовать движение сопротивления, действующее путем насилия и предполагает, что Маниу был в курсе дела этих переговоров с американцами.

Николай Пенеску пожелал выставить себя как большого демократа и одновременно и жертву, утверждая что ему не были известны ни деятельность рабочей организации, ни военного отдела, ни молодежи, ссылаясь на то, что этим занимался исключительно Маниу.

Он указал на то, что линия партии всегда была указываемая Маниу и что все его попытки примирения с рабочими партиями ему не удались.

Он противоречил себе утверждая, что сначала, несмотря на все старания Маниу и других, он не хотел уехать из страны а потом, в последний момент, заявил, что он уже давно собирался уехать из Румынии и даже с этой целью написал одному приятелю но этот от'езд должен был быть законным.

Он не сознается в том, что Маниу дал ему особое поручение за границей.

Николай Карандино сознается в том, что общая политическая линия газеты "Дрептатя" была указываемая Маниу и он находил ее правильной.

Утверждает, что стиль к которому прибегала "Дрептатя" соответствует стилю всех оппозиционных газет нашей политической жизни. Пытается выставить себя демократом, утверждая, что он никогда не писал антисемитских или же антисоветских статей потому что он всегда находил нужным бороться мирным путем за народную и демократическую свободу. Это заявление вызвало в зале смех.

./.

Сознается в том что уехав за границу по директивам полученным от Маниу, он вел бы ту же самую пропаганду что и в стране, без того, чтобы иметь намерение сотрудничать для формирования какого нибудь правительства.

Ионе Лазар все время старается очернить правительство из-за всех преследований которым он был подвергнут совершенно напрасно, утверждая, что он не имел связей ни с Алдеей, ни с "Черными Сермягами" и ни с "Гвардией Юлия Маниу", обстоятельство, которое было опровергнуто позже Василием Сердичем.

Он считает бегство Радеску, как и свое необходимым для того, чтобы спасти свою жизнь, потому что в Румынии для них нет больше места.

Не обвиняет ни в чем Маниу, напротив, находит только похвалы для него.

Утверждает, что не может определить была ли политика Гафенку хороша или нет, заявляя, что во внешней и в рабочей политики он не разбирается.

Начинал плакать два раза, стараясь произвести впечатление на присутствующих, по поводу своего так называемого мученичества.

Ион Михалаке указывает, что начиная с 23-го августа 1944 года, и до собрания Исполкома, /1946 /, Маниу беспрепятственно указывал политическую линию партии, а после этого постоянная делегация , так что все являются ответственными за эту линию.

Отказывается обсуждать была ли ориентировка партии направо, утверждая, что эта судейская инстанция не имеет право это судить, и что это дело избирателей и эти выбрали их линию.

Утверждает, что он знал содержание лекций полковника Стойка о "Сегодняшней и завтрашней армии" и что он утвердил

./.

ее содержание.

Все время держал себя решительно и старался показать себя как жертву режима.

Утверждает, что был самым демократическим министром Внутренних Дел и что только единственный раз услыхал о некоторых злоупотреблениях и тогда выехал на место за сотню километров.

Пет. 383 ~~818~~

31-го октября 1947 г.

ПРОЦЕСС Н.Ц.П.-Маниу.

Утром 31-го октября с.г. были допрошены : Юлий Маниу, Василе Сердич и лейт. полк. Статеску Думитру.

С самого начала МАНИУ высказывает свое недовольство тем, что ему не дают возможности делать политическое экспозе и заставляют отвечать только на вопросы.

Утверждает, что не знает каким образом уехал Григоре Никулеску-Бузешть, что узнал об этом только после от'езда и одобрил этот от'езд.

Не сознается что Михалаке и другие которые должны были удрать за границу, предполагали сформировать новое правительство а что они должны были только бороться против настоящего румынского правительства. Не признает утверждаемое Пенеску, что он якобы дал свое согласие на принятие легионеров в Н.Ц.П., утверждал, что в руководстве румынской Компартии находятся легионеры , а не в партии Маниу.

Заявляет, что он получил только 2 письма из за границы одно от Гафенку и другое от Никулеску-Бузешть, с тем, чтобы после когда председатель показывает ему несколько писем, признать их всех.

Будучи задан вопрос благодарил ли он Буртона Берри , который способствовал от'езду Никулеску-Бузешть и Вишояну , Маниу заявил, что благодарил его за помощь оказанную Румынии в войну 1918 года.

Не сознается дал ли кое какие об'яснения представителям Англии и Америки, через Василе Сердича, что касается различных

внутренних вопросов и пытается возражать.

Не сознается в том, что получил сведение из М.И.Д.-а через Погоняну или кого нибудь другого.

- Василе Сердич обвиняет Маниу в линии навязанной партии, и сознается в том, что передал некоторые документы американцам, документы относящиеся к организации армии, аграрной реформы, сбора зерна и другие, утверждая, что теперь хорошо отдает себе отчет в том, что преследовал Маниу.

Надо заметить, что Сердич кажется действительно раскаялся.

Лейт.полк. Статеску Думиру, старался избегнуть вопросов с тем, чтобы не замешать никого. В конце концов признается, что комитет военной организации составил план снабжения армии депозитами никеля, хрома и марганца.

Также сознается, что полковник Стойка в лекции о "Сегодняшней и завтрашней армии", тем самым что настаивал на том чтобы все граждане имели оружие, а также и на том, чтобы все отчисленные офицеры специалисты инкадрировались бы в различные министерства, обошел предписания мирного договора, также как и Михаласке, который поздравил Стойку с этой лекцией.

- - -

1-го ноября 1947г.

Доклад относительно заседания процесса Н.Ц.П. имевшего место 1-го ноября с.г. утром.

Заседание началось в 9ч.30м. и продолжалось до 13ч.

Были выслушаны следующие свидетели: Ген. в запасе Гр.Стойка, Ген. в запасе Георгиу Эмиль, командор Чорою, командор Мокагу Г., унтер офицер в запасе Албу Георге, генерал Георгиош Алекс., полковник Михайлеску Конст., полковник Петекан Ион и Валнак Николае.

Свидетели дали показания благоприятные обвинительной речи.

Так например:

- Генерал Стойка подтвердил что был составлен план по организации армии в военном отделе Н.Ц.П. и по руководству отдела по политической линии подчиненной Юлию Маниу.

С этой целью он признает встречи с Маниу и Михалаке.

- Генерал Георгиу Эмиль отдал себе отчет, что при посредстве организации армии национал-царанисты преследовали цель свергнуть режим силой.

Он вручил Маниу работу об организации авиации, который пообещал, что рассмотрит его.

Он признал что план /труд/ если бы попал в руки злонамеренного человека и был бы осуществлен, то этим был бы нарушен мирный договор.

- Командор Чорою Константин /самые поразительные обвинения/ Михалаке попросил его вербовать офицеров различного рода оружия для военного отдела.

- Воспроизводит заявление Михалаке сделанное генералу Георгиу "Не идет в счет человек пользующийся престижем, а человек первой линии, человек баррикад" это относительно вербовки членов.

./.

- В своих действиях для свержения правительства они расчитывали на американскую и английскую помощь.

- Генеску предложил ему поспособствовать его бегству за границу.

- Командор Мокану Г. заявил, что инициатором движения сопротивления был Юлий Маниу: Н.Ц.П. сделавшись самой правой партией. Коснувшись прессы он заявил вначале, что газета "Дрептатя" обсуждала политические вопросы правого направления, что целью движения сопротивления было свержение правительства силой.

- Албу Георге заявил, что старшина Константинеску принес из Военного Министерства секретный приказ, похищенный им.

Он заявил также что военный отдел имел задание занять государственные учреждения в случае восстания и что аппарат Н.К.П. должен был быть арестован в 24 часа.

- Казан Теодор заявил, что полковник Стойка дал распоряжение похищать секретные приказы из частей и собирать информации.

- Генерал Гергиеш Алекс. вначале избегает отвечать на вопросы, но, в конце концов, заявил что военный отдел стремился превратиться в подпольную организацию.

Воспроизводит слова Михалаке сказанные в одной из речей: "Каждый человек должен иметь дома свой ранец и ружье".

- Полковник Михайлеску Конст. заявил что получил предписания от генерала Негрей и полковника Стойки составить план информирования.

Этот план был составлен, но не был применен так как его сжег во время арестов один майор, которому он был дан для перепечатки на машинке.

Он заявил также - на вопрос Карандино - что последний не был принят в 1940г. в Мин.Информаций в качестве служащего так как его обвиняли в том что он является коммунистом.

./.

8222 387.

- Балгак Николае подчеркивает характер батальон добровольцев имени "Юлий Маниу" /антисемитский, антивенгерский, антинационалтьный/, а также связь лейтенанта Хемильтона с Илией Лазар и организацией "Черных Сермяг".

Что Хемильтон пообещал полную материальную и моральную поддержку со стороны Америки /вооружение, деньги, продукты/.

Он подчеркнул также связь Юлия Маниу с этим батальоном при помощи докладов которые печатались в двух экземплярах из которых один посылался Юлию Маниу.

Примечание.

- Ион Михалаке, Илие Лазар и полковник Стойка вели себя недесциплинировано превратив свои вопросы в инсинуирующие адвокатские речи

- Адвокат Урсу защитник Илии Лазар так же вел себя недисциплинированно задав вопрос: "Почему Балиак Николае не дал такие же показания и на процессе "Черных Сермяг" ?

- Ва все время перерыва адвокат Ионел Теодоряну разговарил с адвокатом Лазареску, братом и защитником обвиняемого Лазареску; Ионел Теодоряну просматривал вместе с адвокатом Лазареску Кодекс Военной Юстиции и досье, давая Лазареску советы.

4-го ноября 1947 г.

№ 3403.

Доклад

относительно процесса бывших руководителей Н.Ц.П.

Заседание имевшее место 3.XI.1947 г. после обеда.

- - -

Заседание началось в 17 ч. 15 м., хотя оно было об'явлено на 15 ч. 30 м.

В понедельник, 3-го ноября с.г. после обеда были прочитаны обвинительные речи прокуроров полковника Александреску Петра, а затем полковника Станчиу.

Во время чтения обвинительной речи, Трибунал, прокуроры, обвиняемые и присутствующая публика были засняты в фильме. Однако, Маниу закрыл свое лицо шляпой, чтобы его лицо не было снято, проявляя большое недовольство по поводу кино-сьемки.

Обвинительная речь прокурора полковника Петра Александреску, была очень слабой. Он ограничился в общем только цитатами из всех писем адресованных Маниу, "минутами" и меморандумом, подчеркнув, что он проанализирует их, не сделав этого однако.

Он указал, в один момент, что приступит к изложению "бегства из Тамадэу", запутавшись затем в целом ряде незначительных и бесполезных вещей, забыв говорить о том, что он наметил себе. Он цитировал вещи, которых не нужно было упоминать и которые послужат элементами в пользу защиты обвиняемых.

Так например роль организаций, во время выборов, предусмотренных в меморандуме, будет покровительство кандидатов, чтобы защитить их против правительственного террора.

Также, "возможно будет захватить власть в стране фанатичным политическим меньшинством", т.е. нынешним правитель-

./.

ством, не сделав никаких комментарий и анализа.

Другой случай, говоря о совете данном г-ном министром Теохари Джорджеску Николаю Пенеску, по случае празднования дня 8-го ноября 1945 года, запретить безответным элементам делать беспорядки, последний пошел к Юлию Маниу сообщить ему об этом, как раз тогда сформировалась колонна приблизительно в 100 человек, которые выкрикивали перед домом последнего, хорошо известный лозунг " Король и Родина", Маниу и Михалаке присутствовавшие там, очень радовались, не показав, что последний не только не послушали просьбы г-на министра Теохари Джорджеску, а именно они организовали эту провокацию.

Из обвинительной речи военного прокурора, полковника Александреску Петра, не видно логической связи между событиями. Оратор путается иногда, ошибочно называет имена некоторых, например Иоана Бужор, вместо Иона Бужой и т.д., что наводит скуку, таким образом, что вся публика в зале не следит за чтением, проявляя усталость и недовольство прокурором.

Наоборот, обвиняемые радуются, отметив отсутствие подготовки прокурора, а иногда смеются нахально над отсутствием ясности в связи с преступлениями совершенными ими.

Он сделал еще одну политическую ошибку, заявив, что в то время когда героические румынские войска воевали в горах Татра, Н.Ц.П. ве вела политику в пользу буржуазии.

Обвинительная речь прокурора полковника Станчиу, из Дивизии Тудор Владимиреску, была довольно хорошей, он пополнил недостатки предыдущего оратора.

Он изложил события в логической связи, был динамичным и проанализировал политические последствия и цели преследуемые Н.Ц.П. Его слушали с большим вниманием, в частности и благодаря живому тону речи и сарказму против обвиняемых, поместив в речи такие иронии как " Человек с металлическим рассудком - Погоняну"

./.

" Сфинкс из Баданина" и т.д.

После введения, в котором он показал, что обвиняемые занимались шпионажем, что председатель поправил, указав, что речь идет о государственном преступлении, полковник Станчиу сказал, что эти действия были организованы путем нескольких агенств.

Например, первое агентство руководимое Сердичем поставляло американцам документы, второе агентство, в состав которого входила група из М.И.Д., во главе с Погоняну, третье под руководством Михалаке занималось сбором информативного материала по политическим, военным и экономическим вопросам, который также доставлялся американцам.

Он указывает на встречи Маниу с Хольманом, Берри и т.д. что видно из показаний Сердича, Маниу просил их вмешаться более категорически против демократического правительства.

Затем о заграничной групе, о беседах с американскими офицерами Григория Никулеску-Бузешти, уполномоченного Н.Ц.П., в непосредственной связи с Маниу, о составлении "минуты" и меморандума, а затем о осуществлении на деле последнего путем отправки за границу Бузешти и попытки послать позднее Михалаке, Пенеску и други х

А также об организации так называемого военного профессионального кружка.

После этого, полковник Станчиу перешел к перечислению поступков Н.Ц.П., начиная с 1923 года, как-то : политика Н.Ц.П. по отношению к рабочим - Гривица, Лупени.

Выгоды осуществленные политическими сторонниками Маниу во время их пребывания у власти, подчинение страны иностранному капитализму, упразднение профсоюзов, сотрудничество с "Железной Гвардией", помощь оказанная Антонеску при посредстве специалистов - прочитав официальное коммюнике Н.Ц.П. подписанное Маниу о том, что- бы не причинять затруднений бывшему маршалу.

Сотрудничество с Радеску, позиция по отношению к аграрной реформе и вообще ко всем созидательным реформам правительства

./.

Грозы, указав какой линии они придерживались, а также на роль сыгранную газетой "Дрептатя".

Он изложил очень хорошо, связав между собой все события, осудив вообще все действия Н.Ц.П. и ее передовиков. Но он не инкадрировал однако, как и его предшественник, текстами закона, совершенные преступления.

Во время обвинительной речи полковника Станчиу, Маниу Илие Лазар и Карандино вели себя презрительно, иронически улыбаясь, а иногда даже смеясь.

Во время перерыва, Михалаке попросил одного из адвокатов - бывшего военного прокурора - ~~[illegible]~~ похлопотать о прекращении на день процесса, для того, чтобы рассмотреть обвинительную речь.

Заседание закончилось в 1-ом часу ночи.

- - -

5-го ноября 1947 г.

827 392

№ 3426.

Доклад

Относительно дебатов имевших место 4-го ноября с.г. на процессе Н.Ц.П.

Заседание открывается в 17 ч. 25 м., причем слово дается государственному защитнику Михалаке, адвокату Григорию Добрович.

Защитник признает, что имея в виду документы вполне доказывающие виновность, находящиеся в деле, его обязанность является колоссальной.

Он требует, чтобы дело Гривица от 16.2.1933 г., в то время когда Михалаке был министров внутренних дел и закон о свободной продаже имуществ, а также и тот факт, что он был добровольцем в антисоветской войне, были бы удалены из дела, т.к. эти дела не разбираются, а являются личной оценкой прокурора.

Что касается обвинения возводимого на Михалаке, что он якобы дал распоряжение составить план военной подпольной организации, в виду свержения силой нынешнего правительства, адвокат Григоре Добрович указывает, что простое опровержение со стороны Михалаке являются очень слабым, т.к. это отрицание было опровержено свидетелями.

Затем он пытается убедить, что несмотря на то, что Михалаке был правой рукой Маниу, все же, не исключается возможность, что он не был в курсе дела с планами последнего, так как известно, что Маниу делал все самостоятельно, не взирая ни на кого. Он ссылается на показания данные в этом духе Николаем Пенеску, так что очень возможно, что Михалаке не был в курсе дела с попыткой организовать обширную сеть политических сторонников, для того чтобы возбудить гражданскую войну.

./.

Затем он указывает, в связи с возводимым обвинением, что Михалаке организовал сеть шпионажа и просил для этой цели свидетелей Киржа и Сенкие доставать политические, военные и экономические документы, причем они должны были получать их через двоих друзей, первый из которых служил в Префектуре Полиции, а второй в Генштабе, является незначительным, т.к. трудно подумать, чтобы такой человек как Михалаке мог обратиться с такими делами к неизвестным людям.

Что касается обвинения возводимого на Михалаке в том, что он подготовил, якобы, свержение силой нынешнего правительства, адвокат указывает, что согласно 227-ой статье уголовного кодекса, наказываются только уже совершенные нарушения, а это не имело место.

В заключение, он просит справедливого приговора.

Защита Николая Пенеску. :

Далее адвокат Влад Думитриу, защитник Николая Пенеску, указывает, что случай имевший место в селе Апараторий Патрией не произошел по его причине.

Он указывает также, что Пенеску имеет только 60 га. земли, а от административного совета фирмы "Эриксон" в котором он является членом, начиная с 1945 года, он не получил как только несколько десятков тысяч.

Адвокат старается доказать, что Пенеску не причастен к заговору, во-первых, что он не был знаком ни с кем из Мин-ства Иностранных Дел, а также ни с одним американским офицером, а то обстоятельство, что он сказал одному из офицеров, члену Н.Ц.П., который предложил ему перед выборами предоставить им одно депутатское место, увеличить число членов с 70 - 80 человек сколько их было тогда, до 2 - 3000, не может явиться доказательством, что таким образом он преследовал цель свергнуть силой нынешний режим.

Что касается обвинения в составлении клеветнических докладов, то адвокат утверждает, что они были подписаны представителями всех оппозиционных партий и т.к. в досье не имеются такие примеры, невозможно вывести никакого заключения не в пользу обвиняемого.

В общем, адвокат Влад Думитриу пытается полностью оправдать Пенеску, даже и в связи с попыткой бегства, имевшей место в Тамадэу, что последняя не произошла на границе и что поэтому не может быть инкадрирована в соответствующую статью.

В заключение, он просит оправдание по всем пунктам, а в связи с попыткой бежать, смягчающих вину обстоятельств, обратившись одновременно к обвиняемому с извенениями что он не мог защитить его лучше.

Его попытка оправдать Николая Пенеску, хотя и довольно хорошо аргументированная, исключая дело в Тамадэу, которое было изложено натянуто, не произвела все таки благоприятного впечатления для обвиняемого в зале.

Защита Николая Карандино.

Профессор Манолеску, защитник Николая Карандино, пытается по очереди устранить все обвинения возводимые на него.

Прежде всего он указывает, на "демократическое"прошлое Карандино, то обстоятельство, что он был выгнан легионерами из Мин-ства Пропаганды и снова принят Антонеску, по той причине, что он был против немцев.

Затем он упоминает о книге Захарии Станку "Дни проведенные в лагере", в которых автор описывает 39-тилетного Карандино как отличного демократа.

Далее, адвокат указывает, что только попытка бежать вместе с остальными не может считаться причастностью к заговору против безопасности государства, ибо Карандино желал выехать за границу

еще два года тому назад, имея договоры с заграницей, но ему не был выдан паспорт.

Адвокат пытается доказать затем, что будучи человеком с мятежным характером, и проявляя себя в статьях против правительства, что было разрешено, впрочем, согласно постановлениям московской конференции, его невозможно все же обвинить в сознательном подстрекательстве к восстанию, т.к. такой же стиль имели его статьи и до окончательного соглашения с американскими офицерами / 16.9.1946 г./.

Вообще он пытался прочитать защитную лекцию, приводя примеры ко всем цитатам.

Адвокат Манолеску свалил всю вину на Маниу, который был тем человеком, который руководил всей деятельностью, включая и прессу, он давал предписания, как это было доказано и таким образом Николай Карандино был простым исполнителем, в виду законным, т.к. он не мог знать целей преследуемых Маниу.

Все же защитник противоречит адвокату Владу Думитриу, заявив, что попытка бежать сделанная в Тамадэу считается попыткой тайно перейти границу и наказывается как таковая.

Он просит принять во внимание смягчающие обстоятельств указав в заключение, что он виновен только в попытке к бегству, и та была сделана для того, чтобы уберечь себя.

Его речь понравилась, но в общем она была длиной, но не убедительной.

Н. Карандино был весело настроен все время, обмениваясь все время взглядами с молодой женщиной находившейся на балконе.

- - -

6-го ноября 1947 г.

№ 3441.

Процесс Н.Ц.П.-Маниу.

/ продолжение /

Что касается обвинения в шпионаже возводимого на Сердича, то адвокат Раду Матей заявил, что он рассеит это обвинение, основывающееся только на предположениях. Адвокат старается доказать затем, что беды свалившиеся на Сердича приписываются тому, что он владеет четырьмя языками, будучи поэтому переводчиком Маниу, но не будучи и советником и что тогда когда обсуждалось что либо более важное, Маниу не брал его с собой, пользуясь переводчиками американского посольства.

Что же касается обвинения возводимого прокуратурой, что Сердич имел сеть информаторов, которые доставляли ему различные документы, то адвокат утверждает, что закон об аграрной реформе, об экспроприированных площадях, торговые договоры между Румынией и СССР., были опубликованы в газетах, прочитав из газеты "Аргус" заявления Мирчи Дурма в связи с торговым советско-румынским договором от 1945 года, но что обвиняемый не был в курсе дела, т.к. не имел времени читать газет, вследствие чего он был вынужден просить информации от различных учреждений. Этот ответ был дан на вмешательство председателя, который сказал, что если об этих договоров писали в газетах, то зачем обвиняемый искал их в другом месте. / Все присутствующие в зале стали смеяться, включая Сердича и остальных обвиняемых, по поводу ответа адвоката, что обвиняемый не читал газет/.

Адвокат старается также доказать, что информативная сводка издававшаяся Сердичем в качестве начальника информ.отдела, была сводкой сведений появлявшихся в прессе, которая подвергалась цензуре правительства и поэтому не могла являться секретом

.//.

Затем он цитирует несколько заглавий из такой сводки и утверждает, что эти сводки отправлялись не посольствам, а ассоциациям иностранной печати при различных посольствах, включая посольство СССР.

В заключение, адвокат требует оправдания, или же в самом худшем случае смягчающих обстоятельств ради глупости обвиняемого, который не понял настоящего смысла связей Маниу с различными иностранцами.

- Атмосфера в зале была неблагоприятной обвиняемым. Адвокатам не удалось убедить никого в невиновности некоторых обвиняемых или же в случайном сотрудничестве других, как адвокаты утверждали в большинстве случаев.

- - -

6-го ноября 1947 г.

~~833~~ 398.

№ 3441.

Доклад

о заседании процесса передовиков Н.Ц.П.
состоявшемся 5-го ноября с.г. после обеда.

- - -

Заседание началось в 17 ч. 15 м., продолжались речи защиты.

- Так например адв. Лазареску, защищая своего брата, обвиняемого Эмиля Лазареску, просит оправдать его, пытаясь доказать что сведения доставляемые им Погоняну не были государственными секретами, что это были известные данные, которые были опубликованы и в газетах. С другой стороны, эти "сведения " не давались беспрерывно, что доказывает, что его брат не принадлежал в действительности к этому кружку и не знал о целях преследуемых Погоняну. Он старается убедить затем чтением показания находящегося в досье , в котором обвиняемый Лазареску утверждает, что не будучи в состоянии отказать Рою, который просил у него различные секретные информации, он водил его все время, с тем чтобы последний понял отказ.

- Обвиняемого Камила Деметреску защищает государственный адвокат и г-жа Тимотей.

Государственный адвокат пытается доказать, что Камиль Деметреску не принимал участия в составлении полномочия данного Григорию Никулеску-Бузешти, а также в составлении других докладов, таким образом возводимое на него обвинение, что он способствовал Бузешти и Вишояну бежать за границу, а также причастность к заговор тем более что он не был знаком с американскими офицерами, не являет ся основательным.

Что же касается хищения документов, то указанный заявляет,

./1.

что было сделано несколько транспортов документов и обвиняемый Деметреску не принял участия как только в одном, таким образом невозможно знать именно в каком транспорте документов он участвовал.

В заключении, он просит рассмотреть его дело объективно и вынести справедливый приговор.

Г-жа адвокат Тимотей, взяв слово, тоже в защиту Камиля Деметреску, указывает, что он никогда не занимался никакой политической деятельностью, не будучи членом Н.Ц.П., особенно хваля его за огромную контрибуцию в деле переворота от 23-го августа 1944 года, будучи в то время директором отдела Шифра в М.И.Д.

Она пытается доказать, что обвиняемый не знал о заговоре, основывая свою аргументацию на том факте, что при встрече Стырчи с Погоняну у него дома, Камил Деметреску не присутствовал при дискуссиях, так как они имели секретный характер.

- Будучи назначенным защищать обвиняемого Стырчу, адвокат Николаи приносит благодарность Юстиции за то, что им были предоставлены досье для изучения заблаговременно, а также за то, что обвиняемые пользовались таким режимом, о котором не слышали до сих пор, не подвергаясь никакого рода насилиям.

Затем он пытается доказать, что единственной виной Стырчи являясь тот факт, что он не выдал заговора, заслуживает смягчающих обстоятельств, по той причине, что обвиняемый не участвовал как только в качестве переводчика, не занимался политической деятельностью никогда и отдав себе отчет в серьезности переговоров с американцами, он удалился в деревню.

Он просит также, чтобы Трибунал потребовал подтверждения от обвиняемого Погоняну, угрожали ли ему смертью американцы, за то, что он не желал уехать за границу, для того, чтобы быть уверенными что он не выдаст секрета беседы с Григорием Никулеску Бузешти а также содержания меморандума.

Взяв слово, будучи назначенным защищать Василия Сердич, адв. Раду Матей отзывается о нем очень похвально, описывая его человеком честным и с чистой совестью, пытаясь затем доказать его полную невиновность, заявив, что если бы он не был уверен в невиновности Сердича, то он не имел бы смелости просить оправдания.

Он основывает свои заявления на том, факте, что обвинение опирается только на его показания данные следователям, в то время когда он находился в "казематах Мин-ства Внутренних Дел", когда Сердич, узнав о предательской деятельности проводимой Маниу, о которой он не знал до тех пор, выразил свою полную несолидарность с последним.

Адвокат Раду Матей доказывает затем, что по закону показания не являются доказательством, так как прокуратура должна дать и вещественные доказательства. Из досье не видно вещественных доказательств, обвиняемый не был в связи ни со служащими М.И.Д., ни с американскими офицерами, причем большинство обвиняемых заявили что впервые они узнали его на процессе.

№ 3441.

Процесс Н.Ц.П.-Маниу.

/ продолжение /

Что касается обвинения в шпионаже возводимого на Сердича, то адвокат Раду Матей заявил, что он рассеит это обвинение, основывающееся только на предположениях. Адвокат старается доказать затем, что беды свалившиеся на Сердича приписываются тому, что он владеет четырмя языками, будучи поэтому переводчиком Маниу, но не будучи и советником и что тогда когда обсуждалось что либо более важное, Маниу не брал его с собой, пользуясь переводчиками американского посольства.

Что же касается обвинения возводимого прокуратурой, что Сердич имел сеть информаторов, которые доставляли ему различные документы, то адвокат утверждает, что закон об аграрной реформе, об экспроприированных площадях, торговые договоры между Румынией и СССР., были опубликованы в газетах, прочитав из газеты "Аргус" заявления Мирчи Дурма в связи с торговым советско-румынским договором от 1945 года, но что обвиняемый не был в курсе дела, т.к. не имел времени читать газет, вследствие чего он был вынужден просить информации от различных учреждений. Этот ответ был дан на вмешательство председателя, который сказал, что если об этих договоров писали в газетах, то зачем обвиняемый искал их в другом месте. / Все присутствующие в зале стали смеяться, включая Сердича и остальных обвиняемых, по поводу ответа адвоката, что обвиняемый не читал газет/

Адвокат старается также доказать, что информативная сводка издававшаяся Сердичем в качестве начальника информ.отдела, была сводкой сведений появлявшихся в прессе, которая подвергалась цензуре правительства и поэтому не могла являться секрето

.//.

Затем он цитирует несколько заглавий из такой сводки и утверждает, что эти сводки отправлялись не посольствам, а ассоциациям иностранной печати при различных посольствах, включая посольство СССР.

В заключение, адвокат требует оправдания, или же в самом худшем случае смягчающих обстоятельств ради глупости обвиняемого, который не понял настоящего смысла связей Маниу с различными иностранцами.

- Атмосфера в зале была неблагоприятной обвиняемым. Адвокатам не удалось убедить никого в невиновности некоторых обвиняемых или же в случайном сотрудничестве других, как адвокаты утверждали в большинстве случаев.

- - -

Partea II

Prezentul dos.
conține dela fila 405 — 837 file.

19. 03. 1955. Lt. [illegible]

numerotate cu mașina
dela 405-837. file.
(dela patru sute cinci file până la Opt sute treizeci și șapte.)

Drăgan [signature]

432 file
[signature]

Prez. dos. cont. 402. file. + 31 bis + 230 bis = 404 file.
Verificat de Ionescu Maria.
12. 05. 03.
[signature] [signature]